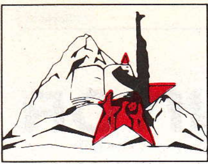

SERXWEBÛN

JI SERXWEBÛN Û AZADİYÊ BI RÛMETTIR TIŞTEK NÎNE!

Yıl 9 / Sayı 103 / Temmuz 1990 / 3.-DM

YAZ ATILIMIMIZ BOYUTLANIYOR

- ❒ 14 Temmuz Büyük Ölüm Orucu'nun yıldönümünde **Diyarbakır** gerilla eylemleriyle çalkalandı.
- ❒ ARGK **Gevaş**'ta güçlü vurdu: 2 helikopter düşürüldü, 5'i subay olmak üzere toplam 28 özel savaş elemanı öldürüldü.
- ❒ **Şikefta Hêstiran**'da çarpışma: 16 düşman askeri öldürüldü.
- ❒ **Çukurca** tabur binasına saldırı: Sömürgeciler kent merkezlerinde de ölüm korkusu içinde.
- ❒ **Cizre** merkezinde polislere pusu: İşkenceciler ve katillerden hesap soruluyor.
- ❒ **Çatak**'ta seri çarpışmalar: Sömürgecilere ölümcül darbeler indiriliyor.
- ❒ **Başkale** ilçe merkezinde gerilla eylemliliği.
- ❒ **Gürpınar:** Sömürgeciler ve çeteler hallaç pamuğu gibi dağıtıldı.
- ❒ **Malatya-Yeşilyurt:** İhbarıyla gerillaların katliamına yol açan hain ancak bir hafta yaşayabildi.
- ❒ **Urfa-Halfeti:** Sömürgecilerin has ajanı bir muhtar ölümle cezalandırıldı.
- ❒ **Doğubeyazıt:** Düşmanın operasyon güçlerine ağır darbe.
- ❒ **Ağrı-Çaldıran**'da bir düşman mangası topluca imha edildi.
- ❒ **Kars-Göle:** Yolun denetimini ellerine alan gerillalar 4 TIR' ateşe verdiler.
- ❒ Dört bir yanda çeteciliğe ölümcül darbeler vuruldu; çok sayıda çete öldürüldü, silahsızlandırıldı veya gerillalarca birlikte götürüldü.

PKK II. ULUSAL KONFERANSI BELGELERİNDEN...

PKK Genel Sekreteri Abdullah ÖCALAN yoldaşın PKK II. Ulusal Konferansı'nda partileşme sorunları üzerine yaptığı değerlendirmeyi sunuyoruz.

PARTİLEŞME SORUNLARI ÜZERİNE

"Bizde geleneksel toplumsal yapının, aşiretçi çelişkilerin, feodal çelişkilerin, birliğin önünde ne denli engel olduğunu ve iç çatışmalarla bizi ne denli tükettiğini gözönüne getirdiğimizde ve buna bir de bizdeki örgütlenmenin tarihsel planda ne kadar elverişsiz koşullara sahip olduğunu eklediğimizde, birlik meselelerinin bizde daha yakıcı bir biçimde kendini ortaya çıkaracağını rahatlıkla görebiliriz. Bunun için, her zaman yeni başlangıçlar yapmalıyız diyoruz. Olumsuzlukların birikmesinden, oldukça yanılgı ve yetmezliklerden örülü bir birlik dağılmaya mahkumdur, hem de en kritik anlarda, kendileriyle birlikte birçok olumluluğun canına da okuyarak beklenmedik yenilgilere götürmeleri kaçınılmazdır ve bu anlaşılır bir husustur. Bu açıdan gerekirse yeni başlangıçlar yapmak, yeniden yeniden partileşmeyi göze almak, daha sonraki sağlıklı gelişmeyi yakalamanın vazgeçilmez bir koşulu oluyor..."

10. sayfada

PKK II. ULUSAL KONFERANSI'NDA ELEŞTİRİ-ÖZELEŞTİRİLER...

❒ **B. ARKADAŞIN ELEŞTİRİ VE ÖZELEŞTİRİSİ**

❒ **H. ARKADAŞIN ELEŞTİRİSİ**

15. sayfada

PKK II. ULUSAL KONFERANSI KARARLARI...

❒ **Parti örgütlenmesine ilişkin**

❒ **Yoldaşlık ilişkisi ve Parti yaşamı üzerine**

17. sayfada

Halk demokrasisi yürüyüşünde Botan savaş cephesi emin adımlarla ilerliyor

Kürdistan'ın nabzı yine Botan'da atmaya devam ediyor. Ulusal kurtuluş savaşımız yaz sürecinde de yükselişini sürdürüyor. Gerilla eylemliliği Botan Eyaletinin her karış toprağında sömürgeci ordu gücü ve çeteciliği darbeledi. ARGK gerilla birlikleri sayısız pusu ve baskın eylemi gerçekleştirdiler. Çıkan çarpışmalarda özel savaş birliklerine yüzlerce ölü ve yaralı verdirildi. Yine, düşmanın kent merkezlerindeki karargahlarına birçok baskın eylemi yapıldı. Bu baskınlarda sömürgeci güçler, hemen hemen hiç karşılık veremezlerken çok sayıda da kayıp verdiler. Gerillaların yoğun saldırıları karşısında özel savaş güçlerinin operasyonları da önemli oranda boşa çıkarılmakta, gerilla yoğun pusu eylemleriyle, operasyon güçlerini gafil avlayarak darbelemektedir. ARGK'nin inisiyatifi altında gelişen çarpışmalarda, düşman güçleri şaşkınlık ve çaresizliği yaşamaktadırlar.

Sömürgecilerin Kürdistan'daki hezimetleri faşist Cumhurbaşkanı Turgut Özal'ın Şırnak'ı ziyareti sırasında çok daha iyi ortaya çıktı. Şırnak il yapılarak özel savaşın karargahı haline getirildi. Özal, bu olayı sözde kutlamak için 25 Temmuz'da Şırnak'a gitti. Özal'ın gidişinin haftalar öncesinde Şırnak'a yeni askeri yığınak yapıldı. Fakat alınan bu önlemlere rağmen ARGK gerillaları ziyaretin bir gün öncesinde eylem dalgası başlattılar ve çarpışmalar bütün şiddetiyle hala devam ediyor. Çarpışmalar başta Cudi, Gabar ve Namaz dağları olmak üzere bölgenin her tarafında sürüyor. Çarpışmaların sonuçları hakkında henüz ayrıntılı bilgiler alınmamakla birlikte, gelen ilk bilgilere göre, onlarca düşman askeri ve çete imha edilerek safdışı bırakıldı.

Özal, gerillaların bu atağı altında ancak Black Howk ve Puma helikopterleriyle şehire inebildi. Şehirde de panzerler ve kariyerlerle gezebildi. Bütün bu olağanüstü önlemlere rağmen Özal, her an ölüm korkusunu iliklerinde hissetti.

Bu durum dahi tek başına göstermektedir ki; sömürgeci otoritelerin gücü ülkemizde bitmiştir. Ancak as-

Devamı 2. sayfada

Değerli bilim adamı Dr. İsmail Beşikçi ile yapılan röportaj:

"Türkiye gündeminin en önemli sorunu Kürdistan sorunudur"

❒ "Türkiye'nin önemli ekonomik, toplumsal ve politik sorunları vardır. Bu sorunların en ağır olanı, kendini artık dayatmış olan Kürt sorunudur. Kürt sorununun Türkiye'nin gündemindeki en önemli sorun olmasının birkaç nedeni vardır. Bir kere bu, çözümü ertelenmiş, devamlı baskı altında tutulmuş bir sorun. Sorunu baskı altında tutabilmek için devlet terörü en yoğun biçimde kullanılmıştır. Devletin uyguladığı, kullandığı terör politikası ise iflas etmiştir. Zira devlet terörünün işlevsel, caydırıcı bir fonksiyonu kalmamıştır. İnsanlar her türlü mağduriyetlere rağmen düşüncelerini kararlılıkla, ısrarlı bir biçimde açıklamaktadırlar. Mücadelelerini sürdürmektedirler..."

6. sayfada

F. Almanya-PKK Davası savunmalarından / A. Haydar Kaytan:

"Burada köleliğe başkaldırmış özgürlük savaşçısı bir ulusun mensupları olarak bulunmaktan kıvanç duyuyoruz"

"Federal Almanya Cumhuriyeti'nin Partimize karşı düşmanlık yapmakta adeta sömürgeci Türk devletiyle yarışa girişmesinin nedeni çok daha iyi anlaşılıyor. NATO'nun sadık bekçi köpeği, PKK ve Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesinin gelişimi karşısında çıkmaza girince, bu kez bizzat NATO'nun kendisi ve NATO içinde de Türkiye Masası sorumlusu olan FAC devreye giriyor. TC'nin sonuçsuz kaldığı yerde, Kürdistan sorununu 'çözüme kavuşturma' işini FAC üstleniyor. Ama ne gariptir ki, Kürdistan sorununa yaklaşırken, sömürgeci Türk devletinin izlemiş olduğu yöntemden bir milim bile sapmıyor. Tıpkı Türk sömürgecileri gibi 'kök söktürme' yöntemiyle sonuca ulaşmak istiyor. Yazık! Bu iğrenç ve pespaye yöntemle sorunların üzerine giderek başarılı bir politika yaptıklarını sananlar, sadece ve sadece kendilerini kandırıyorlar..."

19. sayfada

14 Temmuz 1982 Büyük Ölüm Orucu'nun 8. yıldönümünde, Ölüm Orucu şehitlerimiz **M. Hayri DURMUŞ, Kemal PİR, Akif YILMAZ** ve **Ali ÇİÇEK** yoldaşları saygı ile anarken, bu direnişin derslerinin daha iyi kavratılmasını onlara bağlılığın bir gereği olarak ele alıyor ve savaş esirlerinin çıkardığı **Hawar Dergisi**'nde yayınlanan, Ölüm Orucu direnişinde yer almış bir savaş esiri yoldaşımızla yapılan bir röportajı kısaltarak sunuyoruz.

"14 Temmuz bir şafaktı Diyarbakır'da!"

"14 Temmuz direnişi Partinin savaşa hazırlanmasında, birliğinin güçlenmesinde, coşkunun, inancın yükselmesi ve bilenmesinde çok önemli bir rol oynamıştır... Bu eylem ayrıca, Diyarbakır Cezaevi Kürdistan'daki sosyal ve siyasal güçlerin izdüşümü özelliğini taşıyan küçük bir Kürdistan olduğundan, cezaevindeki mücadelede içinde bulundukları konum, her gücün Kürdistan'ın kurtuluşu için neler yapacağını veya yapamayacağını göstermesi açısından kesin ve net bir ölçü olmuştur. Bu nedenle Diyarbakır Cezaevi tarihinin nesnel incelenmesi çok derslerle doludur."

Son sayfada

YAZ ATILIMIMIZ BOYUTLANIYOR

Halk demokrasisi yürüyüşünde Botan savaş cephesi emin adımlarla ilerliyor

Baştarafı 1. sayfada

keri zorlarına dayanarak varlık bulmaya çalışmaktadırlar.

Açık ki, gerillaların eylem kapasitesini artıran onun nicel ve nitel bir büyümeyi sürekli yaşamasıdır. ARGK'ye katılımlarda bu dönemde de büyük artışlar oldu. Özellikle PKK II. Ulusal Konferansı'nın döneme ışık tutan yol göstericiliği sayesinde Botan savaş cephesi hızlı bir büyümeyi yaşıyor. Düşmanın kurtuluş savaşımızı Botan'la sınırlayarak, giderek denetim altına alma ve imha etme hedefi parçalandı. Ulusal kurtuluş güçlerimizin fiili otoritesi derinliğine ve genişliğine kök salmış durumdadır. Son bir aylık süreçte gerilla eylemliliğine bakıldığında bu daha rahat anlaşılacaktır.

Uludere: Bêcihê (Gülyazı) ve Ziravik köyleri arasında pusuya düşen 3 araçlık düşman konvoyu imha edildi. 16 Haziran günü operasyona çıkan düşman gücüne ait içi asker dolu 3 araç, ARGK gerillalarının pususuna düştü. Gerillaların yoğun ateşi altında araçlar imha olurken, içinde bulunan Türk askerlerinden en az 10'u öldü, bir o kadarı da ağır yaralandı.

Eylemde büyük kayıplar verdiği haberini alan düşman, Kilaban (Uludere), Kror (Ortabağ) ve Nirê (Bulakbaşı)'de bulunan özel savaş güçlerini çarpışma alanına sevk etti. Fakat bir saat içinde sömürgecilere ağır kayıplar verdiren gerillalar, düşmanın yeni takviye güçleri gelmeden çarpışma alanından uzaklaştılar.

Pusu eylemini basına yansıtan sömürgeci Vali, kayıpları hakkında herhangi bir açıklama yapmayarak, aldıkları darbeyi gizledi.

ARGK gerillaları, diğer bir pusu eylemini de çetelere karşı gerçekleştirdiler. Uludere'ye bağlı Bêcihê (Gülyazı) ve çevre köylerdeki çeteler, asker desteğinde özel savaş birliklerine erzak taşırken, gerilla pususuna düştüler. Gerillaların yoğun çapraz ateşi altında kalan çete ve askerler arkalarında çok sayıda ölü, yaralı ve silah bırakarak geri çekildiler. Düşman kayıplarını, "1 asker ve 1 korucu öldü" şeklinde açıkladı.

9 Temmuz'da 4 azılı çete ölümle cezalandırıldı. Uludere'nin Hedrîş köyüne minibüsle giden çeteler, gerillalar tarafından minibüsten indirilerek ölümle cezalandırıldılar.

Hedrîş, Güney Kürdistan sınırına yakın birkaç köyden biridir. Köy halkı, sömürgecilerin her türlü insanlıkdışı uygulamalarına rağmen boyun eğmemekte, çeteciliği reddetmektedir. Ancak köyde tüccarlık yapan yozlaşmış bir kesim vardır. Sömürgecilerin en büyük dayanağı bu tüccar kesim olmaktadır. 4 çetenin cezalandırılması bu kesime de büyük bir darbe oldu.

Sömürgeci Türk devleti, halkımızın bütün geçim kaynaklarını zor kullanarak ortadan kaldırmaya çalışmaktadır. Böylece halkımızı açlık ve sefaletle yüz yüze getirerek, ya çeteciliğe ya da sürgüne zorlamaktadır. Bu uygulamaların, yöneldiği hedeflerin başında yaylalar gelmektedir. Baharla birlikte halkımızın önemli bir kesimi sürüleriyle yaylalara çıkmaktadır. Bu, çok sayıda aile için tek geçim kaynağı durumundadır. TC, insanlarımızın hayvan sürülerini yaylalara götürmelerini engelleyerek onları aç bırakmak istemektedir.

Bu sömürgeci uygulamanın bir örneği daha geçtiğimiz Mayıs ayı içinde Uludere'ye bağlı Hilal köyünde yaşandı. 4000 nüfuslu Hilal köylüleri her yıl çıktıkları Kelehê Mame (Gelincik Dağı) yaylalarından zorla indirildiler. Bu köylülerin temel geçim kaynağı hayvancılıktır. Yaylaya çıkmamak, kendileri açısından açlıktan ölmek anlamına gelir. Buna karşılık kendilerine dayatılan ise, çeteciliği kabul etmektir. Ancak, yurtsever Hilal köylüleri, bu onursuz durumu hiçbir zaman kabul etmedikleri gibi, bu sefer de reddederek direnişe geçtiler. Köylülerin kararlı direnişi karşısında sömürgeciler geri adım atmak zorunda kaldılar. Ve köylüler, 11 Temmuz'dan itibaren yeniden yaylalara çıktılar. Direniş bir kez daha kazandı.

Köylülerin 20 gün gecikmeli yaylalara çıkmaları, yüzlerce hayvanın telef olmasına ve yoksul ailelerin zor durumda kalmalarına yolaçtı. Maddi ve manevi olarak halkımızı çökerterek amaçlarına ulaşacaklarını hesaplayan sömürgeciler, her ne kadar baskıda sınır tanımasalar da, artık karşılarında halkımızın direnmeci geleneğini bulmakta ve suçlarının hesabını parça parça ödemektedirler.

Gerillalardan peşpeşe ağır darbeler yiyen sömürgeciler ve işbirlikçileri alçakça saldırılarla köylülerden intikam alma yoluna gidiyorlar. Bunun bir örneği de Uludere'de yaşandı. Bir gün önce ARGK gerillaları karşısında büyük bir yenilgi alan sömürgeci ordu birlikleri ve işbirlikçi köy korucuları, 27 Temmuz'da Şiriş (Toparca) köyü yakınlarında bir köylüyü katledip iki çobanı da yaraladılar.

Alçakça saldırılarıyla Nijin (Akdumar) köyünden Ahmede Arış isimli köylünün oğlunu katleden sömürgeciler, yine aynı yerde bulunan Rıpın (Yeşilyuva) köyünden iki çobanı da ağır yaraladılar. Yaralı çobanlar Mardin Devlet Hastanesi'ne kaldırılarak tedavi altına alındılar.

Köy korucularının Uludere'ye bağlı Mijin (Akdamar) köyü yakınına bıraktıkları mayınla oynayan çocuklardan 2'si mayının patlaması sonucu hayatını kaybetti.

Sömürgeciler ve hainler patlayıcıları bilinçli olarak yerleşim birimlerinin yakınlarına serpiştiriyorlar. Bir de bu yolla katliam yaparak kitleleri yıldırmaya çalışıyorlar. Şimdiye kadar bu yöntemle onlarca insanımız yaşamını yitirdi.

Şırnak: Operasyona çıkan özel tim elemanlarını taşıyan bir askeri araç, 17 Haziran günü, Navyan (Güneyçam) köyü yakınında gerillaların döşediği mayına çarptı. Mayının infilak etmesi sonucu araç tümüyle parçalanırken, içindeki tim elemanları yanarak öldü. Fakat düşman, sadece özel tim elemanı Nail Acar'ın öldüğünü açıkladı.

24 Haziran günü Hilal'e yakın Şikefta Hêstiran (Katırlar Mağarası) mevkiinde büyük bir çarpışma oldu. Çarpışmada gerilla güçleri karşısında Türk özel savaş güçleri büyük bir hezimet yaşadılar. Savaş inisiyatifinin ARGK gerillalarında olduğu çarpışmada 16 düşman askeri öldürüldü. İsimleri henüz öğrenilemeyen 3 gerilla da kahramanca savaşarak şehit düştü.

15-16 Temmuz akşamı, ARGK gerillaları Kızılsu bucağına bağlı Halkemer köyü çetelerine baskın düzenlediler. Çetelerin karşılık vermeye fırsat bulamadıkları gerilla saldırısı sonucu, 4 çete öldü, 3'ü de yaralandı.

Gêrê (Çevrimli) katliamından 15 gün sonra, bu vahşete katılan 3 çetenin cesedi bir vadide bulundu. Bu çeteler bir gece düşman askeriyle operasyona çıktılar. Yollarını kaybedip gerillanın ağına düştüler ve cezalandırılarak döktükleri kanların hesabı soruldu.

Çukurca: Kent merkezinde bulunan tabur binasına ARGK gerillaları yeni bir saldırı düzenlediler. 30 Haziran gecesi düzenlenen saldırıda tabur binası büyük oranda hasar görürken en az 10 asker öldü veya yaralandı. Ayrıca gerillalar ilçede bildiri dağıttılar ve sloganlar eşliğinde zafer atışları yaparak hiç kayıp vermeden ilçeyi terk ettiler. Düşman, gerilla saldırısını doğrularken, kayıplarını 4 asker ölü olarak açıkladı.

Tabur binası yüksek kalın duvar, tel örgü ve kum torbalarıyla çevrilidir. Ayrıca bina çevresine mayın döşenmiştir. Düşmanın aldığı bu kadar önleme rağmen sadece geçtiğimiz Mayıs ayında bina üç sefer gerilla saldırısına uğradı ve düşman ağır darbeler aldı.

28 Haziran'da gerillalar, Meydana Kolyan (Konak Dağı)'da üslenmiş düşman birliğine saldırı düzenlediler. Çıkan çarpışmada 7 düşman askeri öldürüldü, 4'ü de ağır yaralandı. Geriye kalan düşman askerleri de öldürülen askerlerin silahları ile telsiz, çadır ve çeşitli askeri malzemelerini bırakarak kaçtılar. Bu askeri teçhizat ve malzemelerin tümü gerillaların eline geçti.

Gerillalar çarpışma alanının yakınında yaylada bulunan Kaşûrî aşireti çetelerine yönelik de, çarpışmadan sonra eylem düzenlediler. Karşı koyamayan çetelerin silahlarını gerillalar kamulaştırdılar.

Yine 18 Temmuz'da gerillalar Arus köyündeki Kaşûrî çeteleriyle çatıştılar. Çatışmada 2 çete öldürüldü, 4'ü de yaralandı. Bu çeteler, Hacı Naif isimli çete reisine bağlıdırlar. Daha önce de Komata mıntıkasındaki katliamda yer almışlardı ve 20'nin üzerinde savaşçının katledilmesinde rol oynamışlardı. Yaralı çeteler içinde korucubaşı Hacı Naif'in oğlu da bulunmaktadır. Düşman, radyodan, bu çatışmada 3 gerillanın da şehit düştüğünü açıkladı. Fakat bu haber henüz doğrulanmış değildir.

Sömürgeciler, faşist kararname ardından yurtsever köyleri boşaltma faaliyetine hız verdiler. Boşaltılan köyler, ağırlıklı olarak Çukurca ile Geman köyü arasında çadırlarda toplanıyorlar. Şimdiden bu alan 700 çadırla bir çadır-kent görünümü kazanmıştır.

Boşaltılan köylerin evleri, tarla ve bahçeleri tahrip ediliyor. Çadırlara toplanan halkımız, askeri kuşatma altında yaşamaya mahkum edilmeye çalışılmaktadır. Boşaltılan köylerden biri de Kinyaniş (Pirincik)'dir. Boşaltma gerekçesi; köy gençlerinin ARGK'ye katılması, köylülerin ARGK'ye yardım etmeleri ve koruculuğu reddetmeleridir. Zorla köylerinden sürgün edilen köylüler, Ertuş bucağına sığınmışlardır. TC, köylülerin mallarına el koyduğundan köylüler oldukça zor durumdadırlar. Köylülerin durumunu yakından görmek için nahiyeye gitmek isteyen gazetecileri sömürgeciler ve Ertuş Belediye Başkanı Numan Demir, bölgeye sokmamaktadır.

Bölgedeki yurtseverler, uygulamanın ibret verici olduğunu, halkın çadırlarda yaşamaya mahkum edildiğini, durumlarının perişan olduğunu belirtmektedirler.

Beytüşşebap: ARGK'nin bilinçli ve isabetli vuruşları ürünlerini veriyor. Bunun sonucu olarak sömürgecilerle çeteler arasındaki çelişki kızışıyor. Çeteler giderek ARGK'den yana tavır koyuyorlar. Haziran ayında Jîrkî ve Gûyî çetelerine mensup bir grup, bölgedeki ARGK birliği komutanlığına, silahlarını bırakma karşılığında af teklifinde bulundular. Bu teklif, ARGK komutanlığı tarafından kabul edildi. Bunun haberini alan katil çetebaşları, durumu sömürgecilere bildirdiler. Bunun üzerine sömürgeciler, Kitere köyünden Jîrkî'li katil Ebubekir'in kardeşi, çetebaşı Gûyî'li Şehmus Babat'ın kardeşi ve Tahirê Kero'nun yakınlarının da aralarında olduğu 10'un üzerinde çeteyi tutukladılar.

Bu gelişmelerin ortaya çıkardığı sonuç; ARGK'nin eylem gücünün caydırıcılık özelliğinin ileri düzeyde olduğudur. ARGK, Nisan 1990'daki Komata katliamından bu yana en az 30 Jîrkî ve Gûyî çetesini ölümle cezalandırdı. Ayrıca Botan'da çeşitli defalar dağıtılan bildirilerle, çetelere silah bırakma çağrıları yapıldı. Yine yurtsever halkımızın çeteleri tecrit etmesi, onlar üzerinde büyük bir baskı gücü oluşturmaktadır. Bu durum, sömürgeciler ve çetebaşları ile çeteler arasındaki çelişkileri keskinleştirmektedir. Yine, silah bırakan çetelerin affedilmesi de çeteciliğin çözülmesini çabuklaştırmaktadır. Böylece sömürgeciler, giderek çetebaşlarıyla başbaşa kalmaya mahkum olmaktadırlar.

Öte yandan, çetecilikte ısrar edenler karşılarında ARGK'nin devrimci zorunu bulmaktadırlar. Nitekim, Beytüşşebap'ın bir köyünde ARGK gerillaları bir köy korucusunu yargılayarak ölümle cezalandırdılar. Her geçen gün daha da zorlanan, barbarlaşan sömürgeciler, Kürdistan'da taş üstünde taş bırakmama emellerini ortaya koyuyorlar. Sömürgeciler, Beytüşşebap'a bağlı 5 köyün bütün evlerini yıkarak haritadan sildiler. Bu köyler daha önce zorla boşaltılarak insandan arındırılmışlardı. Köylerden 4'ü Jîrkîler'e, 1'i de Silopi'den göçen Spertiler'e aitti. Bütün evleri sömürgecilerce yıkılan ve bağbahçeleri tahrip edilen 5 köyden isimleri tespit edilenler şunlardır: Xînzorik, Kolkan, Zoravan ve Berspîkî.

Barbar Türk sömürgecileri, işledikleri cinayetler ve gerçekleştirdikleri sayısız katliamlara rağmen halkımızın kutsal bağımsızlık ve özgürlük mücadelesinin yükselişini durduramamaktadırlar. Bu gelişmeler karşısında kurtuluşu, yerleşim birimlerini haritadan silmede arıyorlar. Fakat TC'nin bu barbar uygulaması, içinde bulunduğu çıkmazı derinleştirmekten öte sonuç vermeyecektir.

26 Temmuz 1990 tarihinde, Beytüşşebap-Uludere arasındaki Kela Mame Dağı'nda ARGK gerillaları ile sömürgeci ordu birlikleri arasında çatışma çıktı. ARGK birliğinin kurduğu pusuya düşen sömürgeci ve işbirlikçi güçlerden 2 üsteğmen, 1 astsubay, 6 er ve 5 köy korucusu öldürüldü. ARGK gerillalarının kayıp vermeden üslerine çekildikleri çatışmada yer alan çeteler, Jirkilerle Uzungeçit (Deyra xina) köyündendirler.

Eruh: Köylerde yapılan yaygın toplantılarda çetecilik teşhir-tecrit ediliyor. Yine çetelere, ARGK tarafından yapılan "silah bırakma" çağrıları etkisini güçlü hissettiriyor. Bunun sonucunda çok sayıda çete silah bıraktı ve affedildi. Yine, gerek düşman askerine, gerekse çetelere karşı gerçekleştirilen eylemlerde büyük çarpışmalar oluyor. Çok sayıda düşman gücü, bu çarpışmalarda imha edilerek savaş dışı bırakıldı.

Köylerde yapılan toplantılarda çeteler silahsızlandırılırken, ARGK'ye de yoğun katılımlar olmaktadır. Bölge gerilla komutanlığının ulaştırdığı bilgilerde, özellikle Siirt ve Eruh'ta kadınların ARGK'ye yoğunca katıldıklarına dikkat çekilmektedir.

Son olarak Çizmeli köyünde yapılan bir toplantıda korucuların silahları kamulaştırıldı. Ayrıca düşman karakoluna malzeme taşıyan bir araç, içindeki malzemelerle birlikte yakıldı.

Pervari: 27 Haziran'da Osyan (Doğan) köyü yakınlarında asker ve çetelerden oluşan düşman gücü operasyon yaparken bir ARGK birliğinin saldırısına uğradı. Çıkan Çarpışmada en az 5 asker ve çete öldürüldü. Arta kalan düşman gücü köydeki karargahına sığındı.

Osyan köyü, düşmanın üslendiği bir karargah durumundadır. Köyde en az 100 asker ve çok sayıda çete var. Düşmanın bu kuvveti sürekli köy çevresindeki Körkandil Dağı, Mas-

siro Vadisi ve Çemê Karê yaylasına operasyonlar düzenlemektedir. Bu operasyonlarda sık sık gerilla pususuna düşmekte ve ağır kayıplar vermektedirler. Son eylemle de düşmanın bu alandaki gücü büyük bir darbe aldı.

Öte yandan 10 Haziran günü, çetebaşı ve Pervari Belediye Başkanı M. Emin Özcan'ın köyü olan Gurzuvan (Yeniaydın)'ın korucularına yönelik, gerillalar bir eylem gerçekleştirdiler. Gerilla saldırısının sonuçları hakkında kesin bilgi alınamamakla birlikte, çetelere ağır darbe indirildiği bildirilmektedir.

Emin Ağa'ya bağlı çetelere yönelik ikinci gerilla saldırısı, 11 Temmuz günü gerçekleşti. Gurzuvan'daki çetelere yönelik saldırıda gerillalarca roketatarlar da kullanıldı ve çok sayıda çete öldü veya yaralandı. Saldırıya hedef olan çeteler, çetecilikte diretmektedirler. Emin Özcan, Pervari'de en büyük çete grubuna çetebaşılık yapmaktadır. Bir ay içinde bu hainin çetelerine yönelik gerçekleştirilen bu etkili iki eylemle çetecilik ağır bir darbe almış oldu.

Çetelere vurulan ikinci ağır darbenin etkisiyle, ertesi gün düşman Herekol Dağı'na operasyon düzenledi. Fakat operasyon tam bir fiyasko ile sonuçlandı.

4 Temmuz'da ARGK gerillaları, Osyan (Doğan) köyü yakınlarındaki Massiro Vadisi'nde operasyon yapan özel tim gücüne saldırı düzenlediler ve büyük bir çarpışma oldu.

Çarpışma şöyle gelişti: Operasyona çıkan özel tim, Massiro suyu üzerinde kamp kurdu. Bunu haber alan gerillalar, özel timin etrafını sardılar. Yoğun ateş altına alınan 3 eleman öldü. 3'ü de ağır yaralandı. Diğerleri de silahlarının çoğunu bırakarak Osyan köyündeki karargahlarına kaçtılar. Çarpışma haberini alan düşman, helikopterlerle yeni güç takviye etti. Vadinin tepelerine konumlanmaya çalışan düşman güçleri bir sonuç elde edemediler.

Gerilla saldırısının gerçekleştiği Massiro Vadisi'nde daha önce Güyî aşiretine ait Hol ve Kal köyleri bulunmaktaydı. Bu köyler mücadelemizi desteklediklerinden dolayı, 1989 yılında düşman tarafından boşaltılarak, evleri yakılmıştı. Köylüler de zorla Osyan'a yerleştirilmişlerdi.

Osyan ise, baştan beri mücadelemizi destekliyor. Sömürgeciler baskı ve köylüler arasındaki çelişkileri kullanarak bazı köylüleri silahlandırdılar. Koruculardan bir kısmı gerillalarca cezalandırıldılar. Diğerlerinin büyük kesimi gerillalara karşı hiç savaşmadılar. Alınan son haberlere göre, köylülerden zorla silah verilenler, silahları TC'ye teslim ettiler. Temmuz ayında bir helikopter ile bu silahlar Pervari'ye taşındı.

Bir ARGK birliği Pervari'ye bağlı Düzova yaylasına çıkan köy korucularına yönelik baskın eylemi gerçekleştirdi. Çıkan çarpışmada korucular ağır zayiat verdiler. Düşman, çetelerin kaybını 2 yaralı olarak açıkladı. Eylem, 11 Temmuz'da gerçekleştirildi.

Düzova yaylası, Pervari DYP İlçe Başkanı ve Adıyan aşireti reisi Durmaz Bilen'e aittir. Korucular da bu haine bağlıdır. Eylemle bu haine iyi bir ders verildi.

Şemdinli: 11 Temmuz'da Şemdinli'ye bağlı Boğazköy yakınlarında gerillalarla düşman askerleri arasında büyük bir çarpışma oldu. Çarpışmada düşman büyük hezimet yaşadı. 1 üsteğmen, 1 asteğmen ve 3 er ölürken, 3 asker de ağır yaralandı. Çarpışmayı baştan sona üstün bir savaş gücüyle götüren gerillalar kayıp vermeden geri çekildiler.

17 Temmuz'da Gerdi mıntıkasında ARGK gerillaları, özel savaş güçlerine pusu kurdular. Çıkan çarpışmada 1 yüzbaşı ve 4 er öldü. Gerillaların güçlü saldırısı karşısında düşman askerleri çil yavrusu gibi dağıldılar. Kaçarken diğer ölü ve yaralılarını birlikte götürdüler. Çarpışma sonrası düşman cesetlerinin üzerini arayan gerillalar, öldürülen yüzbaşıyı cebinden çıkan kimliğinden teşhis ettiler.

Herkî aşiretinin Bêdav köyünde gerillalar toplantı yaptılar. Toplantıda çeteciliği teşhir eden gerillalar, 12 köy korucusunu yargılamak üzere birlikte götürdüler.

Şemdinli'de gerilla faaliyeti artık tam oturmuş durumdadır. Çetecilik artık hiçbir işlev görememektedir. Hakkı Töre gibi çetebaşları alanı terk etmişlerdir. TC, alanda salt askeri gücüne dayanmaktadır. Üstelik alanda fiili denetimi de yitirmiştir. Bölgenin yarı-kurtarılmış bir alan konumuna geldiği, gerillalar ve yurtsever kaynaklarca bildirilmektedir. İçinde bulunduğumuz yılda meydana gelen çarpışmalar ağırlıklı olarak gerillalar ile askerler arasında oldu. Çetelerin hemen hemen hiçbir rolü olmadı. TC, İ-KDP artıklarını savaşımıza karşı kullanmaya çalıştı. Fakat bundan da bir sonuç elde edemedi. Buna karşın ARGK'ye katılım her geçen gün artmaktadır.

Hakkari: Kürdistan'da barbar TC'nin kararnamelerle hızlandırdığı sürgünlerden Hakkari de nasibini almaktadır. PTT, TEK ve Köy Hizmetlerinde memur ve işçi olarak çalışan Abdulhaluk Zeyrek, Ramazan Taş, Kenan Sezgin ve Süleyman Kondakçı'ya sürgün kararları bildirildi. Fakat sürgünler karara uymama eğilimindedirler.

Mardin savaş cephesinde çetecilik iyice çökertildi

Mardin eyaletimizde ERNK'nin örgütsel inşasında önemli gelişmeler sağlandı. Bunun için son bir ay içinde çeşitli düzeylerde kitle toplantıları yapıldı. Bu toplantılarda üzerinde durulan konuların başında kitlelerin genişliğine ve derinliğine örgütsel ağlarının nasıl geliştirileceği gelmekteydi. Toplantılar sayesinde Koma Gel'lerin kurumlaştırılıp sağlamlaştırılmasında ileri adımlar atıldı. Bu faaliyetler sonucu çok sayıda yeni yurtsever ERNK bünyesine alındı. Ayrıca ERNK örgütleri bu temelde daha da sağlamlaştırıldı.

Halk örgütlenmesinde ileri mesafeler alınırken, ARGK'ye katılımların zemini de güçlendirilmiş oldu. Çok sayıda genç ARGK'ye katıldı. Bunun doğal yansıması olarak ARGK'nin eylemlerinde bir sıçrama ortaya çıktı. Çarpışmalar, eyalet genelinde daha çok yaygınlaşarak düşman ve çetelere ağır kayıplar verildi. Özellikle çetecilik bu eyaletimizde çökertilerek işlevsiz kılındı.

Mücadelenin geldiği düzeyde eyaletteki halk, yeni ve daha büyük bir ayaklanmaya aday durumdadır.

Cizre: 6 Temmuz akşamı Cizre şehir merkezinde 6 özel tim elemanı polis ölümle cezalandırıldı. Mezarlık yolunda minibüsle giden polisler, ARGK'nin pususuna düştüler. Gerillaların etkin ateşiyle minibüs delik-deşik olurken, içinde bulunan 6 polis de hakkettikleri cezayı buldular. Düşman, eylemde 1 komiserin öldüğünü, 3 polisin de yaralandığını açıkladı.

Cezalandırılan 6 özel tim elemanı polis, Mart ayındaki halk ayaklanmasında rastgele ateş açarak yurtseverleri katleden katillerdendir. Ayrıca Cizre'de meydana gelen birçok işkence ve kundaklama olayının da sorumlularıdırlar. Özel timler, estirdikleri terörle halkımızın nefretini üzerlerine toplamışlardır. Eylemin başarıyla sonuçlanması, Cizre halkında büyük coşku yaratırken, özel timlerde de can telaşı doruğuna çıktı. Artık şehirlerde de ARGK'nin intikam kurşunları düşmandan hesap soruyor.

Katliam ve sürgün tehditleriyle halkımızın başlattığı serîhildanın yükselişini durduramayan TC, yeni komplolara başvurarak halkımızı yıldırmaya çalışıyor. Mart ayında Cizre'deki sivil ayaklanmaya katıldıkları gerekçesiyle yüzlerce yurtsever gözaltına alınmıştı. Daha sonra bu yurtseverlerden bir kısmı salıverilmişti. Geriye kalan 77 kişiden 44'ü, 21 Mayıs 1990 tarihinde yapılan ilk duruşmada tahliye edilmişti. İşte bu kitlesel davada savunucuk yapan Avukat Orhan Doğan'ın evinin önündeki çöp bidonuna Türk ajanlarının bıraktığı bombanın patlaması sonucu evde büyük hasar oldu.

Benzer ikinci bir komplo eylemi de Avukat Hasip Kaplan'a yönelik gerçekleştirilmek istendi. 28 Haziran gecesi Hasip Kaplan'ın avukatlık bürosuna bomba yerleştirmek isteyen bir provokatör, elindeki bombanın patlamasıyla parçalanarak öldü. Böylece provokatör, hedeflediği kumploya ulaşamadı.

Avukat Hasip Kaplan, Yeşilyurt davası olarak bilinen ve köylülere insan dışkısı yediren faşist Binbaşı Tayyar Çağlayan'a karşı açılan davada köylüleri savunmaktadır.

Her iki komplodan amaçlanan; sömürgeci yasalar çerçevesinde de olsa Kürdistanlıları savunmaya fırsat vermemektir. Bu yolla avukatları yıldırarak davalardan el çektirmektir. Bu örnekler dahi sömürgeci devlet terörünün vardığı boyutları çok çarpıcı şekilde yansıtmaktadır. Devlet terörü salt devrimci ve yurtsever kitlelere yönelmiyor, sadece savunuculuk görevlerini yapmaya çalışan avukatlara da yönelmiş durumdadır. Bu durum aynı zamanda da TC'nin mücadelemiz ve halkımız karşısında acz ve çıkmaz içinde olduğunu göstermektedir.

Gercüş: Bir ARGK gerilla birliği 18 Haziran günü Başaklı köyünde toplantı yaptı. Toplantıda çetecilik teşhir edilerek, köylüler mücadeleye çağrıldı. Ardından hainlere ait 4 tanker ve 1 kamyon yakılarak imha edildi.

Köyde yapılan toplantı sonrası hainlere ait araçların imha edilmesi köylüler tarafından sevinçle karşılandı.

Son dönemde gerillalar Gercüş köylerinde yoğun olarak yaptıkları toplantılarda bilinçlendirme ve örgütleme çalışmalarında önemli gelişmeler sağladılar. Ajanlaştırma zemini zayıf olan Gercüş'te bu çalışmalarla çeteciliği ve ajanlaşmanın zeminini temizleme önemli sonuçlar vermektedir. TC'nin etrafında ARGK'nin ördüğü çember giderek daralmaktadır.

Gerillalar, 21 Temmuz günü Aynkaf (Kayapınar) nahiyesi ile Gündik (Yayladüzü) köyü arasındaki yola mayın döşeyip pusu attılar. Düşman operasyon birliğinin önünde giden panzerin mayına çarpması sonucu, mayın infilak etti. Patlama sonucu 1 üsteğmenin bacakları kopma durumuna geldi ve 1 asteğmen de ağır yaralandı. Ardından bir askeri cemseyi pusuya düşüren gerillalar, 6 düşman askerini ağır yaraladılar. Daha sonra yaralı askerlerden 1 uzman çavuş öldü. Sömürgeciler, eylemdeki kayıplarını sadece "1 er öldü" şeklinde açıkladılar.

Kerboran (Dargeçit); 16 Temmuz akşamı gerillalar, bir kız kaçırma olayı yüzünden iki köy arasında doğan sorunu çözmek için bu köylere giderler. Köylere giden gerilla birimi küçük bir gruptur. Her iki köy de yurtsever ve bu yüzden de sürekli gerillanın uğrak yerleridir. Fakat kız kaçırılan köyden bazıları gerillaların gelişini ihbar ederler. Bunun üzerine sömürgeciler büyük bir güçle gerillaları kuşatırlar. Çıkan çarpışma, sabaha kadar devam eder. Düşman büyük kayıp verir. Tek düşen iki gerillanın cephanesi sabaha doğru biter. Bu iki gerilla büyük kahramanlık örneği gösterip kalan son bombalarını patlatarak şahadete ulaşırlar. Çarpışmayı sürdüren diğer gerillalar düşmana kayıp verdirmeye devam ederler. Bunun karşısında acze düşen düşman, bayıltıcı ve zehirli gaz kullanarak iki gerillayı esir alır. TC, bayıltarak esir aldığı bu gerillaları "kendileri teslim oldu" diye açıklayarak en büyük sahtekarlığı sergiledi.

Şehit iki gerilladan biri **Mehmet Adır**'dır. Diğer şehidin kimliği tespit edilemedi. Köylüler ve şehit **Mehmet Adır**'ın babası şehitlere sahip çıktılar ve cenazeleri köyde defnettiler.

Öte taraftan Kerboran'da da sürgünler devam ediyor. Son olarak Abdullah Sak adlı bir yurtsever öğretmen, okulu dahi olmayan Bursa'nın bir köyüne sürgün edildi.

Silopi: 14 Temmuz günü Hesbin köyü yakınlarında çarpışma oldu. Çarpışmada ARGK gerillaları baştan itibaren üstünlük kurdular ve düşmanı darbelediler. 4 özel tim elemanının öldüğü çarpışmada düşman 2 gerillanın da öldüğünü açıkladı. Ancak çarpışmaya tanıklık eden köylüler, TC'nin ortaya çıkardığı 2 cesedin daha önce askeri mayına çarparak ölen köylülere ait olduğunu belirtmektedirler. Bu da göstermektedirki TC, katlettiği köylüleri gerilla olarak yansıtıp moral kazanmaya çalışıyor. Fakat TC, bu katliamların hesabını da ödüyor, ödemeye de mecburdur. Kürdistan'da TC'nin akıttığı tek damla kan bile hesapsız kalmayacak, hesabı misliyle ödetilecektir.

Hesbin köyü Cudi Dağı'nın eteklerinde stratejik bir noktada bulunmaktadır. Bu yüzden TC, buraya bir bölük konumlandırmıştır. Köyün ağası olan Abbas Ağa, yıllardır TC'ye uşaklık yapmaktadır. Fakat ARGK karşısında şimdiye kadar hiçbir varlık gösteremedi. Son çarpışma, gerek burada konumlanan düşman gücüne gerekse Abbas Ağa'ya ecel terleri döktürdü.

Yine aynı tarihte Silopi'ye bağlı ve yakın olan Aksu köyü Dağtepe mevkiinde gerillalarla düşman arasında çarpışma oldu. Çarpışmada düşman güçleri çok sayıda ölü ve yaralı verdiler. Fakat TC, kayıplarını gizleyerek "2 gerillanın öldüğünü" açıkladı. Bu haber doğrulanmamıştır.

Midyat: TC'nin halkımızı bölüp-parçalamakla ve sürgünlerle mücadelemizi ezmeye çalıştığı bilinmektedir. Fakat bütün bu komplolara rağmen halkımız kurtuluş mücadelesine sahip çıkmakta, onun etrafında kenetlenip "böl, ez ve yönet" şeklindeki sömürgeci politikaları boşa çıkararak kurtuluşa doğru yürümektedir. Bu yürüyüş Kürdistan'daki azınlıkları da etkilemekte, onları da mücadeleye çekmektedir. İşte, hiç değilse azınlıkları kendi etkisinde tutup mücadelemize karşı kullanmak, TC'nin önemli hedeflerinden biridir. Ancak TC'nin bu umudu da giderek boşa çıkmaktadır. Kürdistan'daki azınlıklar her gün artan bir güçle kurtuluş savaşımıza yakınlaşmaktadırlar. Buna tahammül edemeyen faşist TC, azınlıklara yönelik komplolara başvuruyor, sürgün ediyor ve katliamdan geçiriyor. Son olarak Asurilerin köyü olan Nihilê (Yemişli)'ye gerilla kılığına bürünmüş kontralar bir saldırı düzenlediler.

Bu saldırıdaki amaç gayet açıktır. Saldırıyla gerçekleştirilecek katliam ARGK güçlerine maledilecek, böylece Asurilerin kurtuluş mücadelemize duydukları ilgi ve bağlılık köreltilerek TC'nin saflarına çekilmeye çalışılacaktır. Fakat komplo açığa çıkarılarak, düşmanın oyunu bozuldu.

Kızıltepe: 14 Temmuz Büyük Ölüm Orucu direnişinin yıldönümünde ARGK gerillaları kent merkezinde görkemli eylemler yaptılar. 14-15 Temmuz gecesi Hükümet Konağı'na yerleştirilen bombanın infilakı sonucu, bina büyük hasar gördü. Aynı gece M. Ali Çimen'e ait ve genellikle Türk ajanlarının uğrak yeri olan Kır Parkı adı verilen tesisler de bombalandı ve ağır hasar meydana geldi. Yine şehrin çeşitli semtlerinde afişleme yapıldı ve bildiriler dağıtıldı.

Kürdistan'da ARGK'nin etkinliği iyice artarak kökleşti

Botan'da kızışan kurtuluş savaşı, diğer eyaletlerimizde de yankısını bularak yaygınlaşmaktadır. ARGK'nin bu eyaletlerimizdeki yaz atılımı doruğunu yaşamaktadır. Malatya, Adıyaman, Maraş, Dersim ve Ağrı başta olmak üzere gerillalar, düşmana karşı saldırılar düzenlemektedirler. Bu saldırılarda meydana gelen çarpışmalarda sömürgecilere önemli darbeler indirildi. TC'nin savaşı Botan'la sınırlayarak diğer alanlarda gelişmesine fırsat vermeme planı etkisiz kılındı. Buralarda da gerilla üslenme, lojistik ve örgütlenme sorunlarını büyük oranda çözerek halkla daha çok bütünleşti. Gençlerden ARGK'ye katılımlar arttı. Halk ERNK'deki birlik örgütlenmelerine daha etkin katılım göstermektedir. Çetecilik ve ajanlaştırma faaliyetleri büyük yaralar alarak kurtuluş savaşımız önünde ciddi engel olma vasfını yitirdi. Düşman askeri güçleri, gerilla eylemleri karşısında yenilgiyi tadarak, sömürgeci otorite güçlü zaafa uğradı.

Özcesi, kurtuluş savaşımız yazla birlikte Kürdistan'ın dört bir yanında sonuç alıcı gelişmeler yaşadı. Düşman ülke genelinde inisiyatifi gerillaya kaptırarak tam bir sefillik içine düşmüştür.

Çatak: 2 Temmuz'dan 4 Temmuz'a kadar Katoyê Xêrkan (Alandas) Dağı'nda ARGK'ye bağlı gerilla birlikleriyle sömürgeci birlikler arasında aralıklarla şiddetli çarpışmalar oldu. Çarpışmalar, büyük sayıdaki düşman operasyon birliklerine gerillaların pusu kurmaları ve vur-kaç eylemleri gerçekleştirmeleriyle başladı ve devam etti. Araziye egemen olan gerillalar, çarpışmalarda sürekli üstünlüğü elde tuttular ve düşmana ağır kayıplar verdirdiler. 2'si subay olmak üzere toplam 14 düşman askeri öldürüldü.

Katoyê Xêrkan Dağı, Çatak, Pervari ve Beytüşşebap üçgeninde yer almaktadır. Yüksekliği 3200 metreyi bulan Katoyê Xêrkan Dağı, stratejik bir noktayı oluşturmaktadır. Bu yüzden sömürgeciler burayı ARGK'nin temel üslenme ve eğitim alanı olarak değerlendirdiklerinden 1990 baharıyla birlikte sürekli operasyonlar düzenlemektedirler. Bu operasyonlarda da ARGK'nin sert darbeleriyle karşılaştılar ve ciddi kayıplar aldılar. Kendi açılarından son operasyonlarla sonuca gitmeyi hedefliyorlardı. Ancak aldıkları ağır darbelerle tam bir hezimeti yaşadılar.

4 Temmuz'u 5 Temmuz'a bağlayan gece ARGK gerillaları, Çoxsê ve

Kiçan (Kaçıt) köyleri arasında pusu kurdular. Gerilla pususuna düşen düşman askerleri çapraz ateş altında 6 ölü verdiler. TC, askerlerinin cesetlerini Van Devlet Hastanesi'ne kaldırdı.

Yine 6 Temmuz günü gerillalar, Dibêl (Kameran) köyü yakınlarında askerleri ve çeteleri pusuya düşürdüler. Düşmanı şiddetli ateş altına alan gerillalar, 2 asker ve 2 çeteyi öldürdüler, 2 askeri de yaraladılar.

25 Temmuz günü, bir ARGK birliği ile sömürgeci ordu birlikleri arasında çıkan çatışmada 1 yüzbaşı yaralandı, 5 asker de öldü.

Sömürgecilere önemli darbe vuran gerillalar kayıp vermeden üslerine çekildiler.

TC, Çatak'ta zorla köyleri boşaltıyor. Yalnız 18-20 Temmuz tarihleri arasında Mamxuran ve Xelilan aşiretlerine ait 10'un üstünde köyü boşalttılar. Boşaltılan köyler ya hiç silah almayan ya da çok az alanlardır. Köylerin boşaltılmasına neden olanların başında gelenler, Alan aşiretinin reisi çetebaşı Sadun Ağa ve Yezdinan aşireti reisi hain Abdurrahman Ağa'dır. Bu hainlerin şikayeti ve teşvikiyle TC, köyleri boşaltmaktadır.

Xelilanlara ait boşaltılan köyler; Toristan, Telatê, Govîhidla, Kurkê ve Teredut köyleridir.

Mamxuranların boşaltılan köyleri ise, Bardikîl, Toranis, Sirgeh, Gerguvar ve Tirphasad köyleridir.

Evleri yıkılıp sürgün edilen köylüler; Van, Çatak ve Xumar'a yerleşiyorlar. Fakat buralarda büyük sorunlarla karşılaşıyor ve çok perişan bir yaşam sürdürüyorlar.

Başkale: 24 Haziran gecesi ARGK'ye bağlı gerillalar ilçe merkezine baskın düzenlediler. Gerillalardan bir kol, ilçede bulunan düşman bölüğüne roketatarlı saldırı düzenlerken, diğer kollar ilçede bildiriler dağıttılar ve yaptıkları propaganda ile halkı mücadeleye çağırdılar. Roket saldırılarıyla bölük binası büyük hasar gördü ve düşman güçleri baskına karşı hiçbir karşılık veremeyerek etkisiz kaldılar. Ayrıca gerillaların ilçede yaptıkları kimlik kontrolünde tespit edilen 1 çete ölümle cezalandırıldı.

Hiç kayıp vermeden baskın eylemini gerçekleştiren gerilla birlikleri, Başkale'nin çıplak yaylalarla çevrili oluşundan dolayı muhtemel bir düşman operasyonuna karşı önce motorlu araçlarla, sonra atlarla üslerine ulaşmaya çalıştılar. Fakat Xalînik mıntıkasında büyük bir düşman operasyon birliği ile karşılaştılar. Burada şiddetli bir muharebe başladı. Gerillalar üstün hareket tarzı ve başarılı vuruşlarıyla özel savaş güçlerine ağır zaiyat verdirdiler. Muharebe sonunda düşman güçleri 1 üsteğmen, 1 astsubay, 1 çavuş, 2 özel tim elemanı, 3 asker ve 3 çete olmak üzere toplam 11 ölü verdiler. Çarpışmada 4 yiğit ARGK gerillası şehit düştü. Şehit gerillalardan biri ARGK komutanlarından **İsmail Emin (Hasan)**'dir. Diğer 2 savaşçı da Şerefan aşiretindendirler.

Gürpınar: ARGK gerillaları, 4 Temmuz akşamı Hirinî (Yoldışı) köyündeki çetelere yönelik bir eylem düzenlediler. Gerillalar, eylemde 1 çeteyi cezalandırırken 7'sini de sorgulamak için birlikte götürdüler. Ayrıca çetelerin çevre köylerdeki halktan zorla gaspettikleri 1000 dolayındaki koyunu da sahiplerine vermek üzere yanlarına aldılar. Bu gelişmeler üzerine çeteler ve askerlerden oluşan sömürgeci güçler operasyon başlattılar. Başlayan çarpışmalar Erabî Dağı'na doğru yayılarak bir günden fazla sürdü. Zaman zaman çok şiddetlenen çarpışmalarda gerillaların etkin vuruşları sonucu en az 8 köy korucusu ölürken, 17 köy korucusu ve 12 asker de yaralandı. Çarpışmalar sürecinde düşman Van ve Hakkari'den takviye birlikler getirdiyse de sonucu lehine dönüştüremedi ve ARGK gerilla birliği başarılı bir manevrayla hiç kayıp vermeden üssüne çekildi.

Yörede eylemin etkisi büyük oldu. Özellikle halka ait 1000 koyunun çetelerden geri alınması hem çeteciliğin ekonomisini darbeledi ve hem de ARGK'nin yalnız halkın canını ve namusunu düşmana karşı korumakla yetinmediği, onun mal varlığının da güvencesi olduğu bir kez daha kanıtlanmış oldu.

Köy koruculuğu oluşturulduktan sonra çeteler salt yoksul kitlelerin kutsal değerlerine saldırmakla yetinmediler. TC'nin destek ve teşvikiyle halkın mal varlığını da ele geçirmeye yöneldiler. Özellikle hayvan ticareti, sınır ticareti, yayla tapuları, zorla sürgün edilen köylülerin arazileri çete reislerine verildi. Bu yolla, çeteler ekonomik olarak da palazlandırıldı. Bunun sonucu, en büyük çete gruplarını oluşturan, Uludere ve Beytüşşebap'ta Jîrki ağası Tahir ve Hacî Dirbas, Yüksekova'da Zeydanlar, Pervari'de Emin Özcan, Çatak'ta Sadun ve Abdurrahman ağalar, Başkale'de Şerefanların reisi İskender vd. en büyük ekonomik gücü de ellerine geçirdiler. Bu hainlerin oldukça pervasızlaşmalarının nedenlerinden biri de, TC'nin yaptığı talanlardan bunlara da pay vermesi, diğer bir ifadeyle Türk sömürgeciliğinin Kürdistan'da yürüttüğü gasp ve talanı bu çeteler eliyle yürütmesidir. Bu yüzden ARGK, devrimci savaşı yürütürken koruculuğun ekonomik sistemine de yönelmekte ve darbelemektedir. Çünkü çeteciliği dağıtmak bir yönüyle de onun ekonomik dayanaklarını parçalamakla olanaklıdır. Çeteciliğin ekonomik zemini kurutulmadan onun tükenişi de sağlanamaz. Nitekim şimdiye kadar gerillalar, koruculuğun ekonomisine saysısız defa yöneldi. Çetelerden aldığı yayla, arazi ve hayvanları sahipleri olan yoksul köylülere dağıttı. Bu, aynı zamanda Cephe programında ifadesini bulan, yoksul köylülüğe toprak dağıtımının ilk örneklerini oluşturmaktadır. Bu uygulamanın devrimimizde oynadığı olumlu rolden dolayı TC çılgına dönmektedir. "Teröristler hayvan kaçırdı" feryatlarını bu yüzden ayyuka çıkarmaktadır.

Sömürgeciler Gürpınar ilçesine bağlı Arç (Topyıldız) köyüne karakol kurmuşlardır. Burada bulunan askerler, sürekli köylüleri gözaltına alıp günlerce işkence yapmaktadırlar, mal varlıklarını gaspetmektedirler. En son Mayıs ayının son günlerinde bir grup yurtseveri yine işkenceye aldılar ve hayvanlarına el koydular.

Son günlerde de Dine köyündeki askerler ve köy korucuları Arç (Topyıldız) köyünde ikamet eden Şaban Duman adlı yurtsevere işkence ederek 400 dolayındaki koyununu gaspettiler.

ARGK gerillaları, düşmanın bu saldırılarına cevabı fazla gecikmeden verdiler. 8 Temmuz akşamı karakol askerlerine yönelik bir saldırı eylemi gerçekleştirdiler. Meydana gelen çarpışmada en az 1 asker ölürken, çok sayıda asker de yaralandı. Gerillaların bu başarılı eyleminden sonra askerler yine köylülere saldırdılar. Fakat düşman askerlerinin saldırıları cevapsız kalmayacak, mutlaka Arç'tan sökülüp atılacaklardır.

Kars-Göle: Haziran ayı ortalarında ulusal kurtuluş gerillaları, Kars-Göle karayolunu saatlerce trafiğe kapattılar. Yolcuları araçlardan indiren gerillalar, bildiri dağıttılar ve propaganda yaptılar. Yapılan kimlik kontrollerinden 4 TIR'ın TC'ye ait olduğu anlaşıldı. Bu TIR'lar içindeki malzemelerle birlikte yakılarak imha edildi.

Ayrıca eylem alanının yakınlarına pusu atan gerillalar, uzun süre düşmanın gelmesini beklediler. Fakat eylem haberini alan düşman güçleri cesaret edip inlerinden çıkmadılar. Bunun üzerine ARGK gerillaları geri çekildi.

Doğubeyazıt: 15 Haziran'da ARGK gerillaları, operasyon yapan düşman güçlerini pusuya düşürdüler. Karşılıklı ateş altına alınan düşman askeri çil yavrusu gibi sağa sola dağıldı. Gerilla saldırısında 8 TC askeri öldü, 2'si de yaralandı.

23 Haziran'da da gerillalar, Yıgıncal köyünde toplantı yaptılar. Toplantıda Türk eğitim sisteminin alıklaştırıcı ve yabancılaştırıcı özelliği üzerinde duruldu. Ayrıca kurtuluş mücadelemizin geldiği aşama, yurtseverlik görevleri ve sömürgecilerin geleceği hakkında ayrıntılı duruldu. Ardından köy ilkokulu ateşe verilerek yakıldı. Daha sonra köy yoluna pusu atan gerillalar, sabaha kadar beklediler. Düşmanın gelmemesi üzerine ARGK gerillaları üslerine geri çekildiler.

Ağrı-Çaldıran: 1 Temmuz'da kurtuluş ordumuz ARGK'ye bağlı bir gerilla birliği, Şerefhan köyü yakınlarında 1'i assubay 8 kişilik düşman mangasını pusuya düşürdü. Gerilla ateşi altında kalan düşman mangası tümüyle imha edildi ve gerillalar askerlerin silahlarına da el koydular.

Eylemin olduğu alanda çeteler olduğu halde çarpışmaya katılmaya cesaret edemediler.

Bu başarılı eylemle gerillalar, düşmana ağır bir darbe indirerek onu sarstılar. Ayrıca eylem, Ağrı'da gerillanın istikrarlı yükselişine işaret etmektedir.

Elazığ: 16 Temmuz'da Arıcak ilçesinin Çevreli köyü yakınlarında çarpışma çıktı. Gerilla güçleriyle düşman güçleri arasında meydana gelen çarpışmada çok sayıda düşman askeri öldü veya yaralandı. Fakat TC, sadece "1 jandarma uzman çavuşunun öldüğünü" açıkladı.

Palu: Sömürgeciler, tarihsel ihaneti bu sefer de köy koruculuğu şeklinde dayatmaya çalışmaktadırlar. Son dönemlerde Palu'nun çeşitli köylerine silah dağıtmak amacıyla sömürgeciler şiddetin çeşitli biçimlerini uygulamaktadırlar. Bunun bir örneği de Hasbay köyünde yaşanmaktadır. Köylülere zorla korucu olmaları dayatılmakta, bunu reddeden köylüler gruplar halinde gözaltına alınıp günlerce işkenceden geçirilmekte ve ölümle tehdit edilmektedirler. Kürdistan'ın diğer alanlarında olduğu gibi burda da iki yol dayatılmaktadır. Ya silah alınacak ya da sürgüne gidilecektir. Nitekim bazı köylüler, baskılara dayanamayarak göç etmektedirler.

Batman: Sosyal Sigortalar Hastanesi'nde memur olan yurtsever Mehmet Şirin Tekin ve bir öğretmenin Yozgat'a sürgün kararı çıkarıldı. Yurtseverlerin bildirdiklerine göre, Tekin bilinçli hedef seçilmiştir. Şirin Tekin, Batman'da sevilen ve sayılan biridir. Bu yüzden sürgün edilerek, sürgünler karşısında halkın tepkisi ölçülmek isteniyor. Şayet buna tepki gösterilmezse, ardından yeni sürgünler kitlesel olarak başlayacaktır.

Lice: 11 Temmuz günü bir ARGK birliği Zoxrim (Araklı) köyü eski muhtarı ajan Mehmet Fahri Nacar'ın evine baskın düzenledi. Baskında etkisiz hale getirilen ajan baba-oğul M. Fahri Nacar ve Faik Nacar gerillalarca köy dışına çıkarılarak kurşuna dizildiler. Bu iki hain de uzun dönemdir TC'ye ajanlık yapmaktaydılar ve sonunda hakettikleri cezayı buldular.

Baba Fahri Nacar'ın suçları büyük olduğu gibi eskilere dayanır. Bu unsur 1987'de bir komplo sonucu katledilen ARGK gerillası **Alaattin ZOĞURLU**'nun Diyarbakır'daki yerini ihbar etmişti. Bu olaydan sonra da ajanlık faaliyetini aksatmadan yürüttü. Özellikle Kulp'un Cıxse (Ağaçlı) nahiyesi muhtarlarından İbad'la birlikte ajanlığı örgütlüyor ve yurtseverleri yakalatıyordu. Oğlu Faik de baba mesleği olan ajanlığı aynen ifa ediyordu ve oldukça da azılıydı.

Muş-Varto: Gerillalar, 23 Temmuz günü Teknedüze köyünde toplantı yaptılar. Toplantıda ağırlıklı köy koruculuğu üzerinde duruldu ve köylüler mücadeleye destek vermeye çağrıldılar. Toplantı sonrası yeni köy korucusu olmuş 7 kişinin silahları gerillalarca kamulaştırıldı.

Adıyaman-Besni: 19 Haziran günü ana birlikten görevli ayrılan bir grup gerilla, ihbar sonucu düşman pususuna düştü. Kahramanca savaşan **Hamit EMEK (Haci Musa)** ve **Metin** adındaki gerillalar ölümsüzler kervanına katılarak şehit düştüler.

Malatya-Yeşilyurt: Kırlangıç köyü muhtarı hain Ali Duman, gerillalarca 27 Haziran'da ölümle cezalandırıldı. Cezalandırılan hain Ali Duman, 21 Haziran'da Pötürge'nin İnekderesi mevkiinde sömürgecilerce katledilen 4 ARGK komutan ve savaşçısının katliamından sorumluydu. Gerillalar, bu hainin köyüne uğrayıp ayrıldıktan sonra bu unsur tarafından ihbar edilmişlerdi. Bunun üzerine düşmanın başlattığı operasyonda gerillalarla şiddetli bir çarpışma olmuş ve yoldaşlarımız kahramanca savaşarak şehit düşmüşlerdi.

Yoldaşlarımızın kanı daha kurumadan ARGK'nin intikam kurşunlarının haine gerekli dersi vermesi, çevre halkı üzerinde coşku yarattı.

Pazarcık: Pazarcık-Gölbaşı arasındaki Haydarlı istasyonu yakınlarında bir yük treni yakılarak imha edildi. Düşmana ait malzemeyle yüklü olan trenin yolunu gerillalar kesti. Fakat makinist "dur" uyarısına uymayarak treni hareket ettirmede direndi. Bunun üzerine durmamakta direnen makinist ölümle cezalandırıldı, yardımcısı da yaralandı.

1990 yılı içinde Pazarcık'ta yük trenlerine yönelik bu tarz eylemler çeşitli kereler yapıldı. Bunun sonucu TC'ye milyarlarca liralık ekonomik zarar verdirildi. Böylece özel savaş ekonomisi önemli oranda darbelendi.

Urfa-Halfeti: ARGK gerillaları, 18 Temmuz'da Ömerli köyü muhtarı Bozan Bindal'ı ölümle cezalandırdılar. Cezalandırma sırasında ajan muhtarın karşı koyması ve direnmesi sonucu, küçük çaplı bir çatışma oldu. Bu çatışma esnasında muhtarın oğlu da bir kaza kurşunuyla öldü.

Ömerli köyü, PKK Genel Sekreteri Abdullah ÖCALAN yoldaşın köyüdür. TC, bundan dolayı köye yönelik uzun dönemdir özel bir politika geliştiriyordu. Bu politikanın amacı köyde ağına düşürdüğü unsurları mücadeleye karşı kullanmaktı. Buradan hareketle, "APO'nun köyü de APO'ya karşıdır" propagandasını sürdürecek ve devrimci savaşımıza karşı bunu kullanarak bilinçleri bulandırmaya çalışacaktı TC. Nitekim soysuz birkaç unsuru bu politika sonucu ağına düşürdü. Bunlardan biri de Bozan Bindal'dır. Bu unsur çeşitli defalar uyarılmasına rağmen TC'ye uşaklıktan vazgeçmedi. Bu unsur, diğer suçlarının yanısıra, Almanya-PKK Davası'nda itirafçı tanık olarak dinlenen Türk ajanı Nusret Aslan'la annesi arasında telefon bağlarını da sağlıyordu.

Eylemden sonra TC, uşaklarını kurtarma telaşına düştü. Apar topar hain Nusret Aslan'ın annesinin eşyalarını askeri cemseye yükleyerek Urfa'ya götürdüler.

14 Temmuz Büyük Ölüm Orucu'nun yıldönümünde Diyarbakır gerilla eylemleriyle çalkalandı

13 Temmuz'u 14 Temmuz'a bağlayan gece Diyarbakır'da sabaha kadar ARGK gerillalarının intikam mermileri susmadı. Düşman bütün askeri birliklerini savaş pozisyonuna geçirdi. Fakat düşmanın onbinlerce asker ve polisten oluşan gücü ciddi bir varlık gösteremedi ve sabaha kadar korkulu anlar yaşadı. Düşman askerleri sadece kendi inlerinde ölüm korkusunun verdiği psikolojiyle sağa sola mermi sıktılar ve sıktıkları mermi sayısı 6000'i aştı.

ARGK güçleri, öncelikle Şeyh Sait direnişinde saldırı hedefi olmuş surlar olan Mardinkapı, Urfakapı, Çiftkapı ve Dağkapı'daki düşman hedeflerine saldırılar gerçekleştirdiler. Bir gerilla kolu Mardinkapı'daki polis karakoluna saldırdı ve 5 polis vuruldu. Ağır yaralı hastaneye kaldırılan polislerden 2'si öldü.

Diğer bir gerilla kolu Şehitlik semtinde bulunan ve çoğunlukla polis şeflerinin kaldığı lojmanlara saldırdı. Roketatarların da kullanıldığı bu saldırıda polis lojmanları büyük hasar gördü.

Bir çarpışma da özel tip cezaevinin bulunduğu Bağlar semti ve Kolordu karargahının bulunduğu Ofis semti arasında oldu. Bu çarpışma uzun süre devam etti ve Urfa yolu yönüne doğru yayıldı. Düşman, yeni

asker ve polis güçlerini çarpışma alanına aktardı. Gerillalar, kullandıkları araçtan inerek pamuk tarlaları içinde çarpışmayı sürdürdüler. Özellikle bu çarpışmada düşmana ağır kayıp verdirildi. Düşman, kayıplarını telafi etmek için 2 gerillanın yakalandığı yalanını yaydı.

14 Temmuz direnişinin yıldönümünde, Diyarbakır'daki silahlı eylemliliğin aşağı yukarı bütün semtlerde gerçekleştirildiği bildirilmektedir. Fakat henüz ayrıntılı bilgiler elimize ulaşmadığından düşman kayıplarının kesin sayısı bilinmiyor. Örneğin, sömürgeci valinin karargahı çarpışma alanının içindedir. Ancak karargahın saldırıya uğrayıp uğramadığı kesin öğrenilemedi.

TC, sözde gerilla diye yakaladığı 2 insanımızdan hıncını almaya çalıştı. Çarpışmadan iki gün sonra bu iki insanımız çarpışma alanına götürülürken gören yurtseverler, vücutlarının her yerinde sömürgecilerin keskin bıçaklarla yaralar açtıklarını görmüşlerdir. Bu da yeni bir TC barbarlık örneğidir.

14 Temmuz'a layık bir şekilde Diyarbakır eylemini gerçekleştiren ARGK gerillaları, düşmanı kahrederken, yurtsever halkımızda büyük sevinç ve coşku yaratmışlardır. Artık sömürgeciler, kendilerinin çok güçlü hissettikleri en büyük kentlerimizde dahi rahat değiller. ARGK'nin intikam namluları buralara kadar uzanarak düşmanı vurmaktadır. Buna karşın TC, acz ve korku içindedir.

14 Temmuz'un yıldönümünde, Hazro'nun Herkel köyündeki çetelere yönelik de bir ARGK baskını gerçekleştirildi. Baskında 4 çete ölümle cezalandırıldı. Böylece ihanet bir kez daha layık olduğu sonla bitti.

ARGK Gevaş'ta güçlü vurdu: 2 helikopter düşürüldü, 5'i subay olmak üzere toplam 28 özel savaş elemanı öldürüldü

ARGK'ye bağlı bir gerilla birliği, 24 Temmuz günü Tatvan-Gevaş karayolunun Kafkiran mevkiinde bir süre denetim kurdu. Yoldan geçen araçları durduran gerillalar kimlik kontrolü yaptılar ve propaganda faaliyeti yürüttüler. Bu arada yoldan geçen Devlet Karayolları'na ait bir aracı da yaktılar.

Uzun süre karayolunda sömürgeci güçlerin gelmesini bekleyen gerillalar, düşman askerinin gelmemesi üzerine Arpet köyüne giderek toplantı yaptılar. Toplantının bitiminden sonra eylem alanına gelen sömürgeci birlikler, geniş bir alanı kuşatmaya aldılar.

25 Temmuz sabahı gerilla birliği ile düşman ve çeteler arasında geniş bir bölgeye yayılan çarpışma başladı. Düşman savaş inisiyatifini ele geçirmek için stratejik noktalara helikopterlerle asker indirmeye başladı. Çarpışmalar daha çok Sonban, Alan ve Axte köyleri civarında şiddetlendi.

25 Temmuz akşamına kadar süren çarpışmalarda düşman helikopterlerle muharebe alanına özel savaş gücü yığsa da üstünlüğü ele geçiremedi. Sürekli kaçkın ve yılgın bir savaş pratiği sergiledi, ARGK'nin güçleri karşısında. Dolayısıyla düşman güçleri tam bir hezimet yaşadılar.

Yapılan ilk belirlemelere göre; savaş alanına asker taşıyan 2 helikopter gerillalarca düşürüldü. Helikopterlerden birinde bulunan 2 üsteğmen, 2 astsubay ve 1 er ağır yaralandı. Yaralılar Van Devlet Hastanesi'ne kaldırılırken 4 subay öldü. Düşürülen ikinci helikopterde bulunan ve büyük olasılıkla operasyonu yöneten 1 pilot binbaşı ve 1 er öldü. Yine çarpışmalarda en az 7 er ve 15 köy korucusu çete de öldürüldü. Ayrıca TC, çok sayıda yaralı da verdi.

Çarpışmalara katılan köy korucuları Hizan ve Müks (Bahçesaray) yöresindendirler. İlk kez böylesine büyük bir muharebeye sürüldüklerinden büyük bir şaşkınlık yaşadılar.

TC, muharebede aldığı büyük yenilgiyi gizleyerek nefes almaya çalıştı. Ancak, Berxwedan adına BBC'ye ulaşan çarpışma ve sonuçlarının açıklanması ve BBC'de yayınlanması TC'yi açıklama yapmaya zorladı. Fakat bu sefer de sömürgeci valinin ağzıyla gerçekler çarpıtılarak yansıtıldı. Sömürgeci valinin yaptığı açıklamada, sadece 1 helikopterin düştüğü, bunun da gerillalarca düşürülmeyip, teknik arıza sonucu düştüğü yalanına başvuruldu. TC'nin diğer kayıplarından da hiç sözedilmedi.

TC, aldığı ağır darbenin acısını yurtsever köylülerden almaya yöneldi. Çarpışmadan sonra köylülere yönelik geniş bir operasyon başladı. Operasyonda yurtseverlere ağır işkence ve hakaretler yapıldı ve topluca gözaltına alınmalar başlatıldı. Sadece Arpet köyünden 25 yurtsever gözaltına alınarak Diyarbakır'a sevkedildi.

Düşman, yurtseverlere yönelik yaptığı bu operasyon ve gözaltına almalarla eylemin halkta yarattığı derin etkiyi kırmaya çalışıyor. Çünkü eylem halk tarafından coşkuyla karşılandı ve bütün isyan duygularını harekete geçirdi. Şu anda bölgeye tam bir isyan ve ayaklanma havası egemendir. TC, operasyonlarla bunu kırmaya çalışıyor. Fakat sonuç alması mümkün değildir. Zira halk çoktandır kurtuluşun bütün bedellerini ödemeye hazır halde.

Bu eylem, aynı zamanda da sömürgeci cumhurbaşkanı faşist Turgut Özal'ın Kürdistan seferine verilen iyi bir cevap olmuştur.

Diyarbakır'dan 37 savaş esiri Bismil'e sürgün edildi

Temmuz ayının başında Diyarbakır E-Tipi Cezaevi'nden Bismil E-Tipi Cezaevi'ne 37 savaş esiri sürgün edildi. Yeni sürgünlerle Bismil'deki savaş esiri sayısı 100'e yaklaştı.

Diyarbakır zindanlarının mücadelemizde oynadığı tarihsel rol bilinmektedir. Burada ihanet, tarihin çöp sepetine gömülürken direniş bayrağı zindan burçlarına dikilmişti. Daha sonra sömürgeciler, çeşitli cezaevlerine savaş esirlerinin sürgünlerini başlatarak, direnişi kırmayı amaçladılar. Fakat Diyarbakır'da direniş bayrağı hiçbir zaman yere düşmedi. Yeni sürgünlerle TC'nin amaçladığı, buraya teslimiyetçi ve ihanetçileri doldurarak "örnek" cezaevi modelini geliştirmektir. Bununla Diyarbakır'da kaybettiği savaşı kazanacağını zannediyor. Ama bu çabası nafile. Çünkü Diyarbakır'daki direniş bir çınar ağacı gibi kök salmıştır. Suni yollarla onu sökmek mümkün değildir. Zira Diyarbakır zindan direnişi bütün Kürdistan'a mal olmuş ve yayılmıştır.

Sürgün edilen 37 devrimci-yurtsever savaş esirinden isimlerini tespit ettiklerimiz şunlardır: Selanik Öner (Kızıltepe SHP eski ilçe başkanı), Remzi Çetinkaya, Emin Güngör, Hasan Anaç, Ahmet Ergin, Fevzi Gümüş, Cembeli Özer, Aydın Işıktaş, Ahmet Önen, Yusuf Yıldırım, Ekrem Al, Mehmet Tomaç, Zafer Bartur, Yahya Encu, Halil Berk, Hacı Kaya, Abdullah Tatar, Hasan Karkılıç, Mustafa Bayram, Hacı Çetinkaya, Abdulkadir İlhan, Hacı Kaydı, Şehmus Çelik, Muhammet Ramazan, Mahsum Kaya, Beşir Akay, Ahmet Ceylan, Osman Adet, Aydın Sözen.

Bilim adamı Dr. İsmail Beşikçi tahliye edildi

12 Mart 1990'dan bu yana tutuklu bulunan ve Kürdistan sorunu üzerine yazdığı üç kitabından dolayı "yargılanan" bilimadamı Dr. İsmail Beşikçi, 27 Temmuz tarihli duruşmasında tahliye edildi.

Beşikçi, TC'nin resmi ideolojisini teşhir ve mahkum ettiği kitaplarından dolayı 40 yılı aşkın hapis cezası istemiyle mahkeme önüne çıkarılmış; cezaevi ve mahkemede de tutarlı tavrını sürdürmüştü. Yaptığı savunmalarla mahkeme heyeti şahsında Türk devletini mahkum eden Beşikçi'nin tutarlı direnmesi ve iç-dış kamuoyunun Beşikçi'ye güçlü sahip çıkışı karşısında sömürgeciler onu salıvermek zorunda kaldılar.

Mahkemesi tutuksuz olarak sürecek olan Beşikçi'ye tutuklu bulunduğu sürece, gerek cezaevinde ve gerekse mahkemelerde Kürdistanlı ve Türkiyeli devrimci-demokratlarca güçlü bir sahip çıkış örneği gösterilmiş; yine salıverilmesi için içerde ve dışarda çeşitli devrimci-demokratik çevrelerce yoğun bir kampanya yürütülmüştü. Tüm bu baskılara boyun eğmek zorunda kalan Türk sömürgecileri, sonunda Beşikçi'yi salıvermek zorunda kalarak, bilim ve gerçekler karşısında bir kez daha yenilgiye uğradılar.

Halkımızın sadık bir dostu ve gerçeklerimizin tutarlı savunucusu Beşikçi'nin salıverilmesinden sevinç duyuyor, haklı kavgasında her zaman yanında olduğumuzu bir kez daha belirtiyoruz.

Kürdistan'da kitlesel tutuklamalar sürüyor

413, 424 ve 425 nolu sömürgeci kararnameleri protesto etmek amacıyla halk çeşitli eylemler yapmıştı. Bu eylemler içinde kitlesel açlık grevleri başvurulan en etkin eylem olmuştu. Bu eylemlerde Diyarbakır, Siirt, Nusaybin başta olmak üzere bir çok kentte ağırlığını öğrencilerin oluşturduğu 400 yurtsever gözaltına alınmıştı. Gözaltına alınan bu yurtseverlerden 70'inin tutukluluk durumları devam etmektedir.

25-26 Haziran gecesi Diyarbakır'da polisin yaptığı operasyonda 25 Kürdistanlı gözaltına alındı. Gözaltına alınanların Medya Güneşi dergisi çevresinden oldukları bildirilmektedir.

DUYURU:

Partimiz PKK'nin 13. mücadele yılına gireceği kuruluş yıldönümü yaklaşmaktadır. Partimizin yeni bir mücadele yılına girişini, bu yıldönümüne yakışır bir afişle duyurmak istiyoruz. Bu amaçla, tüm okuyucularımızı göreve davet ediyoruz. Resim-afiş yapma yeteneğiniz, deneyiminiz varsa bizzat kendiniz bu görevi yerine getirebilirsiniz, değilse yapabilecek kişiler varsa onlara yaptırabilirsiniz.

Afiş örnekleri, en geç Ekim ayının ilk haftasında elimize (adresimize) ulaşmış olmalıdır.

AÇIKLAMA:

Bir önceki sayımızda, gazetemizin ana başlığının (Serxwebûn'un) hemen altındaki "Ji serxwebûn û azadiyê bi rûmettir tiştek nîne" sloganında, dizgi hatası sonucu, "nîne" kelimesi eksik olarak çıkmıştır. Düzeltiriz.

İstanbul'da polisle çatışmada 2 devrimci şehit oldu

11 Temmuz gecesi İstanbul polisi Cihangir semtinde devrimcilerin kaldığı bir eve baskın yaptı. Çıkan çatışma dört saat kadar sürdü ve Gülay Arıcı ile Alper Ersoy adlı devrimciler şehit oldu. İki devrimci de sağ olarak esir düştü. Çatışmada bir polis yaralandı. Çatışmaya giren devrimcilerin DKP-SHB'ye mensup oldukları bildirilmektedir.

Kürdistan'daki kitlesel davalarda yargılanan yurtseverler bırakıldı

Cizre ve Kerboran davasında tutuklu bulunan yurtseverlerin büyük çoğunluğu serbest bırakıldı. Cizre davasında tutuklu yurtseverlerden 3-4'ü hariç diğerleri salıverildi. Kerboran davasında 26.7.1990 tarihinde yapılan duruşmada bir yurutsever dışında bütün bayanlar serbest bırakıldı. Bırakılmayan erkek yurtseverlere de 8 yıl ceza verildi.

Öte yandan Temmuz ayının başında tutuklanan 35 kişiden biri dışındakiler serbest bırakıldı.

Serbest bırakılanların hepsine de çok ağır işkenceler yapıldığı görülmüştür.

Erzincan'da tutuklu yurtseverlere tahliye

Erzincan'da tutuklu bulunan 19 yurtseverden 9'u DGM'de yapılan son duruşmada serbest bırakıldı. Tutuklular mahkemede yaptıkları konuşmalarda, önceki ifadelerini reddettiler.

Tutuklulardan 70 yaşındaki Sofi Hasan mahkemede yaptığı konuşmada: "Önceki ifademi kabul etmiyorum. Beni dövdükleri için ifade alan kişilerin yazdıkları yazıyı imzaladım" dedi. Diğer tutukluların da tümü ifadelerinin işkence ve ölüm tehditleri altında alındığını belirttiler.

Bu yurtseverler, 21 Mart 1990'da ARGK gerillalarının Elazığ Ferro Krom tesislerindeki üst düzey görevli soygun çetesine karşı gerçekleştirdikleri başarılı eylemden sonra tutuklanmışlardı.

Gazetemizin konto numarasının değiştiğini, tüm abone ve ilgili okuyucularımıza duyururuz.

Gazetemizin, değerli bilim adamı Dr. İsmail Beşikçi ile tutuklanmasının ardından yaptığı röportajı sunuyoruz:

"Türkiye gündeminin en önemli sorunu Kürt sorunudur"

Serxwebûn: Sayın Beşikçi, günümüzün en büyük sorunlarından biri olan Kürt-Kürdistan sorununu yıllardır araştırıp inceliyorsunuz. Bu çalışmalarınızın örneği olan son iki kitabınız nedeniyle bir kez daha tutuklusunuz. Biz bu tutuklamanın gülünç olduğuna ve sizin çalışmalarınız önünde ciddi bir engel teşkil edemeyeceğine inanıyor, bundan sonraki çalışmalarınız için şimdiden başarılar diliyoruz.

Şimdi de ilk sorumuzu sormak istiyoruz. Bildiğiniz gibi, 12 Eylül darbesi solun ve aydınların bütün yönlerini açığa çıkaran bir ayna olmuştur. Her türlü özgürlüğe, demokrasiye ve en temel insan haklarına yöneltilen azgın saldırılar karşısındaki tutumlardan bu yönler açığa çıkmıştır. Bu nedenle, 12 Eylül rejimi ortasında birçok olgu yanında açıklık getirilmesi gereken bir konu da aydınlar meselesidir. O halde, aydınların rolü nedir? Bu rolü oynamakta mıdırlar? Günümüzde aydın olmanın anlamı nedir?

İ. Beşikçi: Türkiye gibi toplumlarla Batı toplumlarında aydınlar toplum içinde değişik rollere sahip olmuşlardır. Türkiye ve benzeri toplumlarda, aydınlar resmi ideolojiye göre belirlenmesi gereken bir kategoridir. Resmi ideoloji herhangi bir ideoloji değildir. Devlet tarafından ileri sürülen bir ideolojidir. Devletin, öğrenilmesini, benimsenmesini, yaygınlaşmasını istediği görüşlerdir. Devlet, bu görüşlerin etkin olmasını engelleyecek, bu görüşlerin gelişmesine sekte vuracak, bunların doğruluğundan kuşku duyacak her türlü çabaya karşıdır. Devlet, herkesin, yayılmasını istediği bu görüşleri öğrenmesini ve buna göre tavır ve davranışlarda bulunmasını istemektedir. Bu görüşlerin doğruluğundan kuşku duyulmamasını, bunların tek gerçek, tek doğru olarak kabul edilmesini istemektedir. Bu görüşlerin eleştirilmesine tepki göstermektedir. Bu düşünceleri insanlara ve kurumlara egemen kılmak için cezai yaptırım yetkisini sonuna kadar kullanmaktadır.

Türkiye'de, resmi ideolojinin kemalizm olarak ifade edildiği söylenebilir. Kemalizm anti-Kürt bir ideolojidir. Türk resmi ideolojisinin en önemli özelliği anti-Kürt olmasıdır. Bu, resmi ideolojinin en önemli boyutudur. Yalana, inkara, asimilasyona dayanan bir ideolojidir. Irkçıdır ve sömürgecidir. Kürtlerin ulusal varlığını inkar etmektedir. Kürtlerin kökeninin Türk olduğunu, Kürtlerin, Turani bir kavim olduğunu iddia etmektedir. Kürtçe diye bağımsız bir dilin olmadığını, Kürtçenin Türkçenin bir şivesi olduğunu ileri sürmektedir. Kürtlerin ulusal varlığını inkar etmek suretiyle, ulusal ve demokratik haklarını yok saymaya çalışmaktadır. Bu ırkçı bir politikadır ve dünyada böyle bir ırkçılığın bir eşi daha yoktur. İşte böyle bir ortamda, aydın kategorisi, kendisini, resmi ideoloji karşısındaki düşüncesine, tavır ve davranışına göre belirliyor. Türkiye gibi ülkelerde aydın, resmi ideolojiyi eleştirebilen, eleştirileri doğrultusunda tavır ve davranışlarda bulunabilen bir kişidir. Aydınlar kavramını belirleyen, onların şu veya bu düzeyde sahip oldukları bilgi birikimi değildir. Bilgi birikimi ancak, aydınlar kategorisini belirleyen ikinci derecede bir boyut olarak ele alınabilir. Aydın kavramını belirleyen esas boyut, tavır ve davranış boyutudur. Devletin terörü, baskısı ve zulmü karşısında yılmamayı, sinmemeyi, geri çekilmemeyi gerektirir. Terörün, baskının, zulmün, işkencenin elbette bir işlevi, bir anlamı vardır... Bunun işlevi, anlamı elbette kavranılacaktır. Fakat devlet terörüne, baskıya, işkenceye ve zulme karşı belirli tavrı ve davranışı sürdürmek de gerekir.

Resmi ideolojinin resmi olma durumundan ortaya çıkan niteliği üzerinde iyice durmak gerekir. Eğer, devletin elinin altında bazı düşünceleri yasaklama, kısıtlama yetkisi varsa, bu yetki her zaman, her yerde ve her fırsatta kullanılabilir. Bu yasaklamalar, kısıtlamalar aslında Kürtler için düşünülmektedir. Kürt sorunu dikkate alınarak düşünülmekte ve uygulanmaktadır. Fakat, bir kere, böyle bir yetkiyi ele geçiren bir güç, hoşuna gitmeyen, kendisini rahatsız eden, her toplumsal ve siyasal olay karşısında bu yetkisini kullanır. Her türlü toplumsal ve siyasal muhalefeti yok etmeye çalışabilir. Böylece Kürdistan için düşünülen kısıtlamalar, tüm Türkiye'yi etkiler hale gelmektedir. Bunun günümüzdeki en çarpıcı örneği 413 sayılı Kanun Kuvvetindeki Kararnamedir. Yine bu kararnameye ilişkin olarak yayınlanan 421 ve bu iki kararname yerine yayınlanan 424, 425 sayılı Kanun Kuvvetindeki Kararnamelerdir. Bu kararnamelerle hükümete, Olağanüstü Hal Valisi'ne ve Kamu Yönetimine verilen yasaklama, sansür ve sürgün yetkileri sadece Kürdistan'ı değil bütün Türkiye'yi etkilemektedir.

Günümüzde ise artık, sömürge yönetmek kolay değildir. Kaldı ki, Kürdistan'ın yönetilmesiyle klasik sömürgelerin yönetilmesi arasında çok önemli farklar vardır. Klasik sömürgeler, deniz aşırı topraklarda bulunduğu için, buralarda uygulanan yönetim biçimleri, yasaklar, buyruklar, sansürler ve sürgünler metropol ülke insanlarını etkilemiyordu. Bu idari ve askeri önlemlerin düşünülmesi ve uygulanması anayurttaki demokrasiyi fazla etkilemiyordu. Kürdistan ise Türkiye'nin bir uzantısıdır. Kürdistan ülkesi Türkiye topraklarının bitiminde başlamaktadır. Bu bakımdan Kürdistan'da uygulanan her türlü idari önlem, emir, yasak, sansür, sürgün, Türk demokrasisini yakından etkilemektedir. Kürt halk yığınlarının ulusal bilince ulaşmaları, bu bilincin gün geçtikçe daha da gelişmesi Kürdistan sömürgesinin yönetimini her geçen gün daha da zorlaştıracaktır. Bu bilinç geliştikçe, Kürdistan'ın sömürge bile olmadığı anlayışı ete kemiğe bürünecektir.

1923'te ve daha sonraki yıllarda bu böyleydi. O yıllarda da Takrir-i Sükûn Yasası hep, Kürtleri, Kürdistan'ı dikkate alarak yapılıyordu. Fakat hükümete verilen emir, yasak, sansür ve sürgün yetkileri bütün Türkiye'yi etkiliyordu. Basın özgürlüğü kolayca yok edilebiliyordu. O halde, şunlar gayet rahat bir şekilde söylenebilir. Kürt sorunu varlığını sürdürdüğü sürece Türkiye'de demokrasiyi kurmanın, kökleştirmenin, yaygınlaştırmanın hiçbir olanağı yoktur. Türkiye'de demokrasinin kurulması ve kökleşmesi ise Kürt sorununun çözümünü elbette kolaylaştıracaktır.

Türk devleti, üniversite gibi kurumlara, siyasal partilere, kitle haberleşme araçlarına, çeşitli derneklere ve kuruluşlara, örneğin, işçi kuruluşlarına, dinsel kurumlara, eğitim kurumlarına vs. tek gerçeğin ne olduğunu söylemektedir. Söyledıklerinin kesinlikle bilinmesini ve buna göre tavır ve davranışlarda bulunulmasını istemektedir. Kendisinin ürettiği bu bilgilerden kuşku duyulmamasını, bu bilgilerin tartışılmamasını istemektedir. Herkesin ve bütün kurumların kendisi gibi düşünmesini buyurmaktadır... Türk devletinin bu politikasının başarısız olduğu söylenemez. Örneğin, Türk üniversitesi bu tür emirlere ve yasaklara riayet eden kurumlardan biridir. Türk üniversitesi devletin emirlerine ve yasaklarına en iyi riayet eden kurumların başında yer almaktadır. Türk basını da böyledir. Türk siyasal partileri, Diyanet İşleri Başkanlığı gibi dinsel kurumlar, işçi kuruluşları vs. böyledir. Türk yargı organlarını da bu çerçeve içinde değerlendirmek gerekir. Bu kurumlar resmi ideolojinin kendilerine empoze ettiği bilgileri tek gerçek olarak kabul etmektedirler. Bu bakımdan Ortaçağ'ın dinsel doğrularıyla, günümüzün resmi ideolojisi kemalizm arasında çok önemli farklar yoktur. Zaten ideolojilerde en önemli boyut inanç boyutudur. Herhangi bir bilginin doğru olduğuna inanmak ve onu hayata geçirmek için her şeyi yapmak... Resmi ideoloji sözkonusu olduğu zaman bu süreç, devletin, ideolojik baskı araçlarıyla, devletin zorlayıcı baskı araçlarıyla sürdürülmektedir.

İşte bu koşullarda, aydın resmi ideolojiyi eleştirebilen, bu eleştirileri doğrultusunda tavır ve davranışlarda bulunabilen bir toplumsal kategori olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu eleştiri elbette, olgulara dayanılarak yapılacaktır. Resmi ideoloji, bilimin kavramlarıyla eleştirilecektir. Devletin bu eleştirilere baskı ve zor uygulayacağı açıktır. Zaman zaman bu baskıyı ve zoru doruk noktalarına kadar çıkarabilecektir. Aydın kategorisinin en önemli boyutu olan tavırlar, davranışlar burada ortaya çıkmaktadır. Aydın bu tür baskıları göğüslemeye çalışan, bunları aşmaya, etkisiz hale getirmeye gayret eden bir kategoridir. Sinmeyen, geri çekilmeyen, bilakis devletin haksızlığını, ikiyüzlülüğünü vurgulayan, deşifre eden bir kategori olarak belirmektedir.

Resmi ideoloji, kuşkusuz, sadece, Türkiye'nin, Türklerin sorunu değildir. İran, Irak, Suriye, Suudi Arabistan, Libya gibi ülkelerin de resmi ideolojileri vardır. Doğu Bloku ülkelerinde de resmi ideoloji kurumu vardır. Faşizm dönemlerinde bazı Batı toplumlarında da resmi ideoloji kurumunun oluştuğunu görmekteyiz. Franko döneminde İspanya'da, Salazar döneminde Portekiz'de, Albaylar Cuntası döneminde Yunanistan'da resmi ideoloji kurumu oluşmaya başlamıştır. Fakat Türk aydınlarının kendi cuntalarına bakışları ve buna karşı mücadeleleriyle, örneğin, Yunanistan'da, Portekiz'de, İspanya'da aydınların cuntalarını kavramaları ve onlara karşı mücadele yürütmeleri çok farklı oldu. Bu devletin ve aydınlar kategorisinin nasıl kavrandığı ile ilgili bir olaydır. Bu konuyu bundan sonraki sorulara cevap verirken de ele alacağız.

Serxwebûn: Türkiye tarihinin özü nedir? Bu tarih hangi sınıfsal çıkarlar temelinde yazılmış, işlev görmüştür?

İ. Beşikçi: Oğuz Türkleri 11. yüzyılın ortalarından itibaren çeşitli siyasal ve doğal nedenlerin etkisiyle Batı'ya doğru hareket etmeye başladılar. Horasan'a, İran'a, Irak'a, Suriye'ye, Ermenistan'a, Anadolu'nun iç kesimlerine kadar ulaştılar. O sıralarda Van Gölü çevresinde, Van Gölü ve Urmiye Gölü arasında, Ermenistan'ın güneyinde, Zap, Fırat ve Dicle vadilerinde, Mezopotamya'nın kuzeyinde Kürtler yaşıyordu. Kürtlerin yaşadığı ülkeye Kürdistan deniyordu. Anadolu'nun iç kesimlerinde de Rumlar yaşıyordu. Türkler önceleri İran Devleti'nde, Abbasi İmparatorluğu içine kadar, Karahanlılar devletinde askerlik, kumandanlık yaptılar. Sonra da bulundukları yerlerde merkezi yapılar oluşturmaya başladılar. Büyük Selçuklu Devleti'nin ve Anadolu Selçuklu Devleti'nin kurulmasıyla bu merkezileşme daha da gelişti.

Büyük Selçuklu Devleti'nin, Anadolu Selçuklu Devleti'nin kuruluşu ve gelişimi sürecinde müslüman Türklerin çevredeki halklara karşı değişik politikalar uyguladıklarını görüyoruz. Rumlar, Ermeniler gibi hıristiyan olanlar, müslümanların hıristiyanlara uyguladığı vergilerden kurtulmak için kısa zamanda ve büyük kitleler halinde müslümanlaşmışlardır. Müslümanlaşan bu unsurlar Türkleşmişlerdir. Oğuz Türkleri Horasan'a, İran'a, Kürdistan'a, Irak'a, Suriye'ye elbette milyonlarca gelmediler. Fakat, hıristiyan unsurların müslümanlaşmalarını sağladılar. Böylece, Türkleşenlerin sayısını artırdılar. Türk Beyleri müslüman olan halklara özellikle Kürtlere çok farklı politikalar uyguladılar. Onların iç özerkliklerini, mevcut aşiret yapılarını aynen tanıdılar, korudular. Sadece, belirli bir vergi almakla yetindiler. Ve askeri özelliklerinden yararlanmaya çalıştılar. Kürtlerin silahlı güçlerinden hasımlarıyla, örneğin, Bizanslılarla yürüttükleri savaşlarda yararlanmanın yollarını aradılar.

Hıristiyan halkları, Rumları, Ermenileri asimile etmek, asimilasyon ortamı yaratmak, Selçuklu ve Osmanlı tarihinin önemli bir özelliğidir. Selçuklu ve Osmanlı tarihinin önemli boyutu da devlet kavramı ile ilgili olarak ortaya çıkmaktadır. Osmanlılarda, devlet kutsal bir kavramdır. İnsanlar devlet için yaratılmışlardır. Devlet halk içindir anlayışı Osmanlıya çok uzaktır. Bu bakımdan devlet nizamını eleştiren, bu nizama alternatif arayan bütün faaliyetler çok kanlı bir şekilde bastırılmıştır. Baba İshak ayaklanması, Şey Bedrettin ayaklanması vs. merkezi yapının çok güçlü olmasında askeri özelliklerin, İslami devlet anlayışının da rolü vardır. Fakat, bu güçlü merkezi yapı, mahalli yönetimlerin, belediyelerin güçlenmesini engellemiştir. Mahalli yönetimler merkezin ağırlığını devamlı enselerinde hissetmişlerdir. Öte yandan kutsal devlet anlayışı, devletin gücü toplumsal sınıfların rahat bir şekilde oluşup gelişmesini, kökleşmesini de engellemiştir. Örneğin, müsadere kurumunun sık sık ve yaygın olarak işlemesi, gerek yönetimin çeşitli kademelerinde yer alan çeşitli memurlara, gerekse halka, tüccarlara, bezirganlara karşı uygulanması sermaye birikimini engelleyen etkenlerin başında gelir. Bilindiği gibi padişah, gayet kolay bir şekilde bir emirle, fermanla herhangi bir bürokratın veya tüccarın veya benzeri bir kişinin malına, mülküne her zaman el koyuyor, onları hazineye katabiliyordu. İlgili kişiyi de idama mahkum edebiliyordu. Böyle bir sonuçla karşılaşmak olasılığını düşünen bürokratlar veya tacirler, bezirganlar servet biriktirmekten özenle kaçınıyorlardı. Mal birikiminin, servet veya sermaye birikiminin olmadığı yerlerde modern sınıfların, yani kapitalist sınıfların, ona bağlı olarak işçi sınıfının oluşamayacağı açıktır.

Devletin ağır ve şiddetli baskısı halkta, girişim özgürlüğü duygusunun gelişmesini engellemiştir. Bu aynı zamanda, yığınların tepkisizliğini de beraberinde getiren bir ortam hazırlamaktadır. Bazı olaylar karşısında yığınların gösterdiği tepkiler "Kutsal Osmanlı Düzeni"ne, "Ali Osman"a karşı bir saldırı olarak kabul edilmiş, çok şiddetli bir devlet gücüyle ezilmeye çalışılmıştır. Böyle olunca, yığınlar devlet güçleri karşısında tepkisizliği benimsemişler, kendi kabuklarına çekilmeyi tercih etmişlerdir.

1923'de Mustafa Kemal tarafından oluşturulan Cumhuriyet, kutsal devlet anlayışını Osmanlıdan

> **"Günümüzde ise artık, sömürge yönetmek kolay değildir. Kaldı ki, Kürdistan'ın yönetilmesiyle klasik sömürgelerin yönetilmesi arasında çok önemli farklar vardır. Klasik sömürgeler, deniz aşırı topraklarda bulunduğu için, buralarda uygulanan yönetim biçimleri, yasaklar, buyruklar, sansürler ve sürgünler metropol ülke insanlarını etkilemiyordu. Bu idari ve askeri önlemlerin düşünülmesi ve uygulanması anayurttaki demokrasiyi fazla etkilemiyordu. Kürdistan ise Türkiye'nin bir uzantısıdır. Kürdistan ülkesi Türkiye topraklarının bitiminde başlamaktadır. Bu bakımdan Kürdistan'da uygulanan her türlü idari önlem, emir, yasak, sansür, sürgün, Türk demokrasisini yakından etkilemektedir..."**

> **"Resmi ideoloji, kuşkusuz, sadece Türkiye'nin, Türklerin sorunu değildir. İran, Irak, Suriye, Suudi Arabistan, Libya gibi ülkelerin de resmi ideolojileri vardır. Doğu Bloku ülkelerinde de resmi ideoloji kurumu vardır. Faşizm dönemlerinde bazı Batı toplumlarında da resmi ideoloji kurumunun oluştuğunu görmekteyiz. Franko döneminde İspanya'da, Salazar döneminde Portekiz'de, Albaylar Cuntası döneminde Yunanistan'da resmi ideoloji kurumu oluşmaya başlamıştır..."**

aynen almıştır. İnsanlar devlet içindir anlayışı kemalizmin en önemli sloganıdır. Devletin insanlar için olduğu anlayışı kemalizme de çok uzak bir anlayıştır. Bu anlayış bugün, devletin ülkesiyle ve milletiyle bölünmez bütünlüğü sloganıyla ifade edilmektedir. "Türk devleti ülkesi ve milletiyle bölünmez bir bütündür" denmektedir. Osmanlıda da, Osmanlıların son dönemlerinde devlete egemen olan İttihat ve Terakki yönetiminde de bu anlayış çok güçlüdür. Buna rağmen, I. Dünya Savaşı sonunda Osmanlı ülkesi parçalanmıştır, millet parçalanmıştır. Osmanlı milletini oluşturan unsurlar, 19. yüzyılın başından itibaren birer birer Osmanlı İmparatorluğu'ndan ayrıldılar. Kendi bağımsız devletlerini kurdular. Bu sonuç kuşkusuz Osmanlı devletine karşı sürdürülen, bağımsızlık ve kurtuluş savaşları sürecinde gerçekleşti.

Birinci Dünya Savaşıyla birlikte Araplar da imparatorluktan ayrılıp, kendi bağımsız devletlerini kurma sürecine girmişlerdir. Kürdistan ve Ermenistan üzerinde ise yoğun bir pazarlık başlamıştır. Ermeni nüfusu savaşın ilk yıllarında sürgünlerle, katliamlarla, soykırımlarla çürütülmüştür. Kürdistan, İngiliz ve Fransız emperyalizmiyle, Arap ve Fars monarşileriyle işbirliği yapılarak bölünmüş, parçalanmış ve paylaşılmıştır. Mustafa Kemal'in 1919'da Erzurum Kongresi'nden sonra bazı Kürt şeyhlerine ve aşiret reislerine, bu arada Güney Kürdistan'daki Şeyh Mahmut'a gönderdiği mektuplar, özellikle Şeyh Mahmut'a gönderdiği mektup üzerinde ciddiyetle durulmalıdır. Bu mektupta, "vatanımız", "yurdumuz", "milletimiz" gibi kavramlar sık sık kullanılmaktadır. Vatanın, milletin selameti için şeyhlerin, Şeyh Mahmut'un yardımları istenmektedir. Fakat, Cumhuriyet'in kuruluşuyla birlikte gördüğümüz, 1925'de keskinleşen durum ise şudur: Mustafa Kemal'in 1919 yılında "vatanımız", "yurdumuz" dediği topraklar, "milletimiz" dediği milletin bir kısmı, İngiliz emperyalizmine ve Fransız emperyalizmine bağlı olarak kurulan manda (sömürge) devletlerin egemenlik alanlarına bırakılmıştır. Bu, Kürdistan'ın yeniden bölünmesi, parçalanması ve paylaşılması olayından başka bir şey değildir.

Kürdistan'ın böylesine bölünmesine, parçalanmasına ve paylaşılmasına rağmen Türk devleti "devletin ülkesi ve milliyetiyle bölünmezliği" sloganını sık sık kullanmaktadır. Türk Anayasası'ndaki bütün haklar ve özgürlükler, "devletin ülkesi ve milletiyle bölünmezliği"ni koruyabilmek için kısıtlanabilmektedir veya ortadan kaldırılabilmektedir. Askıya alınabilmektedir. Durum bu kadar açık olduğu halde Türk üniversitesi, Kürdistan konusunda gerçek durumu, sosyolojik durumu hiçbir zaman ifade edememiştir. Sosyolojik gerçeği kabul eden, onu inceleyen, araştıran bir faaliyet içine girememiştir. Türk basını Kürt gerçeğini hiçbir zaman yazamamıştır. Gerçeği ifade eden haberleri, her zaman, her fırsatta çarpıtmıştır. Bu neden böyledir? Gerçek, neden inkar edilmektedir, görmezden gelinmektedir, çarpıtılmaktadır? Bilimsel bilgi üretmekle görevli kurumlar neden gerçeği savunamamakta, yalanın propagandasını yapmaktadır? Bu ve benzeri konular üzerinde durmak, insanı resmi ideoloji kavramına götürmektedir. Resmi ideoloji kavramı ise, insanları, Türk devletinin illegal yönleriyle ilgili bazı düşüncelere sevk etmektedir.

Türkiye'de siyasal partiler, hükümet, Türkiye Büyük Millet Meclisi, yargı organları, basın... gibi kurumlar sanıldığından çok daha etkisiz, çok daha cılız kurumlardır. Ordunun, Türk siyasal hayatı üzerindeki etkisi ve baskısı sanıldığından çok daha büyüktür, geniştir, ağırdır. Milli Güvenlik Kurulu, Türk siyasal hayatında çok önemli bir kurumdur. Önerilerini ordunun ve Milli İstihbarat Teşkilatı'nın görüşleri doğrultusunda oluşturur. Milli Güvenlik Kurulu'nun önerilerine "tavsiye kararı" denir. Fakat, hükümet, Milli Güvenlik Kurulu'nun önerilerine, yani, "tavsiye kararları"na kesin olarak uymakla yükümlüdür. Türk hükümetinin bu kararları tartışma yetkisi bile yoktur.

413 sayılı kararname, bu kararnamede değişiklik yapan 421 sayılı kararname ve ikisi yerine yürürlüğe konan 424 ve 425 sayılı kararnameler bunun çarpıcı bir örneğidir. 413 sayılı Kanun Kuvvetindeki Kararname hükümete, Olağanüstü Hal Bölge Valisi'ne çok büyük yetkiler vermektedir. Hükümet ve Olağanüstü Hal Bölge Valisi bu kararnameye dayanarak cezalarda artırım bile yapabilmektedir. Örneğin, TCK'nun 158, 159, 168, 169. maddelerinde belirtilen cezalar iki misline kadar yükseltilebilmektedir. Kararnameler, hükümete, Olağanüstü Hal Bölge Valisi'ne geniş bir sansür, yasaklama yetkisi vermektedir. Olağanüstü Hal Valisi kararname ile çok geniş yetkilerle donatılmıştır. Kürdistan buyruklarla, yasaklarla, sürgünlerle, sansürlerle yönetilmektedir. Gazeteler toplatılabilmektedir. Kürtlerden, Kürt sorunundan sözeden

dergilerin basılmasına yasak konulmaktadır. Bu yazıları içeren sol dergiler yayınlanamamaktadır. Yayınevleri kitaplarını yayınlayacak matbaa bulamamaktadır. Aksine davranan matbaaların kapatılacağı buyrulmaktadır. Milyonlarca para cezası sözkonusu olmaktadır... Kararname Olağanüstü Hal Bölge Valisi'ne ayrıca sürgün yetkisi de vermektedir. Çok ağır hükümler taşımasına, çok etkili, çok kapsamlı sonuçlar ortaya çıkarmasına rağmen, Türkiye Büyük Millet Meclisi'nde bu kararnameler görüşülmemiştir. Siyasi parti gruplarında bu önlemlerle ilgili herhangi bir görüşme yapılamamıştır. Bu kararnameler doğrudan doğruya Milli Güvenlik Kurulu tarafından yapılmaktadır. Hükümetin bu kararnamedeki önlemleri kayıtsız şartsız uygulaması gerekmektedir. Hükümetten istenen sadece odur. Hükümetin bu tür önlemleri tartışma yetkisi bile yoktur. Hatta bakanlar, kararnamelerin içeriği hakkında yeterli bilgiye sahip değildirler. O halde, şu sorular kesinlikle sorulmalıdır: Türk demokrasisi ile çok yakından ilişkisi olan bu önlemler neden siyasal partiler tarafından konuşulamamaktadır, görüşülememektedir? Benzer önlemler neden hükümet tarafından hazırlanamamaktadır, düşünülememektedir? Daha da önemlisi Türk demokrasisi bakımından böylesine ağır sonuçlar doğurabilecek önlemler neden Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından tartışılamamaktadır? Bu önlemler, Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin tartışmasından, denetiminden neden kaçırılmaktadır? Türkiye Büyük Millet Meclisi, milli iradeyi temsil eden en büyük, en etkili kurum değil mi? Anayasa gereğince, Türkiye Büyük Millet Meclisi'nden daha üstün bir otorite var mı? Siyasal partiler anayasa gereğince demokrasinin vazgeçilmez organları değil mi? Milli irade siyasal partiler aracılığıyla şekillenmiyor mu? Öyleyse Türkiye'nin kaderini çok yakından etkileyen bu önlemler Türkiye Büyük Millet Meclisi'nde neden ele alınmıyor? Bu durum, Milli Güvenlik Kurulu'nun hükümetten, Türkiye Büyük Millet Meclisi'nden daha üstün bir kurum olduğunu göstermiyor mu?

Bu durumda parlamento çok göstermelik bir kurum olarak kalmıyor mu? 413 sayılı kararname, 9 Nisan 1990'da Bakanlar Kurulu tarafından ilan edildi ve ertesi günü yürürlüğe girdi. Kararnamenin yürürlüğe girmesinden hemen sonra, Hürriyet gazetesi, 2000'e Doğru dergisini artık basmayacağını, bunun sözü edilen kararname hükmünün ihlali anlamına geldiğini bildirdi. 2000'e Doğru dergisi ile yaptığı sözleşmeyi tek taraflı olarak iptal etti. 2000'e Doğru dergisi yayınını sürdürmek için bir müddet matbaa aradı. Dergiyi basacak matbaa bulamadı. Dergi, iki hafta kadar bir süre yayınlanamadı. İçişleri Bakanı, *"Hürriyet gazetesi, 2000'e Doğru dergisini iyiki basmadı, yoksa matbaayı kapatırdık"* dedi. Kuşkusuz pek çok sayıdaki öteki sol dergiler de yayınlanamadı. Matbaalar Kürtlerden söz eden dergileri, kitapları basamıyorlardı. Bu konuda polisin kendilerini tehdit ettiğini söylüyorlardı. Bunlar, kanun kuvvetindeki kararnamenin ne kadar kararlı ve ısrarlı bir şekilde kullanıldığını, ne kadar etkili sonuçlar yarattığını göstermektedir.

"Basın, Türkiye'de Milli İstihbarat Teşkilatı'nın bir şubesi gibi çalışmaktadır. Varlığını, yaşamını sürdürmesini burada görmektedir. Hürriyet veya ötekiler kararnameyi protesto edemezler, o gücü kendilerinde bulamazlar. Çünkü Milli İstihbarat Teşkilatı ayrı ayrı gazeteler içinde de örgütlüdür. Belki de kararnameler, benzer mevzuat gazetelerdeki bu tür gazeteciler, bu tür yazarlar tarafından pişirilip kotarılmaktadır..."

Şimdi, şu olasılıklar üzerinde duralım: Hürriyet gazetesi kararnameyi protesto etseydi ve 2000'e Doğru dergisini bassaydı ne olurdu? Veya, 6-7 büyük gazete basın özgürlüğünü savunmak ve basın özgürlüğünü kısıtladığı gerekçesiyle kararnameyi protesto etmek için iki-üç gün yayın yapmasaydı ne olurdu? Kuşkusuz hükümet gerilerdi, kararnameyi geri alırdı veya benzer bir geri dönüş yapardı. Fakat ne Hürriyet gazetesi, ne de 6-7 büyük gazete böyle bir sürece giremezler. Vurgulamaya çalıştığım nokta da bu. Çünkü basın, Türkiye'de Milli İstihbarat Teşkilatı'nın bir şubesi gibi çalışmaktadır. Varlığını, yaşamını sürdürmesini burada görmektedir. Hürriyet veya ötekiler kararnameyi protesto edemezler, o gücü kendilerinde bulamazlar. Çünkü Milli İstihbarat Teşkilatı ayrı ayrı gazeteler içinde de örgütlüdür. Belki de kararnameler, benzer mevzuat gazetelerdeki bu tür gazeteciler, bu tür yazarlar tarafından pişirilip kotarılmaktadır. Türk basını, Milli İstihbarat Teşkilatı ne istiyorsa onu yazmaktadır. Ne gibi konuların yazılmaması isteniyorsa onları hiç yazmamaktadır. Bulgaristan'daki Türkler, Batı Trakyada'ki Türkler, Kıbrıs Türkleri, Azerbaycan, Orta Asya'daki Türk Cumhuriyetleri vs. elbette yazılması teşvik edilen konulardır. Kürtler konusu ise yazılmamalıdır. Ve Türk basını artık tecrübesiyle, nelerin yazılması, nelerin yazılmaması, nelerin nasıl yazılması gerektiğini çok iyi öğrenmiştir. Halbuki resmi ideoloji kurumunun olmadığı toplumlarda bu

"Türkiye'de devletin Kürdistan sorunu ile ilgili tek bir politikası vardır. Bu, tam anlamıyla bir terör politikasıdır: Devlet terörü. Devlet baskıyı, zoru ve şiddeti öyle kullanacak ki, kimse, toplumsal ve siyasal sorunlar üzerinde, yani Kürt sorunu üzerinde düşünmeye, Kürtlerle ilgili istekler ileri sürmeye cesaret edemeyecek. Aksi halde baskının, zulmün, haddi hesabı olamayacağını bilecek, bu konularla uğraşmayacak... Örneğin, insanlara bok yedirilmektedir. Devletin legal güçleri halka karşı böyle bir muameleye kalkışamaz..."

tür kısıtlamalar karşısında, çok daha farklı bir süreç yaşanmaktadır. Biraz sonra bu konuya da değinme fırsatı bulacağız.

413 sayılı olan ve Türk demokrasisi bakımında çok ağır sonuçlar doğuran bir kararname Türkiye Büyük Millet Meclisi'ne getirilememektedir. Düşünülen önlemler milletvekillerinin tartışmasına, bilgisine sunulamamaktadır. Fakat milletvekilleri de hükümete, yetkili olan öteki kurumlara anayasal yetkilerini, görevlerini hatırlatamamaktadır. Bununla beraber Batman ve Şırnak ilçelerinin il yapılmasıyla ilgili yasa tasarıları hemen Türkiye Büyük Millet Meclisi'ne getirilmektedir. Bu tasarıyı milletvekillerinin konuşması, tartışması istenmektedir. Halbuki bu teknik bir yasa tasarısıdır. Demokrasi açısından çok önemli sonuçlar doğurmamaktadır, böylece parlamentonun da bir işlevi olduğu, milletvekillerinin hiç de boş oturmadıkları izlenimi yaratılmaya çalışılmaktadır. Halbuki 413 sayılı kararname gibi konularda onların varlığına hiç gerek duyulmamaktadır. Önemli konularda onları küçümseyen, önemsiz konularda ise onların varlığını büyük gösteren anlayış ikiyüzlü bir anlayıştır. Aslında, Türk siyasal sisteminde parlamentonun göstermelik bir işlevi vardır. Önemli kararlar, özgürlüklere ilişkin yasa teklifleri ordunun ve MİT'in istekleri doğrultusunda Milli Güvenlik Kurulu tarafından oluşturulmaktadır.

İttihat ve Terakki, Jön Türkler ilk defa 1908'de gerçekleştirdikleri bir askeri darbeyle, Osmanlı yönetiminde önemli bir etkiye sahip olduklarını göstermişlerdir. İttihat ve Terakki'nin gizli bir örgüt olduğunu biliyoruz. Fakat bu örgütün gizliliği 1908'den sonra da devam etmiştir. 1908'de padişahı değiştirmiştir. İstediği zaman sadrazamları da değiştirebilmektedir. Bakanları, valileri kuşkusuz çok kolay değiştirebilmektedir. İttihat ve Terakki, yönetim üzerindeki bu etkinliğine rağmen kendi hükümetini kurmamıştır. Kurulan hükümetleri perde arkasından yönlendirmeye çalışmıştır. Gizliliğini de sürdürmüştür. İttihat ve Terakki, kendisine bağlı gizli örgütlerle muhaliflerine suikastler düzenlemeye, onları yok etmeye çalışmıştır. Fakat 1913 yılı başlarındaki bir hükümet darbesi sonucunda kendi hükümetini de kurmuş siyasal iktidarı tam anlamıyla ele geçirmiştir. Buna rağmen İttihat ve Terakki yine de gizliliğini korumayı sürdürmüştür. Kendisine bağlı gizli örgütler, gizli vurucu timler kurmuş, bunların faaliyetini teşvik etmiştir.

Kanımca, devletin illegal eylemleri Türkiye Cumhuriyeti döneminde de aynen sürmektedir. Cumhuriyet'in ilk yıllarından itibaren Kürdistan, emirlerle, yasaklarla, sansürlerle ve sürgün yöntemleriyle yönetilmektedir. Bu, resmi ideoloji kurumuyla çok yakından ilgisi olan bir süreçtir. Çünkü birinci soruyla ilgili cevapta belirtildiği gibi, Türk devleti, Kürt ulusal varlığını inkar etmektedir. Devlet, birinci olarak ideolojik baskı araçlarını bu yönde kullanmaktadır. İdeolojik baskı araçlarını kullanarak Kürtlerin Türk olduğunu, Kürtçe diye bağımsız bir dilin olmadığını anlatmaya çalışıyordu. Eğitim kurumları, üniversiteler, kitle haberleşme araçları, siyasal partiler, Diyanet İşleri Başkanlığı gibi dinsel kurumlar, sendikalar vs. hep bu iş için seferber ediliyordu. Böyle bir süreç propagandanın yoğunluğu ve yaygınlığı ne ölçüde olursa olsun Kürt aydınlarını ve Kürt halk kitlelerini ikna edici bir güce sahip değildi. İşte devlet, bundan sonra, önlemlerin ikinci aşamasına geçiyor. İkinci aşama önlemlerini hayata geçiriyor. Bunları, devletin zorlayıcı baskı araçları olarak isimlendirmek mümkündür. Polis, jandarma, karakol, tutukevi, mahkeme, cezaevi gibi zorlayıcı baskı araçlarını kapsamaktadır. Dikkat edilirse bunlar, devletin legal olan zorlayıcı baskı araçları. Bunların sık sık kullanılması kuşkusuz kitleleri sindirmeye, yıldırmaya, korkutmaya yöneliktir. İkinci aşama önlemler siyasal ve toplumsal sürecin hızlandığı bir dönemde kullanılmaktadır. Fakat toplumsal ve siyasal mücadele bazen çok daha büyük ve yoğun bir hız kazanabilmektedir. Bu gelişmeyi durdurmaya devletin zorlayıcı baskı araçlarının sık sık kullanılması da engel olamamaktadır. Devlet artık süreci durdurabilmek, toplumsal ve siyasal mücadelenin yaygınlaşmasını ve derinleşmesini engellemek için üçüncü bir aşamadaki önlemleri kullanmaya çalışmaktadır. Bunlar, devletin yine zora dayanan fakat illegal olan baskı araçlarıdır.

Türkiye'de devletin Kürdistan sorunu ile ilgili tek bir politikası vardır. Bu, tam anlamıyla bir terör politikasıdır: Devlet terörü. Devlet baskıyı, zoru ve şiddeti öyle kullanacak ki, kimse, toplumsal ve siyasal sorunlar üzerinde, yani Kürt sorunu üzerinde düşünmeye, Kürtlerle ilgili istekler ileri sürmeye cesaret edemeyecek. Aksi halde baskının, zulmün, haddi hesabı olamayacağını bilecek, bu konularla uğraşmayacak... Örneğin, insanlara bok yedirilmektedir. Devletin legal güçleri halka karşı böyle bir muameleye kalkışamaz. Örneğin, masum insanlar feci bir şekilde öldürülmekte, cesetleri de dağlara, derelere atılmakta; bazen de yakılıp ortadan kaldırılmaktadır. Devletin legal olan zorlayıcı baskı araçları bu tür baskıları pervasız bir şekilde gerçekleştiremez. Örneğin, "Güneydoğu'nun Ölümsüz Korucuları" adıyla bildiriler yayınlanmakta, halka

zulüm ve işkence yapılmaktadır. Bu gizli bir örgüttür ve devlet tarafından kurulmuştur. Bütün bunlar için özel yetiştirilmiş, özel olarak eğitilmiş örgütler gerekir. Sadece Kürdistan'da kullanılan özel timler bu tür örgütlerdir. Bu tür örgütlerin temel amacı halkı korkutmak, sindirmektir. Korkuyu, paniği çoğaltmak, yaygınlaştırmak ve derinleştirmektir. Halkın onurunu kırmaktır. Bugün Kürdistan'da devletin zora, baskıya ve işkenceye dayanan, fakat illegal olan baskı araçları yaygın bir şekilde kullanılmaktadır. Ve bunlar resmi ideoloji kurumuyla yakından ilgilidir. Resmi ideoloji Kürt halkının varlığını inkar etmektedir. Devlet terörü, asimilasyonu gerçekleştirmek için kullanılmaktadır.

Türkiye Cumhuriyeti asimilasyon politikasını Osmanlılardan, İttihat ve Terakki'den, Jön Türkler'den devralmıştır. Cumhuriyet'ten sonra Türk devletinin elinde asimile edilecek önemli bir grup olarak Kürtler kalmışlardır. Ve Kürtlerle, İngiliz emperyalizmi, Fransız emperyalizmi, Arap ve Fars monarşileri gibi güçler de uğraşmaktadırlar. Bunlar da şu veya bu oranda Kürt kişiliğini ve Kürdistan kişiliğini yok edici, asimilasyona hizmet edici politikalar uyguluyorlar. Bu ise asimilasyon politikasının uygulanmasını kolaylaştırıyor. Türk devletini bu politikayı daha ciddi, daha kararlı ve daha ısrarlı bir şekilde uygulama fırsatı ve cesareti veriyor.

Fakat bu Kürt politikası Türk demokrasisini tehdit eden olguların başında geliyor. Milli Güvenlik Kurulu'nun, yani ordunun ve MİT'in Türkiye'nin siyasal hayatı üzerindeki çok büyük ağırlığı; siyasal partiler, hükümet, Türkiye Büyük Millet Meclisi gibi anayasal kurumların fiili olarak çok cılız kalmaları, herhangi bir kıymeti harbiyelerinin olması bu konuyla ilgilidir.

Türk tarihinin yazımında özellikle, Osmanlıların son dönemlerinin ve Türkiye Cumhuriyeti'nin tarihinin yazımında resmi ideolojinin kabulleri birinci planda tutulmuştur. Kürt olgusunu görmezden gelme, Kürt olgusunun insanların bilincine çarpmasını önlemek için her türlü önlemi almak... Böyle bir tarih yazımının çok dikkat ettiği önemli konulardan biridir. Bu aynı zamanda devleti, orduyu yücelten, kutsallaştıran bir tarih yazımıdır. Böyle bir tarih yazımının emekçi sınıflar aleyhine olduğu açıktır. Elbette egemen sınıfların çıkarlarını gözetecektir. Bu bakımlardan, resmi ideolojinin eleştirisi, emekçi sınıfların lehine bir durum yaratmaktadır.

Serxwebûn: Türk hakim sınıflarının ilericilik, gericilik, kavgasındaki yerleri nedir? Hangi ulusal ve kültürel değerleri geliştirmişlerdir?

İ. Beşikçi: Oğuz Türkleri Ortadoğu'ya, İran'a Kürdistan'a, Irak'a, Suriye'ye, Anadolu'ya 11. yüzyılın ortalarında gelmişlerdir. Türklerin yönü hep Avrupa'ya doğru olmuştur. Örneğin, Osmanlı devletinin kurulmasından yarım asır sonra Türkler Çanakkale Boğazı'nı geçerek Trakya'da ilerlemişlerdir. Türklerin yönü hep Avrupa'ya doğru olmuştur. Bu tarihlerden sonra Türkler hep Avrupa'da, Balkanlar'da, giderek Avrupa içlerinde ilerlemeye gayret etmişlerdir. İstanbul'un fethinden sonra bu süreç daha da hızlanmıştır. Osmanlıların tekrar Anadolu'ya, Kürdistan'a, İran'a seferler düzenlemeleri, 16. yüzyılın ilk çeyreğinde gerçekleşmiştir. 19. yüzyılda Tanzimat hareketiyle birlikte Osmanlı Türklerinin Avrupa'ya, Batı'ya doğru yönelmeleri yeni bir boyut kazanmıştır. 18. yüzyılın sonlarından itibaren başlayan bu süreç Cumhuriyet'in kuruluşuyla birlikte, yani Mustafa Kemal Atatürk döneminde yeni boyutlar kazanarak sürüp gitmiştir. Buna kısaca Batılılaşma diyoruz. Bugün de Türklerin, Türk egemen sınıflarının yönü Avrupa ile bütünleşmeden yanadır. Avrupa Topluluğu'na katılma çabaları bu anlama gelmektedir.

Sorunun çok önemli bir boyutunu da gözden uzak tutmamak gerekir. Türklerin yönü hep Avrupa olmuştur, Batı'ya dönük olmuştur ama, Batı'yı Batı yapan kurumlar, Batı'nın öz değerleri de, Türkler tarafından, Türk devletinin yöneticileri ve Türk egemen sınıfları tarafından hiç anlaşılmamıştır, anlaşılamamıştır. Bu bakımdan Avrupa'ya yönelme ile Batılılaşma arasında esaslı bir ayrım yapmak lazımdır. Batı, kuşkusuz düşünce özgürlüğüne dayanır. Batı'da, Batı'nın demokratik toplumlarında, devletin iç politikası da, devletin dış politikası da gayet rahat bir şekilde eleştirilebilmektedir. Batı'da devletin iç politikasını da dış politikasını eleştirenler ceza tehditi ile karşılaşmazlar. Batı'da resmi ideoloji kurumu yoktur. Batı uygarlığının temelinde, Batı medeniyetinin temelinde bu kategoriler vardır. Uygarlık, devletin iç ve dış politikasını eleştirebilmek ve bu yüzden cezaî müeyyide ile karşılaşmamak demektir.

Örneğin Hindistan. Avustralya, Yeni Zelanda, Türkiye'ye nazaran çok daha Batılı devletlerdir. Çünkü bu devletlerde Türkiye'deki kadar kurumlaşmış bir resmi ideoloji yoktur. Bu devletlerin iç politikaları da, dış politikaları da, orduları da gayet rahat bir şekilde eleştirilebilmekte ve bu eleştirileri yapanlar cezaî müeyyide ile karşılaşmamaktadır. İsrail'i ele alalım. 1982'de İsrail'in Lübnan saldırısı ve Beyrut kuşatması sırasında Tel-Aviv ve Kudüs gibi büyük şehirlerde bu ülkenin saldırgan politikasını eleştiren gösteriler, mitingler düzenlenmiştir. Bu gösterilere, mitinglere yüzbinlerce Yahudi ve Filistinli katılmıştır. Hem de bu yürüyüşler ve mitingler, ordunun politikasını eleştiren konuşmalar savaş sürerken yapılıyordu. Fakat bunlar vatan hainliği suçlamalarıyla mahkemeye verilmediler.

Hindistan'da da federal hükümet, zaman zaman basına kısıtlama getiren kanunlar düşünebiliyor. Fakat bu düşüncelere, bu önlemlere henüz tasarı halindeyken, şiddetli bir tepki gösteriliyor. Örneğin, Hindistan'da kamuoyunu etkileyen büyük gazeteler üç gün hiç yayın yapmıyor. Böylece hükümet düşündüğü tasarıyı bile yayınlayamıyor. Sonunda hükümet tasarıyı geri çekmek zorunda kalıyor. Sonunda tasarı kanunlaşmıyor. Çünkü orada, Hindistan'da basın, Hindistan gizli örgütünün bir bürosu gibi çalışmıyor... Orada kurumlaşmış bir resmi ideoloji yok. Demokratik toplumlarda elbette böyle olması gerekiyor.

Bu kısa açıklamalardan şöyle bir sonuç çıkarılabilir. Türkiye 200 yıla yakın Batılılaşma çabalarına rağmen, Batı'yı Batı yapan özü kavrayamamıştır. Bu özü kavramamakta da ısrar etmektedir. Doğulu özelliklerinden de pek taviz vermemekte, Doğulu özelliklerini de koruyarak Batı ile bütünleşmeye çalışmaktadır. Örneğin, Türkiye 1987 yılında tam üyelik için Avrupa Topluluğu'na başvurmuştur. Avrupa Topluluğu'na katılabilmek için asgari bazı koşulların yerine getirilmesi gerekiyor. Burjuva demokrasisine tam olarak uyulacak, insan haklarına saygı gösterilecek, ülkedeki etnik grupların haklarına saygı gösterilecek vs. Türkiye Avrupa Topluluğu'na başvururken bunları elbette biliyor. Kendisinden bu tür şeylerin isteneceğini, asgari koşulların yerine getirilmesinin isteneceğini biliyor. Fakat insan haklarına riayet etmiyor. Karakollarda, jandarma ve polis merkezlerinde, cezaevlerinde işkenceyi alabildiğine sürdürüyor. Kürt ulusuna karşı baskıyı sürdürmek için her şeyi yapıyor. Kürt kimliğini ve Kürdistan kimliğini yok edebilmek için her türlü çabayı gösteriyor. İnsan haklarını çiğnemekten ve Kürtlere her türlü baskıyı uygulamaktan da vazgeçmiyor, Avrupa'nın demokratik kurumları ile bütünleşmek isteğinden de vazgeçmiyor. Türkiye'ye şöyle dense: "Ya Batılı bir toplum olacaksın ki, o zaman işkence uygulamalarından, Kürtlere baskı uygulamalarından vazgeçeceksin, insan haklarına riayet edeceksin veya işkenceyi, Kürtlere baskı uygulamayı sürdürürsün, o zaman kesinlikle Avrupa dışında kalırsın... Sana bir yıl süre, düşün-taşın kararını ver. Bu ikisinden başka üçüncü bir şık yok. Ya o, ya o." İşte bir yıllık süre sonunda Türkiye yine şunları söyler: "Avrupa ile de bütünleşmek istiyorum, işkenceyi ve Kürtlere baskıyı da sürdürmek istiyorum. Beni de böyle kabul edin. Benim özelliklerim var. Benim demokrasim de böyle olsun." Türkiye, Türk egemen sınıfları bu ikisinden de vazgeçmezler. Bu anlamda Türkler sağlıklı bir kimliğe sahip değildir. Doğu'da mı, Batı'da mı, Ortadoğu'da mı yer alacakları konusunda kesin bir karar sahibi değildirler. Avrupa ile bütünleşirken, Doğulu özelliklerini de korumaya çalışmaktadırlar. Bu Türk iç politikasının ve Türk dış politikasının içinde bulunduğu en önemli ikilemdir.

Türk egemen sınıflarının ilericiliğe ve gericiliğe verdikleri anlamlar pek yüzeysel olmuştur. Örneğin Batı'nın birtakım şekli kurumlarını, kılık, kıyafet gibi, siyasal parti, parlamento vs. gibi kurumlarını kabul etmenin Batıcılık olduğu, ilericilik olduğu kabul edilmiştir. Dinsel hayatı yaşayan, onunla ilgili istekler ileri süren halk yığınlarına da gerici gözüyle bakılmıştır. Bu, her ne kadar tek parti yönetiminin, Cumhuriyet Halk Partisi'nin bir geleneği ise de bugünkü toplumsal ve kültürel ilişkileri de belirlemektedir.

Batılı görünmek Türkler'in, Türk yöneticilerinin, kemalist ideolojinin hiç vazgeçemeyeceği bir etkinliktir. Örneğin, Türkler, Dünya Güzellik Yarışması'nda Türk güzelinin Asya grubunda yarıştırılmasını kendileri için büyük bir hakaret kabul ederler. Dünya Futbol Şampiyonası'nda Türk Milli Takımı'nın Asya grubunda yarıştırılmasını kendileri için küçültücü bir olgu kabul ederler. Eurovision Şarkı Yarışması'nda Türkiye'nin yarışma dışı tutulmasını yine öyle... Çünkü Avrupalı olmak, Avrupalı görünmek Türkler için, kemalist ideoloji için, Türk egemen sınıfları için asla vazgeçilmeyecek bir görüntüdür. Çünkü Batılı olmanın prestiji kavranmıştır. Batılı olmanın, o devlete sağladığı statünün farkına varılmıştır. Bundan vazgeçmek mümkün değildir. Batı'nın aydınlığı varken Asya'nın pisliği içine dalmanın gereği yoktur. Hatta hatta, Türk Tarih Tezi anlayışına, Güneş-Dil Teorisi'ne rağmen bu böyledir. Hatırlanacağı gibi, bir zamanlar bütün dünya medeniyetlerinin Orta Asya'dan doğduğu, Türkler tarafından Orta Asya'da oluşturulduğu ve Türkler tarafından dünyaya yayıldığı anlayışı vardı. Yani Orta Asya, Türk tarihinde çok övünülen, çok önem verilen bir yönü göstermektedir. Buna rağmen Türkler, çeşitli yarışmalarda kendilerinin Avrupa toplumları içinde değil de, Asya toplumları içinde yarıştırılmalarını kabul etmezler. Bunu hakaret kabul ederler. Fakat, Avrupa'ya dönük yön ne kadar belirgin olursa olsun, birtakım Asyalı değerleri oraya taşımak da vazgeçilmez bir özelliktir. İnsan haklarına riayet etmemek, kutsal devleti savunmak, devlet için halkı ezmek, sindirmek, etnik grupları ezmek, dağıtmak... vs. Türkiye bir süre daha bu çelişik yapısıyla yaşayacaktır.

Bu konuyu geçerken, devletle hükümet farklılığına işaret etmek gerekir. Kanımca, Türkiye'de Avrupa kurumlarıyla bütünleşmek isteyenler var, buna karşı çıkanlar var. ANAP hükümeti, Başbakan, Avrupa kurumlarıyla bütünleşmeyi samimi olarak istiyor, gerekli düzenlemeleri yapmaya çalışıyordu. Üç yıl önceki bir durumu, 14 Nisan 1987'yi hatırlayalım... Fakat devlet, Milli Güvenlik Kurumu, Avrupa'nın isteklerini kabul edilemez bulduğu için hükümetin bu istek ve eylemlerine karşı duruyordu. Kürtlere hakları tanınmalıdır, Kürtlerin hakları kabul edilmelidir, karakollarda, cezaevlerinde işkenceye son verilmelidir gibi istekler Türk devletinin kabul edebileceği istekler değildir. Bu bakımdan devlet ile hükümet farklılaşmasını Avrupa ile, Batı kurumları ile bütünleşme sürecinde de izlemek mümkündür.

Türk toplumunun tarihsel evrimini incelediğimiz zaman devlet geleneğinin çok önemli olduğunu görüyoruz. Kutsal devlet anlayışı her zaman vardır. Devletin, ordunun siyasal hayat üzerindeki ağırlığı her zaman hissedilmektedir. Bu, resmi ideolojiyi kurumu ile ve aydınlar kategorisi ile de yakından ilgili bir konudur. Böyle bir devlet geleneği, devletin her zaman kolay kolay eleştirilmez olması aydınları da etkilemektedir. Bundan dolayı Türk aydınları, cunta dönemlerinde, faşizm dönemlerinde bile Türk devletinin rahat bir şekilde eleştiremezler. Devletin baskıyı ve zulmü çoğaltma düşüncesine ve eylemine karşı çıkamazlar. Bu sadece devletin baskısına muhatap olmamak, yüreklilik gösterememek biçiminde değerlendirilemez. Aslında devletin bu tür baskı ve zulümlerine bir onay da vardır. Çünkü devletin baskı ve zulüm yaptığı grupların, örneğin Kürtlerin, komünistlerin kutsal devlet nizamını zedelemeye çalıştıkları düşünülür. Onların şuur altlarında, aslında, "Bu baskıya layık olmuşlardır" anlayışı vardır.

Halbuki Batı toplumlarında bu süreç çok farklı gelişmektedir. Örneğin, Franko döneminde İspanya'da, Salazar döneminde Portekiz'de, Albaylar Cuntası döneminde Yunanistan'da aydınlar kendi devletlerine, kendi cuntalarına karşı mücadele edebilmek için her şeyi, her vasıtayı kullanmışlardır. Gerek içte, gerek dışta bu mücadeleyi kararlı, ısrarlı ve devamlı olarak yürütmüşlerdir. Avrupa'nın ve Amerika'nın başkentlerinde, Avrupa'nın ve Amerika'nın demokratik kurumlarında, uluslararası kurumlarda kendi cuntaları ile etkili, kararlı, ısrarlı bir mücadeleye girmişlerdir. Böylesini, Türk aydınları hiçbir zaman yapamamışlardır. Örneğin, Türk aydınları, Batı'nın demokratik kurumlarında ve uluslararası kurumlarda bile kendi cuntalarını savunmuşlardır. Cuntanın eleştirilmesine, cunta döneminde Avrupa Konseyi gibi kurumlarda Türkiye'nin, cuntasının dışlanmasına engel olmuşlardır.

Şu konuda da çok önemlidir: Örneğin, zaman zaman dinsel muhalefet akımları gelişmektedir. Bu akımların devleti güç durumlarda bıraktığı durumlar da olmaktadır. Bu durumlarda da, Türk aydınları devletin yanında yer alıp dinsel muhalefeti ezmeye çalışmaktadırlar. Fakat dinsel muhalefetle şu veya bu doğrultuda ittifak yapıp devlete karşı mücadele etmek olasılığı üzerinde hiç düşünmemektedirler.

Serxwebûn: Cumhuriyetin kuruluşu hangi çıkarlar temelindedir, esas aldığı temel değerler nedir? Bunlar hangi sınıfların çıkarlarına hizmet eder?

İ. Beşikçi: Cumhuriyetin temelinde Kürtlerin esareti vardır. Kürdistan emperyalist ve sömürgeci devletlerce ve onların Ortadoğu'daki işbirlikçileri kemalistlerce, Arap ve Fars monarşilerince bölünmüş, parçalanmış ve paylaşılmıştır. Kürt nüfusunun önemli bir kısmı, Kürdistan ülkesinin önemli bir kısmı, yine Türkiye'nin egemenlik alanı içinde bırakılmıştır. Cumhuriyetin kuruluşunun temelinde Kürtlerin esaretinin olduğunu vurguluyoruz. Fakat aslında, Cumhuriyet Türkler için de bir özgürlük, bir kurtuluş falan değildir. Çünkü bir ulusu ezen, başka bir ulus da özgür olamaz. Enerjisinin büyük bir kısmını baskıya, zora ve zulme ayırır. Baskı altında tuttuğu ulusun başkaldırmasına, kendi öz kimliğine kavuşmasına engel olmak için çeşitli önlemler alır. Böylece ekonomik kaynakların daha çok bu işe seferber eder. Örneğin, bugün Türkiye'nin Kürdistan'da sürdürdüğü özel savaşın harcamaları enflasyonun en önemli nedenidir. Enflasyon elbette emekçi sınıfları boğan bir cenderedir. Türkiye'nin Ortadoğu'da böylesine büyük bir orduyu beslemesinin nedeni yine Kürdistan'a ilişkindir. Türk ordusu, iç savaş ordusudur. Zaten Türk ordusu yetmiş yıla yakın bir zamandır hep Kürdistan'da kullanılmıştır. 1974'te Kıbrıs'ta Rumlara karşı sürdürülen bir haftalık savaş hariç. Binbir türlü savaş aracı, roketatarlı Pumalar, zehir saçan bombalar, vurduğu yeri darmadağınık eden bombalar, savaş uçakları, tanklar, tüfekler, kimyasal silahlar, biyolojik silahlar... hep Kürtler içindir ve bu Cumhuriyet'in kuruluşundan beri böyledir.

Öte yandan Kürt hareketlerini

bastırmak için getirilen baskı tedbirleri, Türkiye'de demokrasinin kurulup kökleşmesini engelleyen en önemli tehditlerden biridir. Gerek özel savaşın gerektirdiği harcamalar, gerek demokrasiyi tehdit eden önlemler emekçi sınıfların aleyhinedir. Bunlar egemen sınıfların lehine olan politikalardır. Türkiye Cumhuriyeti Osmanlı devletinin bir devamıdır. Çok önemli bir bünye değişikliği falan olmamıştır. Örneğin, İttihat ve Terakki ile Kuvva-i Milliye ve Mustafa Kemal yönetimi arasında çok önemli bir bünye değişikliği yoktur. 1919-1922 yılları arasında Doğu ve Güney'de Ermenilere, Batı'da Yunanlılara karşı sürdürülen savaş, Osmanlı paşalarının önderliğinde bürokratların ve toprak ağaları ile şeyhler gibi feodal unsurların iştiraki ile kazanılmış bir savaştır. Savaştan sonra kurulan devletin ve hükümetlerin bu kesimin çıkarlarını koruması, emekçi sınıflara karşı bir politika sürdürmesi doğaldır.

Bu noktada Ermeni malları ile bu malların üzerinde de durmakta yarar vardır. Bilindiği gibi, İttihat ve Terakki'nin Osmanlı ekonomisini millileştirme gibi önemli bir sorunu vardı. İttihat ve Terakki, ekonominin millileştirilmesinde, ekonominin yönetiminin Rum ve Ermeni azınlıkların elinden alınıp müslüman ve Türk olan eşrafın eline verilmesini anlıyordu. Gerçekten, örneğin 1915 yılında Osmanlı sanayinin %95 civarında olan çok büyük bir kısmı Rumların ve Ermenilerin denetimindeydi. İstanbul'da, Marmara ve Ege kıyılarında, Akdeniz kıyılarında Rum ve Ermeni sanayisi epeyce gelişmişti. Doğu'da ve Güney'de yine Ermeni sermayesi önemli bir birikim sağlamıştı. Sermaye birikimi daha çok azınlık gruplar tarafından gerçekleştiriliyordu. İşte ittihat ve Terakki bu zenginlikleri Rumların ve Ermenilerin elinden alıp, müslüman eşrafa vermeyi düşünüyordu. Bunun en iyi yolu da Rumların ve Ermenilerin malına el koymaktı, bu malları gaspetmekti.

Birinci Dünya Savaşı, İttihat ve Terakki'ye kolladığı bu fırsatı vermiştir. Savaş başlar başlamaz Ege'deki 700 bin civarındaki Rum, Yunanistan'a ve Ege adalarına sürgün edilmiştir. Bu Rumlardan kalma zeytinlik, mandıra, kuyumculuk atölyeleri, un fabrikaları, salça fabrikaları, makarna fabrikaları, dericilik ve boya atölyeleri, tarlalar, evler, dükkanlar, taşınmaz mallar çevredeki müslüman Türk eşrafın eline geçmiştir. Rumların sürgün edilmesiyle birlikte taşınmaz malları pusuda bekleyen müslüman Türk eşraf tarafından yağmalanmıştır. Rumlardan sonra Ermeniler de sürgün edilmiştir. Doğu'daki, Güney'deki Ermenilerin sürgünü daha kanlı, daha yıpratıcı olmuştur. Çünkü Rumlar'a sahip çıkabilecek Yunanistan devleti vardır ama Ermenilere sahip çıkacak herhangi bir devlet yoktur. Üstelik Ermeni mallarını yağmalamaya hazırlanan müslüman Türk eşraftan ayrı bir de müslüman Kürt eşraf vardır. Müslüman Kürt ve Türk eşraf, Ermeni mallarını yağmalamak için fırsat kollamaktadır. 19. yüzyıl sonunda ve 20. yüzyılın ilk çeyreğinde Osmanlıların temel politikası Kürtleri ve Ermenileri birbirine karşı kışkırtma politikasıdır. Kürtlerin ve Ermenilerin birbirlerini kırmaları için her türlü teşvik yapılmıştır. Böylece, Osmanlılar iki ulus üzerinde efendiliğini sürdürmüşlerdir.

30 Ekim 1918'de Mondros Mütarekesi imzalanmıştır. Mondros Mütarekesi ile Osmanlı devleti savaştan çekilmiş, yenilgiyi kabul etmiştir. Osmanlı devletinin yenildiği anlaşılınca sürgün edilen ve malları yağmalanan Rumlar ve Ermeniler sürgün edildikleri yerlerden tekrar kendi yurtlarına dönmeye, mallarına mülklerine sahip çıkmaya başlamışlardır. Halbuki yukarıda ifade etmeye çalıştığımız gibi Rum ve Ermeni malları müslüman Türk ve Kürt eşrafı tarafından yağma edilmiştir. İşte, 1919 yılının başlarından itibaren Kuvva-i Milliye oluşmaya başlamıştır. Kuvva-i Milliye'nin temel amacı, yağma edilen malları tekrar Ermenilere ve Rumlara kaptırmamaktır. Bu bakımdan bunların gelişlerine ve kendi mallarına sahip çıkmalarına engel olunmaktadır. Biz, daha sonraki yıllarda da, savaşın bitiminden sonra da Ermenilerin ve Rumların yurtlarına dönüşlerine, mallarına mülklerine sahip çıkışlarına engel olunduğunu görüyoruz. Cumhuriyet'in ilk yıllarında, ortada, pek çok Ermeni ve Rum malları vardır. Bunlar daha çok çevredeki müslüman Türk eşrafı tarafından, kendi kişiliğini inkar ettiği sürece de Kürt eşrafı tarafından yağmalanmıştır. Devlet yağmalamaya hoşgörüyle bakmıştır. Cumhuriyetin kuruluşunda eşrafın, sivil asker bürokratların, feodal unsurların çıkarlarını gözetmek için her şey yapılmıştır.

Serxwebûn: Cumhuriyet tipi-kemalist tip nasıl bir tiptir? Çağa, ülkeye ve sınıf gerçekliğine bakışı nasıldır? Demokrasi, insan hakları, sosyalizm, bağımsızlık ve enternasyonalizmle ilişkileri nedir?

İ. Beşikçi: Kemalist tip, oportünist, çıkarcı, pragmatik bir tipdir. Çıkarları neyi gerektirirse o şekilde düşünür ve hareket eder. Tek parti döneminde Kürt varlığı kabul edilmediği gibi, sosyal sınıfların varlığı da kabul edilmemiştir. "Sınıfsız, imtiyazsız, kaynaşmış bir kitleyiz" denmiştir. Tek parti döneminde kemalizm tam anlamıyla faşist bir harekettir. Tek millet, tek şef, tek devlet esasına dayalı bir ideolojik ve siyasal hareket gelişmiştir. 1945'ten sonra çok partiye geçiş sürecinde, faşist harekette bazı yumuşamalar gerçekleştirilmiştir.

Falih Rıfkı Atay "Çankaya" isimli eserinde şöyle bir olay anlatıyor: 1939'da Hitlerin 50. doğum yıldönümü kutlanıyor. Bu kutlamaya Türk devleti 50 tane yüksek rütbeli subay, politikacı, bürokrat göndererek katılıyor. Türkiye'den kutlamaya giden bu heyete karşı, o heyeti kabulü sırasında bir konuşma yapıyor Hitler. Bu konuşmada şöyle söylüyor: Mustafa Kemal'in iki büyük öğrencisi var: Birincisi Musolini, ikincisi de ben. Falih Rıfkı Atay "Çankaya" isimli kitabında bunu, Atatürk'ün büyüklüğünü belirtmek ve vurgulamak için anlatıyor. Zaten 1930'lu yılların Türk basınını incelediğimiz zaman gerek İtalya'da gelişen faşizmin, gerek Almanya'da gelişen nazizmin, Türkiye'de coşku ile karşılandığını, alkışlandığını görüyoruz.

Kemalistler, 1960'lı yıllara kadar ulusal kurtuluştan çok söz etmelerine rağmen, ulusal kurtuluş hareketlerine düşmanca bir tavır takınmışlardır. Hep, ulusal kurtuluşçuları ezen emperyalistlerin ve sömürgecilerin yanında yer almışlardır. Örneğin, Fas ve Cezayir ulusal kurtuluş hareketlerinde bunları açıkça görüyoruz. Türk devleti, 1970 yılına kadar da, Filistin Kurtuluş Hareketi'nin bir ulusal kurtuluş hareketi olduğu gerçeğini kabul etmemiştir. Ulusal kurtuluş hareketleri, insan hakları gibi akımlar Birleşmiş Milletler'ce, dünyadaki, Avrupa'daki çeşitli demokratik kurumlarca ciddi ve kararlı bir şekilde savunulmaya başlanınca ve savunmaların ilgili devletlere statü verdiği anlaşılınca, kemalistler de bu tür siyasal gelişmeleri desteklemeye başlamışlardır. Fakat bütün bu olaylarda, kemalistlerin gözönünde tuttukları hep, Kürdistan sorunu olmuştur. Bu konularda çeşitli devletleri eleştirirken veya çeşitli devletlere arka çıkarken bunların, kendi Kürt sorununa ilişkin düşüncelerine, tavır ve davranışlarına ne kadar yardımcı olabileceğini düşünmüştür. Demokrasi, insan hakları, sosyalizm gibi kavramlar hep Türke göre düşünülmüştür. Bu kavramlar hep, Kürdistan'da sürdürülen baskıyı meşru gösterebilecek şekilde yorumlanmıştır. Bağımsızlık, enternasyonalizm kavramları yine öyle... Kürtlerin de bu kavramlara dayanarak bir ulusal ve siyasal hareket geliştirmelerine şiddetle karşı çıkılmıştır.

Kürdistan etkeni, dünyaya, dünyadaki siyasal gelişmelere bakışı çarpıtmaktadır, büzmektedir. Örneğin, kemalistler hiçbir zaman dünyada, insan hakları ile ilgili bir akıma öncülük edemezler. Dünyanın herhangi bir köşesindeki insan hakları ihlallerini güçlü bir şekilde eleştiremezler. Çünkü, karşı taraf, "senin ayıbın benimkinden daha büyük, sen önce kendi ayıbını temizle" diyebilir. Nitekim, Bulgaristan'daki Türklerin haklarının savunulmasında, Bulgaristan, hep koltuğunun altında hazır bulundurduğu Kürdistan dosyasını masaya bırakmıştır. Böyle bir durum karşısında, Türkiye'nin geri adım attığı bilinmektedir.

Serxwebûn: Türkiye halkının gündeminde çözülmesi gereken temel sorun nedir ve hangi çözümler geçerli olacaktır?

İ Beşikçi: Kanımca Türkiye'nin önemli ekonomik, toplumsal ve politik sorunları vardır. Bu sorunların en ağır olanı, kendini artık dayatmış olan Kürt sorunudur. Kürt sorununun Türkiye'nin gündemindeki en önemli sorun olmasının birkaç nedeni vardır. Bir kere bu, çözümü ertelenmiş, devamlı baskı altında tutulmuş bir sorun. Sorunu baskı altında tutabilmek için devlet terörü en yoğun biçimde kullanılmıştır. Devletin uyguladığı, kullandığı terör politikası ise iflas etmiştir. Zira devlet terörünün işlevsel caydırıcı bir fonksiyonu kalmamıştır. İnsanlar her türlü devlet terörüne rağmen, mağduriyetlere rağmen düşüncelerini kararlılıkla, ısrarlı bir biçimde açıklamaktadırlar. Mücadelelerini sürdürmektedirler.

Öte yandan, kıytırık önlemlerle sorunun çözümlenemeyeceği, ufak tefek iyileştirmelerin soruna çözüm olamayacağı da günden güne daha iyi anlaşılmaktadır. Kürt dili üzerindeki, Kürt kültürü üzerindeki baskıların kaldırılması, kültürel özerklik, otonomi gibi çözümler kalıcı çözümler olamaz. Kürt sorunu, Ortadoğu'da, Türkiye'de elbette eşitlik temelinde çözümlenebilir. Eşitliği sağlayacak tek süreç ise bağımsızlığı hedef alan bir programla sözkonusu olabilir. Düşünülen öteki çözümlerin eşitliği sağlaması olası değildir. Eşitlik ilkesi elbette, demokrasi ve insan hakları anlayışının en önemli kategorisidir. Fakat, şu da besbellidir ki, insan hakları ve demokrasi anlayışıyla ulusların kendi kaderlerini belirleme hakları arasında çok sıkı ayrılamaz bir bağ vardır. Bir ulusun kendi kaderini sağlıklı bir şekilde belirleme hakkına sahip olmadan eşitlik ilkesinin, demokrasi ve insan hakları anlayışının hayata geçirilmesi olanaklı değildir. İşte, başlıca bu iki etken, Kürt sorununu Türkiye gündeminin en başına oturtmaktadır. Kürt sorunu Türkiye gündeminin en yakıcı sorunu olmaya devam etmektedir.

Kürt sorununa sağlıklı çözümler getirilemediği ve uygulanamadığı sürece, Türkiye'de demokrasiyi kurmanın ve kökleştirmenin olanağı yoktur. Kürt sorununu baskı altında tutabilmek için getirilen önlemler, Türkiye'de demokrasiyi, insan haklarını her zaman tehlikeye sokacaktır. Düşünülen tedbirler sadece Doğu'da uygulanacak, düşünülen önlemler sadece Kürtler için uygulanacak denemez. Bu önlemlerin Türkiye'yi de, Türk insanlarını da etkilememesi mümkün değildir. 9 Nisan 1990'da yürürlüğe konan, sadece Olağanüstü Hal Bölge Valiliği için düşünülen Kanun Hükmünde Kararname bunun en açık, en çarpıcı örneğidir. 413 sayılı kararname Türk demokrasisini tehdit etmektedir. 413 sayılı kararnameyi düzenleyebilen, uygulayabilen, önlemler arasında bunu da sağlayabilen bir zihniyet, demokrasinin, insan hakları anlayışının en büyük düşmanıdır.

Türkiye'nin, enflasyon olarak, hayat pahalılığı olarak adlandırılan sorunları da vardır. Fakat bu sorunlar da, Kürt sorunuyla organik olarak ilintilidir. Kürdistan'da sürdürülen özel savaşın gerektirdiği masraflar enflasyonun en önemli nedenlerinden biridir... Pumalar, Kobralar, casus uçakları, dikenli teller, gözetleme kuleleri, mayın tarlaları, sayıları günden güne artan muhbirler, özel timler, korucular... Bunların aydan aya artan maaşları, Olağanüstü Hal Valiliği'nin hiçbir denetime tabi olmayan harcamaları, bu bölgede görev yapan memurların durmadan artan maaşları... Silahlar, cephaneler, askerler, araba, benzin, ulaştırma masrafları... Kısaca özel savaşı, özel harcamaları. Kürdistan'da yürütülen özel savaşın getirdiği özel harcamalar... Karakollar, polis merkezleri, cezaevleri, özel tip cezaevleri, özel tim merkezleri, askeri garnizonlar, uçaklar, helikopterler... Bu harcamalar nasıl yapılacak? Bu maaşlar nasıl ödenecek? Elbette taze paralar basılarak. Enflasyon için bundan daha önemli bir kaynak ne olabilir?

"Türkiye'de devrimci kurumlar, demokrat örgütler, Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesi hakkında Türk halkına daha ciddi, daha gerçek bilgiler vermelidirler. Devletin, siyasal iktidarın, kitle haberleşme araçlarının gizlemeye çalıştığı süreçleri açıklığa kavuşturmalıdırlar. Kürdistan'da askerlik yapan Türk kökenli insanlara, Kürtlerin haklı mücadeleleri hakkında uyarıda bulunmalıdırlar..."

Türk basını enflasyonun nedenlerini tartışırken, özel savaşı, özel savaşın gerektirdiği harcamaları özenle dikkatlerden uzak tutmaya çalışıyor. Bazıları da bunun farkında olduğu halde tartışmıyor... Bu tartışmanın yapılamıyor olması demokrasinin eksikliğindendir, cılızlığındandır.

Kürt sorununun, bu sorunu bastırmak için düşünülen önlemlerin demokrası gibi, enflasyon gibi temel sorunları etkilediği, yönlendirdiği kuşkusuzdur. Bu etki sanıldığından çok daha derindir. Bu etkileşimi, Türkiye'nin öteki sorunlarında da görmek, hissetmek kolaydır. Örneğin, eğitim sorunu; örneğin dış politikasının çarpıldığı, büzüldüğü, dış politika alternatiflerinin yerli yerinde kullanılamayacağı açıktır.

Serxwebûn: Türkiye halkı, Kürdistan ve Kürdistan ulusal kurtuluş sorununa nasıl bakıyor, nasıl bakmalıdır?

İ. Beşikçi: Bu soruya yanıt verebilmek için gazete, radyo, televizyon, sinema gibi kitle haberleşme araçlarının toplum üzerindeki etkisinin irdelenmesi gerekir. Türkiye gibi ülkelerde radyo, televizyon, gazete, sinema gibi kitle haberleşme araçları üzerinde siyasal iktidarın etkili bir ideolojik ve siyasal denetimi vardır. Siyasal iktidar hangi haberlerin kamuoyuna duyurulması gerektiğine, hangi haberlerin duyurulmasının sakıncalı olduğunu bizzat kendisi karar vermektedir. Öte yandan bazı habelerin kamuoyuna duyurulmasında sakınca görmüyorsa bile, bunu ancak kendi kavramlarıyla duyurmaktadır.

Örneğin, Kürdistan'daki gerilla mücadelesinin çok büyük bir kısmını kamuoyuna duyurmamaktadır. Güvenlik güçlerinin başarısızlığını ortaya koyan, gerillaların başarısını gösteren olayların kamuoyuna duyurulmamasına çok büyük bir özen gösterilmektedir. Gerillalarla ilgili haberler, "yok oluyorlar", "bölünüyorlar, parçalanıyorlar", "kanlı örgütün halk kitleleri arasında hiçbir desteği yok, halk devletten yana" gibi ifadelerle verilmektedir. Öte yandan devlet gerillalarla ilgili haberlerin verilmesi sırasında haberlerin nasıl yorumlanması gerektiği, hangi kavramların kullanılması gerektiği konusunda da yol gösterici olmaktadır, direktif vermektedir. Örneğin, Kürt gerillalarının bağımsızlık, özgürlük, demokrasi, sosyalizm mücadelelerini "eşkıyalık", "eli kanlı cinayet şebekesi", "vurgunculuk", "soygunculuk", "hainlik" gibi kavramlarla vermektedir. Haberlerde bu tür kavramları sık sık kullanmaktadır. Böylece halk kitleleri nezdinde gerilla hareketini küçük göstermeye gayret etmektedir. Gerillaların yüce davalar, asil amaçlar uğruna mücadele eden insanlar olmadıklarını, sadece katil olduklarını anlatmaya çalışmaktadır. Devletin ve siyasal iktidarın kitle haberleşme araçları üzerindeki ideolojik ve siyasal denetim sürecinin incelenmesi bu bakımdan çok önemlidir.

Türk halkının büyük çoğunluğu, Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesine daha çok devletin kavramlarıyla, devletin kurmaya çalıştığı ilişkiler aracılığıyla yaklaşmaktadır. Çoğu zaman, çoğu yerde, Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesinin kavramlarını kullanamamaktadır. Türk halkının büyük çoğunluğunun Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesinin istekleri, amaçları hakkında ciddi bilgiler yoktur. Gerillalar çoğu yerde "eşkıyalar", "soyguncular" vs. olarak değerlendirilmektedir. Kitle haberleşme araçları üzerindeki ideolojik ve siyasal denetimin amacı da zaten budur. Bu denetim, toplumda demokratik kurumların gelişmesine engel olmaktadır. Demokrasinin gelişip kökleşmesine engel olmaktadır. Devlet, Kürdistan'da normal askerlik yapan insanların bile Kürt halkının ulusal kurtuluş ve devrimci mücadelesi hakkında doğru bilgilere, gerçeğe yakın bilgilere ulaşmasına engel olmaya çalışmaktadır. O halde, Türkiye'de devrimci kurumlar, demokrat örgütler, Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesi hakkında Türk halkına daha ciddi, daha gerçek bilgiler vermelidirler. Devletin, siyasal iktidarın, kitle haberleşme araçlarının gizlemeye çalıştığı süreçleri açıklığa kavuşturmalıdırlar. Kürdistan'da askerlik yapan Türk kökenli insanlara, Kürtlerin haklı mücadeleleri hakkında uyarıda bulunmalıdırlar. Askerlerin kimlere kurşun sıktıklarını, kimin için kurşun sıktıklarını, ne için işkencelere katıldıklarını, bütün bunların hangi toplum kesimlerinin çıkarlarına hizmet ettiğini anlatmaya çalışmalıdırlar.

Türk halkı, elbette, Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesi yanında yer almalıdır. Fakat bunun başarılabilmesi için, devletin kitle haberleşme araçları üzerindeki ideolojik ve siyasal denetiminin aşılması gerekir.

Devam edecek

PKK 2. ULUSAL KONFERANSI BELGELERİNDEN...

PKK Genel Sekreteri Abdullah ÖCALAN yoldaşın PKK II. Ulusal Konferansı'nda partileşme sorunları üzerine yaptığı değerlendirmeyi sunuyoruz:

PARTİLEŞME SORUNLARI ÜZERİNE

Hangi sınıf adına yola çıkıyorsa o sınıfın en ileri, en gözüpek, en yaratıcı, bilinçli, fedakar ögelerinin örgütlü ve planlı ifadesine parti diyoruz. Bir sınıfın sosyal zemini ne kadar gelişmişse, öncüsünün de o denli gelişmesi anlaşılırdır. Gelişmemiş sosyal yapılardan, güçlü öncü örgütler çıkmıyor veya çıkışında zorluklara göre yoğun mücadele, dolayısıyla daha köklü ve kendi içinde yoğunlaşmış bir örgütlenmeye ihtiyaç duyuyor. Tarihte de bu böyledir. Adına parti denilmese de öz itibarıyla aynı anlama gelen bütün hareketlerin bir öncü kadrosu vardır. Bu yönetme çekirdeğidir. Eğitim ve eylem hattını belirleme kurmayıdır. Hangi hatırı sayılır tarihi eyleme bakılırsa görülecektir ki, böylesine bir önderlikle yürütülmüştür. Dolayısıyla adına ne dersek diyelim, köklü bir kalkışa muhtaç olan bir güç, sadece bağımsızlık ve özgürlük için değil, ekonomik ve kültürel hamleler için de aynı biçimde öncülük düzeyinde bir gelişmeye ihtiyaç duyar. Mutlaka birilerinin bu hamlelere gereken öngörüyü, hareketliliği, örgütlülüğü vermesi gerekiyor. Onun için partileşme sorununu çok doğal karşılamak, olmazsa-olmaz kabilinden koşul olarak peşinen kabul etmek ve buna layık olmanın gerekleri üzerinde yoğunlaşmak, daha sonraki bütün gelişmeleri sağlama almak için şarttır.

Parti, öncü sorununu halletmeden ciddi bir hareketi geliştirmek sözkonusu olamaz. Hele hele amansız bir mücadeleyi gerektiren bir kurtuluş hareketi sözkonusu olduğunda, öncü üzerinde büyük bir görüş açıklığıyla, net yaklaşımlarla durmak daha da önem kazanacaktır. Öncü örgüt; amacı, yürüyüş tarzı, eylem hattı, birleşenlerinin ahlaki yapısı belli, oldukça anlaşmış, oldukça duyarlı, büyük birliğe ihtiyaç gösteren, bunu şart koşan bir birliktir. Tabii ki buna dahil olanların da kişi olarak zamanında kendilerini oldukça eğitmiş olmaları, işin gereklerine cevap verecek, her zaman ve her yerde karşılarına çıkacak engelleri aşmak kadar, işi olumlu yönde ilerletecek, bunun için gerekli yaratıcılığı sergileyecek derecede yoğunlaşmaları, özellikle bu meselenin iyi halledilmesi, daha sonraki başarı için vazgeçilmez oluyor. Sanıyorum, bu konuda hiçbir kuşku yok. Böyle bir birliğin oluşması hakkında hiçbir itirazınız yok, olamaz da. Her kafadan bir ses çıkarsa, herkes bir yola çekiştirirse, böyle bir birliği oluşturmak zorlaşır. Bizde sorun; sadece ulusal kurtuluşu ilerletmek değil, bunu yaratmaktır. Adından bile bahsedilemeyen bir konumu yaşadığımıza ve karşımızdaki düşman da en ufacık bir kurtuluş çabasını dahi acımasızca ezdiğine göre, birlikten yoksun, her kafadan bir sesin çıktığı, herkesin değişik ruhsal şekillenmeler içerisinde olduğu bir ortamda birlik oluşturulamayacağı gibi, bu tiplerin önderlik edeceği bir hareket de her türlü darbeyi yemeye, yerle bir olmaya mahkumdur.

Bizde geleneksel toplumsal yapının, aşiretçi çelişkilerin, feodal çelişkilerin, birliğin önünde ne denli engel olduğunu ve iç çatışmalarla bizi ne denli tükettiğini gözönüne getirdiğimizde ve buna bir de bizdeki örgütlenmenin tarihsel planda ne kadar elverişsiz koşullara sahip olduğunu eklediğimizde, birlik meselelerinin bizde daha yakıcı bir biçimde kendini ortaya çıkaracağını rahatlıkla görebiliriz. Bunun için, her zaman yeni başlangıçlar yapmalıyız diyoruz. Olumsuzlukların birikmesinden, oldukça yanılgı ve yetmezliklerden örülü bir birlik dağılmaya mahkumdur, hem de en kritik anlarda, kendileriyle birlikte birçok olumluluğun canına da okuyarak beklenmedik yenilgilere götürmeleri kaçınılmazdır ve bu anlaşılır bir husustur. Bu açıdan gerekirse yeni başlangıçlar yapmak, yeniden yeniden partileşmeyi göze almak daha sonraki sağlıklı gelişmeyi yakalamanın vazgeçilmez bir koşulu oluyor.

PKK tarihinden bahsedeceğiz, onun gerekirse yeniden yakalanmasından bahsedeceğiz. Bütün bunlar önümüzdeki görevleri mutlak anlamda başarmamız için şarttır. Sadece halkımızın yaşamaktan çıkarıldığı tarihsel plan içinde değil, daha düne kadar yeni olan Partimizin bilinçli gelişim tarihi içinde de göreceğiz ki; kendi elimizle bizi köleliğe mahkum eden, içinden çıkılmaz ve yaşamaya fırsat tanımaz durumlarla karşı karşıya bırakan çok şey vardır.

Düşürülmüş bir tarihi ve bitmiş bir güncelliği, bütün uyarılara rağmen bize dayatıp, hem de hiç de art niyetli olmadan, iyi niyetlice dayatıp işleri zorlaştırmak, bunca çabalarımızı bir hiç derekesine düşürmek, çoğunuzun, farketmeksizin de olsa içine düştüğü durumlar olmaktadır. Bunları göstereceğiz. Ve tabii ki gerçek olan bütün bu durumlar ortaya konulduğunda, ne yapmalı, neyi nasıl yapmalı sorularına bir kez daha cevaplar doğru verilmek durumundadır. Sizlerin bu cevabı mutlaka vermeniz gereği ortaya çıkacaktır. PKK'nin gelişim tarihi ilginçtir. Bazılarına inanılmaz gibi, mucizevi gibi gelir, bazılarına kuşkulu gelir. Bırakalım dışımızdaki bazılarının, dost ve düşmanın değerlendirmelerini, kendi içimizde bile kendimizi, gelişim tarihimizi, bir yerde kişilik tarihimizi -ki yaşınız çoğunlukla Parti tarihine özdeştir- ne kadar kavradığınız, gerçeğin özüne ne kadar nüfuz ettiğiniz aydınlanmaya muhtaçtır. Bunların üzerinde, gerektiğinde yeniden partileşmeyi sağlamak, en azından kendi militan çabalarınızı anlamlı kılmak, verdiğiniz söze bağlı kalmanızı imkan dahiline sokmak için ısrarla duracağız. Hiç olmazsa bundan sonrası için sağlam bir çıkışa mutlaka geçerlilik kazandırmalıyız. Çünkü, başka türlü bu işlerin altından kalkmak mümkün olmuyor. İçine gireceğiniz her türlü çizgi dışılık veya eğer militanlık somutlaşmışsa, militan dışı özellikler, sizin için kaybedilmenin kendisi olacaktır. Ne kadar güzelim hayalleriniz olsa da, bunlar tuzla buz olacaktır. Bunlar kurtarmayacak durumlardır.

Biz bu işe başlarken, neden oldukça saf, büyük bir coşkuyla ve de her şeyin üzerine amansız yüklenerek birleşmedik, mücadelemize böyle devam etmedik? Niye daha sonra öyle anlaşılmaz, bile bile kendimize zarar verebilecek durumlara girebildik? Niye, niye, niye? Tüm bunlar hep akla geliyor. Çok iyi niyetliydik bu konuda. Bu işlere birkaç sözle başladığımızda bile, her şey böyle başlar, böyle gider, dedik. Fakat tabii ki mühim olan, bizim bu iyi niyetimiz değil, gerçeğimizin kendini dayatma gücü oluyor. Ancak bunlar ezilmiş, yenilmiş, iflas etmiş gerçeklerdir. Kazandırıcı olsaydı, bunu alkışlardık. Nedenlerine girmek istemiyoruz. Yine, partileşmeden bahsederken, neden iyi partileşemiyoruz diye neden sıralamayı anlamsız buluyoruz. Partileşme objektif nedenlere dayalı olarak ele alınmaz gereken bir sorun değildir. Bu yöntem aslında olumsuzluklarına kılıf arama yöntemi de olur. Onun için, neden iyi partileşemedik deyip, bunu tarihsel nedenler, toplumsal nedenler, düşmanın dayattığı zorluklar vs. diyerek gerekçelendirirsek, bu kendimizi yanıltma, yanlış bir yöntemle avundurma anlamına gelecektir. Bu yöntemi peşinen kabul etmeyelim. Partileşme, özgürlük temelinde, ayaklanmış irademizin ve de uyarılmış bilincimizin kararlaştıracağı bir sorundur. Bize bağlıdır. Kendi bilinç ve irademizle halledeceğimiz bir meseledir. Dolayısıyla, objektif nedenlere dayalı ele almaya cesaret edemeyiz. Hatta, eğitim noksanlığını da, neden iyi partileşemedik sorusuna bir cevap olarak veremeyiz, vermemeliyiz. Çünkü devrimciler zamanında eğitimlerini yaparak partileşirler. Neden iyi bir partileşmeye gidemedik derken, eğitim noksanlığına fazla sığınmamalıyız. Tecrübe noksanlığı denilecekse; tecrübe de günlük olarak yaşam pratiğimizdir. İlk adımlar tecrübedir. Hiçbirinizin, tecrübe noksanlığından ötürü iyi partileşemedik biçiminde bir cevap verişi gerçekçi değildir. Yılların tecrübesinden geçmeniz sözkonusudur. Bu eğer böyleyse, o zaman fazla sığınacak bir bahane olmadığını kabul etmeliyiz. O halde niye iyi partileşemedik? Kutsal davamıza, varlık-yokluk sorunumuza niye layıkıyla karşılık veremedik? Derdimiz neydi? Başka önemli işlerimiz neydi? Bunun için yetenekler niye sergilenmedi? İnsanın büyük gelişme yeteneğini, yaratıcılığını niye göstermedik? Sanıyorum en önemli, en doğru ve yerinde karşılık şu olacaktır: Bu işe kendimizi vermedik, kendimizi kandırdık, aldattık.

Tabii, sonuçta olan yine partileşmeye olacaktı. Çocukça hayallerimizi gerçekler yerine koyduk. Hiç düşünmeden, tartışmadan bu işlerin olabileceğine kendimizi inandırdık. Bu işin zorluklarını, bu işin özellikle ustalıklı gelişim gereğini aklımıza bile getirmeye yanaşmadık. Kısaca, bir partilinin, bir devrimcinin sorumluluklarını duymak istemedik. Nedenler bahanedir diyorum yine. Ve hepinizce büyük bir sorumsuzluk yaşandı. Çocukça hayaller, çocukça avuntularla, devrim gerçeği gibi, boyumuzun ölçüsünü almamız gereken temel bir konuda en olmadık hallere girerek sabote etmeye çalıştık. Sizin partileşme hikayeniz ağırlıklı olarak biraz da böyle oluyor. Partileşmenin bir sırat köprüsünden geçmek olduğunu; kılı kırk yarma, nefes nefese bir yürüyüş, kendini beyin ve yürekçe yeniden yeniden yoğunlaştırma eylemi olduğunu; bütün bunların da kendini sık sık gözden geçirerek hatalardan alıkoyma, doğruların başarısı için bitmez tükenmez bir çabanın sahibi olma, bunun için propaganda-ajitasyon gücünü, yani hitabeti, onunla birlikte örgütlenmeyi, bütün şiddetiyle yürütmek anlamına geldiğini; önemli aşamaları büyük atılımlarla geçme gücünü ve cesaretini göstermek olduğunu, çoğunuz aklınıza bile getirmediniz. Tabii ki, böyle bir yaklaşım, parti içinde böyle bir yaşam sizi tanınmaz hale getirir. Sizi kimliğiniz üzerinde bir kuşkuya götürür. Kim olduğunuz, saflarda kimin ve neyin temsilcisi olduğunuz, partiye neyi dayattığınız gibi tartışma ve değerlendirmelere yol açar. Ve bütün bunlar da rahatsızlık yaratır. Bu birliğe değil, dağınıklığa götürür. Sonuç; yılların boşa geçmesi ve hatta çokça zarar vermedir. Ve artık burada da, yaşamın zehir olması kaçınılmaz olur. Sorumlu kimdir? Bizzat kendinizsiniz. Ne objektif şartlara, ne tarihe, ne de yanıbaşınızdakilere sorumluluğu atmaya hiçbirinizin hakkı yoktur. Tek sorumlu varsa o da kendinizsiniz.

Partileşme; tarihini doğru ele alma, toplumsal dayanaklarını doğru değerlendirme, parti içi ortamı düzeltme, bunun için her türlü olumlu çabayı gösterme anlamına da gelir. Bunu yapmayıp bir de bahane arayacaksanız, bu kendini yanıltmadır, başka bir şey değildir. Peki böyle davranıldığında ortaya ne çıkar? Parti mi, parti yaşamı mı, parti militanlığı mı, parti önderliği mi ortaya çıkar? Hayır, her an dağılmaya mahkum bir yapı çıkar. Eğer birileri her şeyini ortaya koyup tutmaya çalışmazsa; düşmanın bile birkaç oyunla sonunu getirebileceği kadar zayıf, duyarlılıktan ve nitelikten yoksun, zaten kendi içini kendi kemiren bir topluluk olmak anlamına gelir bu. Böyle bir yapı uzun ömürlü yaşayamaz, zor davaları başaramaz. Bunları neden göremeyeceksiniz? Şimdi, halen de yakıcı olarak yaşanan sorun bu oluyor. Ne yapmalı, nasıl yapmalıyız sorusu başlangıçtaki kadar canalıcı önemde önümüzde duruyor. 1900'lerin başlarında Rus devrimcileri boşuna bu soruyu kendilerine sormuyorlar. "Nasıl Yapmalı", "Ne Yapmalı" yapıtları Bolşevik militanlara yol gösterir. Bu sorular bizim için daha da yakıcıdır: Nasıl yapmalı ve ne yapmalı?

Eğer bu kaba hatalar yapılmasaydı, gelişme imkanları çok sınırlı olsaydı, biz bu eleştirileri bu denli geliştirmezdik. Örneğin, parti oluşturma aşamasında böyle eleştirileri hiçbir zaman yapmadık. Parti tarihini incelerseniz, göreceksiniz ki, o zaman böyle eleştiriler yoktur. Böyle eleştiriler yapmak bize çok zor gelirdi. Daha sonraki süreçte de bu böyledir. Partileştik, birkaç yılımızı bu konuda harcadık. O zaman böyle eleştiriler aklımıza çok zor gelirdi. Çünkü, partileşmeye karar verenler; kendi işleri konusunda her şeyi ortaya koyarlar, kendi işleri ile oynamazlar diyorduk. Bu bizim inancımızdı. Bu inancımıza uzun süre bağlı kalmak istedik. Fakat sonra baktık ki, mızrak çuvala sığmıyor. İyi niyetimiz, hatta çabalarımız fazla bir şey de kurtarmıyor. Eleştiri geliştirmeye o zaman başladık. Gerçekten kendisini dayatıyor ve hissettiriyordu. Zamanında kendini eğitmeyen, kendi gerçeğini tanımayan, olduğu gibi kendini parti içine atan ve sorun yaratanlar vardı. Ve tabii ki biz de o zaman yüklendik.

1980 ortalarında önemli bir aşamayı yaşıyorduk ve o zaman bir sırat köprüsünden geçme durumu vardı. Muazzam bir duyarlılıkla işlerin üzerine gitmesek ve büyük bir ihtimamla gerekeni yapmasaydık, yaşanılmazdı, kaybedilirdik. Bu dönemde partiyi ve partileşmeyi yeniden doğru temellerde ele almak, kendini oldukça dayatıyordu. Fakat, buna da yanaşılmıyordu. Bu sadece PKK açısından ele alınan bir sorun da değildi.

Kürdistan halkının tarihi, bir anlamda tarihsizliktir, tarihin dışına çıkmadır ve kendi işbirlikçileri tarafından tamamen inkardır. Yani, "bu halk yaşayamaz, adam olamaz" fikrinin icra edilmesidir. Bir halk ki, bırakalım önderliği dayatma ve kendi önderliklerini oluşturmayı, bunun ihtiyacını bile hissetmiyor. Tersi şeylerle, kendini alaşağı eden durumlarla uğraşıyor. Kendisini "adam olamaz" felsefesine yatırıyor. Siz de gerçekten bunun içinde şekillenmişsiniz. Adam olmak olarak bellediğiniz hususlar, çağdaş gerçekliklerin dışında, aslında tanınmaz bir yol ve biçimleniş içine girmedir. Ailede ve çevrede bize aşılanan budur. Bundan sonuç çıkarın.

Militan adayımız bütün iyi niyetli yaklaşımımıza rağmen farklı bir şekillenme içindedir. Fakat bu, partileşmemiz için bir engel olarak ileri sürülemez. PKK'de olay şuydu: Geçmiş yaşamı tersyüz edeceksiniz. Size sunulan devrimci kişilik adına; eskiyi yansıtan, temsil edenler varsa, bunların bir sahtekarlık, bir yanıltma, bir düşürülme yaklaşımı olduğunu bilerek; PKK'de yenilenmeyi, PKK'ye adım atar atmaz yeniden bir yaşamı,

ulus, özgürlük ve insanlık için bir yaşamı kabul etmeyi gerçekleştireceksiniz. Demek ki; çoğunuz, parti tarihi boyunca, halk yığınlarımızın yaşadığı kör gidişat içinde kalma durumunu aşamadınız. Onun birçok özelliğini taşırma biçiminde çok kötü bir cesaret örneğini gösterdiniz. Biz böyle tipleri ne yapacağız? Eleştiri yapıyoruz, bu kurtarıyor mu? Eleştiriden sonra deneme-sınama-görevlendirme tarzında bir pratikten geçiriyoruz; bu da bize pahalıya mal oluyor. Merkezileşşin, önder olsun diyerek birçok imkanı veriyoruz; ama, onlar bunu da bize pahalıya ödetiyorlar. Uygulama altına alıyoruz, bu da kurtarmıyor. Eğer buna yaklaşımda kişi özlü değilse, uygulama onda keçi inadına dönüşüyor. O zaman bunun da ne kadar etkili olacağı ortada. Peki, onu saflardan atmak bir çare midir, kurtarıcı mıdır? Tabii bu da öyle fazla bir çözüm anlamına gelmiyor. Yüksek okullar açılsa veya gelişmiş ülkelerde sizi çok rahat koşullarda yıllarca eğitsek, bu bir çözüm olabilir mi? Bu mümkün de değildir, çözüm de olamaz. O koşullarda en tehlikeli tipler de ortaya çıkar. Çünkü, kendi gerçeğinden o kadar kopuk koşullarda, sağlıklı yetişme olamaz. Tabii ki, doğrusu, kendimizin yapmasıdır. Bizler de, baştan günümüze kadar, bütün işlerde karınca kararınca, o koşullarda ne yapılacaksa gerekeni yapmaktan çekinmedik.

Partileşmek için gösterdiğimiz çabalar gözler önünde. PKK'lileşmeyi yeniden ele alalım, tartışalım, sonuca varalım. Bütün bunlara da varız. Sizler ne kadar varsınız? Asıl mesele de budur. Çözmek istediğimiz, partileşmektir. Acil olarak belirtelim ki, zafer yolunda yürümek için zorunlu olan, partileşmedir. Bizim halk yığınlarımızın sıkça yaşadıkları bir ayaklanma ve ardından daha da kötü duruma düşmeyi biz yaşamak istemiyoruz. Çoklarının yaşadığı her türlü işbirlikçiliğe oynama ve bunun örgütlenmesi içine girme tarzı, bizim için partileşme olamaz. Tam tersine, bunlara karşı savaşılması gerekmektedir.

Partimiz içindeki birikimin zaferi garantilediğinden bahsetmek çok zor bir olaydır. Şurası açık; düşmanın dayatmaları bizi yenilgiye götürmüyor. Başarı için, diğer güçlerin eleştirileri, suçlamaları, dost olması gerekenlerin gerekeni yapmamaları ve halkın durumu, bütün bunlar tartışma konusu olamaz. İş gelip yine öncüye dayanmaktadır. Sizler ise, perişansınız. Bu işlere kendinizi nasıl vermeniz gerektiğini çözemeyen yine sizler oluyorsunuz. Gereken gücü kendinizde ortaya çıkaramıyorsunuz. Savaşma konusunda benden daha fedakarsınız. Yanına bile yaklaşamayacağım durumların içine girebiliyorsunuz. Fakat kendinizi bireysel olarak yaşatmaktan bahsedemeyiz. Sizin sorununuz biraz daha değişik. Güç getirememe bir neden olabilir. Diğer bir neden, gücünü ustaca kullanmamadır. Bir anlamda, zaferin emrettiği kişiliği gözünüze kestirememe, kişiliğinizde zaferi yaratmama sizin temel sorununuz olmaktadır. Size egemen olan örgüt ve eylemlilik tarzı, zaferi zorlayan değil, her kapıyı çalan bir yoldur. Bir anlamda yol geçen hanı gibisiniz. Duygu, düşünce içinde cirit atan, iyi yola da giren, kötü yola da giren durumdasınız. Kapıları olumlulara kapatıp yenilgi yollarını açmışsınız. Biricik zafer kapısını, kendinize açık tutulması gereken kapı haline getirememişsiniz. İnsan buna hayret ediyor. Kendi vazgeçilmez ve bütün yaşamınızın bağlı olduğu bir kurtuluş sorununuza bu kadar yetmez yaklaşımı, siz nasıl nefsinize kabul ettirebiliyorsunuz? Niye bunun için düşünceniz ayaklanmıyor? Niye iradenizi keskinleştiremiyorsunuz? Gerçekten anlamakta güçlük çekiyoruz. Niye böylesiniz, ne derdiniz var? "Arkanızda zengin hazineler var, sizi geriye çeken hanedanlıklar var, çıkarlarınız oldukça gelişkin" desek, doğru değil. Hiçbirisi yok, perişansınız.

Bizim kadro anlayışımızda öğrenme, öğretme yaşı yoktur. Tecrübeniz ne olursa olsun, önünüzdeki PKK görevleri sözkonusu olduğunda bunlara el atıp da başaramamak sözkonusu olmamalıdır. PKK işlerinde, biraz dürüstlük ve inançlılık olduktan sonra mutlaka sonuç alınır. En yaratıcı düşünceye, bunun kılavuzluğunda her türlü günlük düzenlemeye rahatlıkla ulaşılabilir. Bu temelde parti işleyişine ulaşmamak mümkün değildir. Rapor-talimat, örgütsel işleyiş, çizgiye bağlılık, disiplin, eğitim ve örgütlenme vd. bütün konularda başarı ile adım atmamanız mümkün değildir. O halde, neden bu yetmezlik? Bütün bunlara rağmen, PKK'nin iyi partileştiğinden bahsedemiyoruz. Tartışacak ve göreceksiniz ki, iyi partileşemiyoruz.

Kemalist etkiler, feodal, küçükburjuva etkiler, parti yaşamımızı nasıl tanınmaz hale getiriyor? Yetmeyen amatörlük nasıl bizi engelliyor, bizi partileşmekten alıkoyuyor? İstediğiniz kadar sıralayın, fakat bu sağlıklı bir tartışma olabilir mi? Bunu kendinize yakıştırmak yerinde midir? Kemalist ve feodal etkiler en tehlikeli ve düşmanca etkilerdir. Olgunlaşmamış, amatör yaklaşım felakete götürür. Bunların parti içindeki etkilerinden, hatta egemenliğinden bahsetmek, kendimizi idama mahkum etmek demektir. Fakat bu konuda çok rahatsınız. Hatta her biriniz, bu etkilerin üzerinizde ne kadar güçlü olduğuna dair dil döktürüyorsunuz. Neredeyse bu etkileri yaşamayanınız yoktur. O zaman bu örgüt PKK örgütü müdür, yoksa başka bir örgüt mü? Neredeyse önemli bir kesiminizin, objektif ajanlığı ortaya çıkacaktır. Objektif ajanlar devrimi mi geliştirir, yoksa karşıdevrimi mi? Doğru-dürüst çizgiyi yaşamamaktan bahsediyorsunuz. Çizgiyi yaşamamak çizgi dışılıktır, çizgiyle oynamaktır. Bu, partileşmeden alıkoyar. Bütün yaşamın altüst olmasına götürür. Sonuç; değme ajanın veremeyeceği zararı verme oluyor. Fakat yine de iyi niyetlisiniz. Olanca samimiyetinizle PKK'lileşmek istiyorsunuz, buna da kuşku yoktur. O zaman bu çelişkiyi nasıl çözeceksiniz? Akıllı adam olmak gerekir. Gençsiniz, bir çırpıda bütün yaşamınızı Partiye verebilecek kadar fedakarsınız. Kendinize hiç olmazsa bu noktada saygılı olun.

"Kemalist ve feodal etkiler en tehlikeli ve düşmanca etkilerdir. Olgunlaşmamış, amatör yaklaşım felakete götürür. Bunların parti içindeki etkilerinden, hatta egemenliğinden bahsetmek, kendimizi idama mahkum etmek demektir. Fakat bu konuda çok rahatsınız. Hatta her biriniz, bu etkilerin üzerinizde ne kadar güçlü olduğuna dair dil döktürüyorsunuz. Neredeyse bu etkileri yaşamayanınız yoktur. O zaman bu örgüt PKK örgütü müdür, yoksa başka bir örgüt mü?.."

Parti içinde kabul edilmemesi gereken, hatta kendi içimizde bile kabul edilmemesi gereken bu etkileri, yaşam biçimi olarak kabul etmemek gerekir. Bir örgütsel olumsuz özellik, bir disiplinsizlik, militanlaşmama ve önderliği yakalamama biçiminde durumları ileri sürmeniz, büyük sorumsuzluk olur. Kendi kendinizi aldatma anlamına gelir. Bu da kabul edilmez. Tartışmayı böyle geliştirmek ve rahatlıkla dinlemek; bu bile bir suç durumunu ifade eder. Yıllardır PKK'lileşmeye uğraşacağız ve sonuçta diyeceğiz ki, "düşman etkileri"! İşte, en kötüsü de budur. Bu durum, temel çalışmamız olan halkla ilişkilere, ordulaşma çabalarımıza, önderlik olayına, en kötü biçimlerde yansıyor. Böyle partileşme olayı olmaz.

Şimdi biz partilileşme sorunlarını, her birinizin nasıl partileştiğini söylemekle halledemeyiz. Bütün olarak partileşmekten bahsetmek gerekir. Her zaman bir partili, kendisinden olduğu kadar partinin durumundan da sorumludur. Partinin gidişatını, günlük olarak değerlendirmek durumundadır. Partiye bir bütün olarak göz-kulak olmak, doğru yolda yürüyor mu, yürütülüyor mu, bilmek ve bu konuda kendini görevli hissetmek durumundadır. Görülüyor ki, öncü neden gereklidir sorusunun cevabı çok açık verildi. Nasıl bir öncü, bu da çok tartışıldı ve çok iyi bilince çıkarıldı. Partileşmek en çok üzerinde durduğumuz bir konu oldu.

Ben, ilkeler üzerinde baştan beri de fazla durmadım. Yeni şekil ve biçimlerle durumu çözmek mümkün değildir. Bu da gereklidir; ama, fazla kurtarıcı değildir. PKK'lileşme olayının diğer bir özelliği de, günümüzde oldukça belirgin adımlarla yürümektir. İşler komutayla başlar, hücreye iner: Rapor-talimat düzeni, merkezileşmesi, yürütmesi, kolların örgütlenmesi, toplantılar vb. Bunların önemini inkar etmiyoruz ama kocaman bir partileşmeyi buna bağlamayı da çok dar görüyoruz. Öncülük kavramı bizde biraz daha gelişkindir. PKK'de halledilmek istenen öncülük, inşa tarzıyla farklı olmuştur. Bu demek değildir ki, biçime fazla değer verilmemiştir, aksine çok verilmiştir. Bu konuda çok duyarlı olmaya çalışılmıştır. Ama, kapasite kazandırma, davanın temel amaçlarını militana mal etme, şekil meselelerinden daha önemli görülmüştür. Doğrusu da buydu. Şekil sorunlarını emir-komuta sistemi altında çözmeyi, kendiniz doğal olarak yaratacaktınız. Toplantı, rapor-talimat sistemini, hiç söylenmeden geliştirecektiniz. Bunlar için gündem açmamız bana pek fazla ciddi gelmiyor. Mutlak yerine getirmeniz gereken bu etkileri tekrar etmek gevezeliktir, işin öneminden habersiz olmaktır. Fakat sık sık tartışarak bu durumlarla bizi yüzyüze bırakıyorsunuz. Parti içindeki suç durumlarından, suçlu durumlardan bahsediyorsunuz. Hiç şüphesiz, bir anlamda PKK'lileşme, suçların ortaya çıkarılma sürecidir. Toplum genelinde olsun, Parti genelinde olsun, kimler ne kadar suçludur sorusuna da cevap verir. Bir yerde, suçlu durumlarınızı ortaya çıkarma hareketidir. Ama bu, suçlarda ısrar etme, suçlu durumunu sürdürme, bir suç yumağı olarak yaşama sonucuna götürmemelidir. Bilakis, bir an önce suçlardan arınmanız için, Partilileşme bir vesile oluyor. Böyle değerlendireceksiniz. Yoksa, suçlarını kılıflayıp ikide bir ortaya sermek, alçakça bir tutumdur. Genel toplumsal yaşamda bile, bir defa suç içine düşülür ve yargılanılırsa, bir daha suç işlememe, temel ceza kuralı olarak işletilir. Oysa Parti içinde aymazlık ve gafilliği süreklileştirenler var. Bazı arkadaşlarımız var, içine girdikleri sadece taktikdışılık değil, çizgiye ters düşme değil; asgari insanlık gereklerine bile dikkat etmiyorlar. Bu alanda da gördünüz, ülke alanında da ortaya çıktı. İnsanlıkla bağdaşmayacak bir yaşamı, hem de önderlik adına, en keskin önderlik biçiminde, kılıç gibi başımızda salladılar. Buna ne diyeceğiz? Buna biz, kabadayı, feodal-kemalist karışımı etki, kemikleşme, kılıçlaşma dersek; bu ne kadar tutarlı bir anlatım olur? İnsanlık adına bir halkın mutlak kurtuluş sorunlarının çözümü için bir araya gelenler, nasıl böyle durumları yaşıyorlar? Toplumda bile böyle eşine ender rastlanacak tarzda, bize kılıç sallasın, Partimizi altüst etsin ve biz bunları yanıbaşımızda, hatta başımızda tutalım! O zaman biz bu suçlara ortak oluruz. Yaygın da yaşandı, yaşanıyor bu durum. Görüyorsunuz ki, partilileşmenin bu yönü çok ciddi. Bazıları en büyük suçları, parti silahıyla, parti içinde işliyorlar. Eline almış silahı, yetkiyi, bunu ters kullanıyor. Toplumda haksız yere bir tokat atmak bile karşılığını bulur. Size acı bir söz söylesek, buna ne kadar tahammül edersiniz? Oysa bazıları var ki, Parti içinde astığı astık, kestiği kestik; bir dikta mı diyelim, despotizm mi? O da değil. Aslında diktatörlüklerde böyle değildir. Onların da gelişimi farklıdır.

"Bazıları en büyük suçları, parti silahıyla, Parti içinde işliyorlar. Eline almış silahı, yetkiyi, bunu ters kullanıyor. Toplumda haksız yere bir tokat atmak bile karşılığını bulur. Size acı bir söz söylesek, buna ne kadar tahammül edersiniz? Oysa bazıları var ki, Parti içinde astığı astık, kestiği kestik; bir dikta mı diyelim, despotizm mi? O da değil. Aslında diktatörlüklerde böyle değildir. Onların da gelişimi farklıdır..."

Bizimki biraz daha ucube ve tehlikeli. Bu, çoğunuzun az çok hastalıklı yönlerinizi gösteriyor. Örgüt otoritesini, partilileşme olanağını, böyle değerlendirirseniz; bazı geri toplumlarda ortaya çıktığı gibi, "Polpot", "eşkiya", "kırk haramiler" diye adlandırılırsınız. Bütün bunların da ne anlama geldiğini incelemişsinizdir. Bu terimler bir şeyi anlatmak isterler. Hitler için, "insanlık dışına düşmüş", "insan kasabı" denildi. İşte, Partimiz içinde de halk kasapları vardır. Buna da özenenler ortaya çıkıyor ve sizler sessizce geçiştiriyorsunuz.

Bu tip kişilikler, bazı fırsatlardan yararlanarak yarın çok etkili de olurlar. O zaman daha çok öldürücü olabilirler. Dolayısıyla, o zaman gücümüz yetmez. Zaten partileşmeye çoğunlukla bu tarzda vuruluyor. Bu temelde, partileşmeyi çok kötü kavramışsınız. Partileşmede yeterince hassasiyetiniz yoktur. PKK tarihinde bu tipler çok ortaya çıktı. Öyle ki inanılmaz dayatmalarda bulunuyor ve uyguluyorlardı. Fakat, biz de buna rağmen, en azından yenilenmek için, özü kaybetmemek için canımızı dişimize takarak bunlarla mücadele ettik. Sizler bu konuda çok zayıfsınız. Canınıza okuyacak gelişmeler oluyor, adeta ortak oluyorsunuz. Partilileşememişsiniz. Parti içinde halledilmesi gereken; insanlarımızı yeniden kazanmaktır. Belirtmiştik; suçluysanız, suçlarınızdan arınmaktır. Temelde, özgürlük formasyonuna, kişiliğine ulaşmaktır. Burada hiç olmazsa aklanmayı, yani netleşmeyi kendinizde sağlamalısınız. Partilileşmek budur. Bu aşamada toplumun genelini kurtaramayız, ama Partimizin içini kurtarabiliriz. Yine bütün toplumu şu anda değiştirmeye gücümüz yetmez ama Partiyi dönüştürmeye gücümüz yeter. İşte, bu partileşmenin bir gereğidir. Tam da burada içine girilmesi gereken tutum yerine biz, toplumda bile rastlanmayacak türde ucubeliklere ve tutumlara dolaylı da olsa yol açarsak, bu durumda özünde Partiye karşı savaşma, Parti maskesi altında Partinin canına okuma tutumu içine girmiş oluruz. Ve buna girenlerimiz az değildir. Sanıyorum sizin sorunlarınızı biraz da bu temelde ele almak gerekiyor. Aslında bırakalım çizgi devrimciliği yapmanızı; yaratıcı, planlı, tam gücünü vererek siz, Partiyle uğraşıyorsunuz. Siz Partiyi fareler gibi alttan alta kemirip duruyorsunuz. Öyle ki, birçokları, hem de en çok kendilerinden görev beklediklerimiz, bir bakıyoruz Partiyle uğraşıyor. Yani "ben bu çizginin adamıyım, onu bütün gücümle yürütürüm" yüksek çabası, sorumluluğu içinde değiller, başka şeylerle uğraşıyorlar. Siyasi anlamda bir oportünist de değil, objektif ajan konumundadırlar. Bizim toplumumuzda ajanlaştırılmış sınıftan sözedilir; artık ajanlaştırılmış sınıf da demeyelim, ajanlaştırılmış toplumun ajanlaştırılmış ögeleridir sözkonusu olanlar.

Biliyorsunuz, PKK; daha ortaya çıkarken, şu belirlemeyi yaptı: Ajanlaşmış kişi ve kurumlara karşı savaşmak. PKK'nin 78'deki Manifestosu'nda bu deyim vardı. Bu ne anlama gelir? Partileşmek bizde, ajanlaşmış kişi ve kurumlara -ki buna toplumsal zemini oldukça dahil edebiliriz- karşı savaşmaktan geçer. Bu PKK'nin partileşmesidir. Fakat, günümüzde pratikte görülen biraz bunun tersi oluyor. Sizin "etki" dediğiniz olguya, biz "kurum" diyelim; "kişi özelliği" dediğinize de "ajan kişilik" diyelim. İşte, Partimizin çok sınırlı da olsa gelişen olumlu özelliklerine saldırı bu temelde oluyor. Şimdi, ben kendimden şüphe etmem. Kendi çabalarım çok nettir ve sonuç alıcıdır. Halkımızın sıradan insanına nasıl yaklaşılacağı konusunda çabalarımızın yönü, içeriği nettir. Karşımızdakine saygı, sevgi ve hitap sorunlarımız çok nettir. Neye karşıyız, nasıl karşıyız? Her şey bellidir. Bundan kuşku mu duyacağız? Hayır! Peki, bazıları tam tersine yumruğunu indirse, bu PKK'lileşme midir? Hem de bitirici bir PKK'lileşme dediğin böyle mi olur? Bunu deliler bile kabul etmez. Ama böyle yapıldı. Bazıları, karşısına aldığı en değerli insanımızı yerle bir ediyor. Bir ağanın, bir feodalin bile çok gerisinde bir saygısızlık, bir sertlik, bir adam yerine koymama tutumu sergileniyor. Kemalist etki denecek, ama kemalistler bile bugün halkı kazanmak için çok şey yapıyor. Bir düşman subayı şöyle diyor: "Köye geçen sefer baskı uyguladık. Ama bu sefer köye gelip ellerini öpeceğim." Bu bir düşman taktiğidir, ama halkı kazanmak için yapıyor. Peki bizim adımıza yola çıkanlar buralarda ne yapıyorlar? Suratlar asık, diken gibi batıyorlar. Tabii, halk içinde daha da canavarlaşıyorlar. Bu yaklaşımla kimi kurtaracaksınız? Bu kişilikten kendinizi nasıl kurtaracaksınız? Bol bol tıkanma edebiyatı, bol bol kendini dayatma edebiyatı. Bu, gerçekte ajanlıktır. Tabii neyin adına ajanlık yapıyorsunuz, bu da belli değildir. Aslında, belki de hiçbir şey adına. Dedim ya, oluşmuş ajan kişilik ve kurumlaşmış

ajan yapıyı temsil ediyorsunuz. Bu da, PKK'lileşme değil, PKK'lileşmeyi sabote etmedir. Onun için kişilik çözümlemesi üzerinde durduk. Ardından doğru kişilik özelliklerini okudunuz. Peki, eğer burada samimiyseniz, niye güçlü bir partilileşmeyi sizde sağlamadı. Yani, birileri yanıbaşınızda işlerle böyle oynadığında, korkmayarak, karşı çıkarak, "ben PKK'liyim, PKK'lileşme böyledir." diyeceksiniz. Ama yapmıyorsunuz, niye? Demek ki, sizin çok yetmezlikleriniz var da ondan yapmıyorsunuz.

Partilileşmemişsiniz. Yine, yetmeyen ve olgunlaşmayan devrimciliği sergilemişsiniz. Böyle devrimcilik olur mu? PKK devrimciliği ve militanlığı, her yerde, yaklaşımda olduğu kadar uygulamada da bitiricidir. Olgunlaşmamış devrimcilik dağıtır, devrimcilik böyle olmaz. Fakat, görülüyor ki buna bayılıyorsunuz. Değil yıllarca, birkaç gün bile böyle yaşamanın ne anlama geldiğini bilmelisiniz. Şimdi, Parti içi sorunlarda biz neyi tartışıyoruz? Görülüyor ki, ne kadar düşman etkileri var. Bu kemalizmdir, feodal ağa etkisidir. Toy, ham devrimcilik de bunu tamamlıyor. Ve en kötüsü de, suçluluk oranının bu kadar yoğun yaşanıyor ve zarar veriyor olmasıdır.

Bu etkilerde kendi payınızı arayın. Bakalım zarar veriyor musunuz? Aslında zarar demek de çok ucuz kalıyor. Evet, işte tarihimizin alaşağı edilmesi, dünyanın en tanınmaz, lanetli halkı olmamız bu anlatımda ifadesini buluyor. Bu saydığımız etkiler, değil yıllarca, kısa bir süre bile etkili oldu mu bir halkın işi bitmiştir. Burada suçların dökümünü kendiniz yapıyorsunuz. Her gün birbirinizi eleştirdiğinizde, görülüyor ki, eleştirilerin yüzde doksanına suçluluk egemendir. Böyle önderleri olan bir halk yaşayabilir mi, yaşatabilir misiniz? Yok! Tabii bunun etkileri; halkla ilişkilerde, birbirinizle ilişkilerinizde, militan yapı ve önderliğe yaklaşımda bir bütün olarak kötü yansımaktadır.

En önemlisi de bugün gerillada baş sorunumuz olan halk ayaklanmalarına yaklaşımda bu olumsuzluklar kendini gösteriyor. Bu durum, Parti tarihimizde en çok işlenen bir konudur. En çok da önderliği hayata geçirmekten sorumlu olan militanlarımız, önderlik gerçeğini nasıl da boşa çıkarıyorlar. Halkın önderliğe nasıl da sahip çıktığını yazıp çiziyorlar, ama kendileri gerçekte bizi başarıya götürebilecek yaklaşımların canına okuyorlar ve bununla oynuyorlar. Ben, yerinde bir talimatı mi geliştirmişim, tersini inceden inceye geliştiriyorlar. Rapor sisteminin işletilmesi mi gerekiyor, bunu tıkıyorlar. İç işleyiş mi, militanın eğitimi mi ilerletiliyor; tüm bunlarda tersini dayatıyorlar. Bu işin küçük bir yanı oluyor. Halk politikamızın tersini dayattılar. Yani, kırbaçlı ağanın, dipçikli jandarmanın bile bulunmadığı dayatmalarda bunlar bulunuyor. Halk birine saygı mı gösteriyor, o suratını asarak karşılık veriyor. Böyle şey olmaz. Böylelerine aramızda yer vermeyeceğiz. Anlaşamayız, toplanamayız, karar haline gelmeyiz tipindeki yaklaşımlarla birlik doğmaz. Dağa üsleniyorlar, dağı en kötü biçimde kullanıyorlar. İşte, haberlerde duyuyoruz; "filan terörist grup bilmem nasıl kıstırıldı." Değil bu dağlarda böyle kıstırılmak, tam tersine bu dağlarda destan yaratılır. Fakat bizde tam da tersini yapıyorlar. Kıstırılmak için ne lazımsa, o yaşamı tercih ediyorlar. Burada tedbir yok, duyarlılık yoktur. Aslında bu bir suçluluktur ve bu da gerillaya yansımıştır. Bu suçluluk durumunu değerlendireceğiz. Ne yapmalı, nasıl yapmalı değil de, nasıl yapılmamalı, ne yapılmamalı pratiğidir bu. Bu konuda, ne kadar husus varsa hepsini yaşamışlar. Bunlar neden böylesine suçlu konumlara düşüyorlar? Gerilla üzerine az mı çözümleme yaptık. Burada belki biz kaybedebiliriz. Bomba düşer ve biz gidebiliriz, anlaşılır bir durumdur ve nedenleri vardır. Fakat o dağlarda etrafına baksan ve kendini küçük bir dağ oyuğuna atsan, silahın da var, o zaman yüz tane düşman askeri götürebilirsin ve ölmezsin. Peki bunlar ne yapıyor? Kürt kişiliğinin en yaramaz özelliklerini sergiliyorlar. Yani, "biz adam olamayız, bize gelişme yakışmaz, böyle çürümeye mahkumuz, ölmeye mahkumuz" tarzındaki gerici felsefeyi hortlatıyorlar. Yönetim adına belki birileri bundan sorumludur; belki de hepsi bu suçluluk durumunun direkt bir sorumlusudur. Çünkü kaybedilecek yer vardır, ölünecek yer vardır; kaybedilmeyecek yer vardır, ölünmeyecek yer vardır. Bunu belirlemek o kadar zor değildir.

"İttifaklarda dostlara yaklaşımda da öyle, yani nötralize edilmesi gereken bazılarını on kat kendimize düşman ediyoruz. Avrupa'ya da bazılarını gönderdik, girilmemesi gereken yaşam biçimlerini esas aldılar, koşulları hiç dikkate almadılar. En kaba bir politikacılık görüldü. Sonuçları ortada ve halen bazılarını kurtarmaya çalışıyoruz. Orada yapılan neydi? Ne düşmana doğru yaklaşım, ne dostlara doğru yaklaşım gösterildi..."

İttifaklarda dostlara yaklaşımda da öyle, yani nötralize edilmesi gereken bazılarını on kat kendimize düşman ediyoruz. Avrupa'ya da bazılarını gönderdik, girilmemesi gereken yaşam biçimlerini esas aldılar, koşulları hiç dikkate almadılar. En kaba bir politikacılık görüldü. Sonuçları ortada ve halen bazılarını kurtarmaya çalışıyoruz. Orada yapılan neydi? Ne düşmana doğru yaklaşım, ne dostlara doğru yaklaşım gösterildi. İçine girilen bu suçluluk durumuna gerekçe bularak, kişiliğimiz böyledir diyerek, Kürt kişiliğinin gerici özelliklerine sığınıyorsunuz, bu bile suçluluk durumunun bir göstergesidir. Niye böylesiniz? Türk egemenliği bizi insanlıkdışı bir konumda tutuyorsa, işte bu suçluluk durumu nedeniyledir. Toplumumuzu suçlu duruma düşürmüştür. Sürekli suçlu yaşayanlar nedir? Eskiden kürek mahkumları uçsuz-bucaksız üretim faaliyetine koşturulurlardı. Yani hapishanelerde hepsi köle gibi çalıştırılırlardı. Önce suçlu duruma düşürüyor, daha sonra da çalıştırıyorlardı. Şimdi biz, bunu PKK'ye taşırmakla neye hizmet ediyoruz? Ne hakla? Bu yaşam ve hareket tarzı gericiliğe hizmet etmektir. Çoğunuzun yaşadığı durumlar maalesef böyledir. Siz toplumunuzu biraz inceleyeceksiniz. Bu lanetli duruma nasıl düştüğünüzü bileceksiniz. Bu olumsuzluklardan kopmak için neden hassasiyet göstermemişsiniz de demeyeceğiz, çünkü biz sıradan olumsuzluklara karşı isyan ederek PKK'lileştik. PKK'lileşme, bizi biz olmaktan çıkaran, yanlış anlayışlar ve bize yakışmayan olumsuzlukların bütün yönleri ile reddedilmesi, sürekli onlarla savaşım içinde olunması, insanlığımızı elde etmek için, toplumsal özgürlükle ve yurtseverlikle bağlantısı olan ne varsa onları ele geçirmek için bir savaşımın ifadesidir. Bunu her gün tekrar etmemizin de gereği yoktur. Biraz bu işlere varım diyenlerin ilk yeminlerinde veya ilk adımlarında yakalayabilecekleri bir yaklaşımdır. Yıllardır hala bunu anlayamamak nedir? Biz buna bir ad vereceğiz. Bu, toplumda mevcut düşmanı yaşama, onun ajan sınıfı, kurumu, kişiliği olma durumunu Parti içinde yaşamaya cesaret etmedir.

Parti net bir ortamdır. Partide başka çabalar da var, bizim de çabalarımız var. Biz, sürekli aydınlatan, netleştiren, özgürleştiren ve düşmanın dayattığı yaşamı reddeden, kendi özgür yaşamını ortaya çıkaran bir çabanın da sürekli sahibi olduğumuz için, çatışma başlar. Buna sınıf savaşımı mı denir, çizgi savaşımı mı denir, ne denirse densin, çatışma başlar ve bu anlaşılır bir çatışmadır. Bu, objektif ajan ögelerle özgürleşmek isteyen öge ve özelliklerin çatışmasıdır. Bir tane ajan kişilik, iyi niyetli veya kötü niyetli olsun hiç mühim değil, yüz tanesinin canına okur. Bu düşmanın ordu komutanlarına çok benziyor. Bir eli kamçılı düşman komutanı yüzlerce köy üzerinde terör estirir, ses çıkartılmaz. Bir işbirlikçi ağa gelir terör estirir, hiçbir köylü ses çıkarmaz. İşte, içimizdeki birilerinin astığı astık, kestiği kestik tutuma girmesi de bu sonucu veriyor. Çoğunuz kulaklarınızı gevşetip, sadece ondan gelebilecek ölümü bekleme veya umutsuzluğu yaşama durumuna düşüyorsunuz. Kendinizi böylelerine mahkum etmişsiniz. Bu kölelik durumudur aslında, olgunlaşmamış devrimcilik de demeyelim buna, halk devrimciliği, amatör devrimcilik de böyle değildir. Bu aslında köleliktir. Geldiğiniz alanlarda, içinizden yüz kişiden birisi ağadır, diğeri kemalist etkilidir, bunlardan biri üste çıkar, önderlik budur der size; siz de geldiğiniz toplumun kölelik özelliklerini taşıyorsunuz, bu özellikleri taşıyan biri boyun eğmecidir, uzlaşmacıdır, hep başına bir ağa bekler, bir efendi bekler. Ve işte kemalist etkileri en güçlü olan, rahatlıkla size jandarma olur, amiriniz olur; ağa-işbirlikçi özellikleri, feodal özellikleri ağır basıyorsa, öncü olur. Bu hoşunuza gidiyor. Bunları söylemek çok ayıptır, siz hayatınızı bunun için mi ortaya koyuyorsunuz? Evet, biz yine de PKK'lileşmek istiyoruz derseniz, şu söylenir: Doğru yapın; PKK önderlik vasıflarına ulaşın. Binlerce şehidin yaşamında yakalayın o yaşamı. Parti edebiyatı oldukça açmıştır, orda yakalayın. Önderliğin şahsında yaşatılıyor, orda yakalayın. Sizde hiç mi göz yok, kavrayış yok; bakmasını bilin, duymasını bilin, kendinizi derya yaparsanız, o zaman kendinizi müthiş büyütürsünüz.

Siz, özgürlük işlerinde neye nasıl yapışmak gerektiğini niye kestiremeyeceksiniz? PKK'nin gerçekten olumlu özellikleri oldukça işlenmiştir. PKK tarihine olumlu yönleriyle baktığınızda, çok görkemli sayfalardan oluşan bir destan olduğunu göreceksiniz. Okumayan kim, sonuç çıkarmayan kim? Yine siz oluyorsunuz. Gerçekten PKK'nin olumlu özelliklerine ulaşmak büyük bir sorundur. Ne yazık ki, yapı buna ulaşmak için yoğun çabadan oldukça uzaktır. Bütün eğitici çabalarımıza rağmen, niye yıllar böyle geçiyor? Başka beklentileriniz mi vardır, nedir bunlar? Siz PKK'nin olumlu özelliklerine sarılarak durumunuzu farketmeliydiniz. Özellikle bu kadar şehide sahip olunduktan sonra, halka bağlılık, bizim çabalar ve hatta kendi çabalarınız -şimdi yaşamınızla ortaya koyuyorsunuz- olduktan sonra, bağlılığı esas alanlar bu olumluları nasıl benimsemiyor? Akıl erdirmek çok zor.

Partinin, bütünüyle tarihi-toplumsal-önderliksel ihtiyacına cevap vermeme, onun işleyişini her yerde egemen kılmama, başta gerilla ve halk ayaklanmasına her türlü eylemcilikle ders sunamama anlaşılmıyor. Bu işlerin nasılına asgari cevap verememek nasıl anlaşılır? Bir dağa ulaşmamışsan, bir çalışma alanına ulaşmamışsan, yurtdışındaysan ve yollar kapanmışsa, gitmek zorsa ve bir de kritik bir bölgeden geçiliyorsa, fiili engeller varsa, kayıp verilecek, yarı-yarıya ulaşılacaksa vs. tüm bunlar anlaşılabilir. Veya para yoktur, donanım yoktur, onun için zorlanma olur, insan bunu da anlar. Ama eğer bunların hepsi halledilmişse ve sen mücadele alanına iyi oturmuşsan, zemine iyi basmışsan, o halde durum artık değişiktir. Nasıl yapmalı sorusuna en iyi cevaplar verilebilmelidir. Ama tam da o noktada şoke edici haberler geliyor: Nasıl işlerle oynandı, nasıl kaybedildi?.. İşte burada büyük sorumsuzluk vardır. Burada kendisiyle oynama ve değerlerin canına okuma vardır. Ve PKK'nin son bütün kayıplarının altında yatan gerçek de budur. Burada işte bir kez daha karşımıza çıkan, yeni köle tip, düşkün tip, partilileşmeyen tip, sorumsuz tip, kendisinden başka hiçbir şeyi koruyamayan, kollamayan, Partiyi düşünemeyen tiptir. Böyle partilileşme olmaz. Bu tip partilileşme, olumlu bir partilileşme de değildir. Mesele çok sert eleştiriler geliştirmek değildir, şu kişi şu kadar suçludur demek de değildir. Bu ortaya çıkan suçluları yerle bir edelim, fakat sorun bu

"Nasıl yapmalı sorusuna en iyi cevaplar verilebilmelidir. Ama tam da o noktada şoke edici haberler geliyor: Nasıl işlerle oynandı, nasıl kaybedildi?.. İşte burada büyük sorumsuzluk vardır. Burada kendisiyle oynama ve değerlerin canına okuma vardır. Ve PKK'nin son bütün kayıplarının altında yatan gerçek de budur. Burada işte bir kez daha karşımıza çıkan, yeni köle tip, düşkün tip, partilileşmeyen tip, sorumsuz tip, kendisinden başka hiçbir şeyi koruyamayan, kollamayan, Partiyi düşünemeyen tiptir..."

değildir. Ciddi sorunlarımızı böyle ortaya koymamalıyız. Biz yoldaşlar topluluğu olmak istiyoruz. Bu daha fazla sorumluluk duymayı, en saygıdeğer bir ifadeyle yaklaşımı şart kılar. Bize bunun dışında hiçbir yaklaşım yakışmaz. Bunlar, Partiye ezici bir biçimde yanaşmıyor. Partiden yana olmak, partilileşmekte kararlı olmak; tartışmayı bu biçimde götürmeye fırsat tanımamaktır da. Her yerde, bu kadar öncülük vasıflarıyla çelişen tutumlarla değil uzlaşmak, onlarla ittifak yapmak, onların canına okumak gerekir. Görev bu olmalıdır.

Çıkan sonuç ne oluyor? Aslında baştan beri hepinizin iyi niyetlice ulaşmak istediğiniz PKK'lileşmeye gerekirse yeniden başlamak için, hiç de yaşanmaması gereken ve düşman etkisi, feodal etki, yetmezlikler vb. denilen olumsuzlukları mahkum etmek gerekir. Sizin bunlara, gerçekten hiç yaşanmaması, yaşatılmaması gerekenlerdir deyip, en temiz, sağlam başlangıçlı bir PKK'liliği esas almanız gerekir. Artık şu kadar sınıfdışı etki, şu kadar eğitimsizlik vardı deyip de kendinizi aldatmamanız gerekir. Siz de görüyorsunuz ki, bunca yıldan sonra gerekirse biz, yeniden PKK'lileşiriz. Ama sizlerin birçoklarınızın PKK'lileşmesini reddederiz; biz, doğru PKK'lileşmeyi bütün yönleriyle egemen kılarız. Eğer siz yıllarınızı boşa geçirmişseniz, sorumluluk kendinizdedir. Yanlış hesaplar sizdedir.

Önderliği doğru kavrayacaksınız. Çünkü sorumluluk anlayışı vardır. Sorumlu kişi bir şeyleri yürütmek durumundadır. Gücü de vardır, etkisi de vardır. Önderliğe bağlıysanız, hatta düşmansanız, bunun gerekleri neyse ona göre bir yaklaşımı esas almak anlaşılırdır. Yani ne reddetme, ne de kabul etme, tasvip edilemez. Ben şunu da söyledim: Size ben hizmet ettim, ediyorum da. Halkınıza yararlı olacak yetenekleriniz varsa açığa çıkartalım, gerekli desteği sunarız ve alkışlarız. Bize de bir hizmeti olsun. Ama, "bildiği-bildik, astığı-astık, eli dipçikli, mahmuzlu birisiyim, şöyle yan bakarım, şöyle basarım" derseniz, bu kabul edilemez. Siz kendinizi burada savunmak için mi devrimciliğe girdiniz? Hatırlıyorum; TC, amansız baskılarıyla bizi adam yerine dahi koymuyordu. Jandarma asıyor-kesiyor; köy ağası bastırıyordu. Biz bunlara karşı çıkarak PKK'lileşmek istedik. Ve şimdi birileri kalkıp, "ben önderliği ne tanırım, ne de vazgeçerim, aslında en ala önder benim" diyor. Eğer en iyi önder sen isen, bunu ispatla. Aslında yaşanan biraz da bu oluyor; çoğunlukla yaşadığınız bu oluyor.

Önderliğe ihtiyacınız kadar bağlısınız, yani işinizi gördüğünüz kadar. Bu sömürgeci kapılardaki sürünmeye benzer. Yönetim anlayışınız biraz da böyle şekillenmiş, çıkarınıza elvermediği oranda canına okur, boşa çıkarırsınız. Hepinizin önderlik karşısındaki durumu biraz da bu şekildedir. İşinize geldiği kadar, bağlılık gösteriyorsunuz. Yani, art niyetlice de değil ama, oluşum gereği bir objektif ajanlık konumunu yaşıyorsunuz. Böyle terbiye edilmiş, böyle büyütülmüşsünüz, Partiye böyle salınmışsınız. Ben 30 yaşındaki çocuklardan bahsediyorum; çocuk sevdalısı olmak hoşunuza gidiyor ve sizde egemen olan durum budur. Bana bağlılık, PKK'nin resmi önderliğine olan bağlılık, ihtiyacınız ölçüsündedir. Bu kadar çok kaba bir materyalistsiniz, idealist bile değilsiniz. İşinize gelmedi mi, gerçekten çok kaba bir materyalistsiniz. Öyle yontuyor, öyle boşa çıkarıyorsunuz ki, değme düşman ajanı bile önderlikle bu kadar uğraşamaz. "Bizden adam çıkmaz"ın en güzel cevabı, en büyük nedeni, böyle ortaya çıkıyor. Bunlar halen bizi en iyi temsil etmek durumunda olması gerekenlerin raporlarındaki yaklaşımlardır. Önderliği uyguluyor muyuz, boşa mı çıkarıyoruz sorusuna, çoğunlukla, boşa çıkarıyoruz cevabı egemen. Derdiniz ne peki? Gelin açıkça tartışalım, hatta savaşalım. Sizler önderleşmek için mi geldiniz, önderlikle oynamak için mi? Bu yaklaşımlar ne dinde, ne felsefede vardır. Bu yaklaşımlar ancak bizim iflas etmiş toplumumuzda var.

Kendinizi bir sevdaya kaptırmış gidiyorsunuz. Benim ahım-şahım bir önderliğim olmasa da, hiç olmazsa ben, oldukça tartışmaya açık davranıyor, işin nasılı, nedenleri üzerinde çok düşünüyor, çalışıyor ve değer üretiyorum. Bunu lafta bırakmayıp, ispatlıyorum. Sizin de bu olgulara doğru yaklaşma zorunluluğunuz vardır. Benim bunları her zaman anlatmam, kör gözlerin biraz gör-

mesi içindir. Sıfır imkanla, en amansız saldırı koşullarından buraya kadar geldim. Değerlerin nasıl yaratılacağı sorusuna bir cevap bulabildik. Ellerinde hem maddi-manevi, hem siyasi-silahlı çok değer verdiklerimiz, zaptedilmez dağların doruklarında neler yapıyorlar? Tartışmalıyız, anlamalıyız bunları. Genelde Parti mücadelesi olmazsa, bu değerlerin büyütülmesi bir yana, egemen olan yön tükeniş olacaktır. Benim için; "size de çok miras bırakıldı" diyemezsiniz. Hazır imkanlar da olduğunu söyleyemezsiniz. Hayır, aksine sömürgeciden, işbirlikçiden ilk iki sözcük bile koparılarak alınmıştır. Daha sonraki bütün süreçler için de durum böyleydi ve halen böyledir. Her şey koparılarak alınıyor, hazıra konma yok. Kürdistan için değer üretmek sandığınız gibi kolay değildir. Bütün bunları da bir tarafa iteceksiniz, ekmek elden-su gölden, yaşayacaksınız! Bazıları bir ara Avrupa'da diyorlardı; "PKK malı deniz, yemeyen domuz". PKK gibi bir örgüt için bu lafları söylemek, çılgın olmak demektir. Bizim nasıl bir Hareket olduğumuzu, nasıl ortaya çıktığımızı herhalde biraz biliyorsunuz. Tekrar tekrar, özellikle de bu kadar yaşamış PKK'lilere, tarihi anlatmak yakışır mı? Fakat değerlerin tüketilmesi gerçeği var. Siz Vietnamlıları çok duydunuz; "Bizim silahımız on adam eder" derler. Bizimkiler ise, her gün on silah kaybediyorlar; bu değer tüketmedir. Halk milyonlar veriyor, bunlar kaptırıyor. Böyle militanlık olmaz. Bir yöneticilik veriyorsun, canına okuyor. Bu kapitalizmde de yoktur, feodalizmde de yoktur, ancak bizde oluyor. Bu bizim toplumumuzun düşürülmüşlüğünden ve sınır tanımazlığından kaynaklanıyor. PKK'lilik, PKK öncülüğü, PKK önderliği böyle olmaz.

Sıradan savaşçı bunlardan sorumlu tutulmaz. Parti içinde sorumlu tutulması gereken, militandır, oldukça yetkili kişi ve kurumlardır. Nerede kazanılır, nerede kaybedilir sorusuna doğru cevap vermeleri gerekir. Sen PKK'li misin? "Evet." Görev aldın mı? "Evet." Sonuna kadar götürebilir misin? "Evet." O zaman bu lafazanlık değilse, ispatla. Boşa çıkaracağına destek ver. Neyi teslim aldın, neyi devraldın, ne kadar geliştirdin? Namuslu hesap verme budur. Ben Kürdistan halkına genelde hesap veriyorum, hepinizin adına veriyorum, bitmez-tükenmez değerlendirmelerle rapor sunuyorum her gün; devam edin denildiğinde, devam ediyoruz; düzeltin dediğinizde, düzeltiyoruz; koru dediğinizde, koruyoruz; bu benim görevim. Dayatılanlar herkes için geçerli. Benimki de bir görevdir, sizin ki de bir görevdir, bütün militanların görevidir. En azından kendinizin dürüst yaşamınızdan sorumlusunuz. "Ben Parti için yaşadım, herhangi bir istemim için namusu ayaklar altına almadım, düşürmedim, düşkünlük etmedim, yaratılan değerlerle oynamadım. İstemler vardı, zorunluluklar vardı, kayıplar bu nedenledir. Her şeyimi ortaya koydum ama, başaramadım" demek de, bir savunmadır ve anlaşılacak yönleri vardır. Fakat fırsat eldeyken, imkan eldeyken, gerilla taktiğinin rahatlıkla hayata geçirilebileceği yerde, hiçbir şey yapılmamışsa burada değerlerle oynama vardır ve burada hiç acımaksızın hesabın sorulması gereklidir. Bu önemlidir ve Parti ölçüsü olmak zorundadır. Birisi rahatlıkla kazanabilecekken, kaybettirirse ve birileri de her şeyini ortaya koyup sınırlı da **olsa bir şey kazandırırsa**, biz nasıl ikisini aynı kefeye koyabiliriz? Açık ki, aynı kefeye koyamayız. Aksi taktirde kendimizle en çok kendimiz oynamış oluruz. Haklı-haksız, adalet bir tarafa, -tayin, terfi bu çeşit görevlendirmelerde olur-, ölçüleri karıştırırsan, o zaman işleyişini allak bullak edersin. Bu partileşme değil, Partiden alıkoyma anlamına gelir. Kötülükler temelinde, olumsuzluklar temelinde, hesap vermeme temelinde sonuna kadar uzlaşma yapılıyor. Ne uzlaşmasıdır bu? Ne idüğü

belirsiz bu uzlaşma neyi kurtarır? Bu kendilerini de kurtarmaz.

Bir Parti değeri nasıl ele geçirilir, nasıl korunur? "Militan koyun gibi yatmaz" tanımı vardır militanın. Yatıkları kurbanlık pozisyonlarına bahaneler buluyorlar. Her şeyleri ile oynuyorlar. Art niyete hiç gerek yok, burada bir gaflet vardır, burada Parti yaşamını, Partinin militan özelliklerini tamamen unutma vardır. İşte, önderlerin görevlerini yapmaması bundan kaynaklanıyor. Eğitmemiştir, uyarmamıştır. "Isparta Devri" tarihine bakın; daha çocuk yaşta insanları alıyorlar, ıslah edip "tığ" gibi yapıyorlar. Savaşçı böyle yetiştirilir. Siz bir söz bile söyleyemiyorsunuz, peki Kürdistan'da bunları nasıl savaştıracaksınız? Japon geleneğine, Çin geleneğine bakın, kendi savaşçılarını çelik gibi yetiştiriyorlar. Bizimkiler iki kelimeyle yaklaşmıyorlar, aylar bomboş geçiyor. Peki, bu savaşçı nasıl yaşayacak? Sen bu savaşçıyı nasıl yöneteceksin? Komutası altındaki insana hiçbir şey vermemek çok garip bir olay. Burada biraz eğitim imkanı var, görüyorsunuz her gün terleri nasıl döküyorum. Burada da tehlikeler olmasına rağmen, ter dökmeye devam ediyorum. Yapılması gerekenleri yapmamanızdan dolayı işler boşa çıkarılıyor. Aylarca asgari eğitim görevi yapılmıyor. Her gün "nasıl ateş yakıyorduk, nasıl sabit yerde kalıyorduk, nasıl düşman pusularına rastgele düşüyorduk" demek, yaşamın en dehşetlisini kabul etmek demektir. Bu yaşamı yaşayanlar egemenlikten başka bir şeye imkan tanımaz. İşte önderlikle oynamanın diğer bir koşulu da burada ortaya çıkıyor. Dağa çıkmış ama, yaptığı dağa çıkmaktan başka her şeye benziyor. Castro da zor bela 12 kişiyle dağa çıktı, denilebilir. Acaba o çıktığı dağ bizim Botan dağlarından, diğer alanların dağlarından daha mı elverişliydi? Sanmıyorum, incelerseniz pek o kadar elverişli olmadığı ortaya çıkar. 12 kişiyle çıkar, 2-3 yıl içinde 10.000 kişilik orduya ulaşır. Her türlü donanımla 1500 kişiyi yalnız biz buradan ulaştırdık ama, halen düşürüyorlar. Devrimciliğin, önderliğin bu şekilde olması halinde küfrederler adama ve hesap sorarlar. Hiçbir yerde böyle komutan görülmemiştir. Sen yıllarca biri on yapmazsan, nerede kaldı sorumluluğun? Sıradan adamı bile eğitemezsen, ne ile uğraşıyorsun? Hani özgürlük davası? Hani halkın kurtuluş davası? Gerçekten çok garip; bu arkadaşlar ne ile uğraşıyorlar? Başka alanlar da öyle! Şimdi Avrupa'da onbinlerce sempatizan kitlemiz var. Ülkeye iki tane sağlıklı ilişki aktaramıyorlar. Burası, biliyorsunuz, dağbaşı. Her yerde Kürdistan mücadelesi geliştirilirdi ama, burada geliştirilemezdi. Fakat bizim de bir tutkumuz vardı. Yüklendik, geliştirdik. Oralarda her şey olmasına rağmen tenezzül edip iki emekçinin örgütsel imkanını değerlendiremiyorlar. Yönetici durumunda, sorumlu durumunda olanlar böyle mi Kürdistan'ı kurtaracak? Bunları anlamak gerçekten zor. Bu durumda, "bana ne" demek hiç olmaz. Yiyorsun, giyiyorsun, özgürsün; o zaman "bana ne" demek ne oluyor? "Şu şöyledir, bu böyledir" diyorlar. Senin elinde büyük imkanlar var, adam da var; biraz ilgilen, yüzlercesini aktar. Ama hayır, rahat bir yaşam içinde, sorumluluklara sırt çevriliyor. Aslında böylelerini saflardan atmaktan başka kurtuluş yolu olamaz. Zulüm dünyasını yıkmak isteyenlerin yaşantısı böyle olur mu? Fakat sırtımızda böyle yaşamak istiyorlar. Ben de yaşamak istiyorum, fakat benim için bir ekmekçi, bir fırsat ve bir ilgi odağı olur. Benim için iki adım yol alan bir adam, fırsattır. Benim baştan günümüze kadar tüm ilişkilerime, egemen olan yön budur. Bunlar gidiyorlar, binlerce kişilik ilişkiyi işlemez duruma getiriyorlar. Halkı canından bezdiriyorlar. Bu önderlerimiz, önemli militanlarımız şimdi ne cevap verecekler? Siz yaşamayı ne sanıyorsunuz? "Eşek Kürdün" yaşamı, yaşam değildir ki! Bilirsiniz, Türk egemenliği bir "eşek" tabiri icat etmiş; "Kıro" deyimiyle isim de takmış değil mi? Şimdi siz bunu yaşıyorsunuz, yaşatıyorsunuz. Bunun özgürlükle, adam olmakla ne alakası var? İçinde bulunduğunuz vahamet "Kıro" taktiğidir, TC'nin ajan taktiğidir. Baştan beri siz bunu yerle bir etmeliydiniz. Partiye doğru yaklaşarak, partilileşmeyi tam sağlayarak bunu mümkün kılabilirdiniz. Parti içi yaşama üstün yer vererek bunu gerçekleştirebilirdiniz. Bütün ilişkilere biçim vererek, saygınlık kazandırarak, sağlayabilirdiniz. "Birbirimizi boşa çıkardık" şeklindeki laflar çok seviyesiz laflardır; "şöyle saygısızca yaklaştık, hatta canına okuduk", bunlar akla getirilemeyecek durumlardır. PKK'lileşmeyi böyle kavramak demek, bitirmek demektir. Şimdi Parti içinde; birbirinin kuyusunu kazanlar, birbirini adam yerine koymayanlar, birbirini işlemez duruma getirmek isteyenler, halkın başına bela olanlar, arkadan hançerlemek isteyenler, düşmanın ahlaksızlığını, düşmanın saygısızlığını, düşmanın her türlü zehir-zıkkımını yaşatmak isteyenler var. Böyle PKK'lileşme olmaz. Hangisine sorulsa, "PKK'lileşmeye varım" diyecek; bu, lafta "varım"dır. Gerçekten PKK'lilik için "varım" demek böyle olmaz. Çocuk musunuz yani, söz vermeyi ne sanıyorsunuz, bir işe "varım" demek, sizin için ne anlama geliyor; anlayamıyorum. Ben "varım" dediğimde iliklerime kadar kendimi katarım. Basit bir dostluk ilişkisi için de böyleyim. Siz en önemli görevlerinizde bile, bir çocuğun içine girmeyeceği durumları yaşıyorsunuz. Ve elbette bu durumda olan birisinden önder değil, zırzop çıkar, ucube çıkar. Kürt tipinin neden binlerce yıldır yaşadığı toprakları tanımadığı, kimliğini tanımadığı, dünyanın en lanetli tipi olduğu anlaşılıyor. Ve PKK'de önderlik tanımayan, örgüt tanımayan tipin bu olduğu anlaşılıyor. Bunlar kazanır mı? Hayır, bunlar bu dünyada hiçbir şey kazanamaz. Şerefe ulaşabilirler mi?Ulaşamazlar. Hele hele özgürlük gibi yüce bir olgunun yanından bile geçemezler. Diyemezsiniz ki, "kendimize hakim değiliz; ne yapalım, her tarafımız yamalı bohça gibi, neresine dikiş atıyorsak, yırtılıyor, tutturamıyoruz, kırk yerden delikli kova gibiyiz. Nereyi onarmaya çalışıyorsak, diğer taraftan sızıntı yapıyor." Eğer böyleyseniz, niye geldiniz? Ben buraya sağlam adamların gelmesini isterim. Eğer durumunuz bu ise, size güle güle gidin demek gerekir. Hemen hemen hepiniz onu da onurunuza yediremediğiniz gibi, başımıza bela kesiliyor ve birliğe "varım" diyorsunuz. O zaman "varım" demekte gerçekçi davranın. Bu işlerde kandırma olmaz. Benimle birliğe var olma, benimle bu işlerde var olma ne anlama gelir? Özellikleri,

> **"Birbirimizi boşa çıkardık, şeklindeki laflar çok seviyesiz laflardır; 'şöyle saygısızca yaklaştık, hatta canına okuduk', bunlar akla getirilemeyecek durumlardır. PKK'lileşmeyi böyle kavramak demek, bitirmek demektir. Şimdi Parti içinde; birbirinin kuyusunu kazanlar, birbirini adam yerine koymayanlar, birbirini işlemez duruma getirmek isteyenler, halkın başına bela olanlar, arkadan hançerlemek isteyenler, düşmanın ahlaksızlığını, düşmanın saygısızlığını, düşmanın her türlü zehir-zıkkımını yaşatmak isteyenler var. Böyle PKK'lileşme olmaz..."**

kapsamı, ustalığı, bitiriciliği bir bütündür. Ancak bu temelde, "varım" diyebilirsiniz. Bu temelde, yeniden PKK'lileşelim. "Varım"ınızı bu çerçevede ölçün-biçin, ortaya koyun. Yine sizi zorlama yok. Sizi şimdiye kadar altından çıkamayacağınız hiçbir göreve sokmadık. Bilakis, sizler çok rahat başarabileceğiniz görevlerin içine girip, onlara saygısızlık ettiniz. Sizin önünüze her zaman katbekat başarabileceğiniz görevler vermiştik. Bizim Kürdistan halkının önüne koyduğumuz görevler için de bu böyledir, tek tek her militan için de bu böyledir ama, layık olmayan kendileri oldu. Tartışın veya kendi durumlarınızı gözden geçirin, size verilen görevlere bakın, altından çıkılamayacak görevler değildi. Görevlere kötü yaklaşımı, yetersiz yaklaşımı siz göstermişsiniz. Biz PKK'nin, gerçekten koparmasını çok iyi bildiğimiz gibi, hepinizin yüreğinin, beyninin elvereceği bir kaldırışı sağlamaya da çok büyük özen gösterdik. Bunu anlamayan kendinizsiniz. Düşman da belki anlamadı ve o düşman olduğu için iyi olmuştur, yalnız sizler için aynı şeyler söylenemez.

Biz kişisel özelliklerinizi konuşturmanıza karşı değiliz; kişisel özellikler olumlu yönde ise alkışlarız. Hele böyle güçlü yetenekleriniz varsa hayran olur ve hayatiyet bulması için elden gelen desteği esirgemeyiz. Kaldı ki, hiçbirinizin kişiliği geçmişten daha zayıf değildir. Kendinize baktığınızda, bizim açtığımız yolda kişiliğinizde bir gelişmenin olduğunu göreceksiniz. Açık söyleyelim, kendine hakim olmamaya, PKK'nin özlü yaşamıyla birleşmemeye, bütünleşmemeye anlam vermeyeceğiz. PKK'lileşmeyi doğru ele alın, alacaksınız. Şimdiye kadarki bütün yanlış yaklaşımlardan uzaklaşacaksınız. Yapamıyorsanız, uzak durun bizden. Şimdi benim bu yaptığım eleştiriler biraz sert gelebilir fakat, yarın burada veya şurada daha sert cezalar da karşınıza çıkar, hesabını ödemek zorunda kalırsınız ki; o zaman size yazık olur. Yani hayat affetmez, düşman affetmez. Bunun sorumluluğunu biraz duyduğumuz için bütün bunları söylüyoruz. Yaşamın acımasızlığına karşı sizin bu hatalı yaklaşımlarınız bir şey kurtaramadığı gibi, sizi de yerle bir eder. Ne yapalım, yaşam böyle. Yani, ben sizin memleketinizi bu duruma getirmedim; vatanı vatan olmaktan çıkaran geçmişimiz. İnkarı ben yaratmadım; inkarı düşman yarattı. Biz bütün bunlara karşı çıktığımızda, aydınlığa, özgürlüğe doğru delik kadar bir şey de olsa, bir pencere açtık. Bu konuda çocuk olmaya da gerek yok. Sanki sizin çok sağlam temelleriniz vardı da biz ona layık olmayı göstermemişiz! Öyle değil, iflas ettirilmiş kişilikleriniz, geleceğiniz yoktu, bastığınız zemin sağlam değildi. Biz buna karşı hiç olmazsa, doğru bir yolda biraz da ısrarla yürüyecek adam olabilme imkanını sağladık. Fakat, "ben yine de eskiyi oynarım, ben yine de kötülüğü oynarım, kendime hakim olamıyorum, ne de olsa serseri, lümpenim" diyenler oluyor. O halde buna da biraz değinmek gerekir.

Lümpenizm, serserilik nedir? Bu nasıl sürdürülür Parti içinde? Bazılarının bunu marifet bellemesine biz yaşam hakkı veremeyiz. Köylü özellikler dediklerinizin hepsi lümpen özelliklerdir. İşsiz-güçsüz düşmüşlüğün ifadesidir. Disipline gelme, kurala gelme, saygınlığı sergileme, değerlere bağlılığı bir tarafa bırak! Lümpenlerin birkaç tane ahbap-çavuşu olur; birlikten bunu anlar. Birkaç tane yakın arkadaşı vardır, bölgesinden tanıdığı bir-iki kişidir bunlar. Bunlarla ahbap-çavuş ilişkileri geliştirir. Bunların insanlıkla alakaları yok, yurtseverlikle alakaları yok, hele hele particilikle hiç alakaları yok. Buna nasıl tenezzül edilebilir? Lümpen, en bitmiş tiptir Kürdistan'da. Meşhurdur, her yerin lümpenleri vardır. Mahallenizde bunlardan çok vardır; nara atarlar, içerler ve ondan sonra da sızarlar. Bu yiğitlik midir? İşte, Parti içinde de, çoğunun durumu buna benziyor. Kuralsız, kopuk yaşamak, Partinin kurallı, oldukça yüksek değerli, disiplinli yaşamına kendini vermemek, özgürlük yaklaşımı değildir. Sorumsuz, sefil bir lümpen yaklaşımdır. Bunun etkileri oldukça var üzerinizde. Kendini disipline etmemek ne demektir? Lümpenlikte ısrar etmek demektir. Lümpenlik, iflas etmiş kişilikler, diyoruz. Sağı-solu belli olmaz. En zavallı, en güdülmeye ve oyuna getirilmeye açık en serseri mayın kılınmaya uygun tiptir. Ve siz bunun

oldukça etkili özelliklerini yaşıyorsunuz. Lümpen özellikleri taşımayı terketmeniz gerek. Bunu kırabilmeli ve yaşatmamalısınız. Gençlerimizi, işsiz-güçsüz ortaya atmışlardır. Doğru dürüst bir öğrenim de görmediniz, bir işe de yerleşmediniz; ama bu, şu anlama gelmemeliydi: "Partide de bildiğim bildik, dediğim dedik olacak"! Bu önemli bir husustur ve çoğunuzun yakın geçmişinizdeki özelliğidir. .Disipline gelememe, saygınlığa ulaşamama, Parti içinde taktiğin sağlam bir yürütücüsü olamama, "keyfe göre iş yaparım, eylem yaparım veya yapmam" anlayışıdır. Eğitime gerek duymama, ilerleme denilen, planlama denilen hususlara kendini vermeme, özellikle de yaygın olan durumlardır ve bunlar suçtur. Neden suçtur? Çünkü; lümpenlik iflas etmiştir; çünkü, lümpen, düşmanın en çok kullandığı bir tiptir. Onun temsili hiçbir şekliyle kabul edilemez ve ısrarı halinde bir suç olarak değerlendirilir.

Peki bütün bunlardan geriye ne kalır? Bütün bunlar eğer böyleyse; geriye mutlaka ve hiçbir kaçamak yapmaksızın, hem büyük bir gönüllülük, hem de bir zorunluluk altında doğru partileşmeye yer kalır. Çok açık dedik; bundan başka hiçbir şey bizi kurtaramaz. Doğru temellerde partileşme; başlarken de temel bir ihtiyaçtı; her döneminde de temel ihtiyacıydı. Şimdi daha da dayanılmaz, gerekleri mutlaka yerine getirilmesi gereken bir ihtiyaç durumuna gelmiştir. Bu iş militanlarca yürütülür ve adayları bizleriz. Bunun böyle içi-dışı, zindanı-dışarısı olmaz, militan her yerde militandır. Bu dava için gerekirse kırk yılımızı, itirazsız, her türlü emre amade bir biçimde Parti için yatıracağız. Böyle iseniz, PKK'lileşmede iddialı olabilirsiniz veya militanlaşma iddianızın bir anlamı olur, aksi halde yanılgı içinde olursunuz. Zor olmasa gerek, uygulamada hiç de böyle bir militanlaşmayı yaşayamıyorsunuz. Kendinizi buna neden veremeyeceksiniz? Benden daha fazla buna muhtaçsınız ve kendinize de hakimsiniz. Yola çıkışınızın biricik anlamı, her şeyden önce militanlaşmayı tutturmaktır. Gerisi buna dayanılarak yükselir. Bunun üzerinde gerillayı geliştirirsiniz, hatta sosyalist kuruluşa kadar gidersiniz. Doğru ve yetkin sağlanmayan bir militanlık, daha sonraki bütün süreçlerin yıkılışının temellerini atar. Bunun için de doğru militanlaşmayı, doğru olduğu kadar da vazgeçilmez tutku, en gönüllüce seferber olabileceğiniz görev olarak kabul edin. Unutmayalım ki; bu militan aynı zamanda zafer yolunda yürüyen, başarı yolunda yürüyen bir militandır. Bizim ölçülerini geliştirdiğimiz militan, sınıfta kalmaz. Dolapbeygiri gibi işlerin etrafında, kuyunun etrafında dönmez; tükenmez; onu bire indirmez, hiçbir yerde ve hiçbir koşul altında onda kaybetmenin gerekçesi yoktur. Şehit düşmek demek, kaybetmek değildir. Kaybetmek; son tahlilde, birçok nedenleri sıralanıp partilileşmemektir, militan ölçülerden vazgeçmektir ve düşmanın iflasçı politikasının aleti olmaktır.

Bizim halkımız, ekonomide iflas ediyor mu? Bütün acımasız çabalara rağmen, aç mıdır? Evet, öyle bir iflas etmiştir ki elinde var olan da gidiyor; zaten hiçbir şey kalmadı. Vatan çoktan gitmiş, özgürlük diye bir şey yok, birkaç tarlası vardı, emeği vardı; o da elinden gitmiş. Hepsi göçmen şimdi, ülkesinde göçmendir, yurtdışında göçmendir. Bu iflasçı yaklaşım, düşmanın dayattığı bir yaklaşımdır ve bu konuda tartışmaya da gerek yoktur. Militan için de bu böyledir; hep kaybeden militan düşmandan darbe yemiş ve düşmanın şartlandırdığı bir militandır. Yani onun objektif olarak ajan kişiliğidir; bunu iyi bilelim. PKK militan ölçülerinde, bu anlamda kaybetmek olmaz. Bunun nedenleri anlaşılırdır ve çok açıktır, ölünür ama kaybedilmez. Yani kendi şahadetini de, büyük bir gelişmeye dönüştürür ve onun garantisi haline getirir. Ben şimdi şehit düşsem, kaybetmiş mi olacağım? Hayır; açık ki, kazandıklarımın bir o kadarını da ondan sonrasında tamamlamasını bilirim. Çünkü onun temellerini atmışımdır. Bu her militan için geçerlidir. Bir bölgedesiniz, bir görev dahilindesiniz; o görevi öyle bir hale getiriyorsunuz ki, sizden sonra, yüz kat daha fazla ilerleteniniz oluyor. PKK'nin, militan ölçülerinden birisi de budur. Onun için, PKK militanlaşmasına "evet" dediğinizde; ben şunu sorarım, "ne kadardır başarınız, zaferi yakalıyor mu? Ufkunuz, pratik çabalarınız buna göre yeterli midir? Yine, ustalık ve becerileriniz, bunu mümkün kılıyor mu?" İşte, tayin-terfinin kadroda temel ölçütü budur. Yıllardır hep kaybediyor ve doğru-dürüst bir mevzi kazanamıyorsa, bu militan düşürülür. Yani önderlikte, tırmanmanın, mesafe almanın, başarıyı yakalamanın ölçüleri vardır; onları mutlaka uygulayacağız ve o ölçülerle yaşamasını bileceğiz.

Kimin ne yaptığının belli olmadığı, herkesin iyi niyetli olduğu ve yaptığının yanına kaldığı, hesabının ve ölçüsünün olmadığı bir militanlık olamaz. Bu tehlikeli bir yaklaşımdır ve ortayolculuğun kendini kamufle etmek için kullandığı iyi bir yoldur. Burada, netleşme yoktur, emeğe saygı, adalet ve ölçü yoktur; dolayısıyla gelişme de olmaz. Bugün, sosyalist toplumların içine düştüğü durum, bu anlamda ölçüyü kaçırmadır. Son tahlilde partinin bürokratlaşmasıdır. Bu da, doğru bir işleyişin her düzeyde yitirilmesidir. Kaçınılmaz olarak, bütün ilişkilerde sonuç iflastır. PKK'yi böyle bürokratlaştırıp, yetkilerine dayanarak, çalışmak ve ilerlemek isteyeni bastır, hakkı olana hakkını verme, yakınlığına ve kendine sevdalılığına göre değer ver! İşte bu, ölçüleri kaybettirmektir, başarının zeminini yok etmektir. Ve bu durumlar var. Bu yönelimler, sağlıklı bir başarı ölçüsü olamaz, bir tayin-terfi sistemi olamaz. Şimdi, işleri ilerleten kim? Nasıl ilerletiyor? Parti yaşamını netleştiren, yaşanılır kılan kimdir? Bu özellikler de, sahipleri de; PKK tarihinde, yüzlerce şehidin şahsında bellidir. Biz bunları unutacağız da, suç topluluğunun neden ve nasıl buraya geldiğini mi tartışacağız? Hayır! İşte çokça adını ettiğimiz sınıf savaşımında, geriye adım atma bu olur. Suçlu konumunu, çizgi dışılığı çokça tartışmak, ona fazla değer vermek bile, sağ bir konumdur. Yapılması gereken; bu anlayışı, her yerde yerle bir etmektir. Devrimci konum ve devrimci yaklaşım budur.

Biz PKK'yi bu kadar sınıfdışı etkilerin bu şekilde etkili olması için kurmadık. Bu kadar kemalist, bir o kadar da işbirlikçi-feodal etkinin, hem de bir kişide birleşerek, yüzlercenizin canına okuması için kurmadık. Evet biz PKK'yi, bunun için oluşturmuyoruz. Bunların hepsini tartışamayız ki, bunların esamesi bile okunmamalıdır. Her yerde bundan sonra içine girilmesi gereken tutum budur. Biz PKK'yi lümpenlere alan açmak için, onların fiyaka satmaları için geliştirmedik. Aslında bu işe, lümpence bir tek adım bile atamazlar. O zaman geriye ne kalır denilirse,; geriye, emredilen tarzda ve doğru yolda tutturulması gereken bir yaşama ulaşma kalır. Bu Kürdistan halkının tarihinde ilk defa, muhtaç olduğu bir önderliği tutturmak, onun otoritesi, yönetim gücü olmak demektir ki, hepinizin bundan başka arzu edeceğiniz bir yaşam da yoktur.

Şu anda, PKK adına, ölümüne savaşanların hepsi dürüsttür. Dürüstseniz, o zaman kabul etmelisiniz ki, tek boyutlu savaşçılık bir hiçtir. Böylesine bir militanlaşmayı, biz PKK'de egemen kılamazsak, savaşçılığımız başkalarına yarar ve bu savaşçılığın üzerinde, başkaları kendi çizgilerini egemen kılarlar. Bizim bu militanlığı tutturmamamız ve dolayısıyla başarısızlığımız ne anlama gelir, biliyor musunuz? Kürdistan'da diyorlar ya; "PKK'yi ezeriz, ardından da bazı reformları, işbirlikçilerin eliyle devreye sokarız", sonuçta bu, bizim bunca çabamız ve kanımız üzerinde hainlerin yeni bir sınıf olup oturması anlamına gelir. Kendimiz buna yol açmışız, canlarına okumamız gerekenler, canımıza okumuşlardır. Mirasımızı çar-çur etmişlerdir. Buna sebebiyet veren de biz oluyoruz. Düşünün bu kadar şehidi, bu kadar acımasız yaşamı! Bu hain işbirlikçiler, yayın organlarında açığa vuruyorlar emellerini, akbabalar gibi, leş kargaları gibi, değerlerimizi bizden koparmak istiyorlar, dolayısıyla PKK'nin ölümünü bekliyorlar. İşte, bu bile, kendi değerlerimizin üzerinde kıyamet koparmak onların yüzyıllarca yaşamasını garantilemek için yeterlidir. Parti bilinciniz varsa, kurtuluş tutkunuz güçlüyse, gelişmemenin-militanlaşmamanın bizde anlamsız olduğunu bilirsiniz. İşlere, böyle duyarlı başladık. Bunca çabadan sonra, sizin duyarsızlığınız, akıl erdirilemez bir durumdur. Kürdistan'da düşmanın oluşturduğu tip, lümpenizmin ayaklanmasıdır. Bu tipler, her şeyiyle iflas etmişlerdir. Borçludurlar, düşmüşlerdir, dolayısıyla üzerinde her türlü baskı ve sömürü denenir. Siz onları yaşamak istiyorsanız, buyrun yaşayın, size "gitme" diyen yoktur. Siz onlardan koparak, lanet getirerek, "bize lazım olan, biraz da özgürlüktür" diyorsanız o zaman, sözünüzde tutarlı olacaksınız. Hem oradan kopmak isteyip, hem o özellikleri objektif olarak yaşamak, kendi kendinizle çelişmektir. Kendi kendisiyle çelişen, kendini çözemeyen adam da militan olamaz. Ortayolculukmuş, ara sınıf özellikleriymiş, bunlar bizde sadece ve sadece kendi bitmişliğine, iflasına kılıf geçirmektir. Buna, hiç ihtiyacınız yok, böyle renklere gireceğinize bulunduğunuz yerde kalın veya geldiğiniz yere gidin, başka bir seçenek olamaz. Aslında hiçbirinizin, böyle bir amacı da yok, ama objektif gerçekler iyi niyetinizden daha egemen ve daha etkilidir.

"Kürdistan'da düşmanın oluşturduğu tip, lümpenizmin ayaklanmasıdır. Bu tipler, her şeyiyle iflas etmişlerdir. Borçludurlar, düşmüşlerdir, dolayısıyla üzerinde her türlü baskı ve sömürü denenir. Siz onları yaşamak istiyorsanız, buyrun yaşayın, size 'gitme' diyen yoktur. Siz onlardan koparak, lanet getirerek, 'bize lazım olan, biraz da özgürlüktür' diyorsanız o zaman, sözünüzde tutarlı olacaksınız. Hem oradan kopmak isteyip, hem o özellikleri objektif olarak yaşamak, kendi kendinizle çelişmektir. Kendi kendisiyle çelişen, kendini çözemeyen adam da militan olamaz.."

"Benim de PKK'lileşme durumumu tartışın derim; hatta en çok tartışmanız gereken bir konu olabilir. Militanlığınızın anlam bulabilmesi için yararı da olabilir. Doğru militan önderlik hattını, bağlılıktan ziyade, kavrayıp uygulamanız önem taşır. Bu konuda ben rapordan da öteye, bütün süreçleri bizzat kendimde işlemlere tabi tutmuşum. Size yararlı olması için yapılmıştır. Yeniden irdeleyin, sadece burada da değil, her alanda incelemesini bilin, bazı sonuçlara ulaşın..."

Görüyorsunuz ki, bizde PKK'lileşme, birlik, yaşama ve bu yaşam içinde yükselen militan özellikleri net ve açıktır. Şimdi sizler gerekirse, yeniden, bu temelde PKK'lileşirsiniz. Bu belirlemeleri sadece Konferans yapısı için yapmıyorum, genelde bütün PKK'liler için geçerlidir. Yeniden PKK'lileşme, böyle olur. Kendini en eski PKK'li sanıp da bu tanıma uymayanlar, PKK'lileşmek istiyorlarsa, tabi kalmakta da ısrarlıysalar, böyle olmak zorundadırlar. Başka türlü PKK'lileşmenin imkanı yoktur. burada eski-yeni ayrımı da yoktur, tanımayız. Biri başını almış gidiyorsa, kuralsız ve Parti yaşamından habersizse; ona dur diyeceğiniz, düşüreceğiz, donduracağız; gerekirse dün bize katılana, yetki verir, onu kabul ederiz ama, diğerini kabul edemeyiz. Bunu kesinlikle yapacağız. Ya bizim büyük idealimiz olan Partileşmeyi doğru yapacak, ya da layık olduğu yere oturacak. O ısrar ederse, biz de ısrar ederiz, Partimizle savaşırsa, biz de savaşırız. Ki sonuç da alırız. Neye mal olursa olsun, bunu yapacağız. Bütün bunlar şunu ortaya çıkarır: Yeniden partileşmenin güçlü bir zemininde bulunuyoruz. Bundan sonraki gelişmeler lehimize olacaksa, dönem bunu emrediyor. Düşmanın silindir gibi geçmek isteyen buldozerinden kurtulmak isteniyorsa, böyle olunmak zorundadır. Eski-yeni, tecrübeli-tecrübesiz, az bilen-çok bilen, hepsinin böylesine bir yenilenmeye ihtiyacı var. Başta da belirttiğimiz gibi, gerekirse yeni bir başlangıç, yeniden bir PKK'lileşmeyi kişiliğimizde gündemleştirmeliyiz. Konferansımız da bu konuda en üst düzeyde bir karar organı olarak buna onay veriyor ve vermelidir. Bugün bütün sosyalist ülkeler bile, her gün yeniden yapılanmalardan bahsediyorlar. Kimisi yeniden yapılanma adıyla kapitalizmi restore ediyor, kimisi de yeni sosyalizmi. O, onların işidir. Biz kendi yolumuzda yeniden yapılanmamızı, hatta yeniden de demeyelim, başlangıçtaki özümüze sadakatle bağlılığı ve bu özümüzün yeniden de değil, yeterli olmayan, her türlü tehlikeye açık bıraktığımız şekillenmesini, bundan sonra hiç olmazsa, fazla güçlenmeden deneme-sınama ve tecrübe yoluyla her yerde inşa edelim. Bütün Partimizin, ufacık birimlerinin bile yaşadığı her yerde bunu yerine getirelim. Gelişmelerin lehimize olması, dayatılan her türlü karşı-devrimci çabaların boşa çıkarılması için ve PKK'nin ezilmesi temelinde can bulmak isteyenlere şimdiden bir karşılık vermek için; Parti içinde her türlü olumsuzluğa, suçluluğa, yetmeyen, kendini oldukça aldatan, yenilgili konumlara son vermek için, böylesine bir partileşme şarttır. Bu vazgeçilmez, ertelenmez ve oldukça da olgun başarılacak bir PKK'lileşme örneğidir.

Eğer herkes üzerinde yoğunlaşırsa, bu genellemeler az çok neyin yapılması gerektiğini kavratacak tarzdadır. Sonuç çıkarmak, özellikle de partileşme davasında iddialı olanlara düşer. Genelde devrimciler, özelde de PKK'liler kendini yenilemekte en iddialı olan kişilerdir. PKK'deki dürüst militan adayı, kesinlikle geçmişi ne olursa olsun, ki eski de olabilir, samimiyse ve bu işte "ben varım" diyorsa; bu yenilenmeyi yapabilir. Biz sonuna kadar buna açığız, fakat o denli de bunun doğru temelde yapılmasında ısrarlıyız. Katılımınızı bu temelde yapmanız büyük bir fırsattır. Konferansın bu konuda kendini, karar organı haline getirmesi isabetlidir. Bütün alanların, buradan alacakları güçle ve cesaretle, yeniden partileşmeyi bu temellerde geliştirmeleri bulunmaz bir fırsat oluyor. Görüldü ki, PKK davasında "varım" diyenler için bundan daha iyisi olamaz. PKK davası gibi, bugün, bütün halkımızın üzerinde titrediği, dostun-düşmanın öncelikler listesine koyduğu bir davada, hiç şüphesiz en başta militanların üzerinde tiril-tiril titreyeceği, ona gerçekten layık bir militan olmak için her şeylerini ortaya koyacakları açıktır. Bu temelde sizlerin de partileşmeye oldukça değerli bir katılım yapacağınız inancındayım. Kendini gözden geçirmede olsun, yeni ve yeterli katılımda olsun, güç gösterip başaracağınızdan da eminim. Ama aynı biçimde söyleyeyim ki, bahsedilenleri doğru kavramak, yenilenmeyi, PKK'lileşmeyi bir laf, lafazanlık ve demagojik bir yaklaşım olmaktan çıkarıp, gereklerini layıkıyla görmek ve bunun için tutum geliştirme gücünü göstermek şarttır. Bu temelde başarılı olacağınıza yine inanıyorum. Bu tutumu cesaretle gösterin. Çekinmeye hiç gerek yok; kendinize güvenin, başarırsınız. Bu konuda asla, herhangi bir yılgınlık veya çeşitli denemelerde önünüze engel olarak dikilmiş olumsuzluklar etkileyici olmamalı. Çeşitli sınıfdışı etkiler, hatta düşman etkileri kesinlikle engel olarak gösterilmesin. Bu kendi başına bir düşkünlük olur; bunu ağza almanın bile yersiz bir yaklaşım olacağını bilerek gerçeklerimize cesurca yaklaşın diyoruz.

Benim için böyle yaklaşmak hiçbir zaman zor olmamıştır. Benim de PKK'lileşme durumumu tartışın derim; hatta en çok tartışmanız gereken bir konu olabilir. Militanlığınızın anlam bulabilmesi için yararı da olabilir. Doğru militan önderlik hattını, bağlılıktan ziyade, kavrayıp uygulamanız önem taşır. Bu konuda ben rapordan da öteye, bütün süreçleri bizzat kendimde işlemlere tabi tutmuşum. Size yararlı olması için yapılmıştır. Yeniden irdeleyin, sadece burada da değil, her alanda incelemesini bilin, bazı sonuçlara ulaşın. Bütün bunlar sizi, çok ihmal ettiğiniz, ama mutlaka ulaşılması gereken Parti hattına, onun militan uygulamasına ulaştırır.

Anlaşılan, bu konuda esas olarak daha çok netleşmeliyiz. Kendini kararlaştırması gerekenler sizlersiniz. Şimdiye kadar yapmış olduğumuz çözümlemeler, açımlamaya çağrıdır ve olanaklarımızı size sunmadır. Bunlar layıkıyla yerine getirilmiştir. O halde size düşenin gereklerini başarıyla yerine getirin. Bu temelde de, sonuca kadar kendinizi Partileştirmiş olarak görevlere yöneltin. Önemli görevleri -merkez de dahil- vermekten çekinmeyeceğiz. Yeter ki, ölçüleri yakalayın, sağlam bir yürütücüsü olun. Görev vermekten çekinmiyoruz ve başarılı olacağınıza da inanıyoruz. O zaman geriye, kazanmasını bilmeniz kalır. Bu da başarmanız gereken bir görevdir. Hepinize tekrar başarılar dilerim.

5 Mayıs 1990

PKK 2. ULUSAL KONFERANSI BELGELERİNDEN ELEŞTİRİ-ÖZELEŞTİRİLER...

Bu sayımızdan başlayarak, Parti içinde ileri düzeyde görev ve sorumluluklar almış kadrolara yönelik olarak, PKK II. Ulusal Konferansı platformunda geliştirilen eleştiri-özeleştirilere özet halinde yer vereceğiz.

B. arkadaşın eleştiri ve özeleştirisi

Parti Önderliği: Sizin pratiğinize damgasını vuran özellikleri görmek gerekiyor. Anlaşıldığı kadarıyla, direniş konumu içinde kalma var. Kesinlikle, bu konuda, inançsızlık veya sağa yönelik, tasfiyeciliğe götürebilecek tutumlar içine girilmediği anlaşılmaktadır. Fakat, dönemlerin durumuna uygun, yaratıcı ve bütünüyle Parti çizgisinin ihtiyaçlarına cevap verebilen bir militanlığı tutturamamak; temel eksikliğiniz, güçsüzlüğünüz oluyor. Çabalarınız dar ve daha çok bireysel durumu kurtarmaya yönelik. Örneğin; yaşanılan dönemin, bir bütün olarak anlamı nedir? Yine Partinin geneli açısından, içine girilmesi gereken tutum ne olmalıdır? Bu konuda, kendini ileri düzeyde sorumlu hissetme ve özellikle de dar pratiği bu temelde aşma, yakın çevreyle birlikte, giderek işlerin önünü açma, ısrarlı, kolektif çabaları arama, ileri düzeydeki kadrolarla yoğunlaşmayı arama ve böylece hareketin yaşadığı darboğazları aşmada öncü rol oynama konusunda yetersizlikleriniz var. Hele hele 1987'de Kör Cemal pratiğiyle karşılaştığınızda, çok bariz içine girilen olumsuzlukları görmenize rağmen, hissetmenize rağmen, gerekli çıkışı yapmama, bunun rahatsızlığını sadece içinde yaşama, bunun militana yüklettiği hayati tutumu takınmama, sonuçlarını kestirmeme ve bir yerde meydanı bu tasfiyeci, hatta Partiye karşı düşmanca davranabilen, her türlü melaneti, hiyaneti göstermekten çekinmeyenlere bırakma zayıflığını gösterme; özellikle bütün pratiğinize damgasını vuran, kapsamlı ve uzun vadeli düşünememe, kendinden çözüm gücü yaratamama, bu konuda özellikle çizgiyi konuşturamama, mevcut yapıyı aydınlatma ve sürükleme yeteneğini gösterememe, çabalarınızın ses vermemesine, cılız kalmasına yol açmıştır.

Bu genel yapınız (ülke içi) Konferans sürecinde de biraz ortaya çıkmıştır. Aslında siz, günü kurtarmaya çalışıyorsunuz, bunun anlaşılır nedenleri vardır. İşte, söylediğiniz gibi, (...) bölgede bir açılım yaşanıyor, yapılması gereken, açılımı yürütmektir; bir de oldukça telaşlı olmaya davet eden ve her an darbe yemeyi mümkün kılan tehlikeli bir ortam var ve bu, sizin için daha belirleyici oluyor, sizi Partinin yaşadığı genel, derinliğine sorunları görmemeye götürüyor. Genelde, mücadelenin ağır gelişme sorunlarını görme yerine, günün kurtarılması gereken görevleri neyse, onu kurtarmaya götürüyor. Aslında bu, bütünüyle Parti çabalarınıza damgasını vuran yaklaşım oluyor. Parti politikasının, bütün yönleriyle nasıl seyrettiği, karşılaştığı sorunlar, çözüm yolları üzerinde kafa yormama; bunun yoğun, girişken çabası içinde olmayı kendinize yediremememe; adeta, "bu benim görevim değildir, daha etkili, daha yetkili olanlar vardır, bu onların görevidir, benim görevim; (...) bölgede bazı durumları kurtarmadır, işleri burada dürüstçe yürütmedir" şeklinde kendinizi mahkum ettiğiniz durum, bu süreçte de ortaya çıkmıştır. Dolayısıyla, fazla eleştirisel olamıyor, öneriler geliştiremiyor ve bu konuda sonuna kadar ısrarlı olamıyorsunuz. Aslında, devrimci görevleri, bir bütün olarak da Parti sorunlarını, -biraz kendinizi zorlarsanız, rahatlıkla hükmedebileceğiniz

sorunları- esas alan; çözüm için tüm gücünü ortaya koyan ve özellikle merkezi toplantıları, hatta yanıbaşında hareket ettiğiniz kadro kesimini buna yönelten; bunun, dar pratik çabaları başarıyla yerine getirmekten daha önemli olduğunu gören; bu temelde kendini gözden geçirerek daha yetkin, daha kapsamlı, geneli kurtarmayı esas alan, özel durumları ikinci planda ve buna bağlı olarak ele alan ciddi bir tutum değişikliğine ihtiyacınız var. Merkezi düzeyde kolektifleşmeyi sıkı sıkıya gözetme; temel merkezi rolleri görme ve sahip çıkma; daha ikinci plandaki görevlere bu temelde önem verme; böylesine bir kesin dönüşümü yaşama; şimdiye kadar bir türlü buna gelememeyi, ciddi bir noksanlık olarak görme; bundan sonra biraz da tecrübenizi ve burada yaşanan, önemli bir kapsam kazanmayı da gözönüne getirerek, rahatlıkla yapabileceğiniz görevlere bu temelde yaklaşmayı, büyük bir sorumluluk olarak görmeniz gerektiği, sanırım bilince çıkmıştır. Dönem hayli sorumluluk istiyor. Sorumlu olduğunuz süreçte yaşadıklarınız, sizi bu sorumluluğun en başında yer almaya itiyor. Bir anlamda; şimdiye kadar bir türlü sergilenemeyen kapsamlı devrimciliği, tüm engellere ve kendinizde mevcut noksanlıklara büyük bir öfkeyle karşı çıkarak başarma; günümüzde oldukça netleşmiş, amacı, kapsamı, vuruş, çalışma ve başta ordu çalışmaları olmak üzere, bütün çalışmalara yansıtma gücünü gösterme ve bu şansı oldukça güçlü bir biçimde değerlendirme; şimdiye kadarki pratik faaliyetlerinizden çıkarabileceğiniz en doğru sonuç oluyor. Öyle inanıyorum ki, sizin de vardığınız sonuç budur.

Ben kısaca B. arkadaşın durumuna ilişkin, böyle bir değerlendirme yapacağım, başka arkadaşlar da görüşlerini belirtebilirler.

A.: Arkadaşla bir süredir birlikte çalışıyoruz, birlikte kaldık. Benim genel olarak gördüğüm; komuta etme olayını kendisine yeterince sindirememiştir. Devrimin sorumlulukları içinde, ağır görevleri alan, daha ağır görevler alma durumunda olan ve bu görevleri rahatlıkla yürütebilecek bir arkadaştır. Fakat sözkonusu edilen eksikliklerden dolayı görevlerini yeterince yerine getirememe durumu sözkonusudur. Bunun yanında, bir bütün olarak komple komuta olayını kendinde geliştirmedeki çabası yetersizdir. Komple komutanlığa ulaşma -ki bu, komuta kademesinde görev alan her arkadaş için geçerli olan bir şeydir- özellikle arkadaşın bulunduğu durum açısından canalıcıdır. Komple komuta olayı, devrim açısından ciddi bir boşluktur. Bunun yerine getirilmesi de, en başta arkadaşın da içinde bulunduğu belli bir arkadaş yapısına düşmektedir. Arkadaşın geleceğe, kendisine böyle bir hazırlık içinde, bu tarzda yönelmesi gerekir. Kaldı ki, geleceğe bu tarzda yönelebilecek güçtedir. Fakat bunu açığa çıkarma çabası, bence yetersizdir. Bir an önce, bu yetersizliği gidermesi gerekiyor.

Ş.: Arkadaşın, kendisini kapsamlı olarak komuta görevlerine hazırlama ve Partinin istediği bir komuta gücüne ulaştırmaktan çok, kendisine özgü tutturduğu bir bireysel üslup var. Bu, örgütün istediği kapsamlı komutanlık veya ortaya konan komutanlık özelliklerinden ziyade, kendi bireysel üslubuna sığınmadır. Kendine özgü ölçüler ile devrimin kendisine yüklediği büyük rolü yerine getirme hususu ve bunun gerektirdiği kişilik arasında bir boşluk ortaya çıkıyor. Bu boşluğun doldurulamaması, Partinin istediği ve kendisinin de oynaması gereken rolü oynamamasına yolaçıyor. Aslında, bu boşluğu doldurursa, üzerinde yetkince durursa, arkadaşın yapabileceği önemli görevler de var. Yetenek ve sahip çıkma hususunda (dar anlamda sahip çıkma hususunda) önemli özellikleri de vardır. Fakat, bahsettiğim kademe düzeyindeki yönetim gücünün sergilenmesi anlamında, kendisine yüklenme yoktur veya biraz zayıftır. Bireysel ölçüler, bunun önünde engel oluyor, bana göre, asıl halka da burasıdır. Eğer, burası ortadan kaldırılırsa ve ideolojik-politik olarak, bu işin sanatına yüklenme hususunda üzerinde yoğunlaşırsa, önemli görevleri yerine getirebilecek bir arkadaş olduğuna inanıyorum.

M.: B. arkadaş uzun süredir pratik görev yürütüyor. (...) bölgesinde, yine bu düzeyde görev yürütüyordu. Arkadaşla fazla beraber kalmamamıza rağmen, kendisini bazı yönleriyle tanıyorum. 1984'ten bu yana, aynı seviyede görev yürütüyor, bir adım ileri atmıyor. Halbuki, daha üst düzeyde görevleri yürütebilir; **Agit** arkadaşın, **Erdal** arkadaşın yerini rahatlıkla doldurabilirdi. Ama onu yapmıyor, sınırlı kalıyordu. 1985'te de bir sefer **Agit** arkadaş tarafından eleştirildiğine tanık oldum. O zaman **Agit** arkadaş kendisine; *"Siz kendinizi savaşa göre hazırlamıyorsunuz"* diyordu. Arkadaş, savaşı basit görüyordu. Arkadaşın faaliyet yürüttüğü alanın yakınında çok şeyler oluyordu, ama arkadaş hiçbir müdahalede bulunmuyordu. Halbuki yeteneği de vardı. Ama fazla mesafe kaydetmiş değildir, aynı seviyede kalmıştır. Hatta 1989'a gelince de aynı durumu gösteriyordu. Şahsen ben kendi kendime düşünüyordum; bu kadar yıldır savaşıyor, niye hep aynı seviyede kalıyor? Arkadaşın bu tutumu, Partinin tüm değerlerine sahip çıkmamaktan kaynaklanıyor. Eğer Partinin tüm değerlerine sahip çıksaydı, kendi mıntıkasıyla sınırlı kalmasaydı, mutlaka birçok şey yapabilirdi.

S.: Arkadaşın, savaş olayına kendisini katmaması durumu var. Kör Cemal döneminde bileşim güçlüydü, yönetim düzeyinde olan arkadaşlardan biriydi. Sorunlarla ilgilenmeme durumu vardı. İzliyor, yeri geldiğinde bazı şeyleri söylemekle sınırlı kalıyordu. Fakat, onun dışında, ne oluyor, ne bitiyor demiyor, özellikle de müdahalede bulunmuyordu. Oysa bunu kavrama düzeyinde olan arkadaşlardan biriydi. Hatta, bu yönde, belirtildiği gibi bir rahatsızlık durumu da vardı. Fakat buna müdahale etmeye güç getiremedi. Daha sonra 1987 müdahalesinde de tutum bu oldu. Arkadaş, söylenen doğrulara, alınan kararlara katılmakla birlikte, pratikte planı bir kenara bırakarak kendisini konuşturur; bireyci, tutucu yanını dayatır. Arkadaşta biraz da savaşa inançsızlık, kitlelere inançsızlık durumu var. Savaşa tümden kendini katmaması, biraz da bundan kaynaklanıyor. Bireysel yönde direnme, meselenin içine katılma durumu olsa bile, bir bütün geneli görme, genele kendisini katma görülmedi. İlgili toplantılarda, ilgisiz yaklaşım, görülen durumdur. Doğruları kabul etme ama, bildiğini uygulama tutumu var. Olaylar karşısında fazla tavır alma, tavır geliştirme durumunu görmedim.

Parti Önderliği: Evet, bu eleştirilerden çıkarılacak en iyi sonuç şudur: Özü var, fakat bunu Parti çizgisinin ileri düzeyde uygulanmasına dönüştürmüyor. Gereken biçim sorunlarına kendini katmıyor. Daha çok da kendi bireysel tavrında ısrarlı, hatta inatçı davranıyor. Denilebilir, belki de ileri komuta niteliğini kendine yakıştırmıyor, bu biraz da genel bir husustur. Bir yönüyle, böyle olabilir, cesaret edemeyebilir veya başkalarına bırakmak isteyebilir, ama bütün bunlar, bir eksikliktir. PKK çizgisinde ve genelde de devrimci bir çizgide seyretmek isteyen biri için, çok ciddi bir eksikliktir. Zaferi garantilemeyen, birey anlamında vasat bir direnişçilikten de vazgeçmeyen, ama sonuç itibarıyla yenilgiye mahkum bir çabanın sahibi oluyor ve bunun tehlikesini yaşıyor. Kaldı ki, Kürdistan halkının içinde bulunduğu süreci, kendi kişiliğini biraz daha iyi tanıması gerekiyor. Hiç şüphesiz bunlar, bütünüyle Parti çizgisinde dile gelmiştir. Ve tartışmaya da gerek yoktur. Çünkü bunların çok bilincinde olan bir arkadaş ama, kapsamlı bir sorumluluğa kendini ulaştırmayışı, görevlere hücüm etmemesi, çok kısa kestirmelerle işi geçiştirmesi çok tehlikeli ve çok yetmez bir tutumdur. Sanırım bu konumuyla, özeleştiriyi gerektiriyor, buna gücü olabilir. Yani özeleştiride, sözlü ve yazılı ifadeden ziyade, kesinlikle bir tutum değişikliğine cesaret etmesi, cesur davranması gerekiyor. Ve bu konuda, zafere götürecek olan tutumu kendine layık görmelidir. Bunca tecrübesine saygıyla sahip çıkmalı, hatta bu konuda çok ısrarlı olabilmelidir. Bu, hem çok zorunlu, hem de görevi ve hakkı oluyor. Düşündürücü olan; şimdiye kadar niye bunu farkedip de kendi içinde bir sıçrama yapamadığıdır. Bu, bizi düşündürüyor. Kendini niye yükseltmiyor? Son derece koparıcı bir tarzı -burda çözümlemelerde oldukça ortaya çıkardığımız tarzı- niye fethetmiyor? İlgi noksanlığı olabilir mi? Değil. Kendine güvensizlik, "hata yapabilirim" endişesi olabilir mi? Bu da pek anlam ifade etmez. "Başkaları var, onlar yapsın, ben biraz alçakgönüllü olayım" demek de ciddi bir yaklaşım değildir. Mutlak anlamda, temel görevlere hücüm etmek gerekiyor. Sürükleyerek, çok kişiyi katarak, bu temelde bir devrimcilik, bundan sonrası için şarttır. Tekrar belirtiyorum, işin esası budur.

Kendini bir türlü yükseltememenin nedeni ne olabilir? Bu bir alçakgönüllülük müydü?

B.: Bu eskiden beri bende var olan bir özellik. Yani birinci planda, kendimden değil, başkasından bekleme olayı var. Öncülüğü başkasına bırakma fakat, o başlarsa sonuna kadar onunla gitme olayı var. Mesela, 1987'de müdahaleyi daha çok (...) arkadaştan bekledim ve eğer bir girişimi olmuş olsaydı, sonuna kadar desteklerdim. Ben şahsen bazı şeyleri görüyordum, yaratılmak istenilen ortamın bilincine varmıştım. Yapılmak istenen şeyi şu ya da bu oranda, tümden olmasa da, belirli yönleriyle görme durumum vardı, fakat onu değiştirme yönünde, müdahale etmede bir zayıflık olayı yaşadım. Kendimden değil, başkasından bekleme; başkası yaparsa, onunla birlikte yürüme; bu bende eskiden beri var olan bir durum.

Parti Önderliği: Aslında dürüst, iyi niyetli bir dürüstlük de diyebiliriz. Girişim hep safça. "Girişimi mutlaka birileri yapar, ben onu beklemeliyim" veya "ben ona bağlı kalmalıyım" düşüncesi ciddi bir önderlik zaafıdır. Aslında doğrudur. Alçakgönüllü olmak gerekli, kendini kariyeristçe ortaya fırlatmak pek doğru da olamayabilir. Ama işler çok tehlikede ise ve görev beklediklerin, görevlerinin sahibi değillerse; neye mal olursa olsun, hangi anlama gelirse gelsin, doğruda kesinlikle ısrarlı davranmak

ve hatta bu konuda bir doğru tutumun sahibi olmak, bunu giderek yapıya maletmeyi vazgeçilmez bir görev olarak ele almak gerekir. Kendi kişiliğinizin, bu yeteneği kazanması gerektiğini, temel zaafınızın bu olduğunu hissederek; bir tutum, bir yetenek kazanmayı bilmeniz önem taşıyor. Bunun sakıncası yok, böyle bir tutuma yükselmek, sizin de çabalarınıza anlam biçer. Aslında, çabalarınıza baktığımızda, özde olsun, fedakarlıkta olsun bu sonucu kaldırabilecek düzeydedir. Öyle bireysel tutkularınızın esiri olduğunuzu veya kendini kof bir yaşantı içinde tutma isteğinizin olduğunu sanmıyorum. Bunlar kişilik üzerinde etkili hususlar değil.

Sizin için eleştirilen hususlar, yaşanan temel noksanlık, zaaf bellidir. Gerçekten, bütün bu arkadaşların beklentisi olarak; çıkış yapabilir ve dönemin dayattığı görevlere cevap verebilirsiniz. Buna, en yakın aday konumlardan birisine sahipsiniz, deniliyor. Bu, sizin de iddianız. Bilemiyorum, yanılıyor muyum?

B.: Hayır Başkanım, bunu pratikte ispatlayacağım.

Parti Önderliği: Bunun gereklerini günlük olarak yaşamayı esas almalısınız. İnanıyorum ki, önemli pratik sahalarda gereğini yapacaksınız. Bunu bütün günlük yaşama sığdırmayı bilmelisiniz. Bir yöntem değişikliğine girmek, bu temelde bir rol ifa etmek ayıp değildir. Bu, kişiliğin dönekliği değil, kişiliğin yetkinleşmesi olayıdır.

B.: Sadece pratik gösterecek, pratikte istenilen performansı göstereceğime inanıyorum.

Parti Önderliği: İnanıyoruz buna, B. arkadaş, Dersim alanından olmanıza rağmen, bu yörenin temel bir zaafı olan bölgesel tutuculuğu da büyük oranda aştınız sayılır. Ülkenin başka bir alanında uzun süre kalabilme, tutarlılığın ölçütüdür. Yani, ulusal kurtuluş çizgisinde yoğunlaşmada zorlanmazsanız, Parti militan yaşamına da sahip olduğunuzdan, mevcut çizgi militanlığını ileri düzeyde temsil etmede de zorlanmazsınız. Çünkü, bunun yaşamına fazla yabancı değilsiniz, çabasından fazla yoksun değilsiniz. Fakat yine de bir zaafınız var; yani, kapsamlı olmama, doğruları gördüğü halde, o doğruların egemenliği için savaşı ilerletmeme, önerileri peşisıra geliştirmeme, bu konuda kolektif olamama, sizin bütün bu olumlu özelliklerinizi kilitliyor; işlevsiz, verimsiz bırakıyor. O açıdan, olumlu özelliklerinizi bütünüyle Partiye ve halka mal etmede vazgeçilmez bir göreviniz, bir borcunuz ortaya çıkıyor. Buna layık olduğunuzu ısrarla vurguluyorum. Partinin, hatta Cephe ve Ordu faaliyetlerimizin de buna ihtiyacı vardır. Kaldı ki bu, ısrarlı bir militan çaba içinde olanların da hakkıdır. Biz sadece bu konuda kolaylık sağlamalıyız, yoldaşça eleştirilerle birlikte imkan sağlamalıyız. Ki, bu konuda elimizden geleni oldukça yaptık sanıyorum.

B.: Gösterilen iyiliğe layık olacağımı göstereceğim.

H. arkadaşın eleştirisi

Parti Önderliği: Bu arkadaş, biraz da kendine özgü devrimciliği uzun bir süre tutturan ve birçok Parti platformuna doğru yaklaşmayan durumlara girmektedir. Kendisinden beklenen rolü ortaya koymayan, bireysel tarzda oldukça ısrarlı davranan bir konumdadır. Partinin büyük esaslarına, gerillanın büyütülmesi sorunlarına ve hemen hemen bütün sorunlara yaklaşımı kestirmecidir ve öz yeteneklerine dayanarak bir yaşam tutturmuştur. Bunu, şimdiye kadar bütün pratik çabalarında yansıtan bir konumdadır. Proleter devrimciliğe biçimde varamamakta, bu konuda yeterli bir sorumluluk duygusuyla hareket edememektedir. Geçen yılki eleştirilerde de, ciddi bir PKK'lileşme sorunuyla karşı karşıya olduğu vurgulanmıştır. Konumunu aşmazsa fazla yarar getiremeyeceği belirtilmiştir. Ülkeye yönelmeden önce, kişilik düzeyinde bazı eleştiriler yapıldı, doğru yaklaşımın esasları konuldu. Ülkeye gidişle birlikte bu temelde bazı ilerlemeler olsa da, pratiğe hükmettiğini söylemek zordur. Dar pratiği kurtarmanın diğer bir biçimini yaşıyor. Ve tabii ki, önemli bir önderlik konumuyla yüzyüze geldi mi, kendini buna hazırlamadığı için, son derece kestirmeci ve PKK gerçeği ile fazla alakası olmayan bir yönetim konumunu yürütmeye çalışıyor. Siyasi ve örgütsel yoğunluktan oldukça uzak, örgütsel gelişmelerin esaslarından habersiz, iyi niyetli de olsa, son derece tehlikeli yaklaşımlarla yüzyüzedir. Bizim yıllarca büyük çabalarla halledemediğimiz sorunları, o bir çırpıda kestirip atarak halletmek gibi birçok tehlikeli konuma da girebiliyor. Ayrıca yapıyı eğitme, büyütme diye bir sorunu da yoktur. Hatta acımasız bir pratikle, yanındakilerine yardımcı olmayarak, objektif olarak harcamalara gidecek davranışları yaşamaktan kurtulamıyor. Herkesi kendi bireysel konumu çerçevesinde görüp ona göre bir pratik dayatmaktadır. Tabii ki, güç getirilemediği için de bu, harcamaya yol açıyor. Ülkeye yönelirken, şimdiye kadarki pratiğinde önemle ortaya çıkan ve bize güç kaybettiren bir yaklaşım da bu oluyor. Büyüme sorunlarının farkında değil ve büyümenin canalıcı sorunlarına yaratıcı yaklaşamıyor. PKK'yi geliştiren dengeleri fazla bilemiyor ve bunun yoğunluğunu yaşamıyor. Onun ayakta kalma gerçeği her ne kadar bilimsel özgüce dayansa da PKK'nin ayakta kalma gerçeği ile fazla uyumlu değildir. PKK'nin gelişiminin temposu ve özgün çabaları nedir? Kendisiyle ilişkisi nedir? Bunu pek bilmiyor ve farkında olmaya da yanaşmıyor. Bunun yerine, bireysel tavır tutturuyor. Dardır; kolektif örgütlenmeye fazla gelmeme, örgütsel biçime yanaşmama, ordulaşma esaslarına fazla girmeme durumları vardır. Çok çaba isteyen talimat esaslarını ince eleyip sıkı dokuması ve bütün taktikler konusunda hassas davranması gerekirken, bunu yapmıyor. Her ne kadar eylem yapıyorsa da; ona göre, belli bir eylem bilançosu kişiler için her şeydir. Ama aynı zamanda, ne kadar eylem yapıldığından da haberi yoktur. Mevcut koşullarda PKK'nin ne kadar eyleme güç getirebileceğini hesaplamıyor. Bu konuda, onun da sağ-pasifist bir yaklaşımı vardır. Onda sol-sekter yaklaşımla, sağ-pasifist yaklaşım içiçe oluyor. PKK'nin eylem kapasitesini hiç hesaba katmıyor. Bu, hemen hemen hepinizde kendini açığa vuran bir durumdur.

Bu arkadaş da direngendir, devrimci savaşta ısrarlıdır, iyi niyetlidir, özgücünü konuşturabilir ve yan yatmayan bir tiptir. Fakat bütün bunların da, Parti hattını ve silahlı devrimci anlayışını iyi somutlaştırırsa, bir anlamının olacağı açıktır. Eleştirileri yapılmıştır. Ülke içi toplantılarda özeleştirileri de verilmiştir. Fakat biz biraz yetersiz gördük. Özellikle raporların çok yetersiz olduğu; durumları izah etmekten ve sorunları ortaya koymaktan uzak olduğu düşüncesindeyiz. Bu temelde bir tespitimiz vardır: Gelişme potansiyeli halen olan bir arkadaştır. Fakat anlayışında oldukça kemikleştiği için, dönüşüm olayını iyi yaşaması gerekiyor. Geçen dönemde Akademi ortamında yapılan eleştirileri, verilen özeleştiriyi bu temelde bir dönüşümü kendi pratiğinde hakim kılması gerekir. Partinin, çizgi devrimciliğinin onun yaşadığı biçimsizliği kabul etmediğini, biçim sorunlarına kendini verememenin büyük bir noksanlık olduğunu, birçok çabayı anlamsız kıldığını bilmesi gerekiyor. Örgüt silahıyla savaşması, bir takım düzeyinde ve yakın sahasındaki bir birlikle sınırlı kalmaması, bütün mücadele olanaklarını ülke sathında düşünmesi, acil ve uzun vadeli işleri iyi planlayabilmesi, buna göre gücünü ayarlaması, örgüt olanaklarını buna göre planlaması gerekir. Bunun sorumluluğunu duyması, kolektivizme gelmesi, taktiğin ayrıntılı talimatlarla hayata geçirilmesini ve bunun tedbirlerini sürekli geliştirmeyi bilmesi ve bizzat bu konuda denetlemeyi yapması, yoğun bir çabayla ilişkisiz bırakmaması, bütün ilişkilere anlam vermeyi bilerek yürütmesi ve kadro eğitimine, yeniden düzenlemeye, kitle ilişkilerine önem vermesi, bir bütün olarak Parti politikasının bütün yönleriyle açılmasına göz-kulak olması şarttır. Raporları bir-iki sayfa ile geçiştirmemesi, kapsamlı raporlara, yazılı ve sözlü olarak ulaşması, üstün bir kolektivizm sergilemesi, uzlaşmacılıktan uzak durması, durumu kurtarmak açısından özde ve esasta ısrar etmesi, hep kendisinin yönelmesi gereken görevler olarak görmesi en doğrusudur.

Bunlar, PKK çizgisinden sorumlu militan devrimciliğin vazgeçilmez gerekleridir. Bu temelde özeleştirisel yaklaşım ve yetkinleşme ile, dönüşümü tam sağlamasıyla, kurtuluş mücadelemizde oldukça verimli bir aşamaya girebilir. Arkadaştan beklenen de budur. Gücü de buna yeterlidir. Kendi çabalarına dayanarak, bu temelde dönüşümü yaşaması olanaklıdır. Fakat özeleştiriyi bu temelde kendisine yedirmesi ve kişiliğini bu temelde yontması, düzenlemesi, örgütlenmesini bilmesiyle mümkündür. Aksi halde, kendi bireysel-özerk konumu ve halen şimdiye kadar yürüttüğü özgün devrimcilik, bize faydadan çok zarar vermektedir. Bunun mutlaka aşılmasını bir görev olarak önüne koyuyoruz. Ve bütün Parti gücüyle bunu yapması; bütün sorumlu arkadaşlarla, gerek yakın çevre olsun, gerek bütün Parti ölçüleriyle bunu yapması; bireysel, dar ve tutucu konumda ısrarlı olmaması gerekir. Bunun büyük önemini idrak ederek, büyük noksanlığını farkederek gidermeyi esas alması, Partinin kendisine yönelik temel bir eleştirisi ve beklentisidir. Kısaca bu arkadaşımızın durumuna böyle değiniyorum. Tanıyanlar vardır. Raporlarda da okudunuz, eklemek isteyeceğiniz bir husus var mı?

B.: Arkadaşın en belirgin özelliği; kestirmeciliktir ve bu pratiğine de yansıyor. Diğer bir yönü ise; pratiğe bireysel yaklaşmaktır. Karar gücü olma durumu yoktur. Aynı zamanda, yanındaki arkadaş yapısını faaliyetlere ortak kılmada, örgütlenme konusunda önemli zayıflıklar yaşamaktadır. Bu biraz da kestirmeci durumundan kaynaklanıyor. "Herkes her şeyi biliyor, o açıdan herkes yapmalı" mantığıyla işin içerisine girme olayı vardır. Bundan dolayı, istediği tarzda bir pratiği görmeyince, sorunlara kestirmeci yaklaşması ortaya çıkıyor. Esasen en büyük zaafı, bireysel anlamda kendisini katma konusunda o kadar olumsuz olmamakla birlikte, yanındaki yapıyı buna ortak etme, yanındaki yapıyı eğitme konusunda zayıflıklar yaşıyor.

Ş.: Belirgin olarak görülen diğer bir özelliği de, çözülmesi gereken sorunlar hususunda yapılacak bazı şeyler varken, bu konuda ertelemeci, hep ileriye bırakmacı tutuma girmesidir. Bu, diğer hususlarla da birleşince, zamanında oynaması gereken rolü oynamamakta ve kendisinden beklenen biçimde sunması gereken katkıyı verememektedir.

S.: Yaşamından eyleme kadar, son derece plansız ve programsız hareket ediyor.

Parti Önderliği: Evet, durum aşağı-yukarı konulduğu gibi oluyor. Eleştiriler daha da geliştirilebilir. Eğer ilerde bir karar durumuna getirilirse, açımlanabilir de. Fakat, durumu belirtilen tarzdadır. Herkesi kendisi gibi sanma; kendisinin yıllarca ve büyük bir çabayla ulaştığı bir sonucu, çok kısa bir sürede "niye herkesin yerine getiremediği" mantığı hakimdir. Bu durumlar karşısında tepki de duyuyor. Bu durum ona, yanıbaşındakileri gerekirse -kötü niyetli olmasa da- harcatmaya kadar da yol aldırabiliyor. Tehlikeli olan tutum da budur. Sen mademki belli bir güçlenmeyi yaşıyorsun, yapılması gereken; güçlenme sayesinde güçsüzleri güçlendirmeyi bilmektir. Bizim burada bir yöntemimiz vardır; bu, eleştiri kadar, bütünüyle güçlendirme imkanını da verebilmek ve hem de yıllarca bunu yapabilmektir. Partide tecrübe kazanan bir kadronun yapması gereken; tecrübesizleri büyük bir özenle, oldukça yol aldırıcı yöntemlerle kendi seviyesine doğru çekebilmektir. İşte bu arkadaşta, bu da yoktur. Bunu yapacağına, tam tersine, "niye yapamıyor" biçiminde öfkeli bir yaklaşımla, onu kendi zaafında harcatmaya kadar veya işte "boyunun ölçüsünü alsın" biçiminde bir yaklaşımla harcanmaya kadar götürebiliyor. Bazı eylemlerinde bu tehlikeli yaklaşımı kendini açığa çıkardı. Bu doğru bir eleştiri yöntemi değil, harcatma yöntemi oluyor. Akıllı ve güçlü önder, bilakis zayıf ögeleri koruma altında, denemelerle güçlendirerek, onları da kendi seviyesine çekebilen önderdir. Bunu gösterseydi oldukça yararlı olabilecekti. Bu temelde **Agit** arkadaşın da bir yöntemi vardı. Güçlü olmasını, zayıf ögeleri güçlendirmede kullanıyordu. Fakat bağlı kalınacağına söz verildiği halde bu yöntemin tutturulmaması, fazla samimi davranılmadığını ve bağlı kalınmadığını da -militan hat açısından- ortaya koyuyor. Birçok şeye güç getirebilme -anlayış dahil- konumunda olduğu halde, bundan Partiyi yararlandırmaması ve kendi bireysel tutumunda ısrar etmesi, gerçekten Partiye karşı hiç de iyi olmayan bir konumu, hiç de hakketmediği halde yaşadığını, bu anlamda Partiye oldukça borçlu olduğunu ortaya koyuyor. Düzeltme ve eğitme hareketine çok yönlü çabalarla katkıda bulunması gerekirken, hiç oralı olmuyor, "herkes doğru yapmalıdır, eğitimi tamamlamalıdır" tarzında yaklaşıyor. Bu konuda zırnık kadar özgün çaba sarfetmemesinin kabul edilir hiçbir yönü yoktur. Kürdistan gibi çok geri bir halkın içinden gelen bu savaşçıları, bu kadar ilgisizlikle karşılamak, kendi haline bırakmak, içinde yenilgi dahil her türlü olumsuzluğu taşır. Hatalara karşı yine aynı yetersizliği sergilemesi, ordulaşmada çok ciddi bir noksanlıktır. En başta kolektivizme gelmeme ve kestirip atma, Partiyi adeta tehdit ediyor. Öyle ki, bazı davranışlarına yönelik olarak şunlar bile söylenebiliyor: *"Parti Önderliği yirmi yıldır dağ gibi noksanlıklarımız ve hatalarımız karşısında bize tek bir sert söz söylemediği halde, bunlar bir gün bir sorumluluk almışlar ve en amansız ve hatta suçlayıcı, sert, kestirip atmacı bir yaklaşımla bizi bitirmenin eşiğine kadar getirebiliyorlar."* Bu da yöntemde ne kadar tehlikeli bir konumda olduğunu ortaya çıkarıyor. Yani; PKK'nin yönetim anlayışının çok gerisinde olduğunu ve bunun hiç de farkında olmadığını, farkında olsa da gereklerini yerine getirmeye kendini vermediğini iyi ortaya koyuyor.

Sonuç olarak; bu söylenenler temelinde oldukça kendini düzeltmeye şiddetle ihtiyacı vardır. Bu konuda eleştiriler kesindir. Genel esaslarını ortaya koyduğumuz temelde bir özeleştiriyi mutlaka yerine getirmelidir. Aksi halde, giderek gereklerini yapmazsa görevlerde sınırlamaya gitmek ve kendi bireysel konumuna denk gelen görevlendirmeler içinde tutmak daha doğru olacaktır. İleri düzey sorumluluğunu, kendini güçlü bir özeleştiri ile düzeltmeden ve özellikle bunu somutta kanıtlamadan bu haliyle tutmak tehlikelidir. Faydadan çok zarar verecektir. Biz yine de, böyle bir dönüşümü yapacağına inancımızın olduğunu belirtebiliriz. Bundan sonra pratikte kesinlikle durumunu görüp, görev içinde tutmanın şartını böyle belirlemek ve bunu beklemek gerekir. Bu temelde, düzelme, Parti çizgisine tam hakim olma ve bunu başarma oranında ileri düzeyde görevler içinde bulunmayı uygun görmek yerinde olabilir.

"Herkesi kendisi gibi sanma; kendisinin yıllarca ve büyük bir çabayla ulaştığı bir sonucu, çok kısa bir sürede 'niye herkesin yerine getiremediği' mantığı hakimdir. Bu durumlar karşısında tepki de duyuyor. Bu durum ona, yanıbaşındakileri gerekirse -kötü niyetli olmasa da- harcatmaya kadar da yol aldırabiliyor. Tehlikeli olan tutum da budur. Sen mademki belli bir güçlenmeyi yaşıyorsun, yapılması gereken; güçlenme sayesinde güçsüzleri güçlendirmeyi bilmektir. Bizim burada bir yöntemimiz vardır; bu, eleştiri kadar, bütünüyle güçlendirme imkanını da verebilmek ve hem de yıllarca bunu yapabilmektir..."

PKK II. Ulusal Konferansı kararları

4-13 Mayıs 1990 tarihlerinde gerçekleştirilen PKK II. Ulusal Konferansı, ulusal kurtuluş mücadelemizin tüm alanları ve görevlerine ilişkin çok sayıda kapsamlı karar alarak başarıyla sonuçlandı. Bu sayımızdan başlayarak, bu kararları -güvenlik ve yer sorununu dikkate alarak- kısaltmalarla yayınlayacağız.

PARTİ ÖRGÜTLENMESİNE İLİŞKİN

(...)

II. Ulusal Konferans; Partinin tarihsel eleştirileri, önü aydınlatıcı çözümlemeleri ve kararlarıyla; özel savaşın ezme-bitirme hamlesine, içerisine düştüğü çıkmaza; geçmişte yaratılması imkan dahilinde olan büyük gelişmelerin önünde engel olan yakın geçmişin önemli hatalarına, eksikliklerine, taktiğe hatalı ve tehlikeli yaklaşımlara, merkezileşememeye, PKK'lileşememeye, Parti ruhunu aşındıran tüm yaklaşımlara da cevap olmuş; Partiyi muazzam gelişmelerden alıkoyan, gerileten bütün olumsuz, tehlikeli, düşmanca tutumları açığa çıkarmış; Parti çizgisinin yeni ve yetkinlik kazanan yönlerini ve bu temelde kazanılan gelişmeleri, Partileşmeyi, Parti olgusunun oldukça düzeltilmeye muhtaç olan yönleriyle, yeni ve yetkin olan yönlerini sağlam ele almış, düzeltme kadar yaratıcı olma olgusunu ortaya çıkarmış; bundan hareketle, sınıfdışı etkilerle birlikte, düşmanın kışkırtıcı etkilerinin, sosyal yapının bağnaz, tutucu ve geri özelliklerinin, Partinin dürüst kadro yapısının uygulama zayıflıklarının, yaşadığı yetersizliklerin; Partiyi tanınmaz hale getiren, bireysel konumlarıyla her türlü ihtirasına Partiyi alet etmeye çalışan, hatta egemen olmaya kadar giden tutumların, son yılların öfke yaratan, dürüst militanlığa özgü olmayan tutumların; en üst düzeyde Partiyi temsil etmesi gerekenlerin önderlik rollerine sahip çıkmayarak bunu olumsuz ögelere terketmesinin; bu tutumlarıyla da stratejik önderliğin düzeyini taktik önderliğe düşürmeye, hatta güncel sorunlarla ilgilendirmeye kadar varan tehlikeli yaklaşımların dayatılmasının; yakın geçmişte yakıcı örnekleri ortaya çıkan feodal-çeteci, komplocu kontra pratiğinde ifadesini bulan sınıf eğilimlerinin ve bundan sıyrılmayıp, anlayışlarını çeşitli biçimlerde Partiye dayatarak Partiyi tasfiyeyle karşı karşıya getirme tutumlarının, kısaca; tüm bu anlayış, yapı, tutumların sergilenmesinde ifadesini bulan Parti ruhunun aşındırılması ve öldürülmesinin üzerinde kapsamlı durulmuş ve buna yolaçan tüm anlayış, eğilim, yapı, tutum, kişilikler mahkum edilmiştir.

PKK'nin daha ortaya çıkarken Kürdistan tarihinde üstlendiği öncülük rolünde; çeşitli dalgalanmalar, geri çekiştirmelere, başkalaştırma çabalarına rağmen, Partinin gelişimi üzerinde bütün özgünlüğüyle hem düzeltilmiş hem de yenilenmiş olarak bir kez daha durulmuş; Partileşmenin güçlü yakalanması, bunun kararlılıkla yaşanması ve gelişmenin temel halkası olarak bütün alanlara taşırılması, bunun için de, sağlam bir merkezileşmeye ulaşmanın imkanları karşı karşıya getirmeyecek yetkinliğe ulaşarak, ulusal kurtuluşun sağlam temellerini atmış, bir yandan gerilla savaşımının, diğer yandan da halk hareketliliğinin kökleşerek gelişmesinin yollarını açmıştır.

Bundan hareketle; geçmiş dönemlerin eleştirisi ve kazanımları temelinde, kendini yakıcı bir şekilde dayatan, Parti çizgisinden ve bunun örgütlendirilmesinden sorumlu, ülke içine toptan hakim olan bir merkezileşmeye ulaşılamamışsa da, bunun yaratılması, yukarıda sayılan gerekçelerden hareketle hedeflenmiş olup, bunun yerine getirilmesi için aşağıdaki maddeler karar altına alınmıştır:

Parti Merkezi; halkımızın ulusal kurtuluşçu iradesinin en yüksek yönetim ve yürütme organı olarak, mücadelenin bugün ulaşmış olduğu yüksek ve tarihi aşamanın gereği, ideolojik, politik, örgütsel, askeri vb. alanlarda güçlü bir önderlik ve savaş kurmaylığı biçiminde örgütlenmek ve bu doğrultuda örgütlenmesini işlerliğe kavuşturmakla mükelleftir.

-Kendi içinde profesyonel tarzda örgütlenmiş, Parti, Cephe ve Ordu örgütlenmelerine hükmedecek ve onları yönetecek, her türlü kurumlaşmayı kendisinden başlatarak Merkezi görevleri hayata geçirebilecek, nitelik ve nicelikçe yeterli, uyumlu ve kolektivizmi esas alan, devrimi, zaferi amaç edinmiş, Merkez Üyeliğini yerine getirebilecek olan deneyimli, tecrübeli ve aynı zamanda bu görevleri üstlenebilecek yeni kadrolardan (özlü, gelecek vaadeden) oluşacak olan Merkez, faaliyetlerini Parti çizgisinin zaferi temelinde yürütmekle mükelleftir.

Bundan hareketle;

Ülke İçi Merkez; ülkedeki bütün çalışmalara hakim olarak, ülke çapında örgütlenmeli, bunun işleyişine hükmetmeli, nereye üslenirse üslensin, nasıl bir güç bölümünü yaparsa yapsın, gereken koordinasyonu, kurye sistemini sağlayarak, gerektiği zaman toplanarak güç dağılımı yapabilen bir görev bölümünü oluşturmalıdır.

Ülke İçi Merkez; bütün Parti önderliği çalışmalarına hükmedebilen, bu konuda kendini örgütleyen; kitle faaliyetlerine, silahlı savaşıma kadar hepsine kumanda edebilen, hakkında karar çıkarabilen ve bunu uygulama gücünde olan kurumu yaratmakla görevlidir.

II. Ulusal Konferans; Merkezileşme çalışmalarının, canlılığını alabildiğine sürdüren ve şartları olgunlaşmış olan merkezileşme sorununun çözümünü alabildiğine yakınlaştırıcı kararlara ulaşmış olup, gerçekleştirilecek olan Parti Kongresini, belirlenen merkezileşme temelinde daha güçlü Merkezi yaratmakla yükümlü kılmıştır. (...)

II. Ulusal Konferans; ulusal kurtuluş mücadelemizde Partimizin öncülüğünü temel alıp, Partinin ideolojik-politik gelişimi üzerinde ısrarla durmuştur.

Partinin, doğru temellerde oldukça başarıyla yürüttüğü ideolojik-politik mücadelesi, tüm alanlarda önemli gelişmeler yaratmış, her dönemde mücadelenin geliştirilmesi için, Kürdistan devriminin teorisi derinleştirilmiş, devrimci pratiğin yoğun tecrübeleri üzerinde bu zenginleştirilerek genişletilmiştir.

İdeolojik-politik çalışmalarıyla, Kürdistan, Türkiye, bölge ve dünya proletaryasının ve ezilen halklarının düşünsel, teorik gelişmeleri açısından önemli gelişmeler kaydetmiş; bununla beraber burjuva-milliyetçi, sosyal-şoven, aşiretçi, feodal, reformist, milliyetçi anlayışlara karşı da kıyasıya bir ideolojik-politik mücadele yürüterek, bunların durumlarını teşhir, tecrit etmiş, gerçek doğrunun zaferini sağlamıştır.

Genelde bu yönlü gelişme kaydeden ideolojik-politik çalışmalarımız; buna denk düşen örgütlülüğe, sonuç alıcılığa ulaşamamış, imkanlar alabildiğine yoğun olmasına karşın; kitlelerin, kadroların eğitiminde; düşman cephesinin basın-yayın faaliyetlerinin boşa çıkarılmasında, sosyalizm adına ortaya sürülen her türlü sapma ve yanlış düşüncelerin kitleler nezdinde teşhir ve tecritinde istenen yeterliliğe, yetkinliğe ulaşılamamış; bu alan faaliyetleri, ülke dışı alanların görevi statüsünde ele alınarak, ülkeye bu faaliyetlerin taşırılmaması, örgütlendirilmemesine yolaçan bir yaklaşım sergilenmiştir.

Ulusal kurtuluş mücadelemizin geldiği düzey; halk kitlelerinin Halk Ayaklanmaları doğrultusunda ayağa kalkması; buna önderlik eden öncü kadroların Partinin ideolojik-politik çizgisi doğrultusunda ve bu doğrultuda Parti-Cephe-Ordu faaliyetlerini yürütmeleri açısından kadroların bu yönlü eğitiminin zorunluluğu; mücadelenin hem iç hem de dış kamuoyuna daha güçlü ve etkin aktarılması ve halk kitlelerinin eğitilmesi için; bu alan faaliyetlerinin sonderece hayatiyet kazanmış olması açısından önümüzdeki süreçte başarılması gereken görevler ise şu şekilde karara bağlanmıştır:

1- Merkezi düzeyde ideolojik-politik faaliyetlerin örgütlenip geliştirilmesi,

2- Merkezi basın-yayın örgütlenmesiyle bağ içerisinde, fakat daha çok eyaleti kapsayan "Eyalet Basın-Yayın Komitesi"nin oluşturulması, örgütlülüğe kavuşturularak geliştirilmesi,

3- Eyalet Basın-Yayın Komitesi'yle de ilişki içerisinde, fakat kendi içinde sorumlu olan il düzeyinde bu faaliyetlerin örgüte kavuşturulması,

4- Merkez, Eyalet ve il düzeyinde, herbirinin kendi sorumluluk kapsamında bir yayın organına kavuşması,

5- Sorumluluk statüsü doğrultusunda, bu alan (Merkez, Eyalet, il, vb.) basın-yayın komitelerinin işlevi ise şöyle belirlenmiştir:

Kadrolara yönelik olarak;

a) Dönemi gözönünde tutan, taktik sorunları, önderlik sorunlarını, partileşme, politik-örgütsel-eylemsel vb. sorunları çözümleme temelinde, broşür, kitap, talimat, bildiri, gazete vb. gibi yayınların alanlara özgü çıkarılması, bunların Parti Önderliğinin çözümlemeleri temelinde hazırlanması, bu şekilde kadroların eğitiminin PKK çizgisi doğrultusunda gerçekleştirilmesi,

Kitlelere yönelik;

a) Halk gösterilerinin yükseldiği, kitle katılımlarının yoğun olduğu ve devrimi gerçekleştirecek gücün kitleler olduğu bilinciyle, döneme denk düşen kitle eğitiminin gerçekleştirilmesi doğrultusunda, komitelerin statüleri ve güçleri oranında, kısa-özlü, kitlelerin anlayabileceği tarzda kitap, broşür, bildiri, gazete vb. çıkarılması, yine, kaset, video, afiş, pul vb. araç-gereçlerin yoğun olarak dağıtımının gerçekleştirilmesi,

6- Parti mücadelemizin her yönüyle (Ordu-Cephe) gelişimini engelleyen, onu çarpıtmaya çalışan her türlü sapmaya, düşman faaliyetlere ve proletarya dışı tüm anlayışlara karşı, başta kadroların çizgi devrimciliğine ulaştırılmasını hedefleyen, yine kitleleri Parti politikası doğrultusunda eğitmeyi amaçlayan, etkin, sonuç alıcı bir mücadelenin yürütülmesi için basın-yayın faaliyetlerinin özenle örgütlendirilmesi, yetkinleştirilmesi,

7- Parti Önderliğinin çözümlemelerinin, Parti gazete ve yayınlarının dağıtımının alabildiğince yaygınlaştırılması, bu doğrultuda ilişki ağının yaygın oluşturulması.

II. Ulusal Konferans karar altına alır ki;

1- Bütün Parti faaliyetleri en üstte Parti Önderliğinin koordinesi ve önderliği altında birleşir,

2- Parti, ulusal kurtuluşta bütün Cephe ve Ordu birimlerinde kendisini öncü durumunda örgütlemekte yükümlüdür.

3- (...)

4- Merkez'in iç örgütlenmesi;

a) Üstte Merkez Yürütme,

b) Merkez Yürütmeye bağlı olarak,

- Askeri Komite (...)
- Merkezi Siyasi Büro (Parti, Cephe, Basın-Yayın vb.)

Askeri Komite; Parti Merkezi bünyesinde stratejik ve taktik düzeyde savaşın sorunlarına çözüm arayacak, savaş planları geliştirecek, dönem dönem çeşitli mücadele biçimleriyle bu planlamaları uygulamaya koyacak, bunun için silahlı kuvvetleri örgütleyecek ve sevkidare edecek, Partinin Ordu içindeki örgütlenmesinin temel aracı olacaktır.

Siyasi Büro; Parti ideolojisini taktik düzeyde daha fazla derinleştirecek, bu temelde Parti çizgisi doğrultusunda mücadeleye önderlik edecek, propaganda ve ajitasyon faaliyeti ile kitleleri ulusal kurtuluş mücadelesi doğrultusunda döneme özgü örgütleyecek, mücadele içindeki kitleleri eğitecek, pratik mücadelenin sorunları üzerinde Parti yapısının eğitimini gerçekleştirecek bir propaganda, eğitim ve kültür faaliyetini merkezi bir örgüt yapısı içinde örgütleyip geliştirmeli, bütün bu görevleri karşılayacak ve giderek ağlarını ülkenin tüm alanlarına uzatacak biçimde Parti faaliyetlerin çok yönlü örgütlenmelerle sürdürmelidir.

5- Parti Merkezi, kendi örgütlenmesini yukarıda belirtilen kararlar doğrultusunda gerçekleştirirken; Parti örgütlenmesini alta doğru da örgütlemekle görevlidir.

Bunun için:

a) Eyalet çapında ve giderek alt birimlere doğru giden komiteleşmeyi sağlamalı, Parti siyasetine egemen ve faaliyetinde örgüt ruhunu yaratacakların bileşiminden komiteleşmeyi yaratmalıdır.

b) Komiteleri, Parti tüzüğü doğrultusunda iç işleyişine kavuşturmalıdır.

c) Eyalet komitesinden başlayarak, kent-köy komitelerine kadar çeşitli işyeri, saha, zozan, kısaca insan etkinliğinin olduğu her sahada Parti temsilciliği ilkesini oturtmalı, yaygınlaştırmalıdır.

d) Partinin yaratmış olduğu siyasi etkinliği örgütsel güce dönüştürmek, örgütlendirmek hedefi olup, "örgütlenmemizin olmadığı bir köşe bırakmayalım" şiarını hayata geçirmelidir.

e) Komiteler, eğitim olayında görevli olup, Parti çizgisini uygulayabilecek kadro gücünü ortaya çıkarmalı, bunun için eğitimi her alanda, Partinin eğitim anlayışına uygun bir tarzda uygulamalıdır.

f) Komiteler, eğitimi ihmal eden, bunu boşa çıkaran veya bilinçsiz de olsa, objektif olarak eğitimsizliği dayatan yapıların üzerine gitmek, bunları arındırmak, Parti eğitimini hakim kılmakla görevlidir.

g) Kadro eğitme ve yetiştirme faaliyetleri, yer, zaman, mekan koşulları gözönünde bulundurularak geliştirilmeli, buralarda Partinin kadro ihtiyacı giderilmelidir.

ğ) Özellikle Parti Merkezi, geçmiş mücadele döneminde kadroların sergiledikleri sayısız ve çok ciddi yetmezlikleri de dikkate alarak, en başta kadroların ideolojik-politik düzeyini yükseltecek, bu konuda gerekli olan yetkinleşmeyi sağlatacak, pratik deneyim ve tecrübelerin sonuçlarını özümsetecek, kadroları hataları ve eksiklikleri temelinde eğitecek, sorumluluk ve güven duygusunu geliştirecek, Parti sorunları üzerinde kafa yoran ve onlara sahiplik eden Parti militanları durumuna getirecek, Parti saflarında proletarya dışı sınıf anlayışları ve eğilimlerini tanıtacak, ona karşı rahatlıkla savaşabilir hale getirecek olan Kadro Eğitme ve Yetiştirme faaliyetlerini sistemli bir şekilde, en üstten alta doğru, Parti örgütlerinin kurulduğu yerleri esas alıp geliştirmelidir.

h- Örgütlenmeyi genişletmeli; şehirlere-köylere vb. yerlere, Parti faaliyetlerini yürütebilecek temsilciler atamalı, bunlara bağlı olarak, kadın, gençlik, esnaf vb. temsilcilikleri oluşturmalıdır.

i- Parti etkisinin olduğu alanlarda komiteleşmek, etkimizin az olduğu alanlara temsilcilik atamak, gücümüzün hiç olmadığı yerlerde ise pratik görevli saptamak, dönemin örgütsel görevi olarak, II. Ulusal Konferans tarafından karar altına alınmıştır.

II. Ulusal Konferans; geçmişten bu yana Partileşme, örgütlenme sorunlarını, Parti önderlik hattının temsilciliğini ve Parti iç işleyişinin tüm esaslarını ele almış; bunların gerçekleştirilmesindeki tüm yanlış yaklaşımları ve eksiklikleri mahkum etmiştir.

PKK önderlik gerçeği, kızıl bir şerit gibi akar, bir tel gibi bütün çalışmaların temelini işgal ederken; Partililerin bu çizgi etrafında bütün güçleriyle bunu hayata geçirmedeki yaklaşımlarını, "PKK bünyesinde ısrarla Parti devrimci çizgi düzeyine yanaşmayanların büyük bir hastalığı" olarak değerlendirmiş, bu durum en açık olarak toplantılarda kendisini sergilediğinden ötürü, "toplantıların seviyesini tutturamama, toplantıları esas içeriğinden boşaltma, bu anlamda işlevsiz kılma" tutumlarını, şimdiye kadar inanılmaz ve affedilmez ihmalkarlığı, toplantıların işlevine uygun düzenlenememesini, işlerin kargaşa içinde düzensiz sürüp gitmesini,

toplantılara gereken değerin verilmemesini, bunların çözüm haline getirilemeyişini, bölük-pörçük soyut bir biçimde geçiştirilmesini mahkum ederken; bunu yerine getirmeyen her türlü yetmezliği, siyasal-ideolojik düzey yetersizliğini sergileyen tüm yapıyı da, Parti çizgisi doğrultusunda kendilerini dönüştürmeye, bundan böyle her yerde Kongre'den alt komitelere kadar toplantının hakkını vermek, en gevşekten en ciddi kurallara kadar harfiyen uygulamak, düzeltmenin en temel aracına işlev kazandırmak doğrultusunda göreve davet etmiştir.

Bundan hareketle;

Toplantılar; biçimsellikten çıkarılarak, hayati sorunların çözümlenmesi, önemli kararlara gidilmesi doğrultusunda olup, gündemi kesinlikle önceden saptanmalı ve toplantıya katılan üyeler hazırladıkları raporlarla katılım gerçekleştirmelidir.

Toplantılar:

a) Yeni düzenlemeler yapar, yeni görevlendirmelere gider.

b) Görevden alma, yeni görevlendirmeleri saptama, örgüt sorunlarını, propaganda ve eylem yönlerini belirlemeye kadar tüm faaliyetlerden sorumludur.

c) (...)

II. Ulusal Konferans;

Başta Merkez Komite üyeleri olmak üzere; tüm kadro yapısını, Konferans çözümlemeleri ve kararları doğrultusunda kendilerini dönüştürme-yenileme ve çizgi devrimciliğine ulaşma temelinde görevli kılmış olup, bunu bir şans olarak tanımıştır.

Yine, Parti Merkez Komitesi başta olmak üzere, tüm komiteleri ve kadroları, tüm faaliyetlerin üst merkezlere aktarılması ve pratiğin denetimi açısından rapor-talimat sistemini mutlaka hayata geçirmekle görevli kılmıştır.

II. Ulusal Konferans;

Merkezileşmeye, çizgiyi uygulamaya sahip çıkmayanları, Partiyi geliştirmemeyi bir tutum olarak dayatanları, merkezileşmeye layık olmayıp da, bunu eski "ünlerine" dayanarak sürdürmek isteyenleri, Merkezle oynayan, merkezileşmeyi boşa çıkaran tasfiyeci tipleri, eğilim ve anlayışları saptamak, bunları netleştirmek, Parti ve çizgi suçlarını açığa çıkarmak; Parti içinde ve dışında Parti çizgisine yönelik tehlikeleri ortaya çıkarmak, geçmişte ve günümüzde çarpık uygulama ve kararlara tabi tutulmuş olanları saptamak, Parti disiplininin uygulanıp-uygulanmadığını denetlemek vb. görevleri yerine getirmek için; Parti Merkezi, "Disiplin ve Denetleme Kurulları"nın örgütlenmesini üstten alta doğru (Eyalet düzeyine kadar olup, gerekirse daha alta kadar da) kurmak, yönlendirmek ve işlerlik kazandırmakla görevli olup, bunun işlevine uygun görevlerini gerçekleştirebilmesi için gerekli gördüğünde de "Özel Komisyonlar" oluşturmakla yetkili kılınmıştır.

II. Ulusal Konferans;

Yeniden "Denetleme ve Disiplin Kurulu"nun örgütlenmesine yönelmeyi kararlaştırırken; bu konuda geçmişte ortaya çıkan ve mücadele tarihimizde oldukça tahripkar bir rol oynayan, Parti tüzük ve kurallarını boşa çıkaran, sonuçta örgütsel tasfiyeye yolaçan tutum, anlayış ve bütün sınıfdışı etki ve yaklaşımları mahkum etmiştir.

II. Ulusal Konferans; Partinin üç eleştirisel döneminde de özellikle disiplin ve denetlemenin tamamen ihlal edildiğini, bu anlamda örgüt tüzüğünün boşa çıkarıldığını, kadrosal varlığımızın bu kuralın işletilmesinde gereken duyarlılık ve hassasiyeti göstermemeleri, çoğunlukla bundan kaçınmaları, örgütlü-ilkeli yaşam ve mücadeleden uzak yaşamayı prensip edinmeleri sonucu; tasfiyeci, komplocu, feodal entrikacı, halk değerlerimize yabancılaştırılıp düşmanlaştırılan kemalist duygu ve düşünceleriyle yüklü ögelerin, hem boşluklardan yararlanarak öne fırlamalarına ve hem de kendilerini konuşturmalarına, "örgüt kurallarını işletiyoruz" adı altında örgütsüzlüğü, dağınıklığı, her türlü yozluğu yaymalarına, yersiz ve hiç de hak-kedilmeyen zamansız kayıplara, halka, savaşçılara ve bütün Parti yapısına karşı çeteciliğin, eşkıyalığın, kontracılığın ve hatta bunu da çok aşan caniyane tutumların yaygınca yaşatılmasına neden olduğu belirtilmiştir.

Yine, bilerek veya bilmeyerek bu suçlara iştirak eden yapımızın durumu değerlendirilmiş, yeniden Partiyle en sağlam bütünleşmeyi sağlayarak hızla kendilerini örgütlemelerinin, Parti karşıtı bu eğilim, tutum ve anlayışlara karşı Partinin örgütsel birliği içerisinde, Parti silahıyla Parti bayrağını yükselterek savaşmanın, saflarımızın netleştirilmesinin vazgeçilmezliği üzerinde durulmuş ve acil bir görev olarak gereklerinin mutlaka yerine getirilmesinin önemi vurgulanmıştır.

Özellikle de bu konularda geçmişte ve günümüzde içine düşülen ağır hatalar, suçlar ve yetersizlikler vardır. Disiplin ve denetleme kuralı ya bir kenara bırakılmış, ya çok çarpık yaklaşılmış, ya da Parti karşıtı bilinçli ögelerce bu ad altında komploculuk-entrikacılıkla kadro ve savaşçılar harcanmış, kaçışına neden olunmuştur. Bunları Parti ve mücadelemizden uzaklaştıran, zarar veren tutumların yaygınca sergilenmesine yolaçan ciddi durumlar olduğu açığa çıkarılmıştır.

Bu anlamda; bütün bu olumsuzlukların bertaraf edilmesi, tüzüğün işlevine uygun hayat bulması ve uygulanması, Parti örgütlenmesinin sağlam temellerde örgütlenmesine uygun çözümler üzerinde durulmuş, bu amaca hizmet eden Disiplin ve Denetleme Kurullarının örgütlendirilmesi de karara bağlanmıştır.

(...)

Disiplin ve Denetleme Kurulu;

1- Parti çizgisinin, iç işleyişinin ve tüzük devrimciliğinin uygulatılması ve denetlenmesiyle yükümlüdür.

2- Bilinçsiz veya iyiniyetli olarak yapılan, Partilileşmeme, bunun için yetersiz çaba harcama, kendini ve yoldaşlarını eğitmeme, eskiyi yaşama ve yaşatmada ısrar etme, yoldaşlarına karşı saygılı ve ölçülü olmama, Partinin içişleyiş kurallarını ihlal etme, Parti çizgisini, değerlerini koruyamama vb. gibi tutum, davranış ve yapılar, disiplin suçu statüsünde olup, "Disiplin Kurulu"nun denetimini gerektirir.

3- Örgütsel sapma biçiminde olmayan, fakat genellikle görevlere sahip çıkmayarak ciddi tahribatlara yol açan; Partilileşemeyen; asgari ölçülerde görevlere sahip çıkılması gerekirken, bunu yapmayarak suçlara zemin oluşturan; dolaylı da olsa işlenen suçlarla uzlaşma (bilerek veya bilmeyerek) temelinde ortak olan; bireysel kaygı, günü kurtarma mantığıyla hareket ederek olumsuzluklara, suçlara karşı sessiz kalan; müdahale etmeyen; karar gücü olması gerekirken uzlaşmalara giden; bu durumuyla yıkıcı, bozguncu ve tasfiyeci tutumlara zemin oluşturan; yetkisini bastırma ve sindirme aracı olarak kullanan, devreden; yanlış bilgi veren; izinsiz görev alanını terkeden; yetkisiyle oynayarak boşa çıkaran; sabote eden yapı, anlayış, tutum ve eğilimler Parti suçu olup, Disiplin ve Denetim Kurullarının faaliyetleri kapsamı içerisinde ele alınır, gerektiğinde "Özel Komisyonlar" tarafından da ele alınır.

4- Direkt karşı-devrime hizmet eden, kontra pratiğini, anlayışlarını yaşayan-yaşatan; yoldaşını katleden; halkın namusu ve onuruyla oynayan; halka ve yoldaşlarına karşı kin güden; despotluk, bastırma, önünü tıkama gibi yıkıcı tavırları sergileyen; yoldaşlarına iftira eden, küçük düşüren; moralsizliği, ahlaksızlığı yayan; bölgecilik, mezhepçilik yapan; yoldaşlarına ve halka silah çeken, döven, yaralayan; saflardan adam kaçırtan; üslup ve hitabıyla yoldaşlarını bunalıma sokan; eğitimi vermeyen-engelleyen; Parti çizgisiyle oynayan; tasfiyeci, bozguncu, yıkıcılığı bilinçli veya objektif olarak yapan; Parti iç işleyiş kurallarını işletmeyen yapı, kişi, anlayış ve tutumlar, Parti ve çizgi suçu statüsünde olup, "Özel Komisyonlar"ın kapsamı içerisinde ele alınırlar.

YOLDAŞLIK İLİŞKİSİ VE PARTİ YAŞAMI ÜZERİNE

Yoldaşlık ilişkisi, devrimci yaşamın en anlamlı bir parçasıdır. Bir devrimcinin kendisini yoğunlaştırdığı; esas olarak da, Parti siyasetinin en çok yoğunlaştığı, somutlaştığı; devrimci yaşam içerisinde yurtseverliğin, halk özgürlüğüne bağlılığın militanda dışa vurduğu, hayata geçirildiği; dolayısıyla Parti yaşamı karşısında kimin hangi yetenekte olduğunun ortaya çıkarıldığı yaşam, devrimci yaşam ve onun yoldaşlık ilişkileri olmaktadır. Bir devrimcinin bütün ideolojik-politik özü, bu yaşamda kendisini ele verir. Çizgiden neyin kavrandığı, çizgiyi uygulama gücünün ne olduğu, burada somutluk kazanır. Militan yaşamın kendini örtbas etmeye ihtiyaç duymadığı, hiçbir sahteliğin kendini gizleyemeyeceği, özü ne ise biçimde öyle ortaya çıkmaya zorlandığı bir yaşam ve Partimizin yakalamak istediği bir yaşam ve ilişkidir. Bu ilişki; yurtsever halkın özgürlüğü peşinde koşan, bunu tüm yaşamında sergileyen, yeniyi her düzeyde temsil eden, eskiyi her düzeyde gerileten, geriliğe karşı verilen savaşımı kazanmış, sapmalara izin vermeyen ve ulusal-toplumsal kurtuluşun her düzeyde yükselişine önderlik eden militan tipin şekillenmesinde ifade edilir.

Yoldaşlık ilişkileri; devrimci yaşamın özsuyudur, sevgidir, saygıdır, kendinden önce yoldaşını düşünmedir; onu yüceltmedir, ilerletmedir, insanlığa gözünü açmadır, onura ulaşmadır; bizde yitirilen her şeyin yeniden kazanılmasıdır; her an, her saat eğitimle, bütün çalışmalarımızla birbirimize aşılayacağımız ve bizi hertürlü hastalıktan kurtararak, kendisine getirecek olan yaşamın öz kaynağıdır. Kuruyan, çürüyen her şeye karşı, tekrar yaşama çekecek olan kutsallık derecesindeki bir ilişki ve yaşamdır.

Yoldaşlık ilişkisi ve Parti yaşamı, kutsallık derecesinde bir ilişki ve yaşam olmasına rağmen, gerek bu yaşam ve ilişkiyle oynayanlar ve gerekse Partinin yaşam tarzı üzerinde zaaflarıyla yaşayanlar da az değildir. Düşmanca tutumlardan, oportünist ve tasfiyeci ögelere kadar, Partiye darbe vurmak isteyenlerin hepsi, bu temel yaşam özelliğimizle oynamışlardır. Parti yaşamının somut ifadesi olan ahlak ve moral yapısını öldürmeye çalışmışlardır. Kapkara kişilikleri ile diken gibi batan, zehir kusan, son derece batıcı iğnesini her an yoldaşlarına, Partinin ruhuna batıran, Parti yaşamını gözden düşüren, Parti yaşamını tasfiye etmeye çalışan, Parti yaşamını yaşanmaz hale getiren, saygı-sevgiyle yüklenilmesi gereken yoldaşlık ilişkilerini zayıf kılan, özü ile oynayan tutumların varlığı ve bütün bu olumsuzlukların yaygınca yaşanması; en üstten, Parti merkezi yapsından tutalım gerilla, onun en alt örgütlenmesine; savaşın örgütlendirilmesinden tutalım gerilla yaşamının oturtulmasına ve kitle ilişkilerine kadar, Partinin ve savaşın örgütlendirilip geliştirilmesini darbeleyen, gerileten, zayıf düşüren olumsuz ilişkiler, feodal-çeteci anlayışlar, ağavari ve bunun tersi durumunu temsil eden kölece yaklaşımlar ve hertürlü sınıfdışı özellikler her açıdan yaşatıldı ve halen önemli bir sorun olarak da varlığımızı tehdit etmeye devam ediyor. Parti yaşamı ve yoldaşlık ilişkilerine yaklaşımda, en üst düzeyden en alta kadar sergilenen bu tutumlar, bizi savaşmaktan alıkoymakla da kalmıyor, hakketmediğimiz darbelerin ve yenilgilerin beraberinde getirilmesini kaçınılmaz kılıyor. Düşmanca faaliyetlerin en önemli uygulama alanı da, bu hususta ortaya çıkıyor.

Parti yaşamını ve yoldaşlık ilişkilerini oldukça zedeleyen ve bu denli büyük tahribatlara yol açan bütün bu tutumların aşılmasının; Parti yaşamı ve yoldaşlık ilişkilerinin ruhuna uygun hayata geçirilmesinin bütün Parti militanlarının temel görevi olduğunu belirleyen Konferans; sorun üzerinde kapsamlı durmuş, somut, çözümleyici kararlara ulaşmıştır.

Bunun için;

-Parti yaşamı ve yoldaşlık ilişkilerinin dayandığı nokta; kişinin hangi siyaseti esas aldığı, ne tür bir örgütlülük düzeni içinde olduğudur. Bu konudaki ilgilenme derecesi, o yetkilinin, o sorumlunun devrimciliğini belirler. Yetkilerini kötüye kullanmak, sorumluluklarının gereklerini yerine getirmemek, birçok örgütsel ilişkiye açık halk kitlelerini ve yine çevresindeki Partili ögeleri, Parti politikası doğrultusunda harekete geçirmemek, son derece örgütlenmeye hazır olan imkanları kullanmamak, örgütsel ilişkiye açık bir yığın genç eğitim adayının gelişimi üzerine çalışmamak; ilgilenmemek, ilerletmemek; yetki ve sorumluluğu üzerinde oynamak, tehlikeli bir konumda bulunmak demektir. Bu kişi, kesinlikle proletarya devrimciliğinin hattında değildir. Başka doğrultuların, köleliğin, ağavari özelliklerin emrindedir. Ve böyle birinin yer aldığı sorumluluk sahasında kesinlikle başarısızlık ve kayıplar peşisıra gelir. Bu ölçü çok önemlidir. Kimin ne olup olmadığını ortaya çıkarmaya imkan verir. Bilerek veya bilmeyerek bu konumu sergileyenler, Parti suçu işlemektedirler. Kişinin örgüt içindeki konumuna ve düzeyine göre cezai uygulamalara gidilir.

-Bir devrimcinin en güçlü özelliğinden bahsedilecekse, güçlü örgütsel ve yoldaşlık özelliği olan kişiden bahsedilir. Hiçbir özellik, yoldaşlık ve örgütsel özellik kadar bir devrimcinin ölçüsünü belirleyemez. Bir kişinin çeşitli etkiler altında, dolayısıyla Parti çizgisi karşısında bulunup bulunmadığı ve bir uygulama gücü olup olmadığı görülmek isteniyorsa, o kişinin örgütsel ilişkiler ve yoldaşlık ilişkilerine bakmak gerekir. Bu anlamda; örgütsel ilişkilerle ilgilenmemek, ilişkileri koparmak, dağıtmak, geriletmek; yoldaşlarını eğitip-ilerletmemek, yüceltmemek, kolay harcatmak, kin gütmek, geriletmek, tükenişe itmek, küçük görmek, küfür etmek, dövmek vb. durumlarda cezai uygulama devreye girer. Bu da, bir Parti suçu olup, disiplin kurullarının görev kapsamına girer.

-Partinin sunduğu ve gerçekten çok büyük çabaların sonucu olarak anlaşılması gereken yetkin sorumluluklarını kullanmamak, onun farkında bile olmamak, devrimci savaşa yönelmemek, kendi öznel ve sınıfdışı niyetlerini dayatmak, suç teşkil edip, eğitim, ikna, yetkiyi sınırlandırma da dahil, gereken cezai uygulamaya gitmek; ısrarı halinde Parti suçu kapsamına almak gereklidir.

-Birinin, düşman karşısında yenik olduğunu mu anlamak istiyoruz veya düşmana karşı savaşmak iddiasında olmadığını mı anlamak istiyoruz; onun örgüt anlayışı, örgüt kurma ve örgüt ilişkilerinde yoğrulma derecesi ile yoldaşlık ilişkileri değerlendirilir. Mevcut ilişkilere ne kadar değer veriyor, yeni ilişkiler üzerine nasıl hücüm ediyor, bozuk ilişkileri nasıl hallediyor, koparılması gereken ilişkiyi nasıl zamanında koparıyor, bütün bu konulardaki hassasiyeti, çabanın yoğunluğu nedir? Bunlara baktığımızda, onun çizgi savaşçılığı ve düşmanıyla hesaplaşma niyetinin ölçüsü ortaya çıkar. Dağ gibi örgütsel imkanlar önüne yığılmasına rağmen, oralı bile olmamak; Kerbela Çölü'ndeki susuzluk gibi örgütlenmeye ve en üst düzeyde sevgi, saygıyı ve coşkuyla yüklenilmesi gereken yoldaşlık ilişkilerine susayan bir gerçekliğimizi ve böylesi susuzluk ortamında susuzluğu gidermenin tek çaresinin bu olduğunu bilip de; hiçbir halkın, gerçeğini hissettiremediği kadar halkımızın birleşmeye, dayanışmaya, güç olmaya ihtiyacının olduğunu görüp de; ama asgari olanaklarla hazırlanmış değerleri bile hesaba katmamak, Parti suçu kapsamına girmektedir.

-Parti Önderliğinin stratejik konumunu, taktik önderlik düzeyine indirgemek; Parti önderlik gerçeğini kendi yorumundan geçirmek, onunla oynamak; Partinin yarattığı imkanları bireysel endişesi için kullanmak, canalıcı dönemlerde Parti ortamını bulandırmak, demagojiyle temel canalıcı görevleri tali duruma düşürmek ve giderek Parti karşıtı bir eğilim olarak kendini dayatmak; Parti suçu olup, disiplin kurulunun görev kapsamında hertürlü tedbir ve cezai uygulamayı zorunlu kılar.

-Halkın irade birliğine yönelmek, irade birliğini sağlamak, en zor koşullarda Parti bağlarını oluşturmak, tamamen örgüt olayına ve yoldaşlık ilişkilerine verilen büyük öneme yakından bağlıdır. Örgütsel ilişkiyi ele alış, bütün dayanışma faaliyetlerimizde insana değer verme ve insanı örgütsel ilişkiye çekmenin gereğine inandırma temelinde olmuştur. Bunun için en doğru sözü söyleme, en çekici davranışı gösterme, onun insani ve hayati çıkarını öne alma, onu bitmez-tükenmez bir anlatımla sunma, sonuçlarını ona gösterme, onu adeta doğal bir örgüt gücü haline getirme, bunu tüm çalışmaların başına alma vb. tarzında süreklileştirilen yaklaşım, bu ilişkinin gelişmesini sağlamıştır. PKK'deki güçlenmeyi ortaya çıkaran bu tutum olmuştur.

Devamı 23. sayfada

"Burada köleliğe başkaldırmış özgürlük savaşçısı bir ulusun mensupları olarak bulunmaktan kıvanç duyuyoruz"

F. Almanya-PKK Davası'nda yargılanan PKK'li politikacılardan** Ali Haydar Kaytan'ın **savunmasının bir bölümünü yayınlıyoruz.

Bu davada savunma hakkımı en iyi bir biçimde kullanmak ve temel noktalarda iddianamenin bütün çarpıklıklarını ve mantığındaki korkunç sakatlığı gözler önüne sermek niyetindeyim. Bunun için hem zamanım var ve hem de savunmamı belgelere dayandırmak için zamana gereksinimim var. Bu nedenle esas iddianame hakkındaki görüşlerimi daha sonra derli toplu bir biçimde ortaya koymaya çalışacağım. Şimdilik burada sadece sahiplerini Herostratus'a yaraşır bir üne kavuşturacağına inandığım, sözümona Lübnan'da işlediğimiz cinayetleri yargının gündemine getiren, iddianame adı konmuş şu hilkat garibesi belge üzerine birkaç söz söylemek istiyorum.

FAC resmi makamları, görülmemiş yoğunluktaki bir propaganda furyası eşliğinde açtıkları "PKK Davası"nı bütün dünyaya "yüzyılın en büyük terör davası" olarak sundular. "En büyük" olmak, kuşkusuz bu davada yargılanan kişilerin sayısal çokluğundan ya da bu kişilere isnat edilen sözde suç fiillerinin dehşet verici boyutlar taşıyor olmasından kaynaklanmıyor. Bu davanın büyüklüğü, sömürge bir halkın devrimci öncüsünün emperyalist sistem tarafından topyekün saldırı hedefi haline getirilmiş olmasından ileri geliyor. İster açıkça itiraf edilsin ister edilmesin, gerçeğin kendisi budur. Belki de dünyada ilk kez bu davayla birlikte, sömürge bir ülkenin ve ulusun ulusal kurtuluş savaşına önderlik eden bir siyasal parti, savaşın taraflarından biri olduğunu açıkça ilan etmemiş üçüncü bir ülkede, siyasal yargılama konusu haline getirilmek isteniyor. Bu davanın asıl büyüklüğü işte bu noktada yatıyor.

Ne var ki, "en büyük" sıfatı tek başına bu davanın tanımlanmasına yetmiyor. Davanın üzerinde yükseltiği mantık sistemi gözönüne getirildiğinde, bu davayı mantık yönünden "yüzyılın en yoksul davası" olarak değerlendirmek gerekiyor. Hatta bu davadaki o korkunç mantık çarpıklığını genel olarak emperyalist sistemin saldırı mantığıyla izah etmek bile zor görünüyor. Ancak Alman emperyalizminin özgül karakteri dikkate alınınca, mevcut kuralsızlığa ve ölçüsüzlüğe anlam vermek olanaklı hale gelebiliyor. İddianame diye yoldaşım Meral Kıdır'a ve bana iletilen ve sözümona Lübnan'da işlediğimiz cinayetlerden dolayı cezalandırılmamızı talep eden şu hilkat garibesi belge, bu mantık yoksulluğunun en çarpıcı göstergesi oluyor.

Hiçbir bağlayıcı ölçü tanımamak ve bütün kuralları alt üst etmekle başkalarını şaşkına çevirmek marifet olarak değerlendirilemez. Eğer ölçüsüzlük ve kural tanımamazlık bir marifetse, Alman emperyalizmi bu konudaki becerisiyle istediği kadar övünebilir. Bize kalırsa, bu övünç onun en büyük utancı sayılmalıdır. Bu ölçüsüzlüğü ve kural tanımamazlığı biraz olsun aydınlatabilmek için, ilkokul çağındaki çocukların dahi bildiği, ancak karşıtlarımızın gözardı ettikleri bazı bilgileri burada tekrarlamak zorunda kalıyorum. Elinize bir dünya siyasal haritası alıp baktığınız zaman, bu haritada Lübnan Cumhuriyeti adı verilen bir devletin yeraldığını göreceksiniz. Aynı haritada irili ufaklı birçok adaya da rastlayacaksınız. Bunlardan bazıları ada-devletlerdir. Buna karşılık, bazı adaların adının hemen altında parantez içinde ABD, İngiltere, Fransa, İspanya ve Hollanda gibi bazı devletlerin adları yeralır. Bununla haritada gördüğünüz adanın adı geçen devletin egemenliği altında bulunduğunu anlamış olursunuz. Oysa Lübnan bu adalar gibi başka bir devletin egemenliği ya da vesayeti altında bulunan bir ülke değildir. Kendi egemenlik haklarını başka bir devlete devretmemiştir. İçerde yüz yüze bulunduğu bütün sorunlarına karşın, Lübnan'ın gerçekliği böyledir. Bağımsız ve egemen her devlet gibi Lübnan Cumhuriyeti'nin de kendine özgü bir yargı sistemi ve onu işleten mekanizmaları vardır. Lübnan toprakları üzerinde geçerli olan yargı sistemi budur. Bu ülkede yürürlükteki yasalara aykırı her türlü fiili koğuşturma ve failleri hakkında ceza davası açma hakkı ve yetkisi yalnızca Lübnan Cumhuriyeti yargı organlarına ait olabilir. Bu gerçekleri bir kenara iterek, sözümona Lübnan'da işlenmiş cinayetler hakkında FAC toprakları üzerinde "ceza davası" açmak, her şeyden önce bağımsız ve egemen bir ülke olan Lübnan Cumhuriyeti'nin içişlerine kaba bir biçimde müdahale etmek demektir.

Burada söylediklerimi sözcüğü sözcüğüne doğrulayan Bonn'daki Lübnan Elçiliği tarafından yapılmış yazılı bir açıklama var. Bu açıklamanın ilk bölümünü aynen aktarıyorum: *"Lübnan, prensip itibarıyla tamamen bağımsız bir ülkedir ve bağımsızlığın bütün vasıflarına haizdir. Bu demektir ki, tüm Lübnan toprakları üzerinde ve tüm Lübnan'da yaşayanlara tatbik edilen kanun ve nizamnameler, sadece ve sadece Lübnan kanun ve nizamnameleridir.*

"Lübnan Ceza Kanunu olmayan bir ceza kanununun veya Lübnan kanunu olmayan diğer kanunların tatbiki uluslararası kanun prensiplerine -genel veya özel- ve tüm dünyada kabul edilmiş düşünce ve kaidelere aykırıdır."

Sayın Başkan, Lübnan Elçiliği bu açıklamayı sizin sorularınız üzerine yapmıştır. Lübnan'ın somut gerçekliğini ve Lübnan koşullarında PKK'nin statüsünü açıklığa kavuşturmak amacıyla, çeşitli güçlerden ve kurumlardan bilgi edinmek gereksinimi duymuş olsanız da, pratikte bu bilgileri hiç mi hiç dikkate almadığınız ve kendi yöneticilerinizin istemleri doğrultusunda hareket ettiğiniz anlaşılmaktadır. Oysa elçiliğin bu açıklaması yorum gerektirmeyecek ölçüde somuttur...

Lübnan Cumhuriyeti'nin yetkilisi açıkça şunları söylüyor: Bir; Lübnan bağımsız bir ülkedir; Lübnan toprakları üzerinde uygulanan yasalar ve nizamnameler, sadece ve sadece Lübnan Cumhuriyeti'nin yasaları ve nizamnameleridir. İki; başka bir siyasal gücün ya da devletin ceza yasası veya yasaları, Lübnan toprakları üzerinde işlenmiş suçlara uygulanamaz. Daha açık olarak ifade etmek gerekirse, FAC yargı organları kendilerini Lübnan Cumhuriyeti yargı kuruluşlarının yerine koyarak koğuşturma yürütemez ve ceza davası açamaz. Söylenenler bunlardır. Bu noktada şu gerçeğin de mutlaka vurgulanması gerekiyor: Bir an için karşıtlarımızın savları doğru olarak kabul edilse bile, bizim Lübnan Cumhuriyeti yasalarına aykırı davranışlarda bulunmuş olmamız, sadece ve sadece Lübnan Cumhuriyeti yargı organlarını ilgilendiriyor. Bu konuda sizin yapabileceğiniz ve yapmanız gereken bir tek şey vardır. O da taşıdığınız emperyalist mantığı terkederek, "Lübnan olayları" hakkında açılan davayı kesinlikle ve derhal düşürmektir.

Lübnan'ın Bonn Elçisi Souheil Chammas, yazılı açıklamasının ikinci bölümünde, Lübnan'da *"Hiçbir örgütün... eksteritoryalite hakkı (ülkede geçerli kanunlardan masun olmak hakkı) yoktur"* dedikten sonra, Mahkeme Başkanının dikkatini "Lübnan'ın bugünkü durumu"na çekme zorunluluğunu duymuştur. Ancak sayın Başkan dikkatinin çekildiği bu noktayı kesinlikle dikkate almamıştır. Peki, "Lübnan'ın bugünkü durumu" nedir?

Bu davayı açanların Lübnan'ın mevcut gerçekliğinden büsbütün habersiz olduklarına inanmak mümkün değildir. Hiç kuşkusuz sizler de bu küçücük ülkenin yıllardan beri bir savaş ortamında yaşadığını çok iyi biliyorsunuz. Yıkıcı savaş koşulları, bu ülkede yaşamın bütün alanları üzerinde derin etkilerde bulunmuş ve ilginç bir yapı ortaya çıkarmıştır. Siyasal düzeyde egemen bir devlet statüsüne sahip olsa da, Lübnan'ın pratik gerçekliği çok daha değişik bir görünüm arzetmektedir. Kesintisiz bir biçimde devam eden savaş koşulları yüzünden, Lübnan Cumhuriyeti'nin pratikteki konumu bir devletten çok bir "anonim şirket"e benzemektedir. Sözgelimi Lübnan'ın güneyi İsrail'in kuklası güçlerin denetimi altında bulunmaktadır. Sözümona Filistinli gerillaların sınırdan içeri sızmalarını engellemek isteyen İsrail, güneyde bir tampon bölge yaratmıştır. Lübnan'ın kuzeyine egemen olan güç ise, "barış gücü" sıfatıyla bu ülkede bulunan Suriye silahlı kuvvetleridir. Bütün bunların yanısıra çeşitli politik, dinsel ve etnik gruplaşmalar ve bunlar arasında sürüp giden çatışmalar, küçücük Lübnan'da deyim yerindeyse onlarca devletçiğin oluşumuyla sonuçlanmıştır. Öbür etkenler bir yana bırakılırsa bile, savaş koşullarında kendi yaşamını güvence altına alma gereksinimi, Lübnan'da yaşayan her insanı bu gruplardan birinin içinde yeralmak zorunda bırakmıştır.

Gündemdeki davayla bağlantısı açısından bakıldığında, kendi başına "Lübnan'ın bugünkü durumu"nun bile ortaya çıkardığı önemli sonuçlar vardır. Halklar hukuku ve öbür asıl etkenler dışarda bırakılsa dahi, Lübnan'ın mevcut gerçekliğini hesaba katmadan, PKK'nin bu zemindeki faaliyetlerini gayri-meşru saymak, kendi başına bu davanın hukukdışı karakterini belgelemek için yeterlidir. Her şeyden önce, Lübnan toprakları Ortadoğu'daki ulusal kurtuluş hareketleri için elverişli bir üslenme alanı olmuştur ve aynı konumunu bugün de sürdürmektedir. Emperyalistlerin ve bölgenin gerici güçlerinin saldırıları, Lübnan'ın bu konumunu değiştirmeye yetmemiştir. Öbür yandan, Lübnan'daki PKK kampları, Lübnan yurtsever güçlerinin ve Suriye'nin denetimi altında bulunan bölgelerde kurulmuştur. Pratikte Lübnan topraklarının yarıdan büyük bölümünde hükmeden bu güçler, ulusal kurtuluş hareketlerine karşı dostluk politikası izlemekte ve Birleşmiş Milletler Örgütü'nün ulusal kurtuluş hareketlerine ilişkin ilkeleri ve kararlarına denk düşen bir tutum sergilemektedir. Adıgeçen güçlerin Filistin Kurtuluş Örgütü ve PKK başta olmak üzere, genel olarak Lübnan'da varlık gösteren ulusal kurtuluş hareketlerine karşı takındıkları tutum budur.

Gerçekler böyle olduğu halde, bağımsız bir yargı organı olduğunu söylemekte ısrar eden mahkemeniz, Lübnan'a egemen olan güçlerin iradesine saygı göstereceği yerde FAC Dışişleri Bakanlığının, Partimizin Lübnan'daki faaliyetlerini "gayri-meşru" ilan eden kararını kendisi için bağlayıcı saymıştır. FAC Dışişleri Bakanlığına göre, "Lübnan'ın bugünkü durumu" ne olursa olsun ve PKK kamplarının bulunduğu alanlara egemen olan güçler bu örgütün faaliyetlerine karşı nasıl davranırsa davransın, PKK'nin Lübnan'daki varlığı ve faaliyetleri meşru değildir. Mahkemenizin Dışişleri Bakanlığının bu kararından bir milim bile sapmaması, bu davanın siyasal bir dava olduğunun en açık kanıtıdır. Burada soru sorma hakkına sahip olduğuma göre, bu hakkımı kullanabilirim: PKK'nin Lübnan'daki faaliyetlerine ve iddia ettiğiniz eylemlerine karşı takınılan tutumda belirleyici olan, pratikte bu alana egemen olan güçlerin yaklaşımı mıdır? Yoksa sizin için savaş koşulları yüzünden Lübnan'daki elçiliğini bile kapatmak zorunda kalan FAC'nin siyasal kararları ve tercihleri mi daha geçerlidir? PKK kamplarının bulunduğu alanları egemenliği altında tutan Lübnan yurtsever güçlerinin ve Suriye'nin, Partimizin Lübnan'daki faaliyetlerini ve "Türk casuslarına karşı savaşım"ını meşru saymadıklarını nereden biliyorsunuz? Partimizin varlığı ve faaliyetleri bir yana, en azından ulusal kurtuluş hareketlerine karşı yansız bir tutum içinde bulunan ülkelerin bu yaklaşımını bile gayri-meşru saymaya götüren kendi tutumunuzu hangi uluslararası hukuk kuralına dayandırıyorsunuz? Hangi temel insani ilkeden yola çıkıyorsunuz? Sizin bu tutumunuz, "halk iktidarı kurulması ve halkın bilinçlenmesine yönelik çabalar"ı bile kendisi için "dolaylı saldırı" olarak kabul eden, dolaylı saldırıları önlemeyi önüne temel görev olarak koyan, bütün ulusal kurtuluş hareketlerinin "komünizmle bütünleşmeye mahkum" olduğunu ve bu nedenle ezilmesi gerektiğini belirten emperyalist sistemin ve NATO'nun yönelimlerine tamamen denk düşmüyor mu? Bu tutumun temel hukuk ilkelerine bağlılık ve adil davranmakla ne ilgisi vardır?

İnsan yaşamına büyük değer biçtiği için, FAC'nin kollarını sınırlarının ötesine uzattığını ve PKK'nin Ortadoğu ülkelerindeki "yasadışı eylemleri" hakkında dava açtığını iddia edenler, bu savlarına kendileri dışında kimseyi inandıramayacaklardır. Sözümona PKK'nin yasadışı eylemleri, Federal Alman emperyalizminin kirli amaçlarına hizmet eden ve onlara meşru bir görünüm verdirmeye çalışan birer bahaneden ibarettir. Federal Alman emperyalizmi, PKK'nin saldırı hedefi haline getirilmesine hizmet eden bu basit gerekçeleri kendi ayıplarını örten bir asma yaprağı olarak değerlendirmekte; gerçekte ise Kürdistan'da ve Türkiye'de tehdit altına giren emperyalist çıkarları korumaya ve kurtarmaya çalışmaktadır. Savunmamızı somut belgelere dayandırmamızı önlemek için ördüğünüz korkunç tecrit çemberine ve koyduğunuz çirkin yasaklara karşın, elimize ulaşmasına izin verilen sınırlı düzeydeki belge bile, bu gerçeği kesin bir biçimde doğrulamaktadır. Daha 1956 yılında, yani henüz "anarşi ve terör olayları" olarak nitelenen olaylar yokken, Amerikan Rockefeller Vakfının Türkiye raporunda -ki Kürdistan da Türkiye bütünlüğü içinde ele alınmıştır- şu değerlendirmeye tanık olunmaktadır:

"Bizim güvenliğimizi sadece açık saldırılar tehdit etmiyor. Bu açık saldırıların yanında, ondan daha tehlikeli, fakat saldırı görünümünde olmayan başka cins tehditler de vardır. Bu tehditler, içerden yapılmak istenen değiştirme ve dönüşümlerdir. Bu maskeli saldırılar bazen iç harp şeklinde, bazen ihtilalci hareketler şeklinde, bazen de demokratik akımlar ve reform hareketleri biçiminde karşımıza çıkmaktadırlar... Bizim amacımız, bu ve buna benzer akımları önlemek olmalıdır. Bu akımlar, dikkatleri üzerine çekecek dereceye geldiklerinde, o vakit bizim izlememiz gereken iki yol vardır. Gerek bizim gerekse komünist olmayan diğer dünya devletlerinin güvenliğini sağlamak için, yerel kuvvetler ve akımlar tarafından sıkışık durumda bırakılmış dost hükümet ve rejimlere silahlı yardım yapmak zorunluluğunu duymalıyız. Bu zorunluluklarla yapılacak olan askeri müdahale ne klasik askeri stratejiye uymakta, ne de geleneksel diplomatik müdahaleye benzemektedir. Bu askeri müdahalenin, kendine özgü bir biçimi ve niteliği vardır." (Aktaran: Erbil Tuşalp, Bin Tanık, Sayfa 370-371)

Belli ki itiraz edeceksiniz. "Bu değerlendirmeyi yapan bir ABD kuruluşudur; bize bizim kaynaklarımızdan kanıtlar sunun" diyeceksiniz. Bizler burada FAC'nin ABD emperyalizminin bu tezlerine aynen sahip çıktığını ve pratikte bu tezler doğrultusunda hareket ettiğini ileri sürüyoruz. Gerçeğin böyle olmadığını, FAC'nin uluslararası hukuk normlarına bağlı kaldığını ve temel insanlık değerlerine saygılı davrandığını söyleyecekseniz, bunu kanıtlamak da size düşecektir. Ne var ki, NATO'nun halklarımızın başına bela ettiği 12 Eylül faşist rejiminin şefi Kenan Evren bile FAC'den destek gördüğünü itiraf etmekte ve daha başından bu yöndeki olası çabalarını tekzip etmiş bulunmaktadır. Evren, *"Müdahaleden sonra ABD'den, İngiltere'den ve Almanya'dan destek gördük. Elçileri bana geldi. 'Biz askeri müdahalelere ve askeri rejime karşı ülkeleriz. Ama bu kez diyecek söz bulamıyoruz. Yapılacak bir iş kalmamıştı' dediler"* demektedir. (Cumhuriyet, 6 Mart 1990) Kenan Evren'in bu itirafı, tezgahlanan faşist darbenin sadece görünen yanını ilgilendirmektedir. Gerçekte ise, 12 Eylül askeri-faşist darbesinin asıl mimarları ABD ile FAC'dir.

Burada FAC'nin Türkiye'deki askeri-faşist rejimin başarısı için nasıl çaba harcadığını ve bunu adeta kendi iç sorunu olarak ele aldığını gösteren başka bir belge daha var. Faşist cuntanın 20 aylık pratiğindeki "aksaklıklar"ın sıralandığı 18 Mayıs 1982 tarihli Genelkurmay Sıkıyönetim Koordinasyon Başkanlığı raporunda, dönemin kukla hükümetine yöneltilmiş ilginç bir eleştiri yeralmaktadır. Raporda, *"Yurtdışında olup, Türkiye aleyhine yıkıcı faaliyette bulunmaktan arananların listelerini isteyen Türkiye'deki ilgili devlet temsilcilerine bu listelerin verilmediği saptanmıştır"* denilmektedir. Bu duruma bir de şu somut örnek gösterilmektedir:

"Türkiye'deki Alman Ataşesi'nin 4. Kolordu ve Sıkıyönetim Komutanlığı ile yaptığı görüşmede Dışişleri Bakanlığından, 'Türk hükümetine yardımcı olmak amacıyla' Almanya'da bulunan sakıncalı ve aranan kişilerin isimlerinin kendilerine verilmesini istediği, ancak alamadığını belirttiği öğrenilmiştir. Yine, geri alınması is-

tenen kişilerle ilgili Alman makamlarına verilmek üzere Sıkıyönetim Koordinasyon Başkanlığına gönderilmesi istenen listeler; milli savunma, içişleri, dışişleri, adalet bakanlıkları ile MİT müsteşarlığı tarafından geç ve eksik gönderilmiştir." (Cumhuriyet gazetesi, 10 Mart 1990)

İnsan bu belgeleri okuyunca bir an için kuşkuya düşüyor. FAC'nin, faşist cellatlar çetesine sunduğu desteğin boyutlarına bakarak, "bu kadar da olamaz" diye düşünüyor. Ancak bunların hepsi gerçektir. Faşist generallerin kılıç çekerek halklarımızın üzerine çullandıkları bir dönemde, Türkiye'deki Federal Almanya Elçiliği kukla hükümetin yetkililerine başvuruyor. *"Devrimci hareketin bastırılmasında ve ezilmesinde hükümetim sizinle birlikte çalışmak istiyor. Bana aradığınız kişilerin listesini verin; hükümetim bu kişileri Federal Almanya'da ele geçirirse hepsinin icabına bakacak ve gerektiğinde Türkiye'ye teslim edecektir"* diyor. Kukla hükümet sözkonusu bilgileri ve belgeleri zamanında ve istendiği düzeyde sunmuyor. Bu gevşeklik, Federal Almanya Elçiliğini çok öfkelendiriyor. Bunun üzerine, Federal Almanya Elçiliği kendi ataşesini 4. Kolordu ve Sıkıyönetim Komutanlığına yolluyor. Kukla yöneticileri rejimin gerçek sahiplerine gammazlıyor. Faşist çetenin elebaşıları, Federal Almanya Elçiliğinin Türkiye'yi Schleswig-Holstein eyaletiymiş değerlendirmesi karşısında çok duygulanıyorlar. Derhal kukla hükümetin kulağını çekiyor ve Bonn hükümetinin Türkiye temsilcisinin ihtiyaç duyduğu bütün belgeleri eksiksiz göndermeye çağırıyorlar. Buradan da anlaşılacağı üzere, Türk faşist rejimine karşı yurtdışında muhalefet yürüten güçleri ve sakıncalı kişileri izleyerek etkisiz hale getirme görevini FAC üstleniyor. Bu noktada, Türk faşist yönetiminin sayın Weizsäcker'in şahsında Bonn Hükümetini "Atatürk Barış Ödülü"ne layık görmesinin anlamı ve nedeni daha iyi anlaşılıyor. Faşist generaller yönetiminin "barış" adını verdikleri şeyin, sonuna kadar boşalan devlet terörü sayesinde sindirilmiş, susturulmuş ve birer açık cezaevine dönüştürülmüş Kürdistan ve Türkiye anlamına geldiğini birazcık vicdan ve onur sahibi herkes bilir. Bu nedenle terör, işkence, zulüm ve zorbalıkla satın alınmış bu tür bir "barış"a yaptığı tartışılmaz düzeydeki katkılarından ötürü, Bonn hükümetinin bu ödülü hakkettiğini teslim etmek gerekir.

Şimdi bu çerçeve içinde Federal Savcılığın sözümona PKK'nin Lübnan'daki eylemleri hakkında "Ceza davası" açmasının anlamı da iyice netleşmiş olmaktadır. Her şeyden önce, hem Federal Almanya'da hem de Lübnan'da, hükmü ulusal sınırların ötesine geçen FAC yasalarını çiğnemekle itham edilen kişiler, Türk faşist yönetiminin sunduğu "arananlar" listesinde bulunan insanlardır. Bunların hem "arananlar listesi"nde yeralması, hem de sömürgeci Türk devletini en çok tehdit eden PKK Hareketiyle ilişki içinde olması, tutuklanmaları ve mümkünse Türkiye'ye iade edilmeleri için yeterli neden oluşturmaktadır. Hedef Kürdistan'a ve Türkiye'ye faşist terörle sağlanmış bir "barış"ı yerleştirmek biçiminde belirlendikten sonra, bu hedefe ulaşmak için Federal Alman emperyalizminin çiğnemeyi göze alamayacağı hiçbir uluslararası hukuk kuralı ve temel insanlık değeri kalmayacaktır. Pratik bu gerçeği kesin bir biçimde doğrulamaktadır. "Lübnan olayları"nın bu davaya dahil edilmesinin de açıkça gösterdiği gibi, FAC toprakları üzerinde açılan "PKK Davası"yla çiğnenen şey, yalnızca Kürt ulusunun kendi geleceğini özgürce belirleme hakkı değildir. Bu trajik davayla çiğnenen şey, aynı zamanda devletlerin bağımsızlık ve egemenlik hakkıdır; sömürge köleliğini yasaklayan dünya halklarının iradesidir; bağlayıcı nitelikteki uluslararası hukuk kuralları ve temel insanlık değerleridir.

PKK'nin Lübnan toprakları üzerindeki faaliyetleri, bu davanın açılması sonucunda deşifre olmuş faaliyetler değildir. Bu faaliyetlerin başlangıcı 1979 yılının sonlarına kadar uzanıyor. Partimiz Lübnan'a işgalci bir güç olarak girmiyor. Lübnan yurtsever güçleri ve Ortadoğu'daki devrimci hareketlerle kurduğu dostluk ilişkileri çerçevesinde bu alanda varlık gösteriyor. Daha açık söylemek gerekirse, Filistin Kurtuluş Hareketi içindeki çeşitli örgütlerin Lübnan'daki varlığı ile PKK'nin bu alandaki varlığı arasında pratikte hiçbir farklılık sözkonusu değildir. En azından gazetelerden okuyor veya radyo ve televizyon haberlerinden izliyor olmalısınız. Saldırgan İsrail siyonistleri, hemen hergün Lübnan'daki Filistin kamplarına karşı karadan ve havadan saldırılar düzenliyor. Dolayısıyla en azından Lübnan yönetimi açısından bu kamplardan hiç biri gizli kamp özelliği taşımıyor. Lübnan'daki PKK kamplarının özelliği de budur. Bunun dışında, Lübnan toprakları üzerinde, tıpkı Filistinli mülteciler gibi hatırı sayılır bir Kürt mülteci kitlesiyle yaşıyor. Partimiz, Lübnan'da yaşayan bu Kürt mülteci kitlesiyle örgütlü bir bütünlük oluşturuyor. PKK, bir bakıma, sürekli savaş koşullarında bulunan ve insanların ancak bir örgüt içinde yeralarak varlıklarını sürdürebildikleri Lübnan'da yaşayan Kürt azınlığın meşru temsilcisi olarak ortaya çıkıyor. Böylelikle Partimizin Lübnan'daki varlığı her açıdan meşru temellere dayanıyor.

Bir an için iddianame başlığını taşıyan şu garip belgede yeralan savların doğru olduğunu varsayalım. Karşıtlarımızın ileri sürdükleri gibi, iki Kürdün PKK tarafından yargılanıp kurşuna dizildiğini kabul edelim. Peki, bundan ne sonuç çıkar? Senaryo, Kuzey-Batı Kürdistanlı iki Kürdün öldürülmesi üzerinde geliştirildiğine göre, bu temelde konuyu biraz daha açalım. Senaryo gereğince PKK eliyle öldürülen iki Kürt, kağıt üzerinde TC vatandaşı olarak görünüyor. Vatandaşlık bağının devletlere yüklediği sorumluluklar ve kendilerine tanıdığı haklar vardır. Devletler hukuku açısından, FAC'nin üçüncü bir ülkede yaşayan TC vatandaşlarının sorumluluğunu yüklenmesi düşünülemez. Lübnan'ın bağımsız bir ülke olduğu gerçeği bir yana bırakılsa bile, burada vatandaşların sorumluluğunu yüklenmesi ve haklarını araması gereken bir güç varsa, o da TC olmalıdır. (TC'nin bu konuda nasıl iğrenç bir tutum içinde bulunduğuna ilerde değineceğim.) En azından mantık bunu gerektiriyor. Senaryo gereğince Lübnan toprakları üzerinde öldürülen kişiler, TC yerine FAC vatandaşı olsalardı, belki başka ülkelerde meydana gelen olaylar hakkında FAC toprakları üzerinde ceza davası açmak bir parça anlam ifade edebilirdi. Mevcut durumda bu dava karşımıza tamamen gülünç bir anlamsızlık olarak dikiliyor.

Bu traji-komik davanın açılmasına öncülük edenlerin kişiyi şaşkına çeviren mantığı insanı ilginç yargılara götürüyor. Bizi sözümona Lübnan'da işlenmiş cinayetler nedeniyle mahkum etmek isteyen mantığa göre, faşist-sömürgeci Türk devletinin Partimizin saflarına sızdırdığı ajanlar, gerçek kimlikleriyle açığa çıkarıldıkları andan itibaren, otomatik olarak Federal Alman vatandaşlığına hak kazanmış sayılıyorlar. Ajanlar yakayı ele verince, kendilerini koruma ve savunma yükümlülüğü Türk devletinden FAC'ne geçiyor. Son derece ilginçtir; Federal Başsavcılık kurumu, nerede olurlarsa olsunlar, bu tür adamlara kendisine bağlı bir örgütün üyeleriymiş gibi sahip çıkıyor. Öyle ki, "Lübnan kurbanları"nı bir yana bırakalım, Türkiye ve Kürdistan'da yaşıyor olsalar bile, böylelerini PKK'den gelebilecek saldırı tehditlerine karşı koruma zorunluluğunu duyuyor. Federal Başsavcılığın Yıldırım Merkit ve Erol Değirmenci adındaki devrimci katili işkenceci caniler karşısında sergilediği tutum bunun en somut kanıtı oluyor. Bay Rebmann ve yardımcıları, bu iki caninin tarafımızdan hain olarak tanımlanmasına bile tahammül edemiyorlar.

Bütün bunlar bizi doğrudan doğruya şu mantıksal sonuca götürüyor: Federal Alman emperyalizmi, Partimize karşı, kendi denetiminde ve yönetiminde kendi ajanlarının kümelendiği bir "alternatif PKK" yaratmaya çalışıyor. Türk devletinin önceden Partimizin saflarına sızdırılmış olan ajanlarını bu "alternatif örgüt"ün doğal üyeleri olarak değerlendiriyor ve yaşamlarını güvence altına alıyor. Kısacası, FAC, Partimize karşı tipik bir komplo örgütü kuruyor. FAC'nin Lübnan, Türkiye ve Kürdistan'da meydana gelen olayları bahane ederek, sözümona bizleri yargılamaya kalkışmasına bir anlam vermek başka türlü olanaklı görünmüyor.

Davanın düşmesi istemiyle yaptığım kısa bir konuşma sırasında da değinmiştim. Federal Başsavcılıktan bana gönderilen bir mektupta, bu kurumun görevi, "FAC toprakları üzerinde işlenen suçlarda, suçun failleri hakkında koğuşturma açmak" biçiminde tanımlanmıştı. Elbette bu tanıma karşı bir itirazımız olamaz. Peki, Federal Başsavcılığın burada çizilen "yasal görev" sınırlarına karşılık, pratikte karşımıza dikilen şey nedir? Lübnan toprakları FAC'nin toprak bütünlüğü içerisinde değerlendirilemeyeceğine göre, Federal Başsavcılık makamı, Lübnan'daki sözde cinayetler hakkında koğuşturma yürütmek ve ceza davası açmakla, kendi "yasal görev" alanının dışına çıkmış olmaktadır. Federal Başsavcılığın bu tutumu tamamen gayri meşrudur; hangi açıdan bakılırsa bakılsın, uluslararası temel hukuk normlarına ve bütün dünyada kabul edilen düşünce ve kurallara tamamen aykırı düşen bir tutumdur. Böylesi bir tutumda devletler arasında geçerli temel hukuk normlarına sıradan bir uygunluk aramak bile boşuna bir çaba olacaktır. Federal Başsavcılık makamı, bu dava somutunda Lübnan, Türkiye ve Kürdistan'ı kendi "yasal görev" alanları arasına katmakla Federal Başsavcılık makamı, bu dava somutunda Lübnan, Türkiye ve Kürdistan'ı kendi "yasal görev" alanları arasına katmakla yüzündeki hukuksal ve adli maskeyi çıkarıp atmış; açıkça Kürdistan bağımsızlık savaşını boğazlamaya çalışan emperyalist bir güç odağı olarak ortaya çıkmıştır.

FAC savcılarının, PKK ve Kürdistan gerçeği karşısında Türk generallerinden daha inkarcı davrandıklarını belirtirsem, kesinlikle doğruyu söylemiş olacağım. Türk generallerinin Partimiz hakkında nasıl düşündüklerini göstermek için küçük bir örnek sunuyorum. 4 Aralık 1989 tarihli Hürriyet gazetesinde, emekli Türk generali Nevzat Bölügiray ile yapılmış bir söyleşi yayınlandı. Bu söyleşide, Bölügiray, Hürriyet gazetesi yazarı Emin Çölaşan'ın, Kürdistan'daki gerilla savaşını kastederek, *"Bundan sonra bu iş durmaz mı? Bu olayların önlenmesi mümkün olmaz mı"* sorusuna şu karşılığı veriyor: *"Bakınız, aradan yıllar geçti ve o yörede* (Kürdistan'da, bn.) *yüzlerce asker, polis, öğretmen ve vatandaş şehit oldu. Bu olaylar söylendiği gibi; bazı büyüklerimizin söylemek istedikleri gibi, sadece bir avuç eşkıya veya terörist meselesi değildir. O yörelerdeki* (Kürdistan'daki, bn.) *halkımız, yıllardan beri terörle iç içe yaşıyor. Büyüklerimiz, 'Bir avuç eşkıyadır, kökünü kazıyacağız, kanları yerde kalmayacak' diye demeç veriyorlar. Oysa adamların* (PKK'nin, bn.) *dış temsilcilikleri, yurtdışı örgütlenmeleri, eğitim kampları ve yabancı ülkelerden aldıkları destek var..."* Emekli general, gerilla savaşı *"giderek yaygınlaşır mı"* sorusuna ise şöyle yanıtlıyor: *"Maalesef buna 'Hayır' demek mümkün değil. Dört yıl önce bunlar* (gerilla kuvvetleri, bn.) *15-20 kişilik gruplar halinde geziyorlardı. Şimdi 300 kişi olarak geziyorlar. Bu 300 kişinin askerlikteki tanımı nedir, biliyor musunuz?.. Taburdur. Demek ki adamlar takım, bölük ve tabur düzeyine kadar örgütlenebilmişler. Şimdi sürüler halinde gezebiliyorlar. Demek ki, bu terör örgütü, o bölgelerimizde her geçen gün biraz daha genişliyor. Oradaki* (Kürdistan'daki, bn.) *asker ve polislerimizin canları pahasına savaşmalarına karşın, böyle oluyor."*

Evet, kemalizm tanrısının inanmış kulu sabık Türk generali aynen böyle konuşuyor. Bölügiray'dan da önce, sömürgeci Türk devletinin Genelkurmay Başkanı Necip Torumtay sahneye çıkıyor. Kürdistan'da PKK'ye bağlı kuvvetlerle savaş halinde bulunduklarını ve bu kuvvetlere yardımcı olan herkesin düşman sayılıp kendilerine karşı silah kullanılacağını ilan ediyor. Günümüz Kürdistan'ında yaşanan gerçekliğin Türk ordusunun en üst düzeydeki yetkilisi tarafından bu denli çıplak bir biçimde gözler önüne serilmesi, bizim için büyük önem taşıyor. Şimdi emekli Türk generali Bölügiray'ın sorduğu bir soruyu değiştirerek tekrarlıyorum: Savaşın Türk tarafınca yapılan bu açıklamaların uluslararası hukuk kuralları karşısındaki yeri ve anlamı nedir, biliyor musunuz? Sömürgeci Türk devleti, Kürdistan üzerinde PKK'ye bağlı gerilla kuvvetleriyle savaş halinde bulunduğunu ve bu ülkede bundan böyle savaş koşulları ve kurallarına göre hareket edeceğini ilan ettiği için, savaşın doğrudan tarafı olmayan güçlerin bu gerçeği dikkate almaları kesin bir zorunluluktur. Türkiye ile Kürdistan arasındaki savaşta, PKK'nin hem Kürdistan'ın siyasal temsilcisi hem de sömürgeci Türk ordusuna karşı savaşan ulusal kurtuluş kuvvetlerinin komuta merkezi olarak tanınması kaçınılmazdır. Savaşın doğrudan tarafı olan sömürgeci Türk devletinin, sorunu savaş sorunu olarak tanımladığı bir yerde, Federal Savcılığın PKK'yi "terörist bir kuruluş" olarak göstermeye çalışmasının hiçbir pratik değeri yoktur. Bu yaklaşım gerçekleri değiştiremediği gibi, FAC'nin uluslararası alandaki saygınlığına ağır bir darbe indiriyor. Federal Savcılığın bu yaklaşımından en büyük zararı FAC görüyor. Bu gerçeğin teslim edilmesi gerekiyor.

Bir kez daha yineliyorum: Türkiye ile Kürdistan bugün birbirleriyle savaş halinde bulunan iki ülkedir. İster kabul edilsin ister edilmesin, Kürdistan'ın mevcut gerçekliği budur. Savaşın Türk tarafının örgütlü bir sömürgeci devlet olması, buna karşılık Kürdistan'ın siyasal düzeyde Ulusal Kurtuluş Cephesi (ERNK) ve askeri planda Halk Kurtuluş Ordusu (ARGK) biçiminde ortaya çıkması hiçbir şeyi değiştiremez. Evet, savaş koşullarında Türk tarafı tepeden tırnağa örgütlü bir sömürgeci devlet olarak ortaya çıkıyor. Bu devlet sayısı 800 bin kişiyi aşan bir düzenli orduya sahiptir. Faşist Türk ordusu çağımızın en modern askeri tekniğiyle donanmış ve halk ayaklanmalarını soykırımlarla bastırma pratiğinden geçmiş bir güçtür. Bu ordunun üçte ikisine yakın bir bölümü Kürdistan üzerinde ve mevcut sömürgeci imha savaşına uygun bir biçimde konumlanmıştır. Buna "köy korucuları" adı altında örgütlendirilen kukla silahlı kuvvetler ve gerilla savaşını bastırmak üzere hazırlanmış özel komando birlikleri de eklenince, Kürdistan halkına karşı savaşan düşman kuvvetlerinin gücü korkunç boyutlara ulaşmış olmaktadır.

Kürdistan'a gelince, bizim ülkemiz parçalanmış bir sömürge ülkedir. Halkımız dört ayrı sömürge devletin zulüm ve zorbalığı altında yaşamaya zorlanmaktadır. Kürdistan topraklarının yarıdan büyük parçası Türk sömürgeci egemenliği altında bulunmakta ve Kürdistan nüfusunun yarıdan fazlası bu parçada yaşamaktadır. Sömürgeci Türk devleti, ülkemizin ve halkımızın varlığını kabul etmeye bile yanaşmamaktadır. Kürdistan halkı, bu durumda en basit hakları ve çıkarlarının ancak bağımsız ve özgür bir Kürdistan uğruna savaşmaktan geçtiğini çok iyi bilmektedir. Gelişmenin bütün öteki yolları tıkandığı ve başından beri kapalı tutulduğu için, halkımız PKK ve ERNK önderliğinde Türk sömürgeci egemenliğine karşı ulusal kurtuluş savaşına atılmıştır. Partimizin önderlik ettiği bu savaş, Birleşmiş Milletler Örgütü'nün ulusal kurtuluş savaşlarına ilişkin bağlayıcı nitelikteki kararları ve ilkeleriyle uyum içinde bulunmaktadır. Tam ve hemen bağımsızlık Kürdistan halkının temel istemidir; bu istem Birleşmiş Milletler Örgütü'nün sömürge durumundaki ülkelere ve halklara bağımsızlık verilmesine ilişkin 14 Aralık 1960 tarihli bildirisiyle (Genel Kurul Kararı) tam bir uygunluk arzetmektedir. Bu yaşamsal önemdeki gerçeği gözönünde bulundurmadan, PKK'yi "terörist bir kuruluş" olarak ilan etmek üzere ceza davası açmak ve PKK'nin bütün pratiğini "terörizm" olarak damgalamak düzeltilmesi olanaksız bir hatadır ve her şeyden önce Birleşmiş Milletler Örgütü'nün temel ilkeleri ve kararlarına kökten aykırı düşen bir tutumdur.

Çağdaş ulusal kurtuluş savaşlarının pratiğine bakıldığı zaman, bu savaşlara önderlik eden güçlerin, kuvvetlerinin bir bölümünü komşu ülkelerde konumlandırdıkları görülecektir. Geçmişte zafer kazanmış halk savaşları bir yana, son derece güncel olması açısından, Afrika Ulusal Kongresi'nin durumu buna örnek olarak gösterilebilir. Bugün Afrika Ulusal Kongresi'nin merkezi Zambiya'da bulunmaktadır ve bu örgüte bağlı silahlı kurtuluş kuvvetlerinin önemli bir kesimi yine Zambiya'da üslenmiştir. Aynı gerçeklik, Latin Amerika ülkelerinde, Kuzey Amerikan emperyalizminin kuklası diktatörlüklere karşı savaşan silahlı kurtuluş hareketleri için de geçerlidir. Bu konudaki örnekler istendiği kadar çoğaltılabilir. Kuvvetlerinin bir bölümünü kendi topraklarının dışında konumlandıran güçler sadece emperyalizme ve yerli gericiliğe karşı savaşan ulusal kurtuluş hareketleri değildir. Daha çok dışardan kışkırtılan ve anti-emperyalist yönetimlere karşı savaşan silahlı gerici güçler de karargahlarını yabancı ülkelerde kurmuşlardır. Örneğin meşru Afganistan yönetimine karşı savaşan Afgan gerici güçleri Pakistan'da, yine Kampuçya yönetimini devirmeye çalışan Kızıl Kmer kuvvetleri Tayland'da konumlanmışlardır ve savaşı bu ülkelerden yönetmektedirler. Çok daha sınırlı boyutlarda olmakla birlikte, PKK'nin Lübnan'daki varlığı ile

Afrika Ulusal Kongresi'nin Zambiya'daki varlığı arasında genelde ciddi bir farklılık sözkonusu değildir. PKK'nin Lübnan'daki varlığının Lübnan yönetimi tarafından resmen onaylanmış olup olmaması, gerçekte hiçbir şeyi değiştiremez. Afrika Ulusal Kongresi üyelerinin Zambiya'da ya da başka bir Afrika ülkesinde gerçekleştirdiği herhangi bir eylem hakkında, FAC toprakları üzerinde ceza davası açmak ne denli mantıksız ve gayri meşruysa, Federal Savcılığın, PKK'nin Lübnan'daki sözümona cinayetleri hakkında koğuşturma yürütmesi ve ceza davası açması da o denli mantıksız ve gayri meşrudur. Bu tutum, FAC'ni uluslararası alanda ve Ortadoğu'da tecrit etmek ve aşağılamaktan başka bir sonuç vermeyecektir.

Gerçekten adil olmaya ve adilane davranmaya niyetiniz var mı? Bu çok önemlidir. Yüzyüze geldiğimiz korkunç haksızlıklara ve maruz bırakıldığımız bütün onur kırıcı uygulamalara karşın, bizler buna inanmak istiyoruz. Kürdistan üzerinde yıllardır süregelen bir savaş var ve bu savaş fillerle karıncaların savaşını andırıyor. "Filler" bu savaşta hiçbir kural tanımıyor ve sadece yakıp yıkmasını biliyorlar. Türk sömürgecileri düzenli ordunun savaşıyla sonuç alamayacaklarını anladıkları için, en aşağılık yöntemlerle başarı kazanmaya çalışıyorlar. Sürekli komplo ve provokasyonlar tezgahlıyor ve bunları uluslararası alana yayarak Partimizi yoketmeyi deniyorlar. Kraldan daha çok kralcı davranmasıyla tanınan bir Kürt haini olan Kamran İnan, Türk devletinin saldırılarını yetersiz buluyor. *"ABD, Mısır uçağını kaçırır, İsrail Tunus'u bombalar. Ben ise, Güneydoğu'daki olayların kaynağını bilirim ama otururum"* diyor. Bu sözler üzerine, kendisiyle konuşan muhabirin, *"Örneğin Suriye'deki kampları basıp APO'yu teslim almayı mı öneriyorsunuz"* sorusuna, bu Kürt Quisling'i şu karşılığı veriyor: *"Bu, hükümetin düşünmesi gereken bir konudur. Ama Türk devleti bunun daha ötesini yapacak güçtedir. Bir devlet gücü ile kendisini korur. Gücünüzü kullanmazsanız, güçsüze cesaret verirsiniz. 'Aman İran-Irak ile ekonomik ilişkilerim bozulmasın', 'Aman Suriye'ye müsamahakar olayım' şeklindeki düşüncelerin sonuçları ortadadır. 'Rica' ile şimdiye kadar bir şey anlatamadık."* Muhabirin, *"Devletin mukabeleye girişmesinin, devleti teröristlerle aynı düzeye indireceği iddiası var"* demesi üzerine, İnan sözlerini şöyle sürdürüyor: *"Bence o düzeye inmez. Aslında en etkili yol devletin istihbarat kuruluşlarıdır. Türkiye'de tek yönlü bir istihbarat kuruluşu var. MİT bir nevi FBI'dır. Ama onların CIA'sı gibi devletin dış güvenliğini koruyacak, takip edecek ve ona göre teşkilatlanacak, eleman ve para ile teçhiz edilmiş bir kuruluşumuz yok. Bu büyük bir ihtiyaçtır."*

Burada iki önemli noktaya dikkatinizi çekmek istiyorum. Birincisi, sömürgeci Türk devleti, Kürdistan'da gerilla savaşının başlamasından sonra, bu ülkeden sorumlu olacak bir devlet bakanlığı örgütlemiş ve başına Kamran İnan'ı getirmiştir. Bu durumda, Kamran İnan'ın aktardığımız bu sözleri çok daha büyük bir anlam ve önem kazanmaktadır. İkincisi, Kamran İnan bu konuşmayı 1985 yılında yapmış ve konuşmanın üzerinden geçen süreçte Kürt Quisling'inin önerilerinin maddi bir olguya dönüştürülmesinde ileri adımlar atılmıştır. Türk burjuva basını, uzun bir süreden beri MİT'in PKK saflarına kendi elemanlarını sızdırmak için yoğun bir çaba içinde bulunduğunu ve Lübnan'daki PKK kamplarına yüzlerce ajan gönderdiğini açıklamaktadır. Türk gazetelerinin yazdığına göre, sadece 1989 yılı içinde PKK'nin Lübnan'daki kamplarına yollanan ajan-kontra sayısı 300 kişiye yaklaşmaktadır. Türkiye'de yayınlanan 2000'e Doğru dergisi, PKK tarafından açığa çıkarılıp MİT ajanı oldukları saptanan 21 ajan-kontranın açık kimliklerini ve bir bölümünün itiraflarını yayınlamıştır. Aynı şekilde, Serxwebûn gazetesi de bu ajanların bir bölümünün yaptıkları açıklamalara geniş yer ayırmıştır.

Biraz sakin bir kafayla düşünmek iyidir. Türk devleti 300 ajan-kontrayı savaş ortamında yaşayan ve yıkıntılar ortasında bulunan Lübnan'a turistik geziye çıkıp dinlensinler diye yığmıyor. Adam katletmek, Partimizin ilişkileri hakkında bilgi toplamak, örgütümüzün iç işleyiş düzenini bozmak, devletin güçlü olduğu ve karşısında durulamayacağı propagandasını yayarak, güçlerimizin savaşma ve kazanma kararlılığını zayıflatmak üzere eğitip gönderiyor. Sömürgeci Türk Devleti, bu kişilerin hemen hepsinin önüne en başta PKK Genel Sekreteri Abdullah ÖCALAN'ın imha edilmesi görevini koyuyor. Bu görevi başarmaları durumunda, düzenin ölçülerine göre, kendilerine hayli yüksek sayılacak bir karşılık vaadediyor. Dayalı döşeli bir daire, milyonlarca TL nakit para ve Türkiye veya yurtdışında "güvenceli yaşam", PKK liderini katletmenin bedeli olarak öngörülüyor. 2000'e Doğru dergisi, bu konuda Abdullah ÖCALAN'ın bir konuşmasına da yer veriyor. ÖCALAN, *"Ajan konusu mu? Hiç sıkıntımız yok. Çok geliyorlar. Daha çok Kürtleri seviyorlar herhalde. Üstümüze onları gönderiyorlar. MİT bize karşı çok çalışıyor. Üstüme çok tim gönderdiler. Yüzlerce. Bunların intikam duygusu sömürülmüş. Akrabası öldürülmüş kimseler. Bir de profesyonel timler var. Halk çocuklarını da gönderiyorlar. İnsanın vicdanı dayanmıyor... Planları beni tören sırasında öldürmek şeklindeydi. Örtülü ödenekten milyonlarca dolar ödüyorlar bunlara"* diyor.

Burada, adam öldürmek üzere PKK saflarına gönderilen kişilerin niteliklerini biraz daha açmak gerekiyor. Profesyonel vurucu timler dışında, sömürgeci Türk devletinin örgütleyip yolladığı ajanların büyük bölümünün niteliği bilinen klasik ajan tanımına pek uymuyor. Bu kişilerin hemen hepsi toplum dışına itilmiş, hırsızlık gibi pis işler yapmış ve toplumun sırtından asalak olarak geçinen serseri takımından oluşuyor. Bu yüzden, bu tip unsurlar, bütün insani değerleri rahatlıkla çiğneyebiliyorlar. Toplumun en tortu kesimleri arasından devşirilen bu unsurlar, Abdullah ÖCALAN'ın isabetli değerlendirmesiyle, *"... Cahildirler, yoksuldurlar, biraz da saftırlar. Yaptıkları hizmetin büyük olduğuna inandırılmışlardır. Ayrıca çok para ve gelecek vaadediliyor. Bu insanların hayatta bağlandıkları fazla varlıkları da yoktur. Böylesine bir umut önlerine serilip biraz da pohpohlandılar mı, ölümün üzerine atılabilir bunlar..."*

Türk Milli İstihbarat Teşkilatı (MİT), vaatlerinden bağımsız olarak, yapacakları işin içeriği ve gerçekleştirme olanakları konusunda, kendi ajanlarını açıkça aldatıyor. Kendilerini PKK saflarına sızma ve belirlenen hedefleri ortadan kaldırmanın son derece basit olduğuna, suikastin hemen ardından kampta bulunan ajanlar ve konsolosluklar aracılığıyla kaçırılacaklarına inandırıyor. Kendi ajanlarına, PKK'nin militan sıkıntısı çektiğini ve bu yüzden saflarına katılmak isteyen herkesi gözü kapalı kabul ettiğini ve PKK yetkililerine güven vermek için keskin bir silahlı mücadele yanlısı görünmenin yettiğini anlatıyor. PKK ortamı hakkında öyle bir tablo çiziyor ki, PKK Genel Sekreterini öldürmek üzere yola çıkanlar, bu işin üstesinden gelmenin adeta çocuk oyuncağı olduğunu sanıyorlar. Kısacası, MİT, PKK saflarına sızdırmaya çalıştığı adamlarını bir bakıma göz göre göre ateşin içine atıyor. Bir dönem TKP-ML adındaki sol bir örgütün içinde MİT hesabına ajan-provokatör olarak faaliyet yürütmüş olan ve şimdi Yalova Cezaevi'nde yatan Mustafa Curnaz, 2000'e Doğru dergisine yaptığı açıklamada, bu gerçeği kesin bir ifadeyle doğruluyor. Curnaz, *"Diğer sol örgütlere sızdırılan ajanlarla, PKK'ye gönderilenleri aynı kefede görmemek lazım"* diyor. Curnaz'a göre, *"Devlet panikte ne koparsak kardır mantığı hakim. Ajanın niteliğinden öte sızabilmesi önemli. Suikast için kim gidebiliyorsa gitsin. Ajanın can güvenliği sorun bile değil."*

Uzun süre MİT hesabına çalışmış Curnaz, kendi gözlemlerini böyle özetliyor. MİT, PKK'ye gönderdiği adamları çoğunlukla Kürtler arasından devşirdiği için, kendilerinin PKK tarafından açığa çıkarılıp cezalandırılmaları olasılığını kesinlikle sorun yapmıyor. MİT'in bakış açısına göre, yolladığı adamlar hedefi vursalar da, açığa çıkarılıp vurulsalar da, sonuçta ortadan kaldırılan "temizlenmesi gereken birer pislik" olarak değerlendirdiği Kürtler oluyor.

Son zamanlarda Türk basınında açıkça işleniyor: PKK tarafından teşhis edilip tutuklandıkları ileri sürülen 21 ajan-kontranın adları basında açıklandıktan sonra, adı geçen ajanların aileleri biraraya gelip çocuklarını kurtarmak için Türk devlet yetkililerine baş vuruyorlar. *"Devlet PKK'nın elinde bulunan çocuklarımızı kurtarsın"* diyorlar. Ajan yollarken kendilerine bol keseden vaatlerde bulunan MİT yetkilileri, kendi adamlarını kurtarmak için sıradan bir girişimde bile bulunmuyorlar. Ajanların ailelerinin istemlerini dikkate almak şurda kalsın, kendileriyle görüşmeye dahi yanaşmıyorlar. Türk devletinin nezdinde, insan yaşamının beş paralık bir değerinin bulunmadığı bu olaylarla bir kez daha doğrulanmış oluyor. İşte tam da bu noktada eski haçlı ordularına komuta eden Barbarossa'nın rolüne soyunan yeni bir Alman şövalyesi bay Kurt Rebmann sahneye çıkıyor. Kudüs'ü islam dünyasının esaretinden kurtarmak isteyen tarihe mal olmuş Barbarossa gibi, bay Kurt Rebmann da Türk ajanlarını PKK'nin elinden kurtarmak için yeni bir haçlı seferine girişiyor. Geçmişte Barbarossa'nın komutasındaki haçlı kuvvetleri, Kürt komutanı Selahaddin Eyyübi tarafından durdurulmuşlardır. Bugün de bay Rebmann askerleriyle, Selahaddin Eyyübi'nin soyundan gelen güçlerin ördükleri savunma hattının önünde mızrağı düşmüş olarak geri çekilmek zorunda kalıyor. Federal Başsavcıyı yorgun bir atın sırtında ve ortaçağın şövalye zırhları içinde şürekasıyla Ortadoğu yollarına düşmüş bir halde düşünmek son derece gülünç oluyor. Bay Rebmann'ın ve tam bir ortaçağ kafası taşıyan askerlerinin böyle bir davada gülünç durumlara düşmelerini doğal karşılamak gerekiyor. Çünkü tarih iki kez tekerrür ediyor. Ancak birincisi trajedi ise, tekrarı komediye dönüşüyor.

Hemen belirtelim ki, sürekli aynı basit gerçekleri tekrarlamak, başkalarından önce bizim için cansıkıcı oluyor. Ancak akıl almaz bir inkarcılığın ve çarpıtmanın olduğu yerde, ne denli sıradan olurlarsa olsunlar, gerçeklere sahip çıkmak kaçınılmaz hale geliyor. Bu nedenle bir kez daha yineliyorum: Türk devleti PKK ile savaş durumunda bulunuyor ve bunu bütün dünyaya açıkça ilan ediyor. Üstelik yürüttüğü savaşı lağımlardan devşirilmiş silahlarla sürdürüyor. Kirli savaşın en kirli yöntemlerini kullanıyor. Yüzlerce katil ruhlu adam bulup eğitiyor ve savaş halinde bulunduğu örgütün beynini dağıtmak üzere yollara döküyor. Burada görülmekte olan davayı açanlar da bu gerçeği çok iyi biliyorlar. Buna karşın, bizim bu adi suikastçilere, kiralık katillere, komploculara ve provokatörlere teslim olmamızı veya en azından kendileriyle uzlaşmamızı istiyorlar. Bize zorla bunu dayatıyorlar. Bizlere dayatılan böylesi bir teslimiyet ya da uzlaşma, Kızılderililerin dediği gibi, oklarla yaralanmış bir yaban sığırının kendisini avlayanlarla uzlaşmasına benziyor. Zavallı yaban sığırına kendisini avlayanlar karşısında yere uzanıp teslim olmaktan başka bir yol kalmıyor.

Karşıtlarımızın garip mantığı karşısında, insan ister istemez sormak zorunda kalıyor. Sözümona Lübnan'da işlediğimiz cinayetler hakkında FAC toprakları üzerinde "ceza davası" açan Federal Başsavcılık, acaba cinayet işlemek üzere Lübnan seferine çıkan Türk ajanları hakkında ne düşünüyor? Bunlar hakkında da kovuşturma yürütmeyi ve dava açmayı tasarlıyor mu? Yoksa, "söylediğiniz adamlar PKK'nın tasfiye edilmesi amacıyla Lübnan'a gittikleri için suçsuzdurlar" anlayışıyla mı hareket ediyor?

Faşist Türk devleti, eğittiği ajan-kontraları sadece Lübnan'a yollamıyor ya da sadece kendilerini PKK üyelerini imha etme girişiminde bulunmakla görevlendirmiyor. Bu tür adamları Kürdistan'daki gerilla birliklerine ve Batı Avrupa ülkelerine de gönderiyor. Ajanları vasıtasıyla Batı Avrupa ülkelerinde de bir dizi komplo ve provokasyon tezgahlıyor veya bu yönlü girişimlerde bulunuyor. Serxwebûn gazetesinin Şubat 1990 tarihli 98'inci sayısında yer alan Muzaffer Tahta adındaki ajan-kontranın açıklamaları, faşist Türk devletinin Partimize karşı sürdürdüğü kirli savaşın hangi boyutlara vardırıldığını açıkça belgeliyor. Muzaffer Tahta MİT tarafından oluşturulan ve tümüyle ajanlardan meydana gelen bir provokasyon timine katılıyor. Bu tim, 25 Temmuz 1985 tarihinde Adıyaman yakınındaki Nemrut Dağı'na çıkan bir turist otosuna pusu kuruyor. Ateş açılan oto uçuruma yuvarlanıyor. Otoda bulunan ve Alman uyruklu oldukları söylenen dört turist olay yerinde can veriyor. Olayın ardından, sivil, masum insanların yaşamına kasteden bu eylem PKK'ye mal ediliyor. Tahta, *"... Yaptığımız provokasyonları PKK'ya veya o dönemde ismi bulunan TİKKO'ya yüklüyorduk"* diyor.

Muzaffer Tahta'nın içinde yeraldığı ajan-kontra timi, Adıyaman ve çevresinde daha bir yığın provokatif eylem gerçekleştiriyor. Türk sömürgecileri nezdinde sakıncalı görülen insanları katlediyor. Köylülerin traktörlerini yakıyor. Gezginci tüccarların paralarını ve mallarını gaspediyor. Tabii bu tim pratik faaliyetlerinde kendisine bir gerilla grubu görünümü verdiriyor. Düzenlediği eylemlerle kitlelerin tepkisini gerilla kuvvetlerine yöneltmeye çalışıyor. Ajanların gerçek niteliği ve eylemleri kitleler nezdinde teşhir olunca birim dağıtılıyor ve Muzaffer Tahta İstanbul'a yollanıyor. Benzer nitelikteki çalışmalarını bir süre de bu alanda sürdürüyor. Burada PKK mensubu kişilerle ilişki kuruyor. PKK'ye katılmak ve Türk sömürgecilerine karşı savaşmak istediğini söylüyor. İlişki kurduğu kişiler eğitim görmesi için kendisini Lübnan'a gönderebileceklerini belirtiyorlar. Bunun üzerine, MİT, Muzaffer Tahta'nın önüne yeni bir program koyuyor. Bundan sonrasını Muzaffer Tahta'nın kendisi şöyle anlatıyor:

"19 Mayıs 1989'da M.Y. (ilişki kurduğu PKK mensubu) *çalıştığım işyerine geldi ve 'Haydi gidiyoruz' dedi. bunun üzerine evime gittik. Hazırlığımı yapıp Akademi'ye gelmek için ayrıldım... Bir de İstanbul'dan Akademi'ye gelmek için katılan başka biri vardı. Bu kendini Dev-Sol'cu diye tanıtan biriydi. Bu kişi de Fransa'da adam vurmak için geldiğini söylemişti. Vuracağı kişi Dev-Sol'dan biriymiş... Bana verilen talimatlar genellikle zayıf kişileri düşürmek ve eğitimden sonra ne yapıp edip Fransa'ya gitmekti. Ama şunu da düşünüyordum; belki İstanbul'a veya Adıyaman'a ya da Avrupa'ya gönderilebilirim. Avrupa'ya gönderildiğimde de Fransa'ya girmeye çalışacaktım. Çünkü, bu önüme konulan görev gereğiydi. Ayrıca SVP (Sosyalist Vatan Partisi) ile PKK'nın dostluk ilişkilerini bozmak amacıyla SVP'den de adam vurmam için önüme görev konmuştu... Ben Dev-Sol'cuya ulaşıp suikasti gerçekleştirseydim, İstanbul'da bir ev, bir araba vereceklerdi. Ayrıca istersem polis yapacaklardı. Bunun için, 'Biz devletiz, tahsilin önemi yok' dediler. Belki amaçlarına ulaşmak için boş vaadlerde bulunmuşlardı."* (Serxwebûn, Şubat 1990, Sayı 98)

Faşist Türk devleti, hem PKK ile dostça ilişkiler kurmalarını önlemek, hem de bu temelde PKK'nin diğer devrimci örgütlere karşı "şiddete başvurduğunu" kanıtlamak için kendi ajanlarını sol örgütlere mensup bazı kişileri öldürmek üzere Fransa'ya göndermeyi deniyor. Çeşitli örgütlerin PKK ile dostluk ilişkilerini sona erdirmek bir yana, Federal Almanya'daki "PKK Davası"nın bir benzerinin Fransa'da da açılması için, tasarladığı suikastlerin Fransa'da gerçekleştirilmesini kararlaştırıyor. Ancak PKK'nin tutarlı devrimci çizgisi ve düşmanın kirli özel savaş yöntemlerine karşı kitleleri aydınlatma çabaları, Türk ajanlarının terörizmi yurtdışına taşırma girişimlerini önemli ölçüde boşa çıkarıyor. Buna karşılık, FAC, Türk devletinin ajan faaliyetlerine ve Batı Avrupa'daki terörist girişimlerine karşı sıradan bir önlem bile almıyor. Tersine her iki devletin polis güçleri ve haberalma örgütleri arasındaki sıkı işbirliği, Türk ajanlarının istedikleri gibi hareket etmelerine olanak sağlıyor. FAC'nin Partimize karşı takındığı düşmanca tutum, Türk ajanlarının istedikleri gibi hareket etmeleri için elverişli bir ortam yaratıyor.

Yine gazeteler yazıyorlar: PKK tarafından açığa çıkarılan Vakkas Çetindağ adındaki bir ajan, çok ilginç itiraflarda bulunuyor. Çetindağ'ın ifadesine göre, kendisi avukat Hüseyin Yıldırım ve çeşitli işbirlikçi Kürt örgütlerinin liderleri tarafından hazırlanıp PKK saflarına gönderiliyor. Bu sızdırma harekatında bay Rebmann da dolaylı bir rol oynuyor; Çetindağ böyle söylüyor. Çetindağ'ı Lübnan'a yollayanlar, Türk devletinin Kürtlere vermeyi tasarladığı otonomiyi almak için, Federal Almanya'da tutuklanan Kürt politikacılarının mutlaka mahkum edilmesi gerektiğine inanıyorlar. Söylenenler doğruysa, eldeki belgeler Kürt politikacılarının mahkum edilmesine yetmiyor. Bunun için de bay Rebmann yeni tanıklar ve kanıtlar istiyor. Çetindağ, *"Bunları nasıl yapacaktık?"* diye soruyor ve sorusunu kendisi yanıtlıyor. *"Birinci derecede detaylarını benden önce gönderilecek unsur bilecek. Bu tür örgütsel karar ve sır. Bana söylenen yüzeysel şeyler. Parti içinde olumsuzluklar hakkında bilgi toplamak, Parti içi demokratik işleyişi bozmak, öteki unsurun belgelemek istediklerine yardımcı olmak. Bu belgeleme nasıl olacak? Örneğin söyledikleri şekilde infazı yapılmış bir unsurun fotoğrafını çekmede ona yardımcı*

olmak, yani mezarını açmak." Çetindağ'ın itirafları bu biçimde sürüp gidiyor. Karşıtlarımızın garip mantığı esas alındığında, "bu ajanın söylediği her şey yüzde yüz doğrudur" demek gerekiyor. Böylesi çarpık bir mantığın sahibi olmak bizden uzak olsun!

Her şeye karşın, ajanların itiraflarının doğruluğu ya da yanlışlığından bağımsız olarak, ortaya şöyle bir sonuç çıkıyor: Karşıtlarımız PKK'nin mutlaka tasfiye edilmesi veya ajanlarının denetimine girmiş bir yapıya dönüştürülmesi gerektiğine inanıyorlar. Özellikle rehin alma harekatının başlangıcında, kendilerinin bu işi kesinlikle başaracaklarına inandırıyorlar. İşin içinde Hüseyin Yıldırım gibi çekirdekten yetişme bir hukukçu da yer alınca ve üstüne üstlük içerden bay Rebmann'ınkini gölgede bırakan aşağılık savlarla sahneye çıkınca, bu inançları daha da pekişiyor. Adamlar şapkalarına tüy dikip "PKK'nın cenaze töreni"nde zil çalarak oynayacakları anın yaklaşmasının heyecanı içinde adeta zafer sarhoşluğunu yaşıyorlar.

İngilizlerin güzel bir sözü var: *"İyi bir köpeğiniz varsa, kendiniz havlamayınız"* diyorlar. Büyük Britanya Başbakanlığı görevinde bulunmuş olan Attlee, anılarında bu söze yer veriyor ve *"Benim fevkalede güzel bir köpeğim vardı"* diye ekliyor. Kastettiği kişi, dönemin Dışişleri Bakanı Ernest Bevin oluyor. Türk devletinin cinayet işlemek üzere örgütleyip Lübnan'a doldurduğu yüzlerce adi suikastçiyi aklayan ve bundan da öte koruyucu kanatları altına alan Federal Savcılığın, "kendisini ajanlara karşı savunuyor" diye Partimizi yargılamaya kalkıştığını görünce, aklıma İngilizlerin bu hoş sözü geliyor. TC emperyalist sistemin ve NATO'nun Ortadoğu'daki en güvenilir bekçi köpeğidir. Bu biliniyor. NATO'nun ve Federal Alman emperyalizminin bu saldırgan köpeği yıllardır durup dinlenmeksizin Partimizi ısırmaya çalışıyor. "NATO'nun ikinci büyük ordusu" olarak övünç duyduğu ordusunu ve polis güçlerini Partimizin ve halkımızın üstüne salıyor. Bununla da yetinmiyor. Yüzlerce itkopuk takımını biraraya toplayor, PKK mensuplarını katletmeye özendiriyor ve bu görevle Partimizin saflarına yolluyor. NATO'nun bu bekçi köpeği bütün olanaklarını harekete geçiriyor. Halkımızın haklı ve onurlu sesini boğmak istiyor. Kuşkusuz FAC'nin, adam öldürmek üzere Partimizin üstüne salınan yüzlerce ajan-kontra ve adi suikastçi hakkında dava açmasını istemek aklımızın ucundan bile geçmiyor. Ancak bu hiçbir istemimizin bulunmadığı anlamına gelmiyor. Faşist-sömürgeci Türk devletinin bütün gücüyle Partimize ve halkımıza karşı savaş açtığı bir yerde, FAC'nin Partimizi imha etmek üzere saldırıya geçmesi çok çirkin görünüyor. FAC'nin bir an önce bu çirkin tutumunu terketmesi gerekiyor. Partimizin paçalarına dolanan bu kalabalık it sürüsü karşısında, FAC'den hiç olmazsa kendi çıkarlarının bekçi köpeği olan faşist Türk devleti lehine tezahürat yapmakla yetinmesini istemek en doğal hakkımız oluyor.

Bu davanın açılmasındaki esas amaç, sözümona birkaç cinayetin hesabını sormak değildi ve şimdi de öyledir. Bu gerçeğin teslim edilmesi şarttır. Hepimiz ilkin rehin alındık; "suçlarımız" arkadan ve aradan aylar geçtikten sonra geldi. Örneğin Federal Alman polisi tarafından tutsak alındığım sırada, henüz ortada "Lübnan olayları"nın izi bile yoktu. Mevcut ithamlarla insanları rehin tutmanın zorlaştığı belli olunca, "Lübnan cinayetleri" keşfedildi. Oysa asıl sorun "toplumun selametini tehdit eden teröristleri" etkisiz kılmak değil, Kürdistan'da yükselen özgürlük çığlığını susturmaktı. Asıl sorun, Kürdistan halkının yeni baştan eskinin kölelik yoluna sokulmasıydı. 1987 yılına doğru gelindiğinde, NATO'nun Ortadoğu'daki sadık bekçi köpeğinin sanıldığı kadar becerikli olmadığı ve PKK'ye karşı yürüttüğü savaşta başarısız kaldığı belli olmuştu. İşte

> ***"Sömürgeci Türk devleti ile PKK düşmanlığında yarışanlara birkaç sorumuz var: Faşist Türk sömürgecileri nasıl bir halka karşı savaşıyorlar? Bu savaşta insanlığa karşı hangi suçları işliyorlar? 30 milyonluk bir ulus, bütün dünyanın gözleri önünde nasıl bir soykırımı yaşıyor? Bu ulusun cellatlarına sınırsız bir destek sağlayan FAC, Kürdistan'da insanlığa karşı işlenen iğrenç suçlara nasıl ortak oluyor? Gerçekte kimler terör uyguluyor ve terörizme destek sunuyor? 'Terörist bir kuruluş' olarak damgalanmak istenen PKK ne istiyor? PKK'yi tasfiye etmeye çalışmak hangi anlama geliyor? Terör uygulamak ve terörizmden medet umanlara arka çıkmakla bir çözüm gücü haline gelmek mümkün müdür? Kürdistan halkının kaderiyle doğrudan bağ içinde bulunan bu davada adil sonuçlara ulaşmak için bu sorulara yanıt vermek gerekiyor..."***

bu dava Türk devletinin başarısızlığının kesinleştiği noktada gündeme geldi.

Halbuki bu noktaya gelinceye kadar, Türk devleti, PKK'yi ortadan kaldırmak için çok şeyler yapmıştı. Kürdistan'da sürdürdüğü imha savaşından ayrı olarak, PKK'yi Ortadoğu'dan söküp çıkarmak için müthiş çaba harcamıştı. Filistin Kurtuluş Örgütü'nün faşist Türk rejimi tarafından resmen tanınmasının ve Ankara'da bir temsilcilik açmasına izin verilmesinin altında yatan esas gerekçe, Türk devletinin Filistin davasına duyduğu yakınlık değil, PKK'nin tecrit edilmesi ve Lübnan'dan çıkarılıp atılmasıydı. Türk faşist rejiminin elebaşları, Partimizin Lübnan'da faaliyette bulunmasına karşı çıkmadıkları için, yıllarca Ortadoğu'daki bazı devletlere karşı ölçüsüz tehditler savurdular. Çeşitli ülkelere karşı askeri müdahale tehditlerinde bulundular. Fırat ve Dicle'nin sularını, bu nehirlerin topraklarından geçtiği ülkelerin yönetimlerine karşı bir baskı ve şantaj unsuruna dönüştürdüler. Bazı devletlerle yaptıkları gizli görüşmelerde, PKK Genel Sekreteri Abdullah ÖCALAN'ın Türkiye'ye iade edilmesi karşılığında yüzmilyonlarca dolar rüşvet önerdiler. Lübnan'daki çeşitli politik ve etnik grupların temsilcilerini Ankara'ya davet ettiler; kendilerine büyük vaadlerde bulunarak, Lübnan alanındaki PKK kamplarına karşı ortak saldırılar düzenlemek istediler. Ama gördüğü kadarıyla bir türlü istediklerine ulaşamadılar.

Bu durumda, FAC'nin Partimize karşı düşmanlık yapmakta adeta sömürgeci Türk devletiyle yarışa girişmesinin nedeni çok daha iyi anlaşılıyor. NATO'nun sadık bekçi köpeği, PKK ve Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesinin gelişimi karşısında çıkmaza girince, bu kez bizzat NATO'nun kendisi ve NATO içinde de Türkiye Masası sorumlusu olan FAC devreye giriyor. TC'nin sonuçsuz kaldığı yerde, Kürdistan sorununu "çözüme kavuşturma" işini FAC üstleniyor. Ama ne gariptir ki, Kürdistan sorununa yaklaşırken, sömürgeci Türk devletinin izlemiş olduğu yöntemden bir milim bile sapmıyor. Tıpkı Türk sömürgecileri gibi "kök kurutma" yöntemiyle sonuca ulaşmak istiyor. Yazık! Bu iğrenç ve pespaye yöntemle sorunların üzerine giderek başarılı bir politika yaptıklarını sananlar, sadece ve sadece kendilerini kandırıyorlar. Türk devleti 70 yıldan beri bu kör şiddet politikasını izliyor. Buna karşılık, Türk devletinin inkarcılık ve şiddet politikası, sömürgeci egemenliğe karşı dizginsiz bir öfke duyan intikama susamış bir halk gerçeği yaratmanın ötesine geçememiştir. Bir halk deyişiyle ifade etmek gerekirse, yıllardır Kürdistan'da rüzgar eken Türk sömürgecileri, bugün fırtına biçmekle yüzyüze gelmişlerdir. Aradan hiç de öyle uzun bir süre geçmediği halde, bu dava somutunda da, "PKK'nın kökünü kazıma" yöntemiyle hiçbir yere varılamayacağı bir kez daha doğrulanmıştır.

Şimdiye değin esas olarak bu davanın trajik karakteri üzerinde duruldu. Buna karşılık, iddianame adı verilmiş saçmalık harikası belgelerde ileri sürülen savların gülünç özelliklerine pek değinilmedi. Savunmamın "Lübnan olayları"na ayırdığım bu bölümüne iddianamenin gülünç savlarıyla uyum içinde bulunan bir fıkrayla devam etmek istiyorum. Gerçekte son derece ciddiye aldığım için bu trajik davada aktaracağım fıkrayla düzeyi düşüreceğimi sanmıyorum. Davranışım belki bazıları tarafından eksik görülebilir. Ancak böyle bir durumda bile yaptığım şey yalnızca iddianamenin düzeyini yansıtmak olacaktır. Şimdi fıkraya geçiyorum.

Bir adamın çok sevdiği bir köpeği varmış. Günün birinde adam köpeğine bir koyun bağışlamış. Zamanla koyunun kuzuları olmuş ve köpeğin sahip olduğu koyunların sayısı çoğalmış. Ne var ki aradan dokuz on yıl geçtikten sonra köpek gebermiş. Bunun üzerine, adam köpeğine bağışladığı koyunun ve ondan çoğalan koyunların kime miras kalacağını şaşırmış. Kendisini meşgul eden bu sorunu bir türlü çözemeyince, çareyi Kadı'ya akıl danışmakta bulmuş. Kadı'ya sorunu olduğu gibi anlatmış. *"Köpeğimden geriye kalan bu koyunları kime devredeceğim konusunda bana yol gösterin"* diye yalvarmış. Adamın saflığını farkeden Kadı, koyunların kendisine teslim edilmesi durumunda sorunun çözülmüş olacağını belirtmiş. Köpeğin sahibi ağır bir yükten kurtulduğu için çok sevinmiş ve Kadı'ya teşekkür ederek ayrılmış. Ancak kafasında henüz aydınlanmamış bir sorunun kaldığını anlayınca kapıdan geri dönüp sormuş: *"Kusura bakmayın Kadı efendi"* demiş, *"öyle kafama takıldı; kendi koyunları zatıalinize miras kaldığına göre, acaba siz bizim itin nesi olursunuz?"*

Kuşkusuz savunmamda böyle bir fıkraya yer verirken, kimseye hakaret etmek niyetinde değilim. Zaten, "bekçi köpeği" siyasal literatüre de geçmiş olan bir deyimdir ve Türk devleti gibi emperyalizmin çıkarlarını koruma yükümlülüğü altına girmiş işbirlikçi yönetimlerin işlevini tanımlamak için kullanılmaktadır. Sömürgeci Türk devletinin işlevi bu biçimde belirlenince, bu fıkradan çıkan sonuçla "Lübnan olayları" hakkında hazırlanan iddianame arasında kolayca bir koşutluk kurulabilir. Daha önce de vurguladığım gibi, bu davaya eklenen "Lübnan olayları" gerçekten vuku bulmuş olsa bile, bunların muhatabının FAC değil, sömürgeci Türk devleti olması gerekir. Faşist Türk sömürgecileri kendi ajanlarına sahip çıkmaya yanaşmaz ve can güvenlikleri hiç mi hiç umursamazken, Federal Savcılığın Türk ajanlarının yaşamını güvence altına almak isteyen garantör bir güç olarak sahneye çıkmasına bir anlam vermek olanaksızdır. Federal Savcılık böylesi bir çirkin misyona soyunursa, elbette kendisini ciddiye almazlar. Anlamı anlamsızlıkta bulanlar, sözümona Lübnan toprakları üzerinde işlenmiş cinayetler hakkında Federal Almanya'da "ceza davası" açmaya kalkışırlarsa, ister istemez hikayedeki kadının durumuna düşerler. O zaman yine aynı içtenlik ve saflıkla sorulmuş soru gündeme gelir: Kusura bakmayın efendiler, FAC toprakları dışında öldürüldüğünü ileri sürdüğünüz TC vatandaşlarına sahip çıkarak burada "ceza davası" açtığınıza göre, acaba siz "bizim it"in nesi olursunuz?

Sömürgeci Türk devleti ile FAC arasında var olan ve birincisinin zorlandığı noktada ikincisini tam bir baba şefkatiyle zorlukları paylaşmaya yönelten böylesi bir çıkar akrabalığı ilişkisini bilmeyen yoktur. Bu ilişkileri daha da pekiştiren ve FAC'nin gücünün yetmediği yerde Türk devletine vekalet etmesine yol açan şey Partimizin şu ya da bu özgül eylemi değil, Federal Alman emperyalizminin genelde Ortadoğu'da ve özelde Kürdistan'daki çıkarlarının tehdit altına girmiş olmasıdır. Davanın hukukdışılığını ve asıl amaçlarını maskelediği için, bu gerçeği yadsımak bu davayı açanların işine gelmektedir. Ancak halkımıza kan kusturan Türk özel komando birliklerinin yetkilileri, Federal Alman emperyalizminin Kürdistan üzerindeki çıkarları konusunda FAC vatandaşlarına bile ders verme gereğini duyuyorlar. Tarihsel Türk-Alman ilişkilerinin ruhu ışığında ve Kürdistan üzerindeki Alman çıkarları temelinde, Türk özel komando timinin "sınav"ından geçme "bahtiyarlığı"na erişen kişilerden biri de Federal Alman bayan gazeteci Petra Leiner'dir. Petra Leiner, Nusaybin'deki son halk ayaklanması sırasında özel komando timinin vahşetini görüntülemek isterken tartaklanmış, elinden önce fotoğraf makinası sonra da filmi alınmış ve özel tim yetkilileri tarafından Alman çıkarlarına ihanet etmekle suçlanmıştır. Kendisine *"Senin devletinin de burada çıkarı var... Sen Türkiye'yi bölmeye geldin. Defol git buradan"* denilmiştir. (Cumhuriyet, 18 Mart 1990) Kürdistan üzerindeki Alman çıkarlarının bu ağzı salyalı bekçi köpeklerinin GSG-9'un eğitiminden geçtiklerine kuşku duymamak gerekir.

Sömürgeci Türk devletiyle PKK düşmanlığında yarışanlara birkaç sorumuz var: Faşist Türk sömürgecileri nasıl bir halka karşı savaşıyorlar? Bu savaşta insanlığa karşı hangi suçları işliyorlar? 30 milyonluk bir ulus, bütün dünyanın gözleri önünde nasıl bir soykırımı yaşıyor? Bu ulusun cellatlarına sınırsız bir destek sağlayan FAC, Kürdistan'da insanlığa karşı işlenen iğrenç suçlara nasıl ortak oluyor? Gerçekte kimler terör uyguluyor ve terörizme destek sunuyor? "Terörist bir kuruluş" olarak damgalanmak istenen PKK ne istiyor? PKK'yi tasfiye etmeye çalışmak hangi anlama geliyor? Terör uygulamak ve terörizmden medet umanlara arka çıkmakla bir çözüm gücü haline gelmek mümkün müdür? Kürdistan halkının kaderiyle doğrudan bağ içinde bulunan bu davada adil sonuçlara ulaşmak için bu sorulara yanıt vermek gerekiyor.

Çağın utancı olmaktan çıkarak, çağdaş insanlıkla birlikte özgür yaşamanın kıvancını paylaşmak: Yazgısını, kölelik zincirlerini kırmak isteyen bir ulusun yazgısına bağlayan kişiler olarak, bizi yücelttiğine içtenlikle inandığımız, ancak Türk sömürgecileri ve destekçileri tarafından suç sayılan eylemimizin içeriği budur. Bu salonda Kürt ve Türk halklarının kardeşliğinin canlı sembolleri olan Türk yoldaşlarımız da vardır. Ancak çoğumuz Kürt halkının mensuplarıyız. Burada köleliğe başkaldırmış özgürlük savaşçısı bir ulusun-Kürt ulusunun mensupları olarak bulunmaktan kıvanç duyduğumuzu özellikle belirtmek istiyoruz. Milliyetçi değiliz. Türk yoldaşlarımızla omuz omuza aynı hedefe doğru yürümemiz, tek başına milliyetçi olmadığımızın yeterli kanıtıdır. Proletarya enternasyonalizminden yanayız ve dünya halklarının kardeşliğine inanıyoruz. Vatanımızı ve halkımızı seviyoruz. Ulusal kimlik sorunu üzerinde bu denli ısrarla durmamız bazılarına tuhaf gelebilir. Politik tutuklu olarak yargılanan bir egemen ulus devrimcisi, çıkarıldığı mahkemede savunmasına başlarken, bizim sözlerimize benzer sözler söyleseydi, herhalde bizler de yadırgardık. Bu tür bir davranışı hiç de gerekli olmayan bir milliyetçilik gösterisi olarak tanımlardık. Bir egemen ulus bireyi olarak, ulusal kimliğine yöneltilmiş bir saldırıyla karşı karşıya bulunmadığını bildiğimiz için, yadırgayıcı tutumumuzun haklı bir dayanağı olurdu.

Ancak, eğer bizim gibi ulusal kimliği ve kişiliği tamamen inkar edilen, ezilen bir ulusun içinden geliyorsanız; eğer mezar taşlarında bile ulusunuzun adına rastlanmadığı iddia ediliyor ve halkınızın adı ölüler arasında bile sayılmıyorsa; eğer vatanınızın her karış toprağı işgal ordularının kirli çizmeleri altında çiğneniyor ve siz kendi öz topraklarınız üzerinde bir yabancı muamelesi bile göremiyorsanız; eğer ulusal kültürünüz yok ediliyor ve kültürel değerleriniz başka bir ulusun kültürünün hammaddesi olarak kullanılıyorsa; eğer halkınızın mutluluk ve refah içinde yaşamasına yetecek bütün doğal zenginlikleriniz ülkenizin dışına akıtılıyor ve halkınız yoksulluk ve sefalet içinde kıvranıyorsa; eğer eski çağların kölelerine bile reva görülmeyen silik ve hayvani bir yaşam başka seçeneği bulunmayan bir yaşam biçimi olarak halkınıza dayatılıyorsa; eğer sadece ulusal kimliğinize sahip çıktığınız için bileklerinize kelepçeler takılıyor ve onur kırıcı işkencelerden geçirildikten sonra aklın alamayacağı cezalara çarptırılıyorsanız; eğer yitirdiğiniz her şeyi yeniden kazanmak istediğiniz için çıkarları sarsılan sömürgeci efendiler yakanıza yapışıyor ve sizi ananızdan doğduğunuza bin pişman ettirmek istiyorlarsa; ve bütün bu insanlıkdışı uygulamalara karşın, hala kendi insanlığınızı korumakta kararlıysanız... o zaman ağzınızdan dökülen bu sözcüklerin gerçekten de derin bir anlamı vardır. O zaman başkalarının size biraz daha anlayışlı davranmalarını beklemeye hakkınız vardır. Çünkü siz ulusal varlığınızı yok etmek isteyen çılgın bir düşman karşısında kutsal yaşama hakkınızı haykırıyorsunuz. Çünkü siz halkınıza dayatılan onur kırıcı bir solucan yaşamını reddediyor ve insanca yaşamanın kavgasını veriyorsunuz. Çünkü siz halkınızın kişiliğinde bütün insanlığa karşı işlenmiş suçlara karşı savaşıyor ve insanlığı yüceltiyorsunuz.

"14 Temmuz bir şafaktı Diyarbakır'da!"

Baştarafı 24. sayfada

siyahlaşmıştı. **Ali ÇİÇEK** ise, hastaneye götürüldüğünde daha iyiydi. Ne var ki, ani bir değişiklikle bitkisel hayata girmişti. Bitkisel hayata girince **Akif**'in öldüğü günün akşamı getirerek **Akif**'in şehit düştüğü yatağa koydular. O'nun vücudundaki siyahlıklar daha netti, suratı dışında tüm bedeni siyaha kesilmişti. Vücut serum kabul etmediğinden, sağ bacağından neşterle bir damar açıp zorlukla serum vermeye başladılar. Ölene kadar yalnızca kolları ani reflekslerle açılıp kapanıyordu. Boğazından ise sürekli ses çıkıyor, ağzı köpük doluyor; yüzü, ağzı, gözleri sinekten görünmez oluyordu. Eylemin 65. günü akşamüstü 17 Eylül'de şehit düştü. Gardiyanlar bir-iki saat sonra nöbet değişikliği sırasında tecrit odasına geldiklerinde, "bu da gebermiş" diyerek tecrit odasından çıkıp üstlerine haber verdiler. Bu defa da yine doktor gelip öldüğüne dair tutanak tuttu. Daha sonra askerler gelip battaniye içinde alıp götürdüler.

Hawar: Bu dört arkadaş, şehit düşene kadar, sizinle, "ne için eyleme girdiniz, ne istiyorsunuz, niye bırakmıyorsunuz" biçiminde hiç konuştular mı?

Arkadaş: Hayri, mahkemede eyleme neden başladıklarını anlatmıştı. Daha sonra eylem içinde iken isteklerimizi belirten bir dilekçe vermiştik.

50'ye yaklaşan günlerde, cezaevinde iken **Kemal, Hayri, Akif** ve **Ali**'yi, sanırım bir arkadaşı daha alıp battaniyelerle revir bölümüne götürdüler. Gittikleri yerde Kolordu'dan bir savcı, bir-iki subay, idareden ise üsteğmen Ali Osman Aydın ve başka bir-iki görevli bulunuyor. Kolordu'dan gelenler neden eyleme girdiklerini soruyorlar. Arkadaşlar ise, cezaevindeki vahşeti, savunma hakkının kısıtlanması dahil tüm sorunları iletiyorlar. Sorunlara çözüm getirilmesi için eyleme başladıklarını, kendilerine bu eylemden başka bir yol bırakılmadığını söylüyorlar. Ayrıca, eylem sırasında, kendilerine uygulanan kısıtlama ve baskıları da dile getiriyorlar. **Kemal** ve **Hayri**'nin ölümüne kadar bu tür konuşmalar olmadı. **Akif**'in ölümünden iki gün önce Kolordu'dan bir subay, cezaevi müdürü, hastane başhekimi gelerek bazı iyileştirmeler yapılacağını, savunma hakkının verileceğini söyleyip eylemin bırakılmasını istediler. Biz ise, "Bu tür sözlerin bir güvencesi yok, daha önce de bize bu tür sözler söylendi. Eylemi bırakmayacağız" dedik. **Akif**'in ve **Ali**'nin ölümünden sonrasına kadar bir daha gelmediler. Eylemin bırakılmasını getiren konuşmalar da bundan sonra oldu.

Hawar: Ölüm orucuna karşı düşmanın politikası ne oldu?

Arkadaş: İlk önce manevi ve maddi baskı yaparak, umursamaz kalarak eylemi kırmaya yönelikti tutumları. Süreçte kararlılığı görüp eylemi kıracakları inançları zayıflayınca özellikle **Hayri** ve **Kemal**'in ölümünü beklediler. Nitekim **Kemal** bu düşüncesini **Hayri**'ye seslenerek, "Doktor, bizim ölmemizi kesinlikle isteyecekler. Biz ölmeden hiçbir şeye yanaşmazlar, bu eylemden ölü olarak çıkacağız" demiştir. Bu düşüncesi pratikte doğrulandı. **Kemal** ve **Hayri** şehit düşene kadar konuşmaya gelmediler, özellikle ilgisiz görünmeye çalıştılar. **Hayri** ve **Kemal** ölmeden önce taviz verselerdi, bu kendileri için açık bir yenilgi olur, cezaevini daha çabuk değiştirme, daha hızlı örgütlenme olanağı yaratırdı. Düşman, PKK'yi temsil eden, PKK'nin önderleri olan bu kişilerle böyle bir sonuç sonrası karşılaşmak istemezdi.

Hawar: Eylem yenilgiyle sonuçlansaydı sonuçları ne olurdu?

Arkadaş: 1981 yenilgisi teslimiyete götürdü. Düşmanın politik hedefi de buydu. 1982 Temmuz'unda içinde yaşanılan koşullar, düşman politikası dikkate alındığında, teslimiyet ortamında gerçekleştirilen bir direnişin yenilgisi, ihaneti cezaevinde yaygınlaştıran, derinleştiren sonuçlar getirirdi. Çünkü artık kitlenin tutunacağı son umut da hiçbir değer yaratmadan bu deneyle yıkılmış olurdu. Daha sonra geliştirilecek direnişin kurtaracağı çok az şey kalırdı ortada. Böyle bakılınca 1982'deki bir yenilginin sonuçları, 1981 yenilgisinin sonuçlarından kat kat ağır olurdu. Ancak yalnızca dört arkadaşın ölümü bile bu direnişin başarı ve zaferinin kanıtıdır...

Hawar: Diyarbakır Cezaevi sözkonusu olunca türlü "sol", demokrat, reformist, küçük-burjuva sol çevreler kimi kasıtlı, kimi yanlış, kimi sınıf yapılarına uygun olarak yalnızca işkence boyutuyla değerlendiriyorlar; kimileri ise yalnız baskıya ek olarak direnişteki şehitler şahsında kahramanlık çerçevesi içine sıkıştırarak yaklaşıyorlar; kimileri de 14 Temmuz'u başladığı günle, bittiği gün arasında değerlendiriyorlar, öncesi ve sonrasını görmüyorlar. Bu değişik yorumları neye bağlıyorsunuz?

Arkadaş: Yukarıda anılan çevrelerin insanları da Diyarbakır'da vardı. En azından onların düşüncelerine yakın gruplar da Diyarbakır'ı yaşadılar. Ancak, hiçbirisi direniş çizgisi gösteremedi. Pratikleri sağ ve teslimiyetçi oldu. Böyle olunca, bu çevrelerin Diyarbakır'a, temel sonuçları olan direniş ve siyasi boyutuyla yaklaşmaları işlerine gelmezdi. Onların Diyarbakırzede olarak geçinmelerine olanak vermezdi. Kendilerini kitlelere teşhir edecek bir yaklaşım göstermeleri beklenemez. Bunun yerine, özellikle dış kamuoyunda vahşi işkence merkezi olarak bilinen ve daha çok bu yönüyle öne çıkarılan Diyarbakır'ın, kitlelerdeki etkilerinden yalnızca baskı ve işkence boyutunu öne çıkararak yararlanma yaklaşımını tercih etmişlerdir. Böylece hem PKK'nin direnişçi çizgisinin öne çıkmasını engellemiş oluyorlar, hem de tutumları teslimiyetçi olmasına rağmen faşist sömürgeciliğin işkencesine maruz kalan insanlar olarak toplumda kendileri için sözedilmesini sağlıyorlar. Yani bu sahtekar politikayla bir taşla iki kuş vurmuş oluyorlar. Aslında mantık bu olunca davranışlarının temelinde yatan asıl etken ideolojilerinin yansıması olan; "bu vahşi baskılar olmasaydı, daha ılımlı davranılsaydı, statüko teslimiyet olsa da direnmeden yaşanılabilirdi" anlayışıdır. En iyi durumda bile bu anlayış, direnişi teslimiyet statükosunun varlığına değil, işkence ve baskının dozunun ağırlığına bağlı kılan bir anlayıştır. Pratikleri de bu anlayışa uygun oldu. Şu anda gerekliliğine karşı çıkamadıkları en yoğun baskının sürdüğü ortamda başlatılan direnişlerin hiçbirinde yer almamışlar, yer aldıkları görüntüsünü verdiklerinde bile en iyi halde PKK'nin direniş şemsiyesi altında yalnızca uyum sağlamakla yetinmişlerdir. Uyumlu gözüktükleri hallerde de eylem süreci içindeki varlıkları türlü zorluklar çıkarma biçiminde olmuştur. Bu anlayış düşmanla aradaki çelişkiyi uzlaşmaz sınıfsal ve ulusal temelden soyutlayıp, düşmana karşı direnişi gereksiz gören anlayıştır. İçeride de dışarıda da pratikleri her zaman böyle olmuştur.

Eylemi kahramanlık çerçevesinde değerlendirenler ise genellikle sosyal-şovenizmden kendisini tümden koparamamış küçük-burjuva sol'la, oportünist çevrelerdir. Bu tür yargılama yapanlar, yargılarıyla aslında kendilerini de yargılayan bir tutum ortaya koyuyorlar. Bu tutumla bu direnişlerin yalnız ulusal boyutunu görüp, sınıfsal temelini, bu temelin verdiği gücü gözardı etmek isteyerek mücadelemize yaklaşımlarının başka bir biçimde dışa vurumunu gösteriyorlar. Sınıf kahramanlığını, kahramanlıklara güçlü zemin olan işçi sınıfı ideolojisini böylece de kendi tekellerine alıyorlar. Çağımızda işçi sınıfı ideolojisi temelinden kaynaklanan kahramanlığın dışındaki kahramanlıkların bir sonuç veremeyeceği mesajını da aktararak kahramanlık dedikleri olayların üstüne bir küçümseme, bir kuşku bulutu da sermiş oluyorlar. Bu anlayış sahiplerine göre, baskıların boyutunda ulusal özellikler olmasaydı, direnişte, kahramanlık da olmazdı, Diyarbakır'da. Yani baskılar yalnız sınıfsal boyutta olsaydı sizden bu direniş gelmezdi denmek isteniyor. Özcesi, işi kahramanlık gibi subjektif, bilimsel olmayan, Kürdistan'daki sınıf gerçekliğinden ve sınıfların dünden bugüne tutumundan bihaber bakış açısıyla değerlendirmenin vardıracağı sonuç doğal olarak yukardaki gibi çarpık ve tutarsız olur.

İki anlayıştan birisi direnişi, direnişçilerin çizgisini sınıfsal gerçeklerden koparıp kahramanlık derecesine düşürürken, diğeri de bu direnişe yol açan teslimiyetçi yaşamı diğer de, bu yaşamı ağır işkencelerle "ağırlaştıran" devleti adeta suçlayarak baskıların dozu derecesine indirmiştir. Her ikisi de, bu çizgiyi marksist-leninist felsefi, ideolojik-politik, pratik yaklaşımı içinde görmeyen, 12 Eylül öncesi ve sonrası PKK'nin mücadelesiyle bağlantısını yok sayan yanlışın sahibidirler.

Hawar: Son olarak, bu eylemin genel planda cezaevi içi ve dışı etkisiyle, sonuçlarını değerlendirir misiniz?

Arkadaş: Bu eylemle cezaevinde yaratılan etkiyi ve sonuçlarını şöyle bir örnekle izah edersek yeterli olur: 1981 direnişinde yenildik. Düşman büyük oranda inisiyatifi ele geçirmişti. Savaş çok büyük bir oranda onun belirlediği, dayattığı kurallar içinde sürüyor, sürekli ilerleyen düşman, gerileyen ise biz oluyorduk. Bu yenilgi düzenli bir geri çekilişi değil, daha çok bir bozgundaki geri çekilişi andırıyordu. Bu çekilişte bozgun halini durdurmaya, bazı mevzileri elde tutmaya yönelik (siyasi savunma yapmada, 14 Temmuz öncesi eylemlerde ve birtakım yaptırımlara uymamada olduğu gibi) kısmi karşı hamlelerin yaşandığı çatışmalar da oluyordu. İşte 14 Temmuz'a gelindiğinde savaşın kaderini belirleyecek, bozgun halini durdurmanın olanaklarını taşıyan son derece stratejik öneme sahip bir tepemizin kaldığını düşünürsek 14 Temmuz eylemi, bu tepeye sahip çıkan, düşmanı bu tepede tamamen durduran, tepeyi tahkim ederek tepe ve gerisinde genelde bozgun halinde geri çekilen ordunun yeniden örgütlenip saldırıya geçmesini sağlayan, olanakları ve moral cepheyi düşman aleyhine, ordumuzun ise lehine güçlendiren bir sonuç yaratmıştır.

Dış boyutları açısından eylem içerdekinden daha az önemli değildir. Hatta asıl önemi, etkisi ve sonuçlarını bu alanda görmek gerekir. 12 Eylül faşist sömürgeciliğinin azgınca halka saldırıp sindirdiği, Partimizi zorunlu geri çekilişe zorladığı bir dönemde en zor koşullarda direnmenin soylu bir örneğini vererek ulusal kurtuluş davası bayrağını yükseltmesi açısından halkımızın kurtuluş umudunu korumasında, geleceğe inançla tutunmasında çok büyük ve anlamlı bir etki yaratmış, zor koşullarda halkımızın yüzünü güldüren, moral veren etmen olmuştu. Partimiz açısından ise, geri çekilişle ülkeye giriş arasında mücadeledeki boşluğu dolduran, direniş geleneğini devam ettiren, savaşın yeniden başlamasında köprü olan tarihi önemde bir direniştir. Bu direniş cezaevi direnişlerinin en anlamlısı ve temel halkasıdır. 14 Temmuz direnişi bu önemiyle Partinin savaşa hazırlanmasında, birliğinin güçlenmesinde, coşkunun, inancın yükselmesi ve bilenmesinde çok önemli bir rol oynamıştır. Tüm bunları Partimiz teorik ve pratik olarak en iyi biçimde değerlendirerek ortaya koyduğundan dolayı uzatmayacağız.

Bu eylem ayrıca, Diyarbakır Cezaevi Kürdistan'daki sosyal ve siyasal güçlerin izdüşümü özelliğini taşıyan küçük bir Kürdistan olduğundan, cezaevindeki mücadelede içinde bulundukları konum, her gücün Kürdistan'ın kurtuluşu için neler yapacağını veya yapamayacağını göstermesi açısından kesin ve net bir ölçü olmuştur. Bu nedenle Diyarbakır Cezaevi tarihinin nesnel incelenmesi çok derslerle doludur.

Bu mücadele, sömürgeci Türk devletinin, halkımız ve dünya kamuoyu nezdinde teşhir edilmesinde muazzam önemde olanaklar sunmuştur. Sömürgeciliğin gerçek yüzü en iyi biçimde Diyarbakır gerçeğinde ortaya çıkmıştır.

Öz olarak şunu rahatlıkla söyleyebiliriz; faşist sömürgeciliğe karşı en büyük mücadele ve faşizmi yıpratma, belli bir dönemde Diyarbakır zindan direnişçiliğinde gerçekleştirilmiştir. ☐

Yoldaşlık ilişkisi ve Parti yaşamı...

Baştarafı 18. sayfada

İşte, buna karşı bir konumda bulunmak; sekter ve kaba yönelimlerle kitleleri mücadele karşıtı haline getirmek; halkın irade birliğini zayıf düşürmek, boşa çıkarmak; halkı küçük görmek, ya da kitle kuyrukçuluğuna yönelmek, kitlelere hakaret etmek, vb. Parti suçu olup, disiplin kurulunun görevlerini içerir.

-Silahlı birlikleri Parti ruhundan yoksun bırakmak; birliklerin yönetimini düzenlememek, eğitmemek; savaşçıları harcatmak, öldürmek; köleliği dayatmak; feodal-çeteci anlayışla birlikleri yönetmek ve bunu bütün Parti varlığına dayatmak; bu temelde Parti ruhunu öldürmek kontracı anlayışla halkı ve Parti kadro ve savaşçısını öldürmek, vb. disiplin suçu olmaktan çıkıp, özel komisyonun görev kapsamı içindedir.

Sonuç olarak;

Parti saflarında yaygınca yaşanan bütün olumsuzlukların varılan noktada kabul göremeyeceği açıktır. Parti Önderliği ve şehitlerde temsilini bulan Parti yaşamı ve onun en üst düzeydeki somutlanmış ifadesi olan yoldaşlık ilişkilerinin, ruhuna uygun uygulanışı, pratikte ve yaşamın her alanında somutluk kazanması, artık vazgeçilmez bir niteliğe kavuşmuştur. PKK'nin yoldaşlık ruhu, öldürülmekle karşı karşıya getirilmiştir, aşındırılmıştır. Bunun üzerine bahsedilen olumsuzluklar, sapmalar, yetmezlikler yaşanmakta, PKK'nin hiçbir şekilde hakketmediği yoldaşça olmayan ruhlar dayatılmaktadır. Bu konuda halen sergilenen ciddi yetmezlikler vardır. Parti Önderliğine, önderlik gerçeğine yaklaşımlarda bile, bu ilişki oldukça zedelenmekte ve zorlanmaktadır.

Bu nedenle Konferans; önemle bu sorun üzerinde durmuş; Partinin, Parti içi yoldaşlık ilişkilerinin, gereken üstün bir moralle, çok yüklü saygı ve sevgi ortamında yürütülmesi gereğini ve bunun şimdiye kadar yerine getirilemeyişinin, kadro ve kadro adaylarının, bütün Parti militanlarının önemli bir eksiklik ve aymazlıkları olduğunu ortaya koymuştur.

Konferans; Parti militanlığının en önemli sorununun; yoldaşlık ilişkilerinin son derece canlı, son derece coşkulu ve oldukça saygı-sevgiyle yüklü bir biçimde yerine getirilmesinin, önemli bir sorun olduğunu ve bütün Parti militanlarının büyük bir enerji, coşku ve azimle yerine getirilmesinde görevli olduğunu belirlemiştir.

Konferans; bu ilişkiye saldıranlara anında cevap verilmesi gerektiğini, özellikle ısrarlı saldıranların (bilinçli veya bilinçsiz) en önemli Parti suçlarından birisini işlediğini, buna karşı her türlü tedbirin alınması da, gereken tüm cezai uygulamanın vazgeçilmezliğini; bu anlamda, yoldaşlık ilişkileri ve Parti yaşamıyla oynanamayacağını; militanca yaşamın, görevini tamamen yoldaşlık ilişkisi içerisinde yürütmekten geçtiğini; en temel görevlerden birinin bu olduğunu bilerek Parti içinde yaşanması gerektiğini kararlaştırmıştır.

Impressum:
V.i.s.d.P:
A. Engizek
Vogelsangerstr. 286
5000 Köln 30

Yazışma adresi:
Serxwebûn
Postfach 10 16 83
5000 Köln 1

Hesap numarası:
Stadtsparkasse - Köln
A. Engizek
Konto Nr.: 27 60 29 52
BLZ: 370 501 98

Avusturya	22.50 s.	Hollanda	3.75 hfl.
Belçika	75.00 bfr.	İngiltere	0.90 £.
Danimarka	10.00 dkr.	İsveç	7.50 skr.
Fransa	7.50 ff.	İsviçre	3.00 sfr.
		Norveç	10.00 nkr.

14 Temmuz 1982 Büyük Ölüm Orucu'nun 8. yıldönümünde, Ölüm Orucu şehitlerimiz **Mehmet Hayri DURMUŞ, Kemal PİR, Akif YILMAZ** ve **Ali ÇİÇEK** yoldaşları saygı ile anarken, bu direnişin derslerinin daha iyi kavratılmasını onlara bağlılığın bir gereği olarak ele alıyor ve savaş esirlerinin çıkardığı **HAWAR Dergisi**'nde yayınlanan, Ölüm Orucu direnişinde yer almış bir savaş esiri yoldaşımızla yapılan bir röportajı kısaltarak sunuyoruz.

"14 Temmuz kızıl bir şafaktı Diyarbakır'da!"

Hawar: 14 Temmuz eyleminin, 12 Eylül faşist cuntasının tam hüküm sürdüğü, taviz koparma olanağının çok az bulunduğu bir dönemde olmasının bir nedeni ve anlamı var mıdır?

Arkadaş: Bu soruya verilecek yanıtın siyasal anlamı büyüktür. Siyasal mücadelelerde iki temel çizginin en önemli ayıraç özelliğini bu direnişte de görebiliriz. Bilindiği gibi sağ çizgi her zaman için "koşullar" olgunlaşsın, çoğalalım, ondan sonra mücadeleye atılalım, anlayışı içindedir. Yani, devrimcilikten çoğunluğa geçme anlayışı yerine, çoğunluktan devrimciliğe geçme gibi hayalci, idealist ve devrimci gerçeklerden kopuk bir anlayışın sahibidirler. Bu nedenle böyle bir anlayış sahipleri 14 Temmuz'da "koşulları" öne sürerek bir eyleme geçmeyi hiçbir zaman gerekli bulmazlardı. Onlar her zaman günübirlik bir faydayla hareket ettiği için, böyle hemen ardından önemli bir yararını görmedikleri bir eylemi anlamsız ve yararsız görürlerdi. Onlar şartların izin verdiği politikayı yaparlar, şartları zorlayıp her an devrimci politika üretecek kafaya sahip değillerdir. Bunun sonucudur ki, bu anlayışla 12 Eylül sonrası Diyarbakır Cezaevi'nde olduğu gibi dışarıda da politikayı kış uykusuna yatırmışlardır. 1905 Devrimi'nin Bolşevikler ve Menşevikler tarafından değerlendirilmesi yukarıdaki iki anlayışın ortaya konduğu öğretici bir pratiktir. Bugün ülkemizde 12 Eylül dönemindeki bu iki anlayışın ortaya koyduğu politikaların sonuçlarını çok çarpıcı olarak görmekteyiz.

Hawar: Eylem daha önce veya sonra değil de, neden 14 Temmuz'da oldu.

Arkadaş: Anlayış olarak direniş çizgisine ve anlayışına her zaman sahiptik. Bu anlamda başka bir tercih yoktu. İhanetçiler dışında, "teslimiyet kurtuluşa götürür" düşüncesi saflarımızda bulunmuyordu. Yalnız, siyasal düşüncesi teslimiyetçi olanlar, cezaevindeki teslimiyeti normal ve koşullara denk bir yaşam olarak görüyorlardı. Biz, eylem zamanı konusunda kararsızlığı giderip net bir zamanda eyleme başlama sonucuna ulaşamamıştık. Savunma aşamasında, olduğumuz gibi kabul edilmemiz için eyleme geçecektik. Bunu gerçekleştirdikten sonra yeni hedeflere yönelebilecektik. Ne var ki, düşman bizlerin savunma hakkına her düzeyde saldırdığı gibi, tam bir boyun eğmişlik istemeye de başladı. İhaneti yaygınlaştırmak için tüm çabasını harcıyordu. Eğer buna dur demeseydik, o güne kadar kitleyi ayakta tutabilmemiz anlamsız kalıp yok olacağı gibi; kitlelerin, bu nazik duruma karşı bir şeyler yapılamıyor diyerek, önderlere ve kadrolara güveni sarsılacak, umutları kırılacaktı, kurtuluşlarını daha başka yollarda arayacaklardı; bu durum da tam bir boyun eğişi ve ihaneti kitleselleştirecekti. İdeoloji ve politikanın onuru ve prestiji tümden kırılacak; geçici gibi görünen, yıkılması için umutların bitmediği teslimiyeti, artık kabul edilmesi gereken bir yaşama dönüştürecekti. Tam bir bıçak sırtı üstünde durulur hale gelinmişti. Yani geldiğimiz noktada PKK ideolojisi, politikası ve direniş çizgisi ya tümden iflas edecek, bu tür iddialardan tamamen kopulacak ya da yaşamın devam ettirilmesi sağlanacaktı. Bu çizgilerin ertelenmeden sınanması gerekiyordu. Fiili kitle destekli bir direniş

M. Hayri DURMUŞ

Kemal PİR

Akif YILMAZ

Ali ÇİÇEK

anlayışına sığınmak, yok oluşun başka türlü ifadesi olacaktı. 14 Temmuz direnişini daha önce başlatmak aynı anlamı ve sonucu getirebilirdi; ama ertelenmesi böyle bir direnişin yapılması zeminini yok edeceği gibi, anlamı ve sonucunu, sonrasında olduğu gibi ortaya çıkaramazdı. Çünkü, bu noktada ortaya çıkmayan bir direniş ve önderlik, doğru politikanın sahibi olmayacağı için kitleleri gerektiği gibi etkileyemeyerek, gelecekte de peşinden sürükleyemezdi.

Hawar: Eylem başladığında taşıdığınız moral, duygu eylem sürerken aynı biçimde devam etti mi?

Arkadaş: Eylemin başlamasının sevinci, mutluluğu yanında, acaba başaracak mıyız, bu eylem amacına ulaşacak mı kuşkusunu beynimizin bir köşesinde taşıyor ve olumsuz bir sonucun korkunçluğu zaman zaman beni korkutuyordu. Herhalde bu tür korkulardan daha büyük bir korku olamaz. Yüce bir davaya inananların, büyük amaca yönelenlerin bunu başaramamaları korkusu her türlü korkunun üstündedir. Sanırım arkadaşlar da böyle nazik bir dönemde bu korkuyu hissetmişlerdir. Bu tür korkuları büyük olanların direnişleri de büyük olur. Teslimiyet dönemindeki eylem tartışmaları sırasında da bu korkuyu çok yaşadık. Ya başaramazsak, sonuç daha kötü olursa korkusu, eylem konusunda net karar çıkaramayışımızda da kendini gösteriyordu. Bu korku kişisel bir korku değildi. Bir davaya yüce bir bağlılığın yarattığı korkuydu. Ancak yeniden direnişe geçmenin verdiği gücü, inancı ve bunun etkisinin gücünü görünce, bu korku giderek yok oldu. Başaracağımıza inancım yükseldi. Bu nedenle eylem süresince bu direnişin sonuca ulaşacağına, cezaevini kesinlikle değiştireceğine olan inancım devam etti. Moralim bir bütün olarak hiçbir zaman bozulmadı. Beklemediğim birisinin eylemi bırakması bile o kadar olumsuz etkilemiyordu. PKK'nin temsilinin ortaya konması, önemli olandı. Siyasal olarak böyle bir eylemin başlatılması bile zaferdi. Sonu getirilecekti, geleceği de bize kazandıracaktı. Özcesi, yapılması gerekenin yapılmış olmasının rahatlığı her şeyin üzerindeydi. Böyle olduğu için, arkadaşlar ölmeden çok kısa bir süre önce bile görevlerini yerine getirmenin yoğun coşkusu ve mutluluğu içindeydiler.

Hawar: Her savaşın bir bedeli, bu bedelin uyandırdığı bir üzüntü vardır. Ama sizde neredeyse verilen bedelin üzüntüsü bile yok, neden?

Arkadaş: Verdiğimiz kayıplar büyük ve yeri doldurulamaz nitelikte. Bu arkadaşlar, her zaman içimizdeki bir parçanın yokluğunun yarattığı boşlukla kendilerini duyuruyorlar. Yukarıda bir eylemcinin ne duyduğunu anlattım. Bu nedenle, şehitlerimiz de bu bedeli düşünmese de arkadaşların şehit olmasından etkilenmişlerdir. Bu dört şehidimizin bize fazla üzüntü vermemesinin nedeni; böyle bir bedeli vermenin zorunluluk ve yaşamsal olması yanında yarattığı çok boyutlu sonuçlardır. Bu sonuçların yarattığı sevinç, mutluluk o kadar değerli ki, üzülmekten çok sevinç ve coşku uyandırıyor, bu şehitlerimiz.

Hawar: Eylem süresince düşmanın tutumlarına karşı tepkiniz ne oldu.

Arkadaş: Düşmanı tanıdığımızdan, daha eyleme başlamadan önce, eylemi kırmak için her yolu deneyeceklerine inanıyorduk. Bu nedenle karşılaşılanlar bizim için sürpriz değildi. Düşman böyle bir eylem karşısında telaşlıydı; ölümü yaklaşanların halet-i ruhiyesi içindeydi. Sanki ölüme yaklaşan biz değildik de oydu. Bu tür baskılara karşı en iyi yanıt, eylemi kararlılıkla sürdürmek, ölüm silahını bir daha düşmana kaptırmamak biçiminde, düşmanın elinden almak olacaktı. Arada-sırada ağız münakaşası olsa da, genelde soğukkanlılıkla karşılanıyordu. İrademizle bu tutumlarını ezmek, o koşullarda en doğru yöntemdi. Bizim eylemimizin büyüklüğünü yaratan diğer bir etmen de, çok zor koşullarda sürdürülüp sonuçlandırılmasıdır.

Hawar: Eylemin bu zorluğunun aşılmasında daha somut örnekler verir misiniz?

Arkadaş: Hayri, bir deri-bir kemik, beton üstünde yatmasına rağmen, eylemin 45. gününe kadar yatağının olmadığını arkadaşlarına söylemedi. **Kemal** de gözlerinin görmez oluşunu ve bunun yarattığı zorlukları, arkadaşlarından, gözlerinin görmemesi açığa çıkana kadar sakladı. Eğer doktorun farketmesi sonucu açığa çıkmasa, belki de şehit düştükten sonra bile bu durumu öğrenemeyecektik. Bu örnekleri tesadüfen öğrendiğimize göre, daha başka bu tür zorluklar ve buna karşı büyük kararlılıklar bu eylemde görülmüştür. Ama, bizler bilemiyoruz. Su içmek ise, başlıbaşına bir sorundu. Özellikle 3. ve 4. katlarda kalan arkadaşlar, su sıkıntısını en çok çekenlerdi. İdare su vermediğinden, buradaki arkadaşlar, günde bir defa birkaç saniye süren musluktan su gelmesini kaçırmamak için sürünerek musluğun yanına gider, bazen saatlerce musluğun yanında ya oturur, ya uzanır, buradan akacak bir-iki bardak suyu beklerlerdi. Çoğu zaman bu su da akmaz, beklemek boşa giderdi. Buna karşı **Kemal**, "Siz bulduğunuz kadar bol bol su için, bizi düşünerek canınızı sıkmayın" demişti. Gerçekten de o sıcakta susuz eylemi götürmek başlıbaşına işkenceydi. Bu durumdan yakınmayan, şikayet etmeyen direnişçilerin ne kadar moralli olduğunu, eylemi kararlılıkla sürdürdüklerini çok iyi görebiliriz. Bu arada 1981 ölüm orucuyla ilgili yeni duyduğum bir olayı, direnişçilerin zorlukları yenmede gösterdikleri özveri bakımından anlatmak istiyorum. 1981 ölüm orucu başlamadan önce **Hayri**, iki gün önce su içmemeye ve yemek yememeye başlıyor. Herhalde susuz eylem götürülebilir mi tecrübesini edinmek için bu yola başvuruyordu. Çünkü, o eylemde su içmemek kararı alınmıştı. Belki de iki gün önce başlayarak herkesten önce ölümü karşılamak istemiştir. Bu tutumdaki yoldaşlık sevgisi ve bağlılığını çok iyi görmekteyiz.

Hawar: Ölüm orucunun son günlerinde arkadaşları hastaneye kaldırıyorlardı. Düşmanın hastanedeki tutumları nasıldı?

Arkadaş: Hastaneye kaldırmadaki amaç, ölümlerin cezaevinde olmaması içindi. Nitekim **Kemal** gözlerini ve şuurunu kaybettiği halde ölümünden bir gün önce, **Akif, Hayri** ve **Ali ÇİÇEK** ise ölmeden 4-5 gün önce hastaneye kaldırıldılar. Üç arkadaş ise, bayıldıktan sonra götürüldü. Cezaevinde ilgisiz görünmek için hücrelere sık sık gelmezlerdi. Hastanede gardiyanlar günün 24 saati koğuşların içinde ya da kapısında oldukları için sürekli küfür ve hakaretler yağdırıyorlardı. Burada da su verilmiyordu. İdrarın yapılması için kap getirmiyorlardı. Yatakları engebeli ve taş sertliğindeydi. Arkadaşlar öldüğünde ise, "birisi daha gebermiş" diyerek şehitlerimize küfür ediyorlardı. Yer yer de arkadaşların ranzalarını ölmeden kısa bir süre önce bile tekmeleyerek rahatsız ederlerdi. Özcesi, ölüme giderken bile rahat bırakılmıyorduk.

Hawar: Hastaneye kaldırılan arkadaşların sağlık durumları hangi düzeydeydi ve nasıl şehit oldular?

Arkadaş: Kemal daha cezaevindeyken görme yetisini kaybetmiş, bundan bir süre sonra da hafızasını tümden kaybetmişti. Kendisinin Diyarbakır Cezaevi'nde olduğunun ayrımında değildi. Eskiden yatmış olduğu başka bir cezaevinde sanıyordu kendisini. Bu haldeyken hücrede üzerinde yattığı sekiden aşağı düşüp şuurunu kaybetmişti. Ölmek üzereyken hastaneye kaldırıldı. Artık kurtulması olanaksızdı. Bir gün sonra da ölüm orucunun 57. günü şehit düştü. **Hayri** hastaneye kaldırıldığında, hafızası tamamen yerindeydi. Ancak bir deri-bir kemik kalmış, konuşmada zorlanıyordu. Hastanede bu haldeyken hep geride kalanları düşündüğünden, bundan sonra ne yapılması gerektiğini **Akif**'e anlatıyor ve geride kalanlara aktarılmasını istiyordu. Ölmeden yarım saat önce şuurunu kaybediyor, yüksek sesle inliyor. Bu sese rağmen ilgi göstermiyorlar. 12 Eylül'ü 13'e bağlayan gece, saat sabah 03.00'e doğru inlemeleri ilk önce yavaşlıyor, sonra da eylemin 61. gününde şehit düşüyor. **Akif** ise, hastaneye kaldırıldığında görme yetisini büyük oranda kaybetmesi dışında durumu **Hayri** gibiydi. İnsanları gölge biçiminde görüyor, bu nedenledir ki, hastanede bilmeden de olsa biraz içer düşüncesiyle yanına bir bardak komposto suyu koydular. **Akif** de, "İmana geldiler, su verdiler" sanıp elini ranzadan aşağı sarkıtıp bardağı alıyor, ağzına götürüyor, komposto olduğunu anlayınca, bardağı yere vuruyor. Gardiyanlar bu sahneyi izliyor, **Akif**'in kızgınlığını görerek kahkaha atıyorlar. Onlar için ölüme giden bir insan bile eğlence aracı olarak görülüyor. **Akif, Kemal** ve **Hayri**'nin ölümünden sonra benimle birlikte hastanenin ikinci ya da üçüncü katında bulunan, her tarafı pislik içinde, yatakları kana batmış ve sidik kokusu sinmiş halde kötü bir kokunun havayı ağırlaştırdığı bir tecrit odasına konuldu. Duvardaki zincirlerden kuduz vb. tehlikeli hastaların konulduğu anlaşılıyordu. **Akif**'in gözü görmediği için kolundaki saati, ölümünden sonra yeğenlerine verilmesi için bana verdi. Böylece kendisi görme yetisini kaybettiği için öğrenemediğimiz zamanı da öğrenmiş olacaktık. **Akif**'in artık aradasırada verdikleri suyu alıp içecek gücü de kalmamıştı. Bu nedenle ben, içi su dolu serum şişesini alıp kolumu uzatıyor, O'nun yüzüne suyu boşaltmaya çalışıyordum. Bir-iki damla su içerek boğazının kurumasını gidermek istiyordu. Çünkü, artık su içmeden konuşması olanaklı değildi. Bir defa bir gardiyana, "arkadaşa biraz su ver" demişsem de, karşılığı, "sidiğimi içsin" olmuştu. Ölmeden 15-20 dakika öncesine kadar şuuru yerindeydi. Hatta kısa bir sohbet yapmıştık. Bundan 15-20 dakika sonra O'na doğru dönüp baktığımda kafasının yana düştüğünü ve ağzından köpük geldiğini gördüm. Kısa bir süre önce konuşmuş olduğumuzdan, ölümüne inanmak istemedim. İlk önce seslendim, hiçbir tepki almayınca elimi uzatıp yattığı yerden aşağı sarkan elini tuttum. Nabzını yokladığımda şehit düşmüştü. 15 Eylül ikindi vakti eylemin 63. gününde **Kemal** ve **Hayri** gibi ölümsüzler içinde yerini aldı. Öldüğünde vücut artık çürümeye başlamış, özellikle bacakları, kolları, karnı

Devamı 23. sayfada